

Jaarstukken 2022

Jaarverslag en jaarrekening

Gemeente Dronten,

Definitieve besluitvorming

College: 23 mei 2023

Raad: 06 juli 2023

Inhoudsopgave

1.1 Algemeen.....	4
1.1.1 Aanbiedingsbrief.....	4
1.1.2 Financiële hoofdlijnen	6
1.1.3 Onze aanpak.....	10
1.2 Jaarverslag.....	11
1.3 Programmaverantwoording.....	11
Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	11
Programma 1 Veiligheid.....	27
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	33
Programma 3 Economie.....	36
Programma 4 Onderwijs.....	40
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	45
Programma 6 Sociaal domein.....	60
Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	90
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	95
1.4 Paragrafen	100
1.4.1 Paragraaf lokale heffingen	100
1.4.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	104
1.4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	114
1.4.4 Paragraaf financiering	116
1.4.5 Paragraaf bedrijfsvoering	119
1.4.6 Paragraaf verbonden partijen	128
1.4.7 Paragraaf grondbeleid	139
1.4.8 Paragraaf Wet open overheid (Woo).....	160
1.4.9 Paragraaf subsidies.....	161
1.4.10 Paragraaf informatisering.....	162
1.4.11 Paragraaf geluk.....	164
1.4.12 Paragraaf raadsbudgetten.....	166
1.5 Jaarrekening	167
1.5.1 Algemene grondslagen.....	167
1.5.2 Balans per 31 december 2022 (voor bestemming van het resultaat).....	175
1.5.3 Toelichting op de balans.....	177
1.5.4 Overzicht van baten en lasten en de toelichting.....	202
1.5.5 Financiële positie en de toelichting.....	206
1.5.6 WNT-verantwoording.....	208
1.5.7 Single Information Single Audit (SiSa)	210
1.6 Bijlagen	239
1.6.1 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld.....	239
1.6.2 Afkortingenlijst	246
1.6.3 Gewaarmerkte controleverklaring	255

1.1 Algemeen

1.1.1 Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de gemeenteraad,

Hiermee ontvangt u de jaarstukken. Over een jaar dat niet alleen gekenmerkt wordt door de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 en dus door de vorming van een volgend college. We lieten een aantal ingrijpende jaren achter, niet wetende dat voor ons zich wederom mondiale ontwikkelingen zouden voordoen, die van invloed zijn op het welzijn van onze inwoners. Het meest ingrijpende was het begin van, naar het zich nu laat aanzien, lange oorlog in Oekraïne door een inval vanuit Rusland. Met de primaire gevolgen van die oorlog zijn ook wij geconfronteerd. Allereerst door het bieden van opvang voor de vluchtelingen uit Oekraïne.

We zien dat we meer en meer te maken krijgen met gestapelde opgaven: de vluchtelingenproblematiek, het klimaatvraagstuk en de energiearmoede zijn slechts enkele van deze opgaven. Het maakt gelijk duidelijk dat we niet meer genoeg hebben aan enkelvoudige oplossingen. Complexe opgaven los je niet simpel op. Het laat ons beseffen dat we ons in een transformatie begeven, waarbij het noodzakelijk is dat we anders moeten denken en handelen, om aan te blijven sluiten bij deze veranderende context.

Bouwstenen voor de toekomst

In ons collegeprogramma hebben wij een hoge ambitie neergelegd. In 2022 is een start gemaakt met de uitvoering. Tegelijkertijd met die ambitie gaven we ook aan dat we, als we terug- en vooruitkijken, weten dat er altijd onvoorspelbaarheden zullen zijn. We zien dan ook dat eerdergenoemde opgaven hebben gemaakt dat de spankracht van de ambtelijke organisatie onevenredig belast is. Daarbij hebben we, net als alle gemeenten, te maken met de krapte op de arbeidsmarkt. Het is en blijft een uitdaging om personeel te binden en boeien, en dat compliceert de realisatie van onze opgaven en taken op bijvoorbeeld opvang van vluchtelingen, de uitvoering van de energietoelagen, uitvoeringsmaatregelen ten gevolge van COVID-19 zoals de Tijdelijke Overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO). Het lage vertrouwen van inwoners in de (landelijke en lokale) politiek, mede veroorzaakt door bijvoorbeeld de kinderopvangtoeslagaffaire, heeft vanzelfsprekend ook zijn weerslag op onze medewerkers.

Dit alles maakt dat wij in dit jaar onder ogen hebben moeten zien dat het realiseren van onze ambities een scherpe fasering en prioritering zal vragen. We hebben in ons collegeprogramma aangegeven dat we uw raad tijdig en transparant informeren over prioritering en (tijdelijk) bijgestelde ambities.

Krachtige samenleving

De opvang van vluchtelingen heeft nog weer eens zichtbaar gemaakt hoe (veer)krachtig onze samenleving is. Toch verdient dit onderwerp blijvend aandacht. Los van de uitvoering van financiële compensatiemaatregelen, zijn wij gestart met extra inzet op onze jeugd en het daaraan verbonden jeugdbeleid. Daarbij zijn wij geconfronteerd met de ontwikkelingen bij aanbieders van jeugdzorg met verblijf wat zorg met zich meebrengt en extra aandacht vraagt. Naar onze mening is het nu echt tijd om een omslag in het jeugdbeleid te bewerkstelligen. Ook het jeugdbeleid is onderdeel van de eerder genoemde transformatie: we zien dat het anders moet. Dat is niet eenvoudig en zal veel tijd en inzet gaan vragen. Wij willen echter de jongeren in de gemeente Dronten maximale kansen bieden en ook naast hen kunnen staan die minder eenvoudige persoonlijke omstandigheden hebben.

De aanpak van het armoedevraagstuk is door uw raad met het instellen van een noodfonds nog eens extra geaccentueerd. Wij menen dat dit jaar door de extra inzet een versnelling en versterking is ingezet op het bestrijden en voorkomen van armoede in onze samenleving.

Aan het nationaal programma regionale energietransitie heeft de gemeente Dronten met de diverse 'windplannen' nadrukkelijk kunnen bijdragen. Verder is de uitwerking van het visieplan biodiversiteit ter hand genomen. Met de inspanning rijks- en provinciale middelen ter beschikking te krijgen.

Gelet op het vraagstuk van de noodzakelijke woningbouw en de daaraan gerelateerde uitbreidingsmogelijkheden in de gemeente Dronten is gestart met een proces met ruime participatie mogelijkheden om uiteindelijk een gedragen raadsvoorstel over de ontwikkeling van de gemeente Dronten te kunnen voorleggen aan uw raad in 2023. In het licht van de woningbouwopgave is het belangrijk dat in dit jaar ook de bestemmingsplannen voor het gebied van de voormalige manege en 'De Boeg' zijn vastgesteld in uw raad.

In uw strategische raadsagenda heeft u de verbinding met de inwoners centraal gesteld. Naast de bestendiging van de duurzaam wonen, aandacht voor Jong Dronten en het landelijke gebied. In dat licht is dit jaar gewerkt aan een verbetering van de dienstverlening en aan een manier van werken die meer zichtbaar maakt wat de waarde is die door ons werk wordt toegevoegd aan onze samenleving. Ondanks alle personele perikelen hebben wij een start kunnen maken met de eerste uitwerking van dat waarde- en effect gedreven werken. Dit is weliswaar een proces dat deze raadsperiode nodig zal hebben, maar samen met de eerste stappen die worden gezet om vanuit het begrip brede welvaart sturing en verantwoording in een breder perspectief te plaatsen verwachten wij belangrijke stappen voor en met uw raad en onze inwoners te zetten.

College van B&W
23 mei 2023

1.1.2 Financiële hoofdlijnen

Met de jaarstukken leggen wij verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid. Wij laten zien wat we in 2022 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost. De Jaarstukken 2022 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de jaarstukken volgen wij de instructie van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de financiële verordeningen. In de tabel "recapitulatie" wordt het geraamde resultaat en het gerealiseerde resultaat 2022 inzichtelijk gemaakt. Daarbij is ook het jaarrekeningresultaat te lezen.

Toelichting financiële hoofdlijnen

In het jaarverslag verklaren we per programma de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2022 en de realisatie 2022. De belangrijkste afwijkingen per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)	Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
Subtotaal van baten en lasten excl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en mutaties reserves	-68.336	-73.761	-79.225	-71.008	8.217
Saldo baten en lasten Algemene dekkingsmiddelen	86.876	84.867	96.933	98.833	1.900
Saldo overhead	-16.136	-15.817	-17.216	-16.196	1.020
Saldo Onvoorzijene uitgaven	-	-147	-147	-	147
Saldo Vennootschapsbelasting	8	-	-	-831	-831
Totale lasten exclusief reserves	-128.979	-118.258	-133.942	-134.460	-518
Totale baten exclusief reserves	131.383	113.401	134.286	145.243	10.957
Saldo van baten en lasten	2.404	-4.857	344	10.783	10.439
Saldo reserves	422	2.455	6.386	734	-5.652
Resultaat	2.822	-2.405	6.728	11.520	4.792

Resultaat uitgesplitst (x € 1.000)	2022
Resultaat exploitatie Algemene dienst	12.945
Resultaat exploitatie Grond bedrijf	-1.426
Resultaat gemeente Dronten	11.519

Analyse van het resultaat 2022

De Jaarstukken 2022 sluit met een positief resultaat van € 11,5 miljoen (afgerond). Dit resultaat betreft een totaal van het resultaat algemene dienst en grondexploitaties. Het resultaat voor de algemene dienst betreft afgerond € 13 miljoen positief. Het resultaat van de grondexploitatie inclusief verplichte tussentijdse resultaatnemingen hiervan (POC -percentage of completion) over 2022 bedraagt - € 1,4 miljoen negatief. Ten opzichte van de begroting na wijziging is er een positief resultaat gerealiseerd en is het in totaal € 4,8 miljoen gunstiger uitgevallen. voor een toelichting hierop zie onder de eerstvolgende tabel.

Resultaat algemene dienst

Over het algemeen komt een positief resultaat bij gemeente Dronten door niet uitgevoerde werkzaamheden en incidentele ontvangsten of verkopen. Het positieve resultaat is voornamelijk het gevolg van vrijval van de voorziening algemeen onderhoud gem. gebouwen. Deze voorziening moest vrijvallen omdat er geen geldig adequaat beheerplan voor aanwezig is. Daarnaast zijn aanvullende middelen in de decembercirculaire 2022 ontvangen. Het restant is met name een voortvloeiende van afwijkingen op de begroting. De afwijkingen worden verder op in dit hoofdstuk op hoofdlijnen toegelicht. De budgetoverhevelingen zijn reeds uit het resultaat onttrokken en op de bestemmingsreserve overlopende werken geboekt. Wel zijn de budgetoverhevelingen onderdeel van het verschil tussen begroting en werkelijk. Dit komt doordat de budgetoverhevelingen in het nieuwe jaar vastgesteld worden en de begroting niet meer gemuteerd mag worden dan.

Resultaat grondexploitaties

Het negatieve resultaat ten aanzien van de grondexploitaties is ontstaan door mutaties in de voorzieningen van de grondexploitaties en het saldo van winstneming POC. Uit analyse blijkt dat negatieve resultaten verwacht worden ten aanzien van de grondexploitaties. Voor deze grexen moeten voorzieningen worden gevormd ter grootte van de verwachte lasten. Jaarlijks wordt de hoogte van de voorzieningen aan het einde van het boekjaar bepaald.

Ten opzichte van de begroting na wijziging is er een positief resultaat gerealiseerd en is het in totaal € 1 miljoen gunstiger uitgevallen.

Afwijkingen per programma

In het volgende overzicht is op programmaniveau het verschil tussen de begroting 2022 (na wijziging) ten opzichte van de realisatie 2022 aangegeven exclusief mutaties in de reserves. De afwijkingen per programma zijn op een transparante wijze uiteengezet in de toelichting zoals opgenomen in het jaarverslag, bij de verantwoording per programma. Er zit een kleine afwijking in verband met afrondingen.

Overzicht afwijkingen per programma (ten opzichte van de begroting na wijzigingen x € 1.000)	Vershil t.o.v. de begroting
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	5.685
Programma 1 Veiligheid	170
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-250
Programma 3 Economie	2.074
Programma 4 Onderwijs	419
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	1.373
Programma 6 Sociaal domein	2.274
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	-297
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.004
Totaalsaldo van afwijkingen begroting en werkelijk 2022	10.444

Uit het bovenstaande tabel blijkt dat de grootste verschillen zich voordoen op de volgende programma's:

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

De afwijkingen in programma 0 zijn zeer divers van aard. Totaal wordt er voor € 720.000 overgeheveld naar 2023. Als gevolg van openstaande vacatures zijn minder salarislasteren dan begroot betaald. Dit betreft afgerond € 410.000. Door krapte op de arbeidsmarkt is de stelpost tijdelijk personeel met € 485.000 overschreden. Deze stelpost wordt ingezet voor alle programma's. Daarnaast is vanuit het UWV ca. € 100.000 ontvangen voor langdurig zieke medewerkers. De salarislasteren zijn daarom per saldo eveneens lager. Ook zijn er aanvullende middelen in de voortgangsrapportage aangevraagd ten behoeve van de versterkingsmaatregelen. Deze middelen konden voor € 140.000 niet aangewend worden door krapte op de arbeidsmarkt. Per abuis is op een op te heffen voorziening een

bedrag incidenteel begroot ter grootte van € 150.000. Vanuit de rijksoverheid wordt jaarlijks de algemene uitkering op basis van de circulaire ontvangen. Door de mutaties in de circulaire als gevolg van maatstaven en door de timing van de Decemercirculaire 2022, welke niet vastgesteld en verwerkt kon worden is er een verschil ontstaan van €1.350.000. Aan de lasten zijde is de pensioenvoorziening (Appa) voor wethouders ondanks de hoge rente toch verhoogd met € 110.000. In 2021 zijn de gronden verkocht aan de Wisentweg voor de vestiging van de Flevomanege. Er gold nog een meerwaardeclausule. Deze clausule is afgerekend met het Rijksvastgoedbedrijf. Totaal van deze lasten bedraagt afgerond € 140.000. Verder zijn er twee nieuwe voorzieningen gevormd ten aanzien van verplichtingen aan het personeel. Dit betreft de voorziening Spaarverlof en voorziening bovenwettelijk verlof samen is de storting € 316.000 voor 2022. Tot slot is de voorziening Algemeen onderhoud gem. gebouwen vrijgevallen (€ 4,3 miljoen). Het beheerplan was niet meer adequaat genoeg, doordat de geldigheid verlopen is en in 2022 geen actualisatie heeft plaatsgevonden.

Programma 3 Economie

De afwijking betreft verplichte tussentijdse winstneming op basis van de poc-methode (percentage of completion). Het positieve poc-resultaat van afgerond € 1,5 miljoen wordt behaald op de grexen van bedrijfsterreinen (Delta 5e fase, Poort van Dronten, Olderbroekerweg en Tarpan). Daarnaast is er meer forensenbelasting (€ 110.000) en toeristenbelasting (€ 203.000) ontvangen dan begroot. De personeelslasten bestaande uit eigen personeel en externe inhuur zijn eveneens lager dan begroot. Dit betreft totaal € 160.000 als gevolg van openstaande vacatures.

Programma 4 onderwijs

In 2022 zijn ca 40 minder kinderen vervoerd met leerlingen vervoerd dan verwacht. Hierdoor zijn minder kosten gemaakt wat resulteert in een voordeel van € 145.000. Daarnaast zijn een aantal zaken wel begroot maar niet uitgevoerd. Dit betreft onder andere een onderzoek voor huisvesting primair onderwijs (€ 75.000), wat alsnog zal worden uitgevoerd in het Integraal huisvestingsplan/strategisch vastgoedplan en is er omwille van technische redenen de aanschaf van een peutermonitoringssysteem uitgesteld. Daarnaast is er totaal € 92.000 minder van het de gevraagde activiteitensubsidie gebruikt dan begroot was.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

In programma 5 is voor een totaal bedrag van € 757.000 overgeheveld naar 2023. Dit betreft onder andere subsidieregeling groene schoolpleinen, werken/visie openbare stranden, sloopkosten Koetshuis in Biddinghuizen (tijdelijke opvang locatie) en bouw voor de pioniersbarak. In 2022 zijn er verkoopopbrengsten ten aanzien van de grond voor het MFC Swifterbant gerealiseerd. Deze opbrengsten (€ 0,3 miljoen) zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve ten aanzien van het MFC. De overige afwijkingen betreft kleine posten.

Programma 6 Sociaal domein

Programma 6 kent een veelzijdigheid aan afwijkingen op de begroting voor een onderbouwing verwijzen wij naar programma 6 – wat heeft het gekost. Enkele opvallend heden zijn de volgende. Er is totaal €194.000 overgeheveld naar 2023. Gemeente Dronten heeft voor beschermd wonen € 749.000 ontvangen dan begroot. Dit bedrag is conform het instellingbesluit gestort op de bestemmingsreserve Zorglandschap WMO. In de komende 10 jaar zullen de budgetten voor beschermd wonen overgaan van regionaal naar lokaal onder toepassing van een korting. Dit betekent dus dat de lasten de komende jaren gedekt zullen moeten worden uit deze reserve.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Vanuit 2022 wordt middels budgetoverhevelingen € 1,1 miljoen overgeheveld voor de implementatie van de omgevingswet, duurzaamheid, onderzoekskosten gemeentelijke accommodatie en woonvisie. Tevens is er ca. 7 ton ontvangen voor ruimtelijke ontwikkelingen voortkomend uit anterieure overeenkomsten (grondexploitaties waar gemeente Dronten zelf niet de regie op de bouw heeft).

Aan de lasten kant hebben we omzetrealisatie op basis poc-methode van voorgaande jaren moeten terugdraaien als gevolg van negatieve resultaten. Dit betreft totaal 1,2 miljoen over voorgaande jaren. Daarnaast hebben we een viertal voorzieningen moeten verhogen voor de grexen in verband met verwachte negatieve resultaten. Deze negatieve resultaten worden geraamd op € 1,9 miljoen. Zie hiervoor tevens [paragraaf Grondbeleid](#).

Budgetoverhevelingen

De [budgetoverhevelingen](#) van 2022 naar 2023 zijn u apart ter vaststelling voorgelegd in de vergadering van 9 maart 2023. Jaarlijkse wordt door het Rijk in december de Decemercirculaire verstrekt, maar ook de gelden hieruit ontvangen. Deze gelden zijn wel opgenomen in het resultaat, maar nog niet in de begroting. Gezien de timing kan de Decemercirculaire niet vastgesteld meer worden door de raad in het oude jaar ook kan het geld niet uitgegeven worden. Hierdoor ontstaat er een mismatch tussen begroting en werkelijk. Vanuit de Decemercirculaire 2022 wordt voorgesteld om een aanvullende budgetoverheveling uit te voeren. Dit betreft totaal groot € 894.181. De overheveling geldt voor toegankelijkheid verkiezingen & aanpassing software burgerlijke stand, energietoeslag, bijzondere bijstand, breed offensief en continuïteit van zorg (corona steun). Daarnaast wordt voorgesteld om een tweetal overhevelingen van de budgetoverhevelingen te verhogen voor totaal € 144.000 (aanvullende overheveling). Zie tevens het voorstel voor het bestemming van het resultaat.

Structurele effecten uit de jaarstukken

In de jaarstukken wordt vooral terug gekeken. Het resultaat heeft echter ook betekenis voor de toekomst. Uit de programmaverantwoording van deze jaarstukken blijken een aantal mogelijk structurele financiële effecten. Deze effecten (zowel de voor- en nadelen) met een structureel karakter worden betrokken bij de eerstvolgende rapportage. Dit betreft de Kadernota 2024 die in de raad van 14 juli 2023 zal worden behandeld. Voor een nadere toelichting op de structurele effecten verwijzen we u naar het overzicht [financiële positie/structureel evenwicht](#).

Vermogenspositie gemeente

Onze reserve- ofwel vermogenspositie bestaat uit de Algemene reserve en de Bestemmingsreserves van de gemeente. Eind 2021 is het totale vermogen € 94,7 miljoen afgerond en eind 2022 is het totale vermogen € 105,5 miljoen. De gemeente Dronten heeft hiermee een robuuste vermogenspositie en kan hierdoor mogelijke negatieve resultaten in de toekomst eenvoudig binnen de gemeentelijke reserves opvangen. Het rekeningresultaat 2022 alleen op basis van baten en lasten (vóór mutaties in reserves) is € 10,8 miljoen (positief). Dit resultaat is het feitelijke saldo dat ten laste of ten bate komt van het eigen vermogen van de gemeente. Het totale eigen vermogen, inclusief het gerealiseerd resultaat 2022, bedraagt per jaareinde 2022 € 105,5 miljoen afgerond. Daarmee is het eigen vermogen met 7% toegenomen.

Resultaatbestemming

Het rekeningresultaat 2022 is € 11.519.551 miljoen positief. Het voorstel voor bestemming van dit voordelige resultaat is:

- € 6.216.946 toe te voegen aan de algemene reserve;
- € 4.264.424 toe te voegen aan de nieuw in te stellen bestemmingsreserve Groot onderhoud gem. gebouwen.
- € 1.038.181 op basis van de Decemercirculaire 2022 en aanvullende overheveling voor de omgevingswet over te hevelen naar 2023.

1.1.3 Onze aanpak

De gemeenteraad stelt elk jaar de begroting vast. Daarin staat een uitwerking van de beleidsvoornemens, de concrete activiteiten en de middelen die nodig zijn voor de uitvoering. Na afloop van het begrotingsjaar wordt er in de jaarstukken door het college verantwoording afgelegd over het jaar.

Deze jaarstukken 2022 zijn opgesteld in overeenstemming met de eisen van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) en de eisen zoals de financiële verordening van de gemeente Dronten deze stelt. De jaarstukken bestaan uit de volgende delen:

1. Aanbieding;
2. Jaarverslag, bestaande uit:
  - Programmaverantwoording;
  - Paragrafen;
3. Jaarrekening, bestaande uit:
  - Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;
  - Balans per 31 december 2022;
  - Toelichting op de balans;
  - Het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
  - WNT-verantwoording 2022;
  - Single Information Single Audit (SiSa).

Aanbieding

In de aanbiedingsbrief gaan wij in op de gerealiseerde hoogtepunten van de politieke agenda 2022. Daarnaast wordt de financiële beschouwing gegeven op hoofdlijnen van de oorzaken die hebben geleid tot het jaarrekeningresultaat van 2022.

Programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt per programma aangegeven wat het programma inhoudt, wat u (de raad) en wij (college) wilden bereiken, welke acties zijn ondernomen en wat het financieel resultaat is per programma met de daarbij behorende analyse.

Paragrafen

In de afzonderlijke paragrafen wordt verslag gedaan van de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten, alsmede lokale heffingen. We hanteren de minimaal vereiste 8 paragrafen met daarbij nog de paragrafen subsidies en informatisering, Geluk en de raadsparagraaf. De Paragraaf inzake de Woo is voor het eerst in de jaarstukken en betreft een verplichte paragraaf.

Getal notatie

In alle tabellen is de onderstaande notatie gehanteerd:

- een positief saldo (overschot) is plus;
- een negatief saldo (tekort) is een min;
- Voordelen door lagere uitgaven of hogere inkomsten worden positief genoteerd;
- Nadelen door hogere uitgaven of lagere inkomsten worden negatief neergezet.

Alle bedragen worden in 1000-tallen weergegeven, tenzij anders is aangegeven. Door deze weergave kan het voorkomen dat totalen een (minimale) afwijking laten zien.

Controleverklaring

Op het moment van het verzenden van deze jaarrekening naar de raad, zijn de controlewerkzaamheden door onze accountant Flynth (rechtsopvolger van Astrium Accountants) nog gaande, daarom ontvangt u hierbij een jaarrekening zonder controleverklaring.

In het definitieve boekwerk zal de getekende controleverklaring worden opgenomen.

1.2 Jaarverslag

1.3 Programmaverantwoording

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Wat hebben we bereikt in 2022?

Pakket A Bestuur

Bijdrage regionale samenwerking, samen maken we Flevoland

Om de samenwerking in Flevoland versterken en voor onze inwoners een toekomstbestendige en duurzame leefomgeving te ontwikkelen heeft gemeente Dronten met alle betrokken partners het rijk een aanbod gedaan om in Flevoland landelijke opgaven regionaal aan te pakken. Om dit te begeleiden en mogelijk te maken is afgesproken een programmabureau op te richten. Elke partner draagt daarin financieel bij. De gemeente Dronten heeft over 2022 € 100.000 bij gedragen.

Pakket B Burgerzaken

Gemeenteraadsverkiezingen van 2022

De organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen is goed verlopen. Het heeft wel moeite gekost om voldoende bezetting op de stembureaus te organiseren, tot op de dag van de verkiezingen zelf.

Onderzoek van mogelijkheid van chatfunctie/videobellen met onze inwoners

Het onderzoek heeft plaatsgevonden. In 2023 wordt gestart met de chatfunctie. Na één jaar wordt geëvalueerd.

Optimalisatie van digitale applicaties Djuma en eDiensten

In 2022 zijn drie diensten van Burgerzaken online gegaan, namelijk Aanvragen VOG, Aangifte geboorte en Aangifte overlijden. Het aantal eDiensten komt daarmee op 12. In 2022 is totaal 4.224 keer gebruik gemaakt van de diverse eDiensten.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit

Deelname aan de werkgroepen is weer opgepakt. Er is extra inzet gepleegd op handhaving en controle. In 2022 zijn er 453 onderzoeken uitgevoerd ten opzichte van 391 in 2021. Dat is een toename van 16%. Omdat de extra inzet in de loop van 2022 is gestart, verwachten we deze toename door te trekken naar 2023.

Kwaliteit van persoonsgegevens in BRP

Door verloop en krapte op de arbeidsmarkt is de kwaliteit verminderd. Het laatste kwartaal van 2022 is er extra inzet geweest om de kwaliteit te controleren en verbeter suggesties te doen.

Excellente Dienstverlening

In lijn met het collegeprogramma is gekeken naar de dienstverlening. Dit heeft ertoe geleid dat wij opnieuw een visie formuleren over de dienstverlening van Burgerzaken naar onze inwoners. We richten ons onder andere op het wel of niet terugbetalen van leges na foutief aanvragen van een product.

Het KCC heeft in 2022 49.634 telefoontjes beantwoord.

Aan de balies (inclusief Sociaal Domein) zijn in totaal 22.162 afspraken afgehandeld.

Pakket C Overhead

Doorontwikkeling bedrijfsvoering

In 2022 is vernieuwend gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoering processen binnen de organisatie. We hebben een start gemaakt met het traject tot de visievorming voor excellente bedrijfsvoering. Het visiedocument en het uitvoeringsprogramma zal in 2023 worden opgeleverd.

Een aantal successen op een rij:

- Stappen gezet ten aanzien van voorkant sturing waarin we samen met de vakteams werken via integrale adviesteams voor de bedrijfsvoeringsaspecten in college- en raadsvoorstellen. Deze doorontwikkeling heeft het doel om eenduidigheid van adviezen te bereiken, de kwaliteit van besluitvorming te vergroten en om de continuïteit van bedrijfsvoering te waarborgen;
- Vanuit de teamanalyses van de teams bedrijfsvoering is in 2022 deels invulling gegeven aan de benodigde maatregelen voor versterking van de formatie om zodoende het fundament te versterken;
- Het opzetten van de pilot Centraal Administratie Team. Dit team zorgt voor de stroomlijning/centralisatie van de opdrachten- en verplichtingenadministratie. De pilot wordt in 2023 geëvalueerd en vervolgens passend in de lijn geborgd;
- De doorontwikkeling van het horizontaal toezicht waarbij we het vertrouwen van de belastingdienst hebben gekregen over de sturing op fiscale processen en de risicobeheersing daarbij. Bij de ondertekening van het nieuwe convenant is de conclusie getrokken dat we de fiscale strategie goed op orde hebben;
- Het project WKR (werkkostenregeling), waardoor we een professionalisering van deze administratie realiseren.

Zie ook de [paragraaf Bedrijfsvoering](#) voor meer verantwoording.

Programma Inwoners- en Overheidsparticipatie (2020 2021 2022)

De afgelopen drie jaar is er extra geïnvesteerd in het verder ontwikkelen van participatie door het instellen van het programma Inwoners- en overheidsparticipatie voor de jaren 2020 t/m 2022. De regisseur is o.a. met behulp van de kerngroep Inwonersparticipatie en de programma- en projectgroep Omgevingswet aan de slag gegaan met visievorming en het faciliteren van de organisatie en het gemeentebestuur op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Veel van de in de begroting 2020 beschreven activiteiten zijn uitgevoerd: er is een nota op inwonersparticipatie en een nota op participatie binnen de Omgevingswet opgesteld, er is een regisseur aangesteld, medewerkers en bestuur zijn getraind en gegroeid in de daarvoor gevraagde kennis, vaardigheden en werkhouding en er is een participatieparagraaf toegevoegd in college- en raadsvoorstellen. Ook zijn er verschillende participatietrajecten uitgevoerd op allerlei onderwerpen zoals de Dorpsvisie Swifterbant, Dronten Ontwikkelt, Afvalbeleid, Transitie Visie Warmte en verschillende onderwerp binnen het sociaal domein.

Inmiddels zijn de drie jaren van het programma verstreken. Uit de evaluatie komt naar voren dat er mooie resultaten zijn geboekt, maar ook dat er nog noodzakelijke en mogelijke stappen te zetten zijn in hoe we als organisatie participatie concreet maken. Zo mag de vanzelfsprekendheid van participatie en de vernieuwingskracht nog groter worden en is er geen visie op overheidsparticipatie breed geformuleerd. Ook hebben de raad en het college voor de komende vier jaar ambities uitgesproken als het gaat om samenwerken met de samenleving en dit vraagt extra aandacht. Dit maakt dat de regisseur (met het programma) zichzelf nog niet overbodig heeft weten te maken. Het verder ontwikkelen en borgen van inwoners- en overheidsparticipatie is nodig.

Wet open overheid (Woo)

Er is een uitvraag gedaan bij externe leveranciers om ons te ondersteunen in het maken van een impactanalyse inclusief een plan van aanpak. De leverancier is geworven en in 2022 is er een uitvraag in de organisatie gedaan om tot een impactanalyse te komen in 2023. voor verdere informatie ten aanzien van de Woo zie de nieuwe [paragraaf Wet open overheid](#).

Incidenteel formatiebudget (social)mediamedewerker

In de versterkingsmaatregelen is structureel formatiebudget voor een (social)mediamedewerker geregeld. Eind 2022 is er een nieuwe medewerker aangenomen op deze plek.

Inzet Functionaris Gegevensbescherming (FG) in samenwerking met NOP

Er wordt momenteel een FG geworven voor 0,5fte in Dronten. Door de huidige arbeidsmarkt zijn we er in 2022 niet in geslaagd om een FG te vinden. We verwachten in 2023 wel te kunnen slagen. De NOP heeft besloten om deze functie anders in te vullen. Momenteel worden de FG taken in Dronten uitgevoerd door de juridisch controller. De juridisch controller wordt hierbij ondersteund door de twee senior juridisch adviseurs. Dit is aangepast in de mandatenregeling.

Uitvoering geven aan de evaluatie samenwerking DUN salaris- en personeelsadministratie

Uit de evaluatie is gebleken dat er behoefte is aan een coördinator, die kan sturen op de samenwerking tussen de 3 gemeenten en de harmonisering van de werkprocessen. In 2022 is een coördinator DUN aangenomen. De coördinator heeft als opdracht het efficiënter maken van werkprocessen en het verbeteren van de samenwerking.

DoK '22

Zie ten aanzien van Dok '22 onder [paragraaf Geluk](#).

Effect gericht begroten/sturen

Samen met de auditcommissie is het traject gestart om te komen tot effect gericht begroten/sturen in 2022 gestart. Voorheen bekend onder de noemer Zero Based Begroten. De zoektocht naar een nieuwe manier van werken die past binnen de huidige - snel veranderende - wereld. In 2022 is onderzoek gedaan naar de vraag: Hoe kunnen we als gemeente sturen op maatschappelijke effecten? Hoe kunnen we beleid, sturing en monitoring binnen de organisatie organiseren zodat logischerwijs een integrale begroting ontstaat. Effect Gericht Begroten (EGB) is niet per definitie ons einddoel. Effect Gericht Sturen of Effect Gericht Werken is een term beter passend bij onze missie: het bereiken van een mooier Dronten en hiermee bijdragen aan het geluk van de inwoners. Ondanks de complexiteit gaan we in 2023 de eerste stappen zetten (oefenen) met het effectgericht sturen- en werken. In lijn met de uitgesproken wens vanuit de auditcommissie en met de door de raad aangenomen moties "Meten is Weten" en "SMART begroting", starten we via een pilot effectgericht sturen in de begrotingscyclus 2024.

Programma Digitale Transformatie

Ten aanzien van het Programma Digitale Transformatie verwijzen wij naar de [paragraaf Informatisering](#).

Video-vergaderapplicatie

De video-vergaderapplicatie Microsoft Teams is structureel beschikbaar gesteld voor alle medewerkers en de raad.

ICT-werkplekomgeving

Er is een plan van aanpak gemaakt om de ICT-Werkplekomgeving anders vorm te geven op basis van toekomstbestendigheid en flexibiliteit. Onderdeel van dit plan is de organisatie hierin mee te nemen, zodat de wensen en eisen goed tot hun recht komen. Door personele problemen en prioriteringen is het in 2022 nog niet verder gekomen dan het plan van aanpak. Deze zal in de eerste helft van 2023 worden uitgevoerd, waarna de implementatie kan plaatsvinden in de tweede helft van 2023.

Facilitaire Zaken: gemeentehuis elektra

Bij de renovatie van het gemeentehuis is dit budget op € 0 euro gezet, omdat het verbruik en de opbrengsten van de pv-panelen in evenwicht zouden zijn. Dat klopt aardig, maar er is onvoldoende rekening gehouden met het feit dat er altijd netwerk- en meetkosten zijn. Deze zijn hoger dan voorheen, omdat we hier zowel voor de levering (winterperiode) als de terug levering (zomerperiode) worden belast (voorheen alleen voor levering). Doordat we nu alles op elektriciteit doen, zijn de hoeveelheden KWh hoger dan voor de renovatie m.b.t. elektra. In de voortgangsrapportage is € 56.000 extra budget aangevraagd. De verwachte uitgaven zijn uitgekomen. Wel kan het zijn dat jaarlijks de lasten verschillen. Het is namelijk afhankelijk van de hoeveelheid zon en de temperatuur.

Vervanging Netwerk en werkplekapparatuur en Mobiele telefonie

Kredieten zijn overgeheveld naar 2023. In 2022 is wel gestart met de voorbereidingen van de aanbestedingen.

Aanschaf Surfaces t.b.v. de Raad - Bijstelling budget licentie- en ondersteuningskosten

De Raad heeft aanvullende functionele wensen geuit voor hun device. De CISO (Security Officer) heeft daarnaast strengere eisen gesteld aan de informatieveiligheid op de devices van de Raad. De combinatie van deze aanpassingen is gevonden. In de nieuwe raadsperiode hebben de raadsleden een Microsoft Surface Go 3 ontvangen. Dit Microsoft-apparaat vervult de wens om een Microsoft account inclusief Word, Excel, PowerPoint, Teams beschikbaar te stellen. Dit wordt via de beveiligde Citrix-omgeving beschikbaar gesteld. Dit leidt tot structurele extra licentie- en ondersteuningskosten van € 15.000, welke vanuit ICT-middelen bekostigd moeten gaan worden.

Extra licenties zijn aangeschaft en er heeft meer ondersteuning plaatsgevonden. Een evaluatie van de devices t.o.v. functionele behoefte vindt momenteel plaats, zodat hier eventuele verbeteringen op kunnen worden doorgevoerd.

Pakket D Gemeentelijke belastingen OZB woningen

Zie voor de gemeentelijke belastingen OZB Woningen [paragraaf Lokale heffingen](#).

Pakket T Wonen en bouwen

Sloopkosten strategische panden Hanzekwartier

Via de budgetoverhevelingen hebben we het sloopbudget overgeheveld als gevolg van de vertraging in de uitvoering door het flora- en faunaonderzoek. De start is voorzien in april 2023.

Pakket Z Algemene uitkering, treasury, VpB en overige baten en lasten

Treasury

Conform het Treasurystatuut (intern liquiditeitsrisicobeheer) is een liquiditeitsprognose opgesteld voor de jaren 2022-2026. In 2022 is deze liquiditeitsprognose nauwkeurig in beeld gebracht en periodiek geactualiseerd. Dit levert het gewenste inzicht en grip op de liquiditeitspositie op voor de korte, middellange en lange termijn.

De liquiditeitspositie was in 2022 zodanig dat alle investeringen uit eigen middelen konden worden gefinancierd. De verwachting is dat ook in 2023 de investeringen uit eigen middelen kunnen worden gefinancierd. Conform het collegeprogramma 2022-2026 wordt een investeringsagenda opgesteld waarin de grote opgaven van gemeente Dronten worden opgenomen (Strategisch Vastgoed Plan, de woningbouwopgave etc.), zodat duidelijk wordt wanneer op de kapitaalmarkt externe financiering aangetrokken zal moeten worden.

Dividend

In 2022 is van Alliander een netto dividend over 2021 ontvangen van € 306.251. Van Vitens is over 2021 geen dividend ontvangen. Vitens keert al enige jaren geen dividend meer uit.

Vennootschapsbelasting (VpB)

Vennootschapsbelasting vanaf 2016

Vanaf 1 januari 2016 is de belastingplicht in de vennootschapsbelasting (VpB) uitgebreid voor ondernemingen van publiekrechtelijke lichamen indien en voor zover zij een onderneming drijven. Niet alle activiteiten van de gemeente zijn dus in de vennootschapsbelasting betrokken, maar alleen de activiteiten die voldoen aan de volgende voorwaarden:

- er is sprake van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid,
- waarbij wordt deelgenomen aan het economische verkeer, en
- er is sprake van een winststreven.

De gemeente dient jaarlijks aan de hand van bovengenoemde voorwaarden te bepalen welke activiteiten onder de belastingplicht vallen. Tot nu toe is aan de hand van deze toetsing geconcludeerd dat de volgende activiteiten onder de belastingplicht vallen:

1. Het grondbedrijf (actieve grondexploitaties);
2. Verkoop van reststromen afval.

Vaststellingsovereenkomst

In september 2019 is met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst (VSO) getekend in het kader van vooroverleg ten aanzien van het grondbedrijf. In deze VSO zijn met name de uitgangspunten voor de bepaling van de fiscale winst vastgelegd.

Aangifte vennootschapsbelasting

De aangifte vennootschapsbelasting wordt jaarlijks ingediend nadat de jaarrekening definitief is vastgesteld door de raad (bestendige gedragslijn). De aangifte vennootschapsbelasting 2022 is daarom nog niet opgesteld.

De aangifte vennootschapsbelasting 2021 is in november 2022 ingediend. Deze aangifte sluit met een belastbare winst van € 2.602.872.

In 2021 zijn er aanzienlijk hogere winsten door het grondbedrijf gerealiseerd als in voorgaande jaren. De verwachting is dat over het jaar 2022 ook een hogere fiscale winst zal worden behaald. In verband hiermee hebben we de Belastingdienst verzocht om de voorlopige aanslag VpB 2022 te verhogen. Deze nadere voorlopige aanslag is in december 2022 betaald.

Algemene uitkering

Dit taakveld heeft geen beleidsverantwoording. De ontwikkelingen staan bij de [financiële analyse](#) en het overzicht [Algemene dekkingsmiddelen](#). Over 2022 is € 1,4 miljoen meer aan algemene uitkering ontvangen dan begroot met name als gevolg van aanpassing van de maatstaven.

Post onvoorzien

In de begroting 2022 is € 147.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het college is door de raad gemachtigd vanuit de financiële verordening om uitgaven te doen ten laste van de post onvoorzien tot een bedrag van € 15.000. Er zijn in 2022 geen claims gelegd op de post onvoorzien. Vanaf boekjaar 2023 is € 84.000 opgenomen in de begroting. Dit is een wijziging voortkomend uit de Programmabegroting 2022. Het verloop van de post onvoorzien voor 2022 is in de volgende tabel weergegeven.

Stand post éénmalig onvoorzien 2022

Omschrijving	Kenmerk	Bedrag
Stand post éénmalig onvoorzien 2022	Programmabegroting	147.000
Geen		-
Stand post éénmalig onvoorzien 2022		147.000

+ = voordeel, - = nadeel

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Alliander N.V.	Vennootschappen/Coöperaties
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
De gemeente Dronten is aandeelhouder van Alliander en ontvangt hiervoor jaarlijks een dividenduitkering. In 2021 is aanvullend een storting van € 2.141.618 in een aandeelhouderslening gedaan. Hiervoor wordt jaarlijks door Alliander een rentevergoeding verstrekt. In 2022 is een vergoeding van € 45.055 ontvangen.	

Verbonden partij	Type
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
GBLT is een organisatie waar diverse gemeenten bij aangesloten zijn voor de inning van lokale belastingen. Ze dragen zorgen voor inning van de belastingen en de afdracht aan gemeente Dronten. Ze zijn hiermee een uitvoerende instantie voor Dronten. Waar gemeente Dronten het beleid bepaald t.a.v. inning.	

Verbonden partij	Type
Het Flevolands Archief (HFA)	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
In 2021 had HFA, net als iedereen, nog steeds te maken met de gevolgen van de pandemie, de Covid19 uitbraak en de daarmee verbonden maatregelen. Een periode waarin zaken door de coronacrisis snel veranderen en prioriteiten kunnen verschuiven. Dankzij het reeds ingevoerde flexibel en digitaal werken heeft HFA steeds adequaat kunnen reageren op de veranderende situatie. HFA heeft opnieuw maatregelen getroffen om werknemers te beschermen, de collectie veilig te bewaren en de dienstverlening zowel digitaal in te richten als, waar en wanneer mogelijk, fysiek te continueren op locatie.	

Verbonden partij	Type
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Verenigingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
De VNG is de koepelorganisatie van alle gemeenten. Samen met alle gemeenten bouwt de VNG aan de kracht en kwaliteit van het lokaal bestuur. De VNG behartigt de belangen van de gemeenten, voert gemeenschappelijke diensten voor gemeenten uit en biedt haar leden een platform. De gemeenten moeten worden gesteund in hun ambities om zich verder te ontwikkelen als eerste overheid, én worden ondersteund in het aangaan van alle uitdagingen die zij ondervinden.	

Verbonden partij	Type
Vitens N.V.	Vennootschappen/Coöperaties
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
De gemeente Dronten is aandeelhouder van Vitens N.V. en ontvangt hiervoor jaarlijks een (dividend)uitkering.	

Wat heeft het gekost in 2022?

Financieel sluit dit programma het jaar 2022 af met een resultaat van: **€ 5.685.000.**

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)		Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Lasten						
0A	Bestuur	-2.393	-2.173	-2.294	-2.847	-552
0B	Burgerzaken	-1.896	-2.070	-2.161	-2.131	30
0C	Overhead	-16.300	-16.049	-17.448	-16.463	984
0D	Gemeentelijke belastingen	-605	-657	-657	-573	84
0H	Economische ontwikkeling	-269	-10	-10	-191	-182
0T	Wonen en bouwen	-658	-458	-830	-659	171
0X	Historische functionele indeling	-	-	-	6	6
0Z	Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten	-1.535	-3.011	-757	-2.617	-1.859
Subtotaal Lasten		-23.656	-24.428	-24.157	-25.474	-1.317

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)		Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Baten						
0A	Bestuur	194	-	-	347	347
0B	Burgerzaken	519	602	602	551	-51
0C	Overhead	164	232	232	267	35
0D	Gemeentelijke belastingen	11.429	10.615	10.978	10.955	-23
0H	Economische ontwikkeling	730	204	204	318	114
0T	Wonen en bouwen	379	246	246	4.530	4.284
0X	Historische functionele	-	-	-	-	-
0Z	Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten	75.892	73.998	85.673	87.970	2.297
Subtotaal Baten		89.306	85.897	97.935	104.938	7.003
Saldo Lasten en Baten programma 0		65.650	61.469	73.779	79.464	5.685
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-4.512	-15	-314	-1.606	-1.292
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	9.035	2.131	6.426	6.628	202
0.10	Saldo Reserves programma 0	4.523	2.117	6.113	5.045	-1.068
Resultaat programma 0		70.173	63.586	79.892	84.509	4.617

Hierna verklaren we per pakket de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2022 en de werkelijkheid 2022. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per pakket worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

0A Bestuur

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 96.000	Nadeel	Lasten: In 2022 is een nieuwe Verordening rechtspositie raadsleden en wethouders vastgesteld. Er heeft op basis hiervan eind 2022 nog een nabetaling van een onkostenvergoeding aan raadsleden plaatsgevonden welke niet in de begroting was opgenomen.
- € 72.000	Nadeel	Lasten: Zie ook voormalig college.
- € 25.000	Nadeel	Lasten: Er heeft inhuur plaatsgevonden voor extra ondersteuning op griffie.
€ 42.000	Voordeel	Lasten: Er zijn minder onderzoeken uitgevoerd dan begroot door de rekenkamer.
- € 461.000	Nadeel	Lasten: Dotatie voorziening APPA en wachtgeld; zie ook baten.
€ 60.000	Voordeel	Lasten: 'Samen maken we Flevoland' voor een volledig jaar begroot, maar slechts voor een gedeelte in rekening gebracht.
- € 552.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 347.000	Voordeel	Baten: Vrijval voorziening APPA en wachtgeld; zie ook lasten.
€ 347.000	Voordeel	Totaal baten

0B Burgerzaken

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 84.000	Nadeel	Lasten: Het verschil wordt veroorzaakt door verloop van personeel eind 2021 en begin 2022. Deze functies konden door krapte op de arbeidsmarkt niet met structureel personeel worden ingevuld en moesten ingehuurd worden.
€ 120.000	Voordeel	Lasten: Voor de reisdocumentendip hebben we minder documenten afgenomen bij het Rijk dan begroot.
- € 6.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 30.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 51.000	Nadeel	Baten: Voor de reisdocumentendip hebben we minder documenten verstrekt en leges ontvangen dan begroot.
- € 51.000	Nadeel	Totaal baten

0C Overhead

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 51.000	Voordeel	Lasten: Betreft minder salarislasten management i.v.m. openstaande vacature, welke is ingevuld door inhuur.
€ 74.000	Voordeel	Lasten: Openstaande vacatureruimte managementondersteuning niet ingevuld.
- € 35.000	Nadeel	Lasten: Ingeleend personeel door openstaande vacatures en ziekte bij HRM hoger dan begroot.
- € 202.000	Nadeel	Lasten: Betreft de salarislasten PSA, welke niet begroot waren voor DUN maar voor HRM.
- € 31.000	Nadeel	Lasten: Betreft kosten bloemetjes en geschenken aan medewerkers (WKR), welke niet zijn begroot.
- € 135.000	Nadeel	<p>Lasten: Gemeentehuis</p> <p>Er zijn veel posten die het totaal van deze FCL 'voor facilitaire zaken' vertroebelen. Op de post uitbestede werkzaamheden is fors overschreden: € 45.000. Ook in 2021 is er overschreden, circa € 30.000. Wij hebben toen gekeken of er contractueel aanpassingen gedaan konden worden en/of andere budgetten ruimte boden. Dat was niet of slechts deels het geval. Daarnaast bleek dat bij de budgetverhogingen voor het vernieuwde gemeentehuis het onderhoud van de groenwand niet was meegenomen. Alleen al aan contractuele kosten zijn wij jaarlijks nu € 40.000 meer kwijt dan er budgetruimte is, mede door prijsstijgingen. Voor de structureel hogere kosten wordt in de voortgangsrapportage 2023 een budgetverhoging aangevraagd.</p> <p>N.B. De gestegen energiekosten worden in 2023 zichtbaar.</p>
- € 68.000	Nadeel	Lasten: Gemeentewerken Naast een aantal niet door facilitaire zaken beïnvloedbare kosten zoals onderhoud gebouwen, schade, afschrijving en de energiekosten, vraagt de overschrijding van € 14.000 op ECL 438010 (uitbestede

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
		<p>werkzaamheden) een toelichting. Voor circa € 4.500 zijn dat kosten van valse alarmmeldingen door verkeerd afgestelde camera's, waardoor veel valse meldingen zijn gedaan die door het beveiligingsbedrijf werden opgevolgd met bijhorende kosten. Dit probleem lijkt nu opgelost door ARCA. Daarnaast zijn de kosten van beveiliging erbij gekomen en gestegen. Beveiliging is noodzakelijk gebleken gezien de inbraken op De Reest. Daarnaast zijn prijzen van schoonmaak en sanitair flink gestegen. Contractueel zijn er op dit moment geen aanpassingen mogelijk (schoonmaak, sanitair). Voor de structureel hogere kosten wordt in de voortgangsrapportage 2023 een budgetverhoging aangevraagd.</p> <p>N.B. De gestegen energiekosten worden in 2023 zichtbaar.</p>
- € 32.000	Nadeel	Lasten: Kosten kantine hoger dan begroot door de diverse prijsstijgingen. Zie ook voordeel inkomsten kantine.
- € 76.000	Nadeel	Lasten: Kosten brandstof e.d. hoger dan verwacht.
€ 160.000	Voordeel	Lasten: Openstaande vacatures van o.a. PO en juridisch medewerker zijn niet volledig ingevuld. Daarnaast is een medewerker ingezet als opgaveleider COA Biddinghuizen, waardoor een gedeelte van deze salarislasten vallen onder programma 1.
€ 42.000	Voordeel	Lasten: Advertentie en reclamekosten hoger dan begroot. Daar staat tegenover dat de salarislasten minder hoog uitvallen, doordat enkele medewerkers zijn ingezet voor opgave COA Biddinghuizen en de lasten vallen onder programma 1.
€ 60.000	Voordeel	Lasten: Inwonersparticipatie Eind 2022 resteert een bedrag van € 60.202. Via het voorstel budgetoverhevelingen naar 2023 is de Raad verzocht € 55.000 over te hevelen naar 2023 om het programma met 1 jaar te verlengen.
€ 107.000	Voordeel	Lasten: Project Wet Open Overheid.
€ 153.000	Voordeel	Lasten: Het voordeel heeft met name te maken met de lagere onderhoud- en servicekosten software van € 100.000 en hardware van € 53.000 en het niet hoeven gebruiken van de algemene stelpost voor ICT-middelen.
€ 154.000	Voordeel	Lasten: Project zaakgericht werken Implementatie is gestart in 2021 met doorloop naar 2022 en 2023. Er wordt via de budgetoverhevelingen een bedrag ad € 50.000 overgeheveld naar 2023.
€ 314.000	Voordeel	Lasten: Project Digitale Transformatie In 2022 heeft het project nagenoeg stilgelegen a.g.v. openstaande vacatures. Er wordt een bedrag ad € 237.444 overgeheveld via de budgetoverhevelingen naar 2023.
€ 82.000	Voordeel	Lasten: Openstaande vacatureruimte niet ingevuld.
€ 119.000	Voordeel	Lasten: Project digitaal archiveren

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
		Aanbesteding heeft plaats gevonden in 2019, implementatie is gestart in 2020 en heeft een doorloop tot en met 2022. Helaas heeft het nog niet geresulteerd in de afronding van het traject. Er wordt een bedrag van € 99.000 via de budgetoverhevelingen overgeheveld naar 2023.
€ 137.000	Voordeel	Lasten: Het budget versterkingsmaatregelen is niet gebruikt in 2022. Daarnaast vacatureruimte directeur RDD niet ingevuld.
- € 192.000	Nadeel	Lasten: De begrote salarislasteren zijn hoger dan begroot door het vormen van een voorziening spaarverlof en bovenwettelijk verlof personeel.
€ 151.000	Voordeel	Lasten: betreft opgeheven voorziening voormalig personeel waarvan lasten per abuis zijn begroot terwijl dit een bestemmingsreserve betreft.
€ 93.000	Voordeel	Vergoedingen UWV voor zieke medewerkers en bevallingsverlof worden in mindering gebracht bij post Directie en niet bij de desbetreffende teams.
€ 28.000	Voordeel	Lasten: Gebiedsregie De begrote lasten conform versterkingsmaatregelen zijn in 2022 niet uitgegeven.
€ 66.000	Voordeel	Lasten: Post wordt niet gebruikt daar de kosten bedrijfsvoering onder directie of teams worden geboekt.
- € 30.000	Nadeel	Lasten: Team Gebiedsontwikkeling.
€ 59.000	Voordeel	Lasten: In de begroting ook de salarislasteren van de vorige OR-leden nog begroot. Daarnaast minder trainingen gevolgd dan begroot.
- € 65.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 984.000	Voordeel	Totaal lasten

0D Gemeentelijke belastingen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 92.000	Voordeel	Lasten: De bijdrage aan GBLT is volgens concept jaarrekening GBLT met € 72.613 verlaagd t.o.v. het eerder begrote bedrag. Daarnaast voordeel i.v.m. de compensabele BTW.
- € 8.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 84.000	Voordeel	Totaal lasten

0H Economische ontwikkeling

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 138.000	Nadeel	Lasten: In 2021 zijn de gronden verkocht aan de Wisentweg voor de vestiging van de Flevomanege. Er gold nog een meerwaardeclausule via deze afrekening met het Rijksvastgoedbedrijf door de bestemmingswijziging.
- € 44.000	Nadeel	Lasten: Overige beheerkosten voor diverse percelen (gemeente belastingen, kadaster en dergelijke).
- € 182.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 100.000	Voordeel	Baten: Aflossing hypotheek.
€ 14.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 114.000	Voordeel	Totaal baten

OT Wonen en bouwen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 279.000	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 5 - sloop opstallen Bedrijfsweg 11-13 en Energieweg 6 en sloop van diverse opstallen in het Hanzekwartier.
- € 108.000	Nadeel	Lasten: De integrale analyse van de personeelslasten treft u aan in de Paragraaf bedrijfsvoering .
€ 171.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 4.264.500	Voordeel	Baten: Betreft de vrijval van de voorzienig algemeen onderhoudt gem. Gebouwen. Het beheerplan is niet adequaat genoeg om de voorziening te blijven vorm aangezien deze niet meer geldig is. Het gehele bedrag is vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Voorgesteld wordt om een nieuwe bestemmingsreserve als overbrugging in te stellen.
- € 19.500	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 4.284.000	Voordeel	Totaal Baten

OZ Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
-€ 611.000	Nadeel	Lasten: rentenadeel, zie paragraaf financiering
€ 147.000	Voordeel	Lasten: er is geen claim gelegd op de post onvoorziene uitgaven.
- € 486.000	Nadeel	Lasten: stelpost tijdelijk personeel is voor een hoger bedrag benut dan begroot, stelpost loon- en prijsstijging en algemeen zijn niet volledig benut.
- € 831.000	Nadeel	Lasten: betreft VpB 2021 en voorlopige aanslag 2022
- € 78.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
- € 1.859.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 146.000	Voordeel	Baten: meer rente ontvangen dan begroot
€ 186.000	Voordeel	Baten: meer dividend ontvangen dan begroot
€ 625.000	Voordeel	Baten: meer bespaarde rente eigen vermogen en voorzieningen
€1.354.000	Voordeel	Baten: meer algemene uitkering dan begroot door wijzigingen maatstaven e.d.
- € 14.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 2.297.000	Voordeel	Totaal baten

Overhead

Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt in het BBV voorgeschreven dat vanaf het programmaplan 2017 een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead.

In de programma's worden de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, wordt een definitie van de overhead geïntroduceerd. De definitie voor overhead luidt: *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

Conform deze nieuwe voorschriften is de overhead in deze Programmabegroting centraal begroot in programma 0 onder het taakveld overhead (0.4).

In totaal bedraagt deze toerekening van overhead € 16,2 miljoen. In de tabel hierna is een uitsplitsing weergegeven naar de verschillende overhead onderdelen:

Specificatie overhead	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022
Leidinggevenden en managementondersteuning primair proces (hiërarchisch)	2.627.886	2.401.040
P&O/HRM	802.388	841.756
Facilitaire zaken en Huisvesting (incl. beveiliging)	507.143	465.454
Informatievoorziening en automatisering (ICT)	1.138.918	971.680
Financiën, Toezicht en Controle gericht op de eigen organisatie	1.057.948	1.065.350
Juridische zaken	622.989	452.631
Bestuurszaken en Bestuursondersteuning	565.474	446.088
Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie	570.378	511.135
Informatiebeheer (DIV)	325.301	240.801
Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement)	226.109	227.742
Overig (o.a. detacheringen, boven formatief, programma Dienstverlening, wet banenafpraak)	338.309	260.523
Totaal salariskosten van ondersteunende medewerkers	8.782.843	7.884.200
Toerekening salariskosten overhead aan grondexploitaties	-576.766	-576.766
Totaal salariskosten van ondersteunende medewerkers, na toerekening grondexploitaties	8.206.077	7.307.434

Overheadpercentage

De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moet worden opgenomen in de begroting. Deze indicator (zie ook onderdeel BBV indicatoren) drukt de totale overheadkosten in het percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves. In de BBV definitie wordt elke leidinggevende voor 100% toegerekend aan de overhead.

Dit levert een percentage op van 12% voor 2022. Het overheadpercentage voor de kostendeckendheid van de tarieven en de doorbelasting naar de grondexploitaties is 87%. Bij de berekening van dit percentage wordt uitgegaan van de totale salariskosten verminderd met de salariskosten van medewerkers van de ondersteunende teams afgezet tegen de totale overheadkosten.

Overhead	2020	2021	2022
Salariskosten van medewerkers ondersteunende teams	6.696.000	7.200.000	7.300.000 (1)
Materiële overhead	7.723.000	8.800.000	8.900.000 (2)
Totale overhead	14.419.000	16.000.000	16.200.000 (1)(2)
Totale lasten	120.137.000	128.984.000	134.315.000
Overheadpercentage	12%	12%	12%

(1) inclusief toerekening kosten aan GREX. Het jaar 2020 en 2021 is exclusief incidentele kosten in verband met vernieuwbouw van het gemeentehuis.

(2) na toe te rekenen activa aan taakvelden.

Overzicht mutaties reserves

Op dit taakveld worden alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves geboekt die verband houden met taakvelden (met uitzondering van taakveld 0.11) in de programma's 0 tot en met 8.

In de onderstaande tabel worden de mutaties reserves (taakveld 0.10) inzichtelijk gemaakt:

Lasten en Baten (x € 1.000)	Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Lasten					
Mutaties reserves programma 0	-4.512	-15	-314	-1.606	-1.292
Mutaties reserves programma 1	-	-	-	-	-
Mutaties reserves programma 2	-157	-	-	-	-
Mutaties reserves programma 3	-1.300	-	-	-1.565	-1.565
Mutaties reserves programma 4	-526	-495	-495	-495	-
Mutaties reserves programma 5	-897	-584	-584	-1.644	-1.060
Mutaties reserves programma 6	-3.892	-	-	-1.101	-1.101
Mutaties reserves programma 7	-138	-	-	-137	-137
Mutaties reserves programma 8	-1.050	-	-	-1.643	-1.643
Subtotaal Lasten	-12.472	-1.094	-1.393	-8.191	-6.798
Baten					
Mutaties reserves programma 0	9.035	2.131	6.426	6.651	225
Mutaties reserves programma 1	89	41	41	41	-
Mutaties reserves programma 2	517	72	72	149	77
Mutaties reserves programma 3	360	-	-	-	-
Mutaties reserves programma 4	442	20	53	6	-47
Mutaties reserves programma 5	1.083	841	901	930	29
Mutaties reserves programma 6	177	441	283	-52	-335
Mutaties reserves programma 7	66	-	-	-	-
Mutaties reserves programma 8	1.125	2	2	1.200	1.198
Subtotaal Baten	12.894	3.548	7.778	8.925	1.147
Saldo mutaties reserves	422	2.454	6.385	734	-5.651

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Overeenkomstig artikel 8 lid 5 BBV bevat het overzicht algemene dekkingsmiddelen de volgende componenten:

- lokale heffingen, besteding niet gebonden;
- algemene uitkering;
- dividend;
- saldo financieringsfunctie (rente);
- overige algemene dekkingsmiddelen.

Voor een nadere toelichting op de lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen. Hierin staan alle belastingopbrengsten vermeld, ook de kostengerelateerde heffingen zoals bijvoorbeeld de rioolheffing. De bedragen genoemd in de paragraaf en de bovengenoemde bedragen kunnen afwijken. In onderstaand overzicht zijn de verminderen, oninbaar, afrekeningen voorgaande jaren e.d. opgenomen. Daarentegen is geen rekening gehouden met kwijtscheldingen. In de paragraaf heffingen wordt wel rekening gehouden met kwijtschelding.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Lasten					
(Inflatie)correctie voorzieningen	-	-174	-174	-139	35
Algemene uitkeringen	-	34	-	-	-
Bespaarde rente	-172	-	-	-	-
Geldleningen en uitzettingen < 1 jaar	-1	-	-	-1	-1
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-24	-	-	-13	-13
Overige financiële middelen	-107	-45	-45	-159	-114
Saldo van financieringsfunctie	-1.360	-594	-594	-1.246	-652
Subtotaal Lasten	-1.664	-779	-813	-1.558	-745
Baten					
Algemene uitkeringen	60.646	59.612	65.243	65.664	421
Bespaarde rente	4.642	4.677	4.677	5.257	580
Integratie-uitkering sociaal domein	4.390	3.570	3.829	3.829	-
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	12.152	12.677	12.677	12.545	-132
Overige financiële middelen	449	265	285	430	145
Saldo van financieringsfunctie	799	716	716	709	-7
Subtotaal Baten	83.078	81.517	87.427	88.434	1.007
Saldo lasten en baten Algemene dekkingsmiddelen	81.414	80.738	86.614	86.876	262

Verplichte en eigen beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 26 april 2023.

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	Bron
Apparaatskosten	549,00	578,00	960,00	867,00	843,00	Eigen begroting
Omschrijving	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.					
Bezetting	9,10	9,10	7,90	7,80	9,10	Eigen gegevens
Omschrijving	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Let op: ook boventallige medewerkers moeten hier meegeteld worden.					
Externe inhuur	24,00	24,00	18,00	22,00	22,00	Eigen begroting
Omschrijving	Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.					
Formatie	9,10	9,10	8,30	8,20	9,90	Eigen gegevens
Omschrijving	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van uw organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.					
Formatie - Overhead	12,00	11,00	37,00	29,00	29,00	Eigen begroting
Omschrijving	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.					

Programma 1 Veiligheid

Wat hebben we bereikt in 2022?

Pakket E Rampenbestrijding en crisisorganisatie

Lokale crisisorganisatie op orde brengen

De doelstellingen voor het op orde brengen van de lokale crisisorganisatie zijn dit jaar behaald. We hebben alle benodigde plaatsen binnen de lokale crisisorganisatie gevuld. Conform planning is het gehele opleidingstraject doorlopen. De nadruk werd hierbij gelegd op het vakbekwaam worden van de gemeentelijke crisisfunctionarissen. Het jaar hebben we in december kunnen afsluiten met een gemeente brede oefening voor de lokale crisisorganisatie.

Regionale vernietigingslocatie voor NGE (niet gesprongen explosieven)

Met de gemeenten van de Veiligheidsregio Flevoland zijn aanvullende procesafspraken gemaakt voor het aanmelden en registreren van Niet Gesprongen Explosieven die naar het Olsterdwarpspad vervoerd worden. De kosten voor beheer en onderhoud zijn dit jaar gefactureerd aan de Veiligheidsregio Flevoland.

Pakket F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde

Nieuwe opzet Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)

Er is onderzocht hoe we de keuring van de KVO's op een andere manier kunnen inrichten. De nieuwe aanpak is gericht op de praktijk en het voorkomen van problemen. Hierdoor vraagt de keuring minder tijd en kunnen we ondernemers beter helpen met hun vragen. In 2023 gaan we de nieuwe aanpak stap voor stap invoeren binnen de drie verschillende KVO's. Hierbij werken we samen met het Platform Veilig Ondernemen (onderdeel van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid). Daarnaast is in het najaar voor KVO Suydersee een schouw uitgevoerd. Samen met de winkeliers en de politie gaan we aan de slag met de verbeterpunten die deze schouw heeft opgeleverd.

Zorg en Veiligheid

In 2022 zien we een toename van overlastsituaties in de gemeente die vaak worden veroorzaakt door jongeren. Deskundigen geven aan dat dit gevolgen zijn van de COVID-19-crisis bij de jeugd. In het hele land is deze COVID-19-moeheid bij de jeugd te zien en leidt dit soms tot (ernstige) overlastsituaties. Ook het onderzoek wat in onze gemeente is uitgevoerd laat dit beeld zien. Er is een grote toename van de aanmeldingen voor de Persoonsgerichte Aanpak onder de 18 jaar. Hierop wordt samen met verschillende partijen (intern en extern) extra ingezet. Voor een heldere en daadkrachtige aanpak (via de Persoonsgerichte Aanpak en het Jeugdinterventieteam) is behoefte aan een regionaal monitoringssysteem, waarbij belangrijke informatie kan worden uitgewisseld met politie en OM. We verwachten in het 1e kwartaal 2023 hiermee te kunnen werken.

De samenwerking met de VO-scholen is versterkt. Zo schuiven elke drie maanden de leerling- en zorgcoördinatoren van het Voortgezet Onderwijs (VO) bij het Jeugdinterventieteam (JIT) aan. Ook zijn afspraken gemaakt om de scholen zoveel mogelijk op dezelfde manier te laten werken.

Er is gekeken hoe de jongerenwerkers nog meer in positie kunnen worden gebracht. Vanuit de gelden die het Nationaal Programma Onderwijs beschikbaar stelt, wordt een jongerenwerker aangetrokken die vooral aanwezig is op de VO-scholen. Steeds meer opgaven bevatten zorg- en veiligheidsaspecten. Eén van die opgaven is de aanpak van mensenhandel (zoals arbeidsuitbuiting en criminele- en seksuele uitbuiting).

Op 16 november 2022 hebben de Flevolandse gemeenten en ketenpartners de intentieverklaring ketenaanpak mensenhandel ondertekend. Hierin hebben partijen o.a. afgesproken te willen komen tot een sluitende aanpak, zodat slachtoffers van mensenhandel herkend worden en passende hulp ontvangen en daders opgespoord en vervolgd worden.

Cyberveiligheid

De gemeente Dronten neemt sinds 2021 deel aan de game Hackshield. In deze game leren kinderen tussen de 8 en 12 jaar spelenderwijs over de gevaren van de online wereld. Aan de game is ook een gratis lespakket verbonden waarin onderwerpen als cyberpesten, phishing en nepnieuws worden besproken. Het doel van Hackshield is het creëren van een volledig cyberveilige generatie die zorgeloos over het web kan navigeren en de oudere generaties hierin kan bijstaan. Ter promotie van de game zijn begin 2022 drie dagen georganiseerd waarbij het Multi Media Lab van de politie is ingezet. Inmiddels is een Hackshield programma voor volwassenen ontwikkeld.

In 2023 gaan we hiermee verder en wordt een plan van aanpak ontwikkeld dat gericht is op digitale veiligheid en cybercrime. Dit plan van aanpak zet in op het versterken van de bewustwording van onze inwoners en ondernemers en het verbeteren van de digitale veiligheid van onze eigen organisatie.

Evenementen

Pilot systeemgericht toezicht

Bij Lowlands is een pilot systeemgericht toezicht (gericht op tijdelijke constructies) uitgevoerd. Systeemgericht toezicht past bij de gedachte dat organisatoren zelf verantwoordelijk zijn en verantwoordelijkheid nemen voor de veiligheid van hun evenementen. Er zijn steekproeven gedaan bij 30 van de 300 tijdelijke constructies wat slechts een beperkt aantal kleine aanpassingen opleverde. Hoe meer vertrouwen is in de werking van het intern toezicht door de organisator, hoe minder steekproeven nodig zijn.

Uit de evaluatie met alle betrokken partijen komt naar voren dat de pilot is geslaagd. Alle partijen kijken tevreden terug op de nieuwe werkwijze en samenwerking tussen organisator en gemeente. Het werken op locatie is eenvoudiger en efficiënter geworden en er zijn minder uren aan toezicht op locatie opgegaan. De pilot systeemgericht toezicht zal komend jaar op Lowlands worden doorontwikkeld.

Actualisatie evenementenbeleid

Er is onderzocht welke zaken in ons evenementenbeleid moeten worden geactualiseerd. Diverse ontwikkelingen (waaronder o.a. pilot systeemgericht toezicht, duurzaamheidsbeleid en zaken die gaan over toezicht en handhavingsbeleid) moeten hierin worden meegenomen, maar zijn nog niet afgerond. Zodra deze definitief zijn, worden de aanpassingen in het evenementenbeleid opgenomen.

Realisatie uniforme bebording naar de calamiteiteningangen van Walibi Holland

In 2021 is voor het evenemententerrein op Walibi Holland een uniforme calamiteitenkaart ontwikkeld. Hierop staan alle calamiteitenroutes en calamiteiteningangen aangegeven die voor elk evenement standaard van toepassing zijn. In 2022 hebben we alle calamiteiteningangen voorzien van vaste en gelijke bebording.

Motie 2 fte Toezicht en handhaving extra in 2021 en 2022 (structureel € 174.000, nadeel)

Zie hiervoor de antwoorden op de raadvragen in het kader van 'Voortgang en resultaten toezicht- en handhavingsactiviteiten boa's' (ex. art. 33 RvO).

Plan van Aanpak Ondernijning (2021-2024)

In 2022 zijn weer grote stappen gezet binnen de aanpak van ondernijning. Dit jaar stond vooral in het teken van het uitbouwen en professionaliseren van de aanpak. We hebben de bestuurlijke middelen versterkt om nog daadkrachtiger tegen ondernijning op te treden. Ondernijnde zaken worden doorlopend opgepakt en de integrale aanpak is verder uitgebreid met partners van zowel binnen als buiten de organisatie. Eind vorig jaar is uw gemeenteraad door een infographic uitgebreid geïnformeerd over de tussentijdse resultaten van het plan van aanpak.

Bibob

Criminelen gebruiken steeds vaker diensten van gemeenten voor hun criminele activiteiten. Subsidies en vergunningen zijn voor criminelen namelijk handige manieren om geld wit te wassen of criminele activiteiten uit te voeren. We willen er voor zorgen dat onze gemeente niet per ongeluk criminelen helpt. Daarvoor hebben we goed Bibob-beleid nodig. In het afgelopen jaar hebben we onderzocht op welke punten ons Bibob-beleid verbeterd en aangevuld moet worden. De veranderingen in de wetgeving hebben we hierin ook meegenomen. De vernieuwde beleidsregels worden in het begin van 2023 vastgesteld. Daarna gaan we het nieuwe Bibob-beleid gebruiken in onze organisatie.

Bewustwording

Het bewust maken en beschermen van onze inwoners, ondernemers en collega's tegen de gevaren van ondernijning zijn zaken waarmee we blijvend bezig zijn. De veiligheidsdag ondernijning op het Meerpaalplein, de themabijeenkomst veilig buitengebied (bij en met Aeres), trainingen voor toezicht en handhaving en gastcolleges voor studenten bij Aeres Hogeschool zijn hiervan mooie voorbeelden.

Flevolandse Norm

In 2022 stond uitvoering van de Flevolandse Norm centraal. Hiermee zijn de bestuurlijke middelen op het gebied van ondernijning in de provincie Flevoland gelijk getrokken (harmonisatie). Deze ambitieuze norm heeft landelijk navolging gekregen met de 'Friese Norm' en 'Zeeuwse Norm' als voorbeelden. Uw raad wordt hierover in het eerste kwartaal van 2023 nader geïnformeerd.

Jonge aanwas

Als vervolg op de aanpak in 2022 wordt in 2023 onderzoek gedaan naar jonge aanwas in de drugscriminaliteit. We gaan aan de slag met de aanbevelingen die daaruit voortkomen. Ook versterken we samen met onze (veiligheids)partners de weerbaarheid van het gemeentebestuur.

Specifieke projecten

- Ondernijningscontainer;
- Melding Misdaad Anoniem (MMA);
- Bewustwordingsavond bij Aeres Hogeschool;
- Vernieuwde Integrale Bedrijfscontroles (VIBE).

VTH-uitvoeringsprogramma 2022

Uit het Besluit omgevingsrecht (Bor) volgt dat gemeenten beleid, jaarlijkse uitvoeringsprogramma's en jaarverslagen vergunningverlening, toezicht en handhaving moeten vaststellen op het gebied van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Om aan die verplichting te voldoen, sturen wij u jaarlijks deze documenten separaat toe.

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Veiligheidsregio Flevoland (VRF)	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
<p>Het is zichtbaar dat wij als veiligheidsregio goed zijn in de coördinatie- en regierol bij vraagstukken die verder gaan dan alleen de eigen organisatie. De functie van regisseur in het netwerk van veiligheid, zoals beschreven in het gezamenlijk regionaal beleidsplan Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek en Veiligheidsregio Flevoland wordt hiermee steeds duidelijker ingevuld. Tegelijkertijd, heeft de rol die wij hebben vervuld bij het opvangvraagstuk impact gehad op de voortgang van geplande activiteiten. Zo hebben grote onderwerpen als de doorontwikkeling van de crisisorganisatie, informatiemanagement en kwaliteitszorg in de uitwerking vertraging opgelopen. Ondanks de extra organisatiedruk die is ontstaan door bovenstaande uitdagingen is het ook in 2022 mogelijk gebleken de reguliere taken binnen de veiligheidsregio uit te blijven voeren. Door de extra inspanningen van de medewerkers is het mogelijk geweest dit resultaat te behalen.</p>	

Wat heeft het gekost in 2022?

Financieel sluit dit programma het jaar 2022 af met een resultaat van: **€ 170.000.**

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)		Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Lasten						
1E	Rampenbestrijding en crisisorganisatie	-2.459	-2.737	-3.056	-3.143	-87
1F	Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde	-1.893	-1.745	-2.206	-2.018	189
Subtotaal Lasten		-4.352	-4.482	-5.262	-5.161	101
Baten						
1E	Rampenbestrijding en crisisorganisatie	93	86	86	108	22
1F	Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde	98	39	239	285	47
Subtotaal Baten		191	125	325	393	69
Saldo Lasten en Baten programma 1		-4.161	-4.357	-4.938	-4.767	170
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-	-	-	-	-
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	89	41	41	41	-
0.10	Saldo Reserves programma 1	89	41	41	41	-
Resultaat programma 1		-4.071	-4.316	-4.896	-4.726	170

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2022 en de werkelijkheid 2022. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per pakket worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 42.000	Nadeel	Lasten: Het vakbekwaam worden van de gemeentelijke crisisfunctionarissen en vooruitbetaalde kosten van een bommenregeling.
- € 45.000	Nadeel	Lasten: De integrale analyse van de personeelslasten treft u aan in de Paragraaf bedrijfsvoering.
- € 87.000	Nadeel	Totaal lasten

1F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 40.000	Voordeel	Lasten: Geen sprake van extra en onvoorziene projecten vanuit IVB-gelden.
€ 43.000	Voordeel	Lasten: De integrale analyse van de personeelslasten treft u aan in de Paragraaf bedrijfsvoering.
€ 65.000	Voordeel	Lasten: Het werkbudget van Ondernijning en een deel van IVB is door derden en vanuit samenwerkingsovereenkomsten vergoed.
€ 41.000	Voordeel	Lasten: Noodopvanglocatie Biddinghuizen. De uitgaven die samenhangen met de opzet van de noodopvanglocatie Biddinghuizen waren begroot op € 200.000. De werkelijke lasten vielen circa € 41.000 lager uit. De lasten werden volledig vergoed door het COA en het ministerie van Justitie & Veiligheid.
€ 189.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 29.000	Voordeel	Baten: Meer legesinkomsten, ontheffingen wegenbelasting en een bestuurlijke boete.
€ 18.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 47.000	Voordeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 26 april 2023.

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	Bron
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	2,00	2,50	2,00	0,80	1,50	CBS-Diefstallen
Omschrijving	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners					
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,30	4,80	3,70	3,60	4,10	CBS-Criminaliteit
Omschrijving	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)					
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	4,70	5,80	5,30	4,90	4,50	CBS-Criminaliteit
Omschrijving	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.					
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren	12,00	18,00	13,00	9,00	NB	Stichting Halt
Omschrijving	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.					
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	0,70	1,10	1,10	1,10	2,00	CBS-Diefstallen
Omschrijving	het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners					

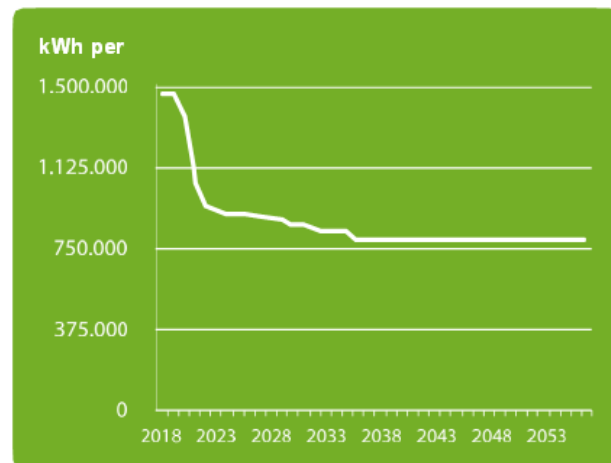
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat hebben we bereikt in 2022?

Pakket G Verkeer en vervoer

Energiebesparing openbare verlichting door beheersscenario

In het jaar 2013 was het totale energiegebruik voor openbare verlichting 1.570.000 kWh per jaar. De ambitie vanuit het Energieakkoord was om in 2020 20% minder energie te gebruiken dan in 2013. Het totale energieverbruik in 2020 was 836.500 kWh. Dit betekent dat we in 2020 een reductie hebben behaald van 47%. In 2022 was het verbruik 757.700 kWh. De totale reductie komt hiermee op 52%. Hiermee voldoen we al aan de doelstelling van het energieakkoord om in 2030 50% energie te besparen. Dit neemt niet weg dat er doorgedaan wordt met verduurzamen. De komende jaren worden er nog ruim 3.900 traditionele armaturen vervangen voor led-armaturen. In onderstaande grafiek staat globaal de te verwachten afname van het energieverbruik door het gekozen beheersscenario. Te zien is dat er de afgelopen jaren flinke stappen zijn gezet om minder energie te gebruiken. Deze daling zal de komende jaren niet meer zo spectaculair zijn, aangezien alle grootverbruikers al zijn vervangen voor led. Toch zal er met het huidige vervangingsprogramma, in combinatie met dimmen, nog steeds een daling zijn in het verbruik. Wat hier ook zeker aan zal bijdragen, is het later in- en eerder uitschakelen van de verlichting. Mede door de motie "mag het licht uit" zijn we een proef gestart met het later in- en eerder uitschakelen van de verlichting. Hieruit is naar voren gekomen dat we de verlichting 15 minuten later inschakelen en 15 minuten eerder uitschakelen ten opzichte van zonsopgang en zonsopkomst. Dit bespaart de gemeente op jaarbasis ruim 182 branduren per lichtpunt. Deze proef loopt op dit moment nog. Door areaalgroei kan het verbruik in de toekomst wel weer licht oplopen.

Elektriciteitskosten openbare verlichting (OVL)

De energietarieven liggen vast in een contract met de energieleverancier. In het contract is 100% duurzame energie vastgelegd. Dit contract wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd met een jaar. De leveringstarieven worden iedere contractperiode op 30 september vastgelegd. Voor 2023 zijn deze tarieven verdrievoudigd ten opzichte van 2022 (van € 0,08158 in 2022 naar € 0,25220 in 2023). Er zal hiervoor een begrotingswijziging nodig zijn. Dit zal in de Voortgangsrapportage 2023 worden meegenomen. Ook de ontwikkeling van de energiebelasting, die 30% van de variabele kosten uitmaakt, is onzeker en van aanzienlijke invloed op de kosten.

Onze inschatting is dat we in 2023 voor de OVL € 264.000,00 aan energiekosten zullen hebben. Zonder alle besparingen die we de afgelopen jaren hebben doorgevoerd, zou dit rond de € 550.000 zijn geweest.

Veel energieleveranciers bieden duurzame energie aan. Bronnen voor duurzame energie kunnen niet opraken. Bovendien drukt de productie van duurzame energie in vergelijking met conventionele methoden veel minder zwaar op het milieu, omdat er veel minder van het broeikasgas CO₂ bij vrijkomt. In het huidige contract met de energieleverancier is vastgelegd dat de gemeente Dronten 100% duurzame energie afneemt.

Fietsverbinding Swifterbant-Dronten

Deze investering wordt voorzien in 2023 en is als kredietoverheveling aan u voorgelegd.

Verlichting De Drieslag - Arendschelling 2022

De verlichting is inmiddels geleverd en geplaatst.

Herinrichting dierenweide

Op 8 april is het ontmoetingspark Buiten! met het gemoderniseerde dierenparkje en het theehuis Binnen bij Buiten geopend. De stichting organiseert inmiddels verschillende buitenactiviteiten en faciliteert dagbesteding BUITEN!kans.

Wat heeft het gekost in 2022?

Financieel sluit dit programma het jaar 2022 af met een resultaat van: **€ -250.000**.

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)		Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
Lasten						
2G	Verkeer en vervoer	-7.608	-6.841	-7.190	-7.484	-294
Subtotaal Lasten		-7.608	-6.841	-7.190	-7.484	-294
Baten						
2G	Verkeer en vervoer	285	212	212	256	44
Subtotaal Baten		285	212	212	256	44
Saldo Lasten en Baten programma 2		-7.323	-6.629	-6.978	-7.228	-250
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-157	-	-	-	-
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	517	72	72	149	77
0.10	Saldo Reserves programma 2	361	72	72	149	77
Resultaat programma 2		-6.962	-6.556	-6.906	-7.079	-173

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2022 en de werkelijkheid 2022. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per pakket worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

2G Verkeer en vervoer

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 114.000	Nadeel	Lasten: De integrale analyse van de personeelslasten treft u aan in de Paragraaf bedrijfsvoering .
- € 115.000	Nadeel	Lasten: Schades aan gemeentelijke objecten zijn niet te voorspellen en niet altijd te verhalen. Dit jaar zijn de directe herstellkosten ruim hoger dan de verhaalde schadebedragen.
- € 45.000	Nadeel	Lasten: De afrondingsfase van de inrichting van de dierenweide.
- € 40.000	Nadeel	Lasten: Meer afdrachten OZB en heffingen door areaaluitbreiding bij waterstaatswerken.

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 35.000	Voordeel	Lasten: Onderzoek naar de haalbaarheid van de brug over De Lage Vaart is nog niet opgeleverd in 2022. Daardoor is dit niet voorgelegd als budgetoverheveling. Wij stellen u voor deze lasten alsnog te autoriseren voor 2023.
- € 15.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
- € 294.000	Nadeel	Totaal lasten

Programma 3 Economie

Wat hebben we bereikt in 2022?

Pakket H Economische ontwikkeling

Voortzetting acquisitie 2022-2024, € 125.000 incidenteel

Is in de budgetoverheveling meegenomen, omdat deze persoon later is gestart dan beoogd.

Economische ontwikkeling en Agenda Ondernemersdienstverlening

Het accountmanagers team economie is in 2022 weer grotendeels aangevuld op gebied van agrofood, bedrijventerreinen en recreatie en toerisme. Vanaf mei 2022 zijn er 61 bezoeken afgelegd. Niet alleen ambtelijke bezoeken, maar ook bestuurlijk. Deze zijn afwisselend mee geweest. Voor het organiseren en ordenen van deze bezoeken, is er een CRM (Customer Relationship Management) systeem geselecteerd, uitrol vindt plaats in 2023. Voor de bedrijventerreinen is er een strategische verkenning uitgevoerd.

Vooruitlopend op de omgevingsvisie en de toekomstige opgave voor bedrijventerreinen in Dronten is er een globale verkenning opgesteld, hoe en op welke manier de huidige bedrijventerreinen samen met de bedrijven en ondernemers zich in de toekomst gaan ontwikkelen. In 2022 zijn er veel gesprekken geweest rondom parkmanagement op de Poort van Dronten (PvD), wat nog geen concreet resultaat heeft opgeleverd, maar wel vooruitgang boekt. Overlegstructuren zijn waar het mogelijk is opgepakt. Zo is er maandelijks bestuurlijk overleg met de ondernemersvereniging de Driehoek (OVDD), maar ook met LTO. Een vernieuwde versie van de ondernemerstafels (voorheen SEA groepen) is grotendeels uitgewerkt met diverse externe stakeholders, dit wordt in 2023 uitgevoerd. Als laatste zijn de voorbereidingen voor een innovatie hub in de agrarische sector in gang gezet in 2022. Dit doen we gezamenlijk met gemeente Noordoostpolder, Agrofoodcluster, Aeres Hogeschool, Horizon Flevoland en Provincie Flevoland. In oktober 2022 is het college op bezoek geweest bij Aeres Hogeschool en is besloten om gezamenlijk op te trekken in gezamenlijke ambities en daar uitvoering aan te geven.

Agrofoodbroedplaats

Dit traject is in Q4 - 2022 van start gegaan en zal in 2023 een vervolg krijgen. De gesprekken met de stakeholders zijn in gang gezet en daar zijn nog geen resultaten van te melden.

Vitale Centra

In 2022 heeft de gemeente Dronten geïnvesteerd in het aantrekkelijker maken van de centra in de drie kernen. Dit vormde het sluitstuk van de projecten 'centrumplannen'. Door meer groen toe te voegen, wordt er een prettige leefomgeving gecreëerd. Dit geldt niet alleen voor de bloemen en de bijen, maar ook voor de bezoekers van de winkelcentra. Dit vergroeningsproject draagt bij aan het vergroten de biodiversiteit door gebruik te maken van speciaal bloemenmengsel en zorgt voor waterberging op regendagen, doordat een gedeelte van de bestrating is verwijderd. Op warme dagen wordt hierdoor de omgevingstemperatuur juist verlaagd. Juist door accenten groen aan te brengen met het juiste bloemenmengsel, zijn de beschikbare middelen doelmatig ingezet.

Pakket I Vrijtijdseconomie en gebiedspromotie

Recreatie en toerisme

Vanaf medio september is er weer een vaste kracht actief op Recreatie & Toerisme binnen team EZ, nadat dit ruim één jaar niet het geval is geweest. Vanaf deze periode zijn er 13 bedrijfsbezoeken afgelegd, waarbij het bestuur zo nu en dan ook vertegenwoordigd was. Ondernemers waarderen het enorm dat er weer een aanspreekpunt is voor recreatie en toerisme.

In het tweede deel van 2022 is vooruitgekeken wat er in 2023 opgeleverd dient te worden aan beleidsstukken, te weten een Plan van Aanpak Toeristenbelasting en een visie dan wel uitvoeringsagenda voor recreatie en toerisme. Gemeente Dronten is ondertussen weer vertegenwoordigd bij de overleggen met Provincie Flevoland. Daarnaast heeft wethouder Lap zitting genomen in het Dagelijks Bestuur van de Vereniging van Zuiderzeegemeenten, waardoor het verhaal van Dronten beter kan worden uitgedragen. Er is nauw contact tot stand gekomen met Dronten Marketing om te zorgen dat ons toeristisch-recreatief product optimaal wordt gepromoot en Dronten een nog aantrekkelijkere toeristische bestemming wordt. Met de projectgroep Stranden zijn er stappen gemaakt in het toewerken naar een beheerovereenkomst voor het Spijkstrand-Noord. In 2023 zal een aanbestedingstraject worden opgestart voor de exploitatie en beheer van Ellerstrand-Noord en Spijkstrand-Zuid. In de vernieuwde versie van de ondernemerstafel (voorheen SEA-groepen) zal, onder voorbehoud, ook weer een groep worden opgestart voor Vrijtijdseconomie.

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Technofonds Flevoland	Vennootschappen/Coöperaties
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
<p>Wanneer bedrijven starten of groeien is er behoefte aan kapitaal. Maar ook wanneer ondernemers nieuwe markten willen aanboren, of nieuwe producten ontwikkelen is extra geld nodig. Beide fondsen nemen deel en investeren risicodragend kapitaal in innovatieve en ambitieuze ondernemingen in de regio Flevoland tot maximaal € 500.000. Participatie vindt plaats in de vorm van aandelenkapitaal en langlopende geldleningen. De fondsen hebben inmiddels geïnvesteerd in zo'n 100 bedrijven. 2022 was een jaar van transitie. De coronacrisis kwam ten einde en ging bijna naadloos over in een nieuwe fase door ene oorlog op het Europese continent. Met sterk stijgende inflatie door oplopende energieprijzen en verstoorde toeleveringsketens tot gevolg. Het jaar begon economisch sterk. We waren goed uit de gevolgen van de coronacrisis gekomen. Aan Horizon de taak om ondernemers hierbij zo goed mogelijk te ondersteunen.</p>	

Wat heeft het gekost in 2022?

Financieel sluit dit programma het jaar 2022 af met een resultaat van: **€ 2.074.000.**

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)		Realisatie 2021	Primitieve begr. 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Lasten						
3H	Economische ontwikkeling	-1.829	-1.676	-2.173	-1.595	578
3I	Vrijetijdseconomie en gebiedspromotie	-65	-74	-89	-124	-34
Subtotaal Lasten		-1.893	-1.750	-2.262	-1.719	544
Baten						
3H	Economische ontwikkeling	5.732	575	575	1.802	1.227
3I	Vrijetijdseconomie en gebiedspromotie	1.116	1.360	1.402	1705	304
Subtotaal Baten		6.848	1.935	1.976	3.507	1.531
Saldo Lasten en Baten		4.955	185	-286	1.789	2.074
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-1.300	-	-	-1.565	-1.565
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	360	-	-	-	-
0.10	Saldo Res. programma 3	-941	-	-	-1.565	-1.565
Resultaat programma 3		4.014	185	-286	224	509

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2022 en de werkelijkheid 2022. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per pakket worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

3H Economische ontwikkelingen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 146.000	Voordeel	Lasten: Voor de analyse van de personeelslasten verwijzen wij u naar de Paragraaf Bedrijfsvoering .
€ 252.000	Voordeel	Lasten: Alle rentelasten zijn rechtstreeks ten laste van de grondexploitatie geboekt. Voor de toelichting op de grondexploitaties verwijzen wij u naar de Paragraaf grondbeleid .
€ 65.000	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 21 - acquisitie 2022-2024
€ 45.000	Voordeel	Lasten: De uitvoering van aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek 2020 (U21.002985/GO/HT) is gekoppeld aan het collegeprogramma.
€ 85.000	Voordeel	Lasten: De afronding van de retailvisie kan pas in 2023 plaatsvinden, maar kon niet nogmaals overgeheveld worden als gevolg van de criteria. In de Vgr 2023 zullen we de lasten weer voorleggen.
- € 15.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 578.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 1.227.000	Voordeel	Baten: Interne doorbelasting door toepassing van de POC-methode. Voor de toelichting op de grondexploitaties verwijzen wij u naar de Paragraaf grondbeleid .
€ 1.227.000	Voordeel	Totaal baten

3I Vrijtijdseconomie en gebiedspromotie

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 113.000	Voordeel	Baten: Extra forensenbelasting.
€ 203.000	Voordeel	Baten: Extra toeristenbelasting.
- € 12.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 304.000	Voordeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 26 april 2023.

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	Bron
Functiemenging; de verhouding tussen banen en woningen Omschrijving	49,80	50,40	50,40	50,10	NB	CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research
<small>De Functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.</small>						
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar Omschrijving	149,40	154,70	159,90	165,70	NB	LISA
<small>Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.</small>						

Programma 4 Onderwijs

Het programma omvat de activiteiten op het gebied van onderwijs en onderwijshuisvesting. Een goed en breed aanbod van onderwijs vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de kwaliteit en aantrekkelijkheid van Dronten als woon- en werkgemeente. Samen met het onderwijs organiseren we dan ook een passend onderwijsaanbod voor Dronten in een adequate huisvesting.

De bekostiging van onderwijs gaat primair via het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap direct naar de schoolbesturen. De gemeente is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. Ook het peuteronderwijs en volwasseneneducatie vallen onder dit programma.

Wat hebben we bereikt in 2022?

Pakket P Opgroeien en Opvoeden

Inleiding

Dit pakket ondersteunt ouders en kinderen bij het opvoeden en opgroeien in de gemeente Dronten. Een groot deel van dit pakket bestaat uit de uitvoering van wettelijke taken, zoals het bieden van jeugdhulp en preventie, jeugdgezondheidszorg, onderwijshuisvesting, Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), voorschoolse voorzieningen en leerlingenvervoer. We willen alle kinderen de kans geven zich te ontwikkelen tot vitale volwassenen die zoveel mogelijk bijdragen en deelnemen aan onze samenleving. Dit doen we samen met onderwijs en voorschoolse voorzieningen, maatschappelijke partners en jeugdhulpaanbieders. We bieden voorzieningen die kinderen ondersteunen in het veilig opgroeien en ouders tijdelijk helpen bij de opvoeding.

Activiteiten

Herijking van het accommodatiebeleid

Onderwijshuisvesting is een fundamentele schakel voor een toekomstbestendige leefomgeving. We zijn in 2022 gestart met de herijking van het accommodatiebeleid. Een grote opgave waarbij we rekening houden met de diverse gebruikers en de financiën van de gemeente. In 2022 hebben we samen met de schoolbesturen en een aantal partners een Integraal HuisvestingsPlan (IHP) opgesteld. Het IHP geeft inzicht in het huidige scholenlandschap en de vervangingsopgave nu en in de toekomst. De gemeente draagt verantwoordelijkheid voor de vernieuwingsopgave van de verouderde schoolgebouwen en de schoolbesturen zorgen voor de invulling van het onderwijs en de exploitatie van de huisvesting. Vanuit de gedeelde belangen en de vraagstelling vanuit de gemeente is toegewerkt naar een aanpak om te komen tot een gedragen IHP passend bij de ambities van de gemeente en de schoolbesturen.

Het IHP is breder opgezet dan alleen onderwijshuisvesting. Ook binnensport, kinderopvang en een aantal welzijnsgebouwen zijn meegenomen. Na bespreking in het college en een beeldvormende sessie van de raad, is het voorstel om het IHP uit te breiden naar al het maatschappelijk vastgoed en het accommodatiebeheersplan hier aan te koppelen. We spreken dan niet meer van een IHP, maar van een SVP (Strategisch Maatschappelijk Vastgoedplan.) Alle maatschappelijke gebouwen in Dronten zijn onderdeel van deze aanpak. Zo ontstaat er een totaaloverzicht van gebouwen, gebruikers en de financiële lasten voor de toekomst.

(Integraal) Kindcentrum Dronten centrum

De vijf basisscholen in het centrum van Dronten hadden de wens om een intensieve samenwerking aan te gaan vanuit één locatie. Hiervoor wordt een nieuw kindcentrum gebouwd, waar diverse maatschappelijke voorzieningen voor kinderen tussen 0 en 13 jaar samen komen. In 2022 is samen met de schoolbesturen de richting bepaald voor de volgende fase van het project. Er is samen met alle betrokken partijen een bouwmanagement bureau geselecteerd met veel ervaring op het gebied van Integrale Kindcentra. De opdracht voor dit bureau is om samen met alle actoren te komen tot een

bouwdossier. Dit bouwdossier moet alle relevante zaken met betrekking tot het samen wonen en het samen werken bevatten. Dit dossier vormt daarmee een alles omvattend programma van eisen. Onderdeel hiervan is ook het betrekken van omwonenden van de voorkeurslocatie en gebruikers van het Kindcentrum om samen met hen te komen tot een goede inpassing van het (Integraal) Kindcentrum. De planning is erop gericht om najaar 2023 het bouwdossier op te leveren, op grond waarvan een aanbesteding kan worden voorbereid.

Nationaal Programma Onderwijs

Schoolbesturen en gemeente Dronten hebben NPO-middelen ontvangen voor het inhalen van de opgelopen onderwijsvertragingen en sociaal-emotionele achterstanden door de COVID-19 crisis. Deze middelen zijn bedoeld voor kinderen en jongeren op het PO en VO die vertraging of achterstanden hebben opgelopen. Op 7 juli 2022 is middels een raadsbesluit de verdeling van de middelen over de jaren 2022 tot en met 2025 vastgesteld. Om aan te sluiten bij de behoeftes vanuit het onderwijs, is besloten in te zetten op de volgende thema's: bovenschoolse maatregelen, zorg en welzijn, voorschoolse educatie, thuiszitters en samenwerking in de gemeente Dronten. In 2022 is een subsidieregeling vastgesteld, waarmee scholen en maatschappelijke partners aanspraak kunnen maken op de NPO middelen die de gemeente van het Rijk heeft ontvangen. We zijn ook begonnen met de inzet op de thema's bovenschoolse maatregelen en zorg en welzijn. Met het Nationaal Programma Onderwijs wordt invulling gegeven aan het beleidsdoel: Minder kinderen met ontwikkel- en taalachterstanden en zo dragen we bij aan de bouwsteen uit het collegeprogramma "Onderwijs als kansmaker". We zorgen hiermee voor een kansrijke dag voor ieder kind en dragen bij aan de kansengelijkheid.

Lokale Educatieve Agenda

In 2022 hebben we een doorstart gemaakt met de LEA. In dit overleg tussen de gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties, bespreken we brede onderwerpen zoals het bevorderen van integratie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving en toelating. Dit overleg vindt meerdere keren per jaar plaats, om op die manier tijdig en gezamenlijk op ontwikkelingen in te spelen. Ook met de LEA dragen we bij aan het "Onderwijs als kansmaker", de bouwsteen uit het collegeprogramma. In samenwerking met de partners rondom het kind, werken we aan het vergroten van kansengelijkheid.

Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen

% Voortijdig schoolverlaters

	2019	2020	2021	2022	Bron
% Voortijdig schoolverlaters	2,20	1,50	2,40	NB	Rijksoverheid

Toelichting op de indicatoren:

Het onderwijsveld en de gemeente hebben een gezamenlijke opdracht om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en om jongeren die zijn uitgevallen te begeleiden naar de meest passende plek. Dit kan school of werk zijn. Onze leerplichtambtenaren en RMC-consulenten (Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten) helpen deze jongeren. Er bestaan verschillende (gezamenlijke) projecten om het voortijdig schoolverlaten terug te dringen.

Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het vo en mbo (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie (d.i. diploma havo, vwo of minimaal mbo-2), het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'. Deze cijfers lopen altijd een jaar achter, dus 2021 is het meest recente cijfer.

Wat heeft het gekost in 2022?

Financieel sluit dit programma het jaar 2022 af met een resultaat van: **€ 419.000**.

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)		Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
Lasten						
4P	Opgroeien en opvoeden	-6.827	-6.001	-6.772	-6.192	580
Subtotaal Lasten		-6.827	-6.001	-6.772	-6.192	580
Baten						
4P	Opgroeien en opvoeden	1.461	1.370	1.690	1.528	-161
Subtotaal Baten		1.461	1.370	1.690	1.528	-161
Saldo Lasten en Baten programma 4		-5.367	-4.630	-5.082	-4.663	419
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-526	-495	-495	-495	-
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	442	20	53	6	-48
0.10 Saldo Reserves programma 4		-84	-475	-442	-490	-48
Resultaat programma 4		-5.450	-5.105	-5.524	-5.153	371

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2022 en de werkelijkheid 2022. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per pakket worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

4P Opgroeien en opvoeden

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 75.000	Voordeel	Lasten: Primair onderwijs huisvesting Voor 2022 was een onderzoek begroot ten behoeve van de huisvesting van het primair onderwijs in Swifterbant. Dit onderzoek is niet uitgevoerd. De scholen in Swifterbant maken uiteraard onderdeel uit van het IHP/SVP.
€ 84.000	Voordeel	Lasten: Voor- en vroegschoolse educatie Het afgelopen jaar hebben we begroot om een peutermonitoringsysteem aan te schaffen en te implementeren. Dit is om technische redenen uitgesteld tot Q2 2023. Dit betekent een onderbesteding van ruim 6%.
€ 92.000	Voordeel	Lasten: Kinderopvang algemeen De aangevraagde activiteitsubsidie is lager uitgevallen dan begroot.
€ 145.000	Voordeel	Lasten: Leerlingenvervoer Een verklaring van dit voordeel zit in de aantallen kinderen. Er zijn circa 40 kinderen minder vervoerd in

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
		aangepast vervoer. Dit is de duurste vorm van vervoer en zorgt voor dit voordeel.
€ 190.000	Voordeel	Lasten: Lokaal onderwijsbeleid De salarislasteren zijn lager uitgevallen dan begroot. Vanuit het Rijk is het Nationaal Programma Onderwijs gestart. Dit loopt tot 2025. De uitgaven zijn over deze jaren begroot. 2022 was een startjaar. De uitgaven over 2022 liggen circa € 127.000 lager dan begroot. De niet bestede middelen staan geparkeerd op de balans en gaan mee naar de volgende jaren. Zie het nadeel bij de baten lokaal onderwijsbeleid.
- € 6.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 580.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 127.000	Nadeel	Baten: Lokaal onderwijsbeleid Vanuit het Rijk is het Nationaal Programma Onderwijs gestart. Dit loopt tot 2025. De ontvangsten zijn naar rato begroot over de jaren 2022 - 2025. De werkelijke uitgaven in 2022 waren lager dan begroot. Omdat het een specifieke uitkering is, kunnen de inkomsten niet hoger liggen dan de uitgaven. Dit leidt tot het genoemde nadeel. De niet bestede middelen gaan mee naar de volgende jaren om dan, conform de beleidsdoelen, uitgegeven te worden. Zie het voordeel bij de lasten lokaal onderwijsbeleid.
- € 110.000	Nadeel	Baten: Voor- en vroegschoolse educatie Vanuit het Rijk loopt het meerjarige programma Onderwijs Achterstanden Beleid. De beschikte uitkering wordt begroot als inkomsten vanuit de specifieke uitkering. Wanneer er minder uitgaven zijn, dan wordt er minder aan inkomsten geboekt. De niet bestede middelen mogen mee naar het volgende jaar. De uitgaven in 2022 blijven achter bij de beschikte uitkering als gevolg van met name de uitstel van de aanschaf van het peutermonitoringssysteem naar 2023 en het wat minder verstrekken van activiteitensubsidie. De niet bestede middelen gaan mee naar de volgende jaren.
€ 38.000	Voordeel	Baten: openbaar basisonderwijs (inkomensoverdrachten) De inkomsten uit verrekening buitenonderhoud van schoolgebouwen die de gemeente huurt, zijn gebaseerd op werkelijk gebruik en prijspeil 2022
€ 38.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000
- € 161.000	Nadeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 26 april 2023.

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	Bron
Absoluut verzuim per 0,00 1.000 leerlingen		NB	NB	0,90	NB	DUO/Ingrado
Omschrijving	"Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'."					
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	20,00	21,00	14,00	25,00	NB	DUO/Ingrado
Omschrijving	Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.					
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv- ers)	2,30	2,20	1,50	2,40	NB	DUO/Ingrado
Omschrijving	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'."					

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Wat hebben we bereikt in 2022?

Pakket J (openlucht) recreatie

In 2020 is de beleidsvisie Stranden door de raad vastgesteld. In dit plan zijn gelden beschikbaar gesteld voor het maken van een kwaliteitsslag voor de openbare stranden langs het Drontermeer en Veluwemeer. Deze kwaliteitsslag wordt samen met de aanwezige recreatieondernemers opgepakt.

De komende jaren worden hiervoor met de ondernemers nieuwe beheerovereenkomsten opgesteld waarin de rol, taken en verantwoordelijkheden voor zowel de ondernemers als de gemeente worden vastgelegd.

De investeringen worden uitgevoerd wanneer de nieuwe beheerovereenkomsten zijn getekend. Ook in 2022 zijn er goede gesprekken gevoerd met de betreffende recreatieondernemers, maar die hebben nog niet tot nieuwe beheerovereenkomsten geleid. Daardoor was het ook niet mogelijk om het gereserveerde deel van de investeringsgelden voor 2022 te besteden. Naar verwachting gaat dit plaatsvinden in 2023; de middelen hiervoor zijn meegenomen via de budgetoverheveling.

Pakket K Openbaar groen

Visie- en actieplan biodiversiteit

Begin 2022 is de visie en het actieplan Biodiversiteit vastgesteld en is gestart met de uitvoering van het actieplan. Het Drontens netwerk biodiversiteit is opgestart en samen met netwerkpartner IVN is een communicatieplan biodiversiteit opgesteld. Scholieren, studenten en een trainee hebben een bijdrage geleverd aan het versterken van biodiversiteit. Bij nieuwe ontwikkelingen in de gemeente zijn kansen voor biodiversiteitswinst benut, door onder andere natuurinclusief te werken in projecten en processen en door het toepassen van beplanting die bijdraagt aan de biodiversiteit. Aan de oostrand van de gemeente (voorlanden) zijn kansen met betrekking tot de ontwikkeling van natuurwaarden geïnventariseerd en enkele kansen daarvan zijn benut. Om beschermde soorten beter te kunnen beschermen, is de natuurwaardenkaart geactualiseerd.

Pakket L Leefbaarheid en veiligheid

Cultuur

Inleiding

Cultuurparticipatie kan mensen helpen bij het leren van vaardigheden, benutten van kansen, opbouwen van een netwerk, weerbaar worden en betekenis geven. Maar natuurlijk kan het ook gaan om plezier hebben, vindingrijkheid tonen of emoties beleven. Een kenmerk van cultuurparticipatie is dat mensen dit meestal samen doen (in concert) en dat het mensen de mogelijkheid biedt om iets nieuws te ontdekken of iets nieuws te beginnen.

Ontwikkelingen

Bij de start van het jaar 2022 waren er nog "lockdown" maatregelen als gevolg van de COVID-19 pandemie, zoals de verplichting om coronatoegangsbewijzen van bezoekers te controleren. Vrij snel in 2022 ging de samenleving van het slot en konden cultuurorganisaties weer gaan organiseren, programmeren en optreden. Dat bleek niet gemakkelijk. Sommige mensen waren voorzichtig met theaterbezoek, met zingen bij een koor of met spelen bij een orkest. Voor andere mensen waren er financiële redenen, zoals de hoge inflatie, om niet meer of minder vaak te participeren aan cultuur.

Activiteiten

Subsidies kunst en cultuur

Veel verenigingen en stichtingen die in Dronten actief zijn met kunst en cultuur ontvangen een basissubsidie. Ook kunnen verenigingen en andere organisaties een activiteitensubsidie aanvragen. In 2022 zijn in totaal zeventig basissubsidies verleend (cultuur, sport, welzijn, zorg) en negen activiteitensubsidies kunst en cultuur.

Expositie kunstwerken Cyril Lixenberg

De gemeenteraad heeft in 2019 verzocht om een expositie te organiseren over het werk van kunstenaar Cyril Lixenberg. Een belangrijk deel van het nagelaten werk is opgeslagen in Dronten. Na een flinke vertraging als gevolg van de COVID-19 pandemie, stond de expositie "Lixenberg in perspectief" in oktober en november 2022 in De Meerpaal. De expositie ging vergezeld van een publicatie over het werk van Lixenberg en van nieuwe aandacht voor de buitenbeelden van Lixenberg. In de publicatie zijn foto's van het werk van Lixenberg opgenomen die zijn gemaakt door Dana Lixenberg.

Carillonconcerten

Het carillon van het gemeentehuis wordt een deel van de dag automatisch bespeeld. Naast deze automatische bespeling is er één keer per maand een carillonconcert van de stadsbeiaardier. De beiaardier kan alle muziekgenres spelen, van Bach tot Beatles. Hij houdt ook rekening met actuele ontwikkelingen. Zo kan hij het songfestivalnummer van het jaar spelen of het volkslied van Oekraïne.

Onderhoud kunst in de openbare ruimte

De kunst in de openbare ruimte van de gemeente Dronten wordt onderhouden door het bedrijf Kunstwacht. Naast het reguliere onderhoud is er ieder jaar ruimte voor groot onderhoud aan een klein aantal kunstwerken.

Op 18 februari 2022 veroorzaakte de storm "Eunice" schade aan verschillende kunstwerken in Dronten. Vooral het kunstwerk "Fata Morgana" (Thomas Elshuis) bij het scholeneiland in Dronten West raakte flink beschadigd. Een van de panelen van het kunstwerk is volledig vernieuwd.

Cultuureducatie

Cultuureducatie in het primair- en secundair onderwijs wordt aangeboden door De Meerpaal Kunstwerkplaats. Jaarlijks zijn ongeveer 10.000 leerlingen betrokken bij cultuureducatie. Cultuureducatie is niet alleen kennis maken met kunst en cultuur (van dans tot design), maar ook het verbeteren van culturele competenties zoals maken, reflecteren en presenteren. Verschillende scholen uit Dronten waren in 2022 deelnemer aan het regionale project "CultuurPlus".

Cultuurlessen buiten school worden aangeboden door De Meerpaal Academie. De cursussen en workshops waren in 2022, na de COVID-19 periode, weer in trek bij onze inwoners. Professionele docenten zorgen voor een cursusaanbod op maat. Inwoners met een laag inkomen kunnen meedoen via de Pas van Dronten. Het cultuuronderwijs wordt aangeboden in De Meerpaal, in de dorpshuizen (multifunctionele centra) en soms op andere locaties, zoals zorginstellingen.

Ondersteuning amateurkunst (motie raad juli 2022)

Van meerdere verenigingen amateurkunst kregen we in 2022 het signaal dat de verenigingen het moeilijk hebben. Ze moeten moeite doen om opnieuw publiek, vrijwilligers of bestuursleden te vinden. Het ledenaantal daalt soms flink. Er is meer concurrentie met andere vrijetijdsbesteding en met het digitale aanbod.

We hebben De Meerpaal gevraagd om een plan te bedenken voor de ondersteuning van de verenigingen amateurkunst. Het plan "revitalisering amateurkunst gemeente Dronten 2022-2023" heeft als doel de amateurverenigingen concrete ondersteuning te bieden, zodat de verenigingen kunnen herstellen en vernieuwen. De uitvoering van dit plan is gestart in 2022.

Pakket M1 Participatie - De Meerpaal

Inleiding

De Meerpaal is een cultureel centrum en evenementenlocatie met een belangrijke rol in het sociaal domein. In de korte geschiedenis van Dronten heeft De Meerpaal een bijzondere plek ingenomen. Het gebouw is eigendom van De Meerpaal, maar De Meerpaal ontvangt subsidie voor de kosten van het gebouw (voor leningen, onderhoud en exploitatie), de stichting en het bestuur en de diverse culturele (Academie) en maatschappelijke (Welzijn) activiteiten die zijn vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst.

De Meerpaal Academie heeft als missie om vorm te geven aan inspiratie, ontmoeting en ontwikkeling rond kunst en cultuur. De Meerpaal Welzijn werkt op vraag van de gemeente in lijn met de transitie en transformatiedoelstellingen. De Meerpaal levert hiermee een bijdrage aan de doelstelling dat iedere inwoner van Dronten mee mag doen en meetelt in een verbonden samenleving.

De Meerpaal Welzijn levert met de uitvoering van haar taken een bijdrage aan de doelstelling dat iedere inwoner van Dronten mee mag en kan doen vanuit drie kernwaarden:

1. Uitgaan van mogelijkheden;
2. Onderlinge verbondenheid;
3. Uitgaan van talenten en nabijheid.

Het vergroten van de sociale infrastructuur in wijken en buurten en het verbinden van individuele hulpvragen aan het collectief is hierin een belangrijke opgave.

Het versterken van de samenleving in buurten en wijken is van belang, zodat bewoners meer ondersteuningsvragen en mogelijke problemen binnen de samenleving zelf kunnen oplossen, waardoor zij minder afhankelijk zijn van professionals, organisaties en de gemeente.

De Meerpaal Welzijn

De Meerpaal Welzijn neemt als uitvoerder van vroege signalering, preventie en ondersteuning proactief haar rol en taak op in het Sociaal Domein. Daarin staan de volgende taken centraal:

1. Vraaggericht werken vanuit de wijk, outreachend en verbindend.
2. Preventie toepassen door in te zetten op een gezonde leefstijl, positieve gezondheid en het vergroten van de sociale infrastructuur.
3. Samenwerking bevorderen als sociaal makelaar en daadwerkelijke ondersteuning bieden aan innovatie en burgerinitiatieven.
4. Vergroten van de sociale infrastructuur in wijken en buurten en het vergroten van de zelfredzaamheid van de inwoners van de gemeente Dronten.

Uitgangspunt voor de activiteiten van De Meerpaal is dat mensen zelf hun leven willen bepalen en dat ieder mens beschikt over talent en kracht. De Meerpaal is actief op alle themaplannen:

1. Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden;
2. Een gezonde leefstijl;
3. Een veilige leefomgeving;
4. Opvoeden en opgroeien.

Activiteiten

De Meerpaal voert de navolgende activiteiten uit om (meer) inwoners mee te laten doen aan de samenleving:

- Maatschappelijke Diensttijd (MDT)
- Project Flow

Meer inwoners doen vrijwilligerswerk:

- Matchpoint Vrijwilligerswerk
- Maatjesproject Super Cool
- Trainingen en cursussen vrijwilliger
- Vrijwilligersdag
- Waardering vrijwilliger
- Inloophuis de Kans
- Chillpoints (jongerenwerk)
- Wijknetwerken

Minder laaggeletterdheid door:

- Maatjesproject Huis voor Taal
- Huis voor Taal

Mantelzorg:

- Informatiepunt Mantelzorg
- Mantelzorgcompliment
- Tafeltje Dekje
- Preventief Huisbezoek
- Sport & Bewegen in de buurt
- Programma gezonde leefstijl
- Positieve Gezondheid
- Welzijn op recept (pilot De Schans)

Pakket M2 Participatie - Bibliotheek

Inleiding

FlevoMeer Bibliotheek heeft een belangrijke rol in het sociaal domein. De bibliotheek biedt betrouwbare toegang tot informatie, leesbevordering, bestrijding van laaggeletterdheid, mediawijsheid, participatie, ontwikkelkansen en leesplezier.

In de gemeente Dronten zijn zo'n 12.500 personen lid van de bibliotheek (ongeveer 29% van de inwoners, ruim boven het landelijk gemiddelde van 21%). Het ledenaantal is in 2022 vrijwel gelijk gebleven. Wel is het aantal betalende leden licht gedaald. Steeds meer inwoners hebben alleen een digitaal lidmaatschap.

Ontwikkelingen

Activiteiten

Activiteiten voor inwoners

FlevoMeer bibliotheek heeft in 2022 diverse activiteiten georganiseerd, zoals Huis voor Taal, Bieb Online, een cultuurprogramma en voorschoolse educatie.

FlevoMeer had in 2022 de volgende doelen:

- Bieden van toegang tot informatie, kennis en cultuur;
- Educatie van inwoners;
- Stimuleren van lezen en van participatie aan cultuur;
- Bestrijden van laaggeletterdheid;
- Verbeteren van digitale vaardigheden;
- Samenwerken met partners.

De beoogde maatschappelijke effecten zijn:

- Actieve deelname van inwoners aan de maatschappij;
- Gelijke kansen voor iedereen;
- Persoonlijke ontwikkeling en een leven lang leren;
- Leesplezier.

De COVID-19 pandemie heeft bij FlevoMeer geleid tot een versnelde transformatie van de eigen organisatie (meer flexibiliteit, meer vraaggericht werken) en tot vernieuwing van de dienstverlening aan burgers: meer digitaal aanbod (een virtuele bibliotheek naast de fysieke bibliotheek), hybride werkplekken en meer samenwerking met andere maatschappelijke organisaties. De bibliotheek is online en offline de plek voor mensen die zich willen ontwikkelen.

Kennisplein

Eind 2022 is de tweede verdieping van de vestiging Dronten veranderd in een Kennisplein. Het Kennisplein biedt inwoners mogelijkheden om te studeren of te werken. Ook wordt er hulp geboden bij het vinden van informatie, het invullen van formulieren, gebruik van computers en meer. Het Kennisplein werkt samen met maatschappelijke partners om hulpvragers de juiste weg te wijzen.

Informatiepunt Digitale Overheid

In Dronten is in 2022 een "Informatiepunt Digitale Overheid" (IDO) ingericht. Inwoners kunnen hier hulp vragen bij hun digitale contacten met de overheid. Met ingang van 2023 zal de gemeente verantwoordelijk zijn voor de financiering van het IDO. Hierover zijn afspraken gemaakt met FlevoMeer.

Convenant Bibliotheekwerk

In 2022 is een nieuw "Samenwerkingsconvenant bibliotheekwerk 2022-2028" gesloten met FlevoMeer en alle gemeenten uit het werkgebied van FlevoMeer: Noordoostpolder, Urk, Lelystad, Zeewolde en Dronten.

Minder laaggeletterdheid

% laaggeletterdheid 15-65 jaar

	2019	2020	2021	2022	Bron
laaggeletterden	7,00	7,00	7,00	7,00	Stichting lezen en schrijven

Toelichting op de indicatoren:

Laaggeletterdheid is een term voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak hebben zij daardoor ook moeite met het gebruik van een computer of een smartphone. In Nederland is ongeveer 12% van de bevolking laaggeletterd, in Dronten is dit volgens de laatste gegevens 7%** . Opvallend hierbij zijn voornamelijk de doelgroepen Nederlandse werkenden (50+) met gezin (20% van de laaggeletterden in Dronten) en migranten (30+) met partner en/of kinderen (23% van de laaggeletterden in Dronten).

** Onze bron, stichting lezen en schrijven, geeft aan het onduidelijk is van wanneer de recente cijfers zijn. Wij gaan uit van de gegevens zoals die op dit moment op de site van geletterdheidinzicht vermeld worden.

Pakket M5 Multifunctionele gebouwen

MFC-Swifterbant

Het jaar 2022 heeft in het teken gestaan van de technische voorbereiding van de bouw van het MFC. In afstemming met OFW als bouwpartner, is het bouwbudget afgestemd op de gestegen bouwrijzen en is de aanbesteding afgerond. In het najaar van 2022 is de aannemer gestart met de bouw van het MFC. Met de winkeliers is een overleg gestart omtrent de verkeerssituatie als het MFC is opgeleverd. Dit proces wordt in Q1 van 2023 afgerond. Met de gebruikers is regelmatige afstemming geweest met betrekking tot afbouw, detaillering en inrichting van het MFC.

Pakket O Gezonde leefstijl

Inleiding

We willen dat inwoners van de gemeente Dronten beter en langer voor zichzelf kunnen zorgen door een goede gezondheid. We voelen ons verantwoordelijk voor gezond leven en wonen in Dronten. Een goede gezondheid en maatschappelijke participatie stimuleren en versterken elkaar. Ook dragen beide bij aan het welbevinden van inwoners. Samen met onze maatschappelijke partners op het terrein van gezonde leefstijl gaan we coalities aan om samen activiteiten te organiseren of voorzieningen te realiseren die bijdragen aan een goede gezondheid van onze burgers. Het pakket bevat ook het aanbod aan sportverenigingen en sportaccommodaties in de gemeente Dronten. De sport- en beweegmogelijkheden voor de inwoners zijn talrijk in Dronten. Binnen het pakket valt de exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties, de zwembaden en stimulering van de sport. Met het stimuleren van de sport streven we verschillende maatschappelijke doelen na. Voorbeelden zijn gezondheid, participatie en het tegengaan van overlast. De buurtsportcoaches vormen hierin een belangrijke schakel tussen de sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en scholen. Daarnaast draagt het organiseren van regionale of landelijke aansprekende sportevenementen bij aan de promotie van de gemeente Dronten.

Activiteiten

Sport

O.P.A gelden

De verenigingen die voorheen oud papier inzamelden onder de naam Stichting Oud Papier Actie maken nog gebruik van de regeling waarvoor zij voorheen oud papier inzamelden voor de gemeente Dronten. De verenigingen die waren gebundeld in Stichting Oud Papier Actie (O.P.A.) zamelden oud papier in en kregen hiervoor een financiële bijdrage voor hun vereniging. Het inzamelen van oud papier is gestopt, maar de verenigingen kunnen echter nog wel een financiële bijdragen verwachten na het leveren van een tegenprestatie.

In 2021 is het leveren van een tegenprestatie lastig geweest door de beperkingen van COVID-19. De gelden van 2021 zijn daarom meegenomen naar 2022.

De verenigingen mochten als tegenprestatie voor 2021 nog een keer een inzamelingsactie zwerfafval houden. Zes van de acht verenigingen hebben deze tegenprestatie geleverd. Vanaf 2022 is er een afbouwregeling met de verenigingen getroffen en zullen zij per jaar minder krijgen voor de tegenprestatie die zij leveren. Daarnaast moet de tegenprestatie een maatschappelijke bijdrage leveren. Een voorbeeld hiervan is sportaanbod voor doelgroepen die lastiger tot sporten komen of activiteiten opzetten voor eenzame ouders. In 2022 hebben vier van de acht verenigingen gebruik gemaakt van deze regeling, waarbij zeer mooie activiteiten zijn georganiseerd. De gelden van zowel 2021 en 2022 die niet zijn ingezet, vloeien terug naar de algemene middelen. Er is met de verenigingen een afbouwregeling afgesproken naar 2024 toe.

Bestemmingsreserve sport 2018 -2021

Bij de beleidsnota sport 2018 -2021 is € 500.00 vrijgemaakt in een bestemmingsreserve om sportverenigingen te stimuleren zich door te ontwikkelen. Een stimulans om de vitaliteit van de verenigingen te bevorderen. In 2022 lag er nog een aanvraag vanuit Stichting Paardrijden Gehandicapten Flevoland om in aanmerking te komen voor deze bestemmingsreserve. Met het geld wilden zij faciliteren dat hun doelgroep, mensen met een beperking, op een veilige en gemakkelijkere manier konden paardrijden. Eind 2022 is deze aanvraag goedgekeurd. De bestemmingsreserve sportaccommodaties is met deze aanvraag leeg en is opgeheven.

Realiseren Beweegroute Biddinghuizen

In 2021 is onder inwoners van Biddinghuizen (initiatiefgroep Bewegbos Biddinghuizen) een idee ontstaan om een beweegroute en trimbaan te realiseren voor alle inwoners van Biddinghuizen. De beweegroute is een route van 1,5 km door het dorpsbos in Biddinghuizen. De start is bij een ontmoetingsplek bij zwembad de Alk. Deze route is gericht op ouderen die nog goed ter been zijn (gezien de ondergrond van het bos) en hun functies willen behouden en mensen die niet van sporten houden, maar wel de noodzaak zien van regelmatig bewegen. De route staat aangegeven met borden met foto's en een duidelijke omschrijving van de oefening.

Naast de beweegroute is er ook een trimbaan gerealiseerd van 3,5 km door het dorpsbos in Biddinghuizen. Ook hiervan ligt de start bij zwembad de Alk. Het is bedoeld voor mensen die fitter willen worden en een fun element aan hun (hardloop-) training willen toevoegen. Het rondje is dus gericht op sporten.

De totale kosten voor het plan bedragen € 55.000. Hiervoor wordt voor een bedrag van € 25.000 een beroep gedaan op het provinciale fonds Leefbaar Platteland. De gemeenschap zelf heeft in de vorm van sponsoring en zelfwerkzaamheid een bedrag van € 10.000 ingebracht. Van de gemeente wordt een bijdrage gevraagd van € 20.000. Echter, door de stijgende materiaalkosten was een extra bedrag nodig om deze twee banen te realiseren. Vanuit het sportakkoord heeft de gemeente nog eens € 6.000 bijgelegd en de provincie heeft ook € 6.000 extra betaald. Hierdoor is in 2022 de beweegroute en de trimbaan in Biddinghuizen gerealiseerd en geopend. Er worden door diverse partijen regelmatig activiteiten georganiseerd op beide banen.

Buurtsportcoach AZC

In 2022 heeft de gemeente Dronten een specifieke uitkering *vermindering overlast en criminaliteit asielzoekers* ontvangen van het Rijk ter hoogte van € 100.000, in samenwerking met de gemeente Kampen. Voor 2022 is er € 30.000 uitgegeven aan een buurtsportcoach, door middel van een subsidie aan De Meerpaal.

Tot eind 2022 wordt de buurtsportcoach ingezet voor extra sport- en beweegactiviteiten op het AZC. Dit als zinvolle vrijetijdsbesteding en om aansluiting te krijgen bij de doelgroep.

Lokale sportakkoord

Het lokale sportakkoord is in 2020 in Dronten geïnitieerd door de gemeente. In samenwerking met diverse partijen zoals onderwijs en sport en welzijn, zijn 8 speerpunten in het lokale sportakkoord opgenomen. Met een jaarlijkse specifieke uitkering van € 30.000 vanuit het Rijk, kon er uitvoer worden gegeven aan de ambities zoals die zijn opgenomen in deze 8 speerpunten. De buurtsportcoaches van De Meerpaal werden de trekkers van deze 8 speerpunten en vormden op elk speerpunt met sportverenigingen, sportaanbieders en onderwijs een kerngroep voor dat speerpunt. Samen werkten zij aan de uitwerking en uitvoer van dat speerpunt.

Helaas kregen wij na het starten van het lokale sportakkoord al snel te maken met de beperkingen die COVID-19 met zich meebracht. Verenigingen werden beperkt in het aanbieden van sport en kregen te maken diverse zorgen, zowel op financieel vlak als op het vlak van leden en vrijwilligers. Merkbaar was dat de sport andere zorgen had dan de uitvoer van het sportakkoord. Veel verenigingen haakten dan ook af op de uitvoer hiervan.

In 2022 hebben de kerngroepen geprobeerd een inhaalslag te maken op de speerpunten. Dit is op een aantal speerpunten goed gelukt. Zo is er de website www.sportindronten.nl opgezet, waar alles wat betreft sport en bewegen te vinden is. Zo kunnen bijvoorbeeld de verenigingen hier hun aanbod presenteren en de buurtsportcoaches hun activiteiten vermelden. Nieuwe en bestaande inwoners van de gemeente Dronten vinden op de website alle informatie wat betreft sporten en bewegen in Dronten. Om de website onder de aandacht te brengen van de inwoners, zijn een aantal grote promotiecampagnes georganiseerd. Zo hebben alle inwoners een kaart in de bus gekregen en hebben er langs de dreven aanplakbiljetten gehangen (speerpunt 4 en 5).

Op de website sportindronten.nl is er ook de mogelijkheid om sportvraag en -aanbod met elkaar te matchen voor speciale doelgroepen. Het is niet voor elke inwoner vanzelfsprekend om tot sporten en bewegen te komen. Door vraag en aanbod te publiceren kunnen deze gematcht worden. Zo kan bijvoorbeeld de kinderopvang aangeven dat zij op zoek zijn naar volleybalaanbod tijdens de BSO en kan de volleybalvereniging hier op reageren. Door de eerste vijf lessen gratis te maken, wordt de drempel verlaagd om dit aanbod ook daadwerkelijk te geven (speerpunt 2).

Daarnaast is er uitvoering gegeven aan speerpunt 3, de stempelkaart voor de sport. Na het behalen van zwemdiploma B, ontvangen kinderen een stempelkaart. Met deze stempelkaart kunnen proeflessen gevolgd worden bij diverse sportaanbieders. Voor elke proefles die een kind volgt, krijgen zij een stempel. Bij twee stempels op de kaart kunnen de kinderen een leuk presentje halen bij De Meerpaal. De stempelkaart stimuleert kinderen na het zwemmen een vervolgsport te kiezen en verschillende sporten uit te proberen, om zo de sport te vinden die bij ze past.

In het jaar 2022 is er een totaal van € 67.000 uitgegeven aan de speerpunten van het lokale sportakkoord en is hiermee een inhaalslag gemaakt. De middelen die niet zijn uitgegeven, gaan terug naar het Rijk. Daarnaast kijken we voor de aankomende jaren naar waar verbeteringen haalbaar zijn en of het systeem zoals we dat nu hebben opgezet, werkbaar is en blijft. Veranderingen in dit systeem zijn niet ondenkbaar. Ook zijn er vanuit het ministerie van VWS een aantal extra verplichtingen bijgekomen waaraan het sportakkoord moet voldoen. Integraal wordt nu gekeken naar hoe wij het beste kunnen gaan voldoen aan deze verplichtingen.

Gezonde leefstijl

Nieuw aanbod voor specifieke doelgroepen

Afgelopen jaar is er veelal ingezet op aanbod voor specifieke doelgroepen. Eén van de initiatieven is GoldenSports. Dit is een sport en beweeggroep voor inwoners van 65+, maar ook mensen vanaf 55 jaar die fysiek minder fit zijn, kunnen meedoen. Deze groep sport wekelijks bij het Ontmoetingspark Buiten. Een ervaren fysiotherapeut biedt gevarieerde trainingen aan in de buitenlucht waarmee mensen kunnen werken aan hun fitheid. Daarnaast stimuleert GoldenSports de sociale ontmoeting. Afgelopen jaar was er zoveel animo, dat er in 2023 een extra groep wordt gestart.

Een tweede initiatief die opgestart is, is Cool2BFit. Cool2BFit is een erkende interventie om gezonde leefstijl te stimuleren en aan te leren bij kinderen van 8 t/m 13 jaar. Met een team bestaande uit een fysiotherapeut, diëtist, orthopedagoog en buurtsportcoach, wordt het kind, samen met de ouders/verzorgers, 18 maanden begeleid. Het JOGG heeft

zich afgelopen jaren vooral gericht op het voorkomen en reduceren van kinderen met overgewicht. Cool2BFit is het eerste programma in de gemeente die zich richt op kinderen die al overgewicht hebben.

Nieuwe samenwerkingsverbanden

Naast bovenstaande nieuwe initiatieven, zijn er ook nieuwe samenwerkingen ontstaan. Zo is het JOGG de samenwerking aangegaan met de Voedselbank vanuit het programma Sport Dichtbij met meerdere woongroepen, is MDF aangesloten bij de ouderinfoavond over middelengebruik en zijn er verschillende keten betrokken bij het nieuwe initiatief "De Beste Keet van Dronten".

Gezonde leefstijl					
Het aantal inwoners met verslavingsproblemen neemt af en meer inwoners zijn zich bewust van de gevaren van genotmiddelen					
% Inwoners dat alcohol drinkt					
	2019	2020	2021	2022	Bron
Jongeren dat aan bingedrinken deed	Geen meting	Geen meting	14,00	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Volwassenen die zware drinkers zijn in leeftijd 19-64 jaar	Geen meting	Geen meting	8,00	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Volwassenen die zware drinkers zijn in leeftijd 65+	Geen meting	Geen meting	3,00	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Toelichting op de indicatoren:					
<p><u>Werkgroep middelen gebruik:</u> De werkgroep Helder Uit bestaat uit GGD Flevoland, Tactus Verslavingszorg, handhaving Gemeente Dronten, gezondheid en jeugd Gemeente Dronten en Jongerenwerk. Deze groep is in 2022 twee keer samengekomen en zijn vervolgens in subgroepen verder gegaan om de actiepunten verder uit te werken. Tijdens het overleg zijn de doelstellingen besproken, voortgang, monitoring en is er gekeken naar huidige problematieken. Hieronder de activiteiten die aangejaagd of uitgevoerd zijn door de werkgroep.</p> <p><u>Beste Keet van Dronten:</u> In 2022 is een start gemaakt met het uitrollen van het project Beste Keet van Dronten. Dit project is ontwikkeld door Stichting Plattelandsjongeren en wordt mede uitgevoerd door jongerenwerk. Met 'De beste keet van Dronten' geven getrainde jongeren keethouders en hun bezoekers tips en tricks voor het runnen en verbeteren van hun keet of hangplek. De Keet die als beste gekeurd wordt wint een prijs. Hoe keten omgaan met middelen gebruik is een van de thema's waarop de keten worden gekeurd en op worden geadviseerd.</p> <p><u>Ik pas campagne:</u> De Ik Pas campagne is begin 2022 in de gemeente Dronten uitgevoerd. Inwoners werden uitgedaagd om in de maand januari een maand lang geen alcohol te drinken. Het doel is om bewustwording te creëren van de effecten van het gebruik van alcohol.</p> <p><u>Ouder info avond over opvoeden en middelen gebruik:</u> Ouders en verzorgers van de kinderen in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar konden deelnemen aan een informatieavond over opvoeden en middelen gebruik. Betrokken bij het project was de GGD, MDF, Tactus en Helder Theater. De avond ging niet alleen over alcohol, maar ook het gedrag en leefwereld van je puber. De evaluatie was positief. Zo zegt 82% van de deelnemers dat het hen handvatten gegeven heeft om het alcoholgebruik bij hun kinderen beter te bespreken en geeft 58% van de deelnemers aan dat zij beter de leefwereld van hun kinderen begrijpt.</p> <p>De gezondheidsmonitor wordt eens per vier jaar afgenomen. In 2022 is een extra vragenlijst van de Gezondheidsmonitor afgenomen. De cijfers worden eind 2023 pas bekend gemaakt. Daarom zijn er nu alleen cijfers van 2020 beschikbaar.</p>					

Inwoners bewegen meer					
% Inwoners dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)					
	2019	2020	2021	2022	Bron
Oudere inwoners in de leeftijd 65+	Geen meting	Geen meting	41,00	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Volwassen inwoners in de leeftijd 19-64 jaar	Geen meting	Geen meting	53,00	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Toelichting op de indicatoren:					
<p>De gemeente Dronten heeft buurtsportcoaches die verschillende sportactiviteiten aanbieden voor verschillende doelgroepen. In programma 5 staat meer informatie over de sportactiviteiten van de buurtsportcoaches. Daarnaast zijn er vanuit het Lokaal Sportakkoord ook meerdere projecten opgezet om meer inwoners in beweging te krijgen. Zo is er een website ontwikkeld waarop al het sport en beweegaanbod van de gemeente vindbaar is en op die website is een tool geplaatst waarop inwoners een test kunnen doen om te zien welke sport (en lokale sportaanbieder) het best bij hen past. Daarnaast is het project SportDichtbij opgezet. Vanuit het gedachtengoed dat niet elke doelgroep in staat is om naar een sportvereniging te gaan komt de sport juist naar de doelgroep. Woongroepen of bijvoorbeeld kinderdagverblijven kunnen gebruik maken van deze regeling. Ook vanuit programma Gezonde Leefstijl zijn er aanvullende activiteiten opgezet om te werken aan dit resultaat. Zo is GoldenSports opgezet. Dit is een sport en beweeggroep voor inwoners van 65+, maar ook mensen vanaf 55 jaar die fysiek minder fit zijn kunnen meedoen. Deze groep sport wekelijks bij het Ontmoetingspark Buiten. Een ervaren fysiotherapeut bied gevarieerde trainingen aan in de buitenlucht waarmee mensen kunnen werken aan hun fitheid. Inwoners die op een prettige en sociale manier iets aan hun fitheid willen doen en anderen willen ontmoeten zijn van harte welkom. In 2022 was er zoveel animo dat er in 2023 een extra groep wordt gestart.</p> <p>De gezondheidsmonitor wordt eens per vier jaar afgenomen. In 2022 is een extra vragenlijst van de Gezondheidsmonitor afgenomen. De cijfers worden eind 2023 pas bekend gemaakt. Daarom zijn er nu alleen cijfers van 2020 beschikbaar.</p>					

Inwoners zijn zich meer bewust van de risico's van ongezond eten

Aantal voorlichtingsbijeenkomsten en campagnes over gezonde leefstijl

	2019	2020	2021	2022	Bron
Aantal deelnemers	12.623,00	1.244,00	1.955,00	1.865,00	Meerpaal

Wat hebben we ervoor gedaan?

Zowel vanuit het programma Gezonde Leefstijl als vanuit het JOGG is er in 2022 invulling gegeven aan dit resultaat. Hieronder staan de belangrijkste genoemd;- Watertonnen: Kinderopvang Dronten heeft vanuit het JOGG 10 watertonnen ontvangen om binnen hun locaties het drink water nog meer te stimuleren. Zo hebben zij n.a.v. de tonnen een thema maand gehad over water drinken en hebben zij het drinken van water opgenomen in hun kinderopvangbeleid. - Drink Water Challenge : Het Perron heeft twee jaar geleden een (binnen) watertappunt ontvangen vanuit het JOGG. De school heeft naar aanleiding daarvan hun drink water beleid in de school aangepast en zien de leerlingen veel meer water drinken dan destijds. De Drink Water Challenge wordt jaarlijks georganiseerd om dit thema actueel te houden. - Groentepakketten: Icare deelt namens het JOGG groente-informatie pakketten uit aan ouders van pasgeboren kinderen. In deze pakketten staat informatie over het aanleren van eten van verschillende groenten van het jonge kind. Ouders en verzorgers geven aan de pakketten nuttig te vinden. - Het JOGG en de Voedselbank zijn de samenwerking opnieuw aangegaan om bij klanten van de Voedselbank bewustwording te creëren als het gaat om gezonde leefstijl. Op basis van eerdere ervaring is gekozen voor een laagdrempelige actie; het uitdelen van gezonde gadgets (bidon, stappenteller). - Cool2BFit : Cool2BFit is een erkende interventie om gezonde leefstijl te stimuleren en aan te leren bij kinderen van 8 t/m 13 jaar. Met een team bestaande uit een fysiotherapeut, diëtist, orthopedagoog en buurtsportcoach wordt het kind, samen met de ouders/verzorgers, 18 maanden begeleid. Het jaar 2022 is een voorbereidingsjaar en in 2023 vindt de uitvoering plaats.

Toelichting op de indicatoren:

Het aantal deelnemers is in 2022 in lijn gebleven met die van voorgaande jaren. Ondanks het geen Corona jaar meer was, moesten nog wel veel contacten en activiteiten opnieuw opgestart worden. Daarnaast richt het JOGG zich meer op de borging van het programma dan aanbod. Om deze redenen heeft er in 2022 geen groei plaats gevonden van het aantal deelnemers.

Meer inwoners dragen bij aan hun eigen gezonde leefomgeving

Aantal maatregelen om sporten, bewegen en ontmoeten te bevorderen

	2019	2020	2021	2022	Bron
Aantal deelnemers	386,00	2.366,00	2.005,00	1.870,00	Meerpaal

Toelichting op de indicatoren:

Inwoners, organisaties en bedrijven konden zich in 2022 weer inschrijven voor een "gezond idee" in hun buurt, wijk, omgeving. Dit initiatief wordt samen opgepakt met SamenActief. De realisatie van dit initiatief in 2021 zijn in 2022 afgerond, namelijk de aanleg van een kruidentuin, waterspeelplaats en beweegactiviteiten voor ouders en hun kind(eren). In 2023 worden de nieuwe ingezonden initiatieven gerealiseerd.

Het JOGG en de GGD zetten zich samen in voor het creëren van Gezonde Scholen.

Biddinghuizen is de beweegroute gerealiseerd. Deze beweegroute is ontwikkeld om gezonde leefstijl en ontmoeting te bevorderen.

Scholieren van het Almere College, locatie Copernicus, hebben in het verleden het project "snoeproute" gedraaid. Dit was opgezet vanuit het JOGG. Leerlingen hadden de opdracht om te onderzoeken op welke manier zij een gezondere schoolomgeving konden creëren. De bedoeling van het JOGG is om niet alles meer zelf op te pakken en uit te voeren, maar om activiteiten en interventies te borgen. Almere College heeft vanuit dit uitgangspunt in 2022 zelf invulling gegeven aan deze opdracht door mee te doen met de "Gezondste snack van Flevoland". Dit is een provinciale wedstrijd en leerlingen van het Almere College kwam als winnaar uit de bus.

De toelichting op het resultaat "Inwoners zijn zich meer bewust van de risico's van ongezond eten", geldt ook voor dit resultaat. Veel activiteiten en contacten moesten opnieuw worden opgestart na de Corona periode. Daarnaast richt het JOGG, maar ook het programma Gezonde Leefstijl zich op borging. Daardoor is er minder aandacht voor daadwerkelijke uitvoer (en deelnemers), maar wordt door de aflopende programma's meer ingestoken op langdurige veranderingen die bijvoorbeeld vastgelegd is in een beleid van een organisatie, school, bedrijf etc. Op deze manier wordt er ook nadat de programma's zijn afgelopen gewerkt aan het thema gezonde leefstijl en dragen zij zelf bij aan hun eigen gezonde omgeving.

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.	Vennootschappen/Coöperaties

Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma

Op 29 september jongstleden vond de ledendag van 2022 plaats. De bijeenkomst bevatte enkele vaste agendapunten zoals het vaststellen jaarstukken 2021 en de begroting voor 2023-2026. In aanloop van het doorspreken van de begroting heeft het bestuur de leden geïnformeerd over het voorstel voor ecologische ontwikkeling via de aanvraag PAGW 2030-2033 die inmiddels bij het Rijk ligt. Een ander financieel voorstel betreft de structurele maaibijdragen voor de periode 2023-2033.

Wat heeft het gekost in 2022?

Financieel sluit dit programma het jaar 2022 af met een resultaat van: **€ 1.373.000**.

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)		Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
Lasten						
5J	(openlucht) recreatie	-535	-631	-1.057	-617	439
5K	Openbaar groen	-3.141	-3.241	-3.495	-3.421	75
5L	Leefbaarheid en veiligheid	-215	-272	-392	-285	108
5M1	Participatie - De Meerpaal	-5.242	-5.217	-5.341	-5.306	35
5M2	Participatie- Bibliotheek	-1.669	-1.667	-1.705	-1.700	5
5M5	Multifunctionele gebouwen	-890	-1.168	-1.485	-1.017	468
5O	Gezonde leefstijl	-3.726	-3.741	-4.752	-4.755	-3
Subtotaal Lasten		-15.416	-15.938	-18.227	-17.100	1.126
Baten						
5J	(openlucht) recreatie	30	26	26	48	22
5K	Openbaar groen	64	35	35	18	-16
5L	Leefbaarheid en veiligheid	-	-	1	-	-1
5M1	Participatie - De Meerpaal	-	-	-	-	-
5M2	Participatie- Bibliotheek	39	38	38	40	1
5M5	Multifunctionele gebouwen	-	75	75	302	227
5O	Gezonde leefstijl	1.117	1.287	1.913	1.927	14
Subtotaal Baten		1.250	1.461	2.088	2.334	246
Saldo Lasten en Baten programma 5		-14.166	-14.477	-16.139	-14.766	1.373
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-897	-584	-584	-1.644	-1.060
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	1.083	841	901	930	29
0.10	Saldo Reserves programma 5	185	257	317	-714	-1.031
Resultaat programma 5		-13.981	-14.220	-15.822	-15.480	342

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2022 en de werkelijkheid 2022. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per pakket worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

5J (openlucht) recreatie

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 231.000	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 6 - openbare stranden.
€ 150.000	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 13 - subsidieregeling Groene schoolpleinen .
€ 51.000	Voordeel	Lasten: Conform het speelruimteplan wordt het resterende exploitatiebudget jaarlijks toegevoegd aan de bestemmingsreserve Speelplaatsen om de fluctuerende uitgaven in de toekomst te kunnen dekken.
€ 7.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 439.000	Voordeel	Totaal lasten

5K Openbaar groen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 107.000	Voordeel	Lasten: Voor de analyse van de personeelskosten verwijzen wij u door naar de Paragraaf bedrijfsvoering .
- € 19.000	Nadeel	Lasten: Gevolgen van de prijsindexeringen op onderhoudslasten.
- € 13.000	Nadeel	Lasten: Stormschade van 18 februari 2022.
€ 75.000	Voordeel	Totaal lasten

5L Leefbaarheid en veiligheid

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 57.000	Voordeel	Lasten: De uitbestede werkzaamheden en verstrekte activiteitsubsidie binnen "beleidsontwikkeling welzijn, sport en cultuur" vielen € 57.000 lager uit dat begroot.
€ 51.000	Voordeel	Lasten: Overige kleine posten < € 25.000
€ 108.000	Voordeel	Totaal lasten

5M5 Multifunctionele gebouwen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 58.500	Nadeel	Lasten: Voor de analyse van de personeelskosten verwijzen wij u door naar de Paragraaf bedrijfsvoering .
- € 31.000	Nadeel	Lasten: Voor het uitvoeren van reparaties aan de steiger te Swifterbant zijn extra kosten gemaakt waaronder het vervangen van de ketel.
€ 325.500	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 17 - voorzieningenniveau MFC Swifterbant.
€ 70.000	Voordeel	Lasten: Bouw replica pioniersbarak meegenomen in een afzonderlijk voorstel tot budgetoverheveling.
€ 185.000	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 18 - sloopbudget Koetshuis Biddinghuizen.
- € 23.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 468.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 75.000	Nadeel	Baten: Nog niet ontvangen huur- en baropbrengsten MFC Swifterbant.
€ 302.000	Voordeel	Baten: Betreft verkoop van grond voor de bouw van het multifunctioneel centrum in Swifterbant.
€ 227.000	Voordeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 26 april 2023.

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	Bron
% Niet-sporters	NB	NB	53,40	NB	NB	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Omschrijving	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. Deze indicator wordt eens in de vier jaar gemeten.					

Programma 6 Sociaal domein

De integrale visie bevat ook de onderwerpen vanuit de themaplannen sociaal domein. De verantwoording is te vinden in programma 8 [pakket S](#).

Wat hebben we bereikt in 2022?

Pakket L Leefbaarheid en veiligheid

Inleiding

In Dronten streven we naar een inclusieve samenleving waarin inwoners zich veilig en verbonden voelen en waar het prettig wonen is. We investeren daarom in een veilig, gezond en vitaal leef- en woonklimaat. We bieden daarbij de zorg die nodig is, aan mensen die ernstig en langdurig psychisch kwetsbaar zijn en aan de mensen in hun omgeving. We zetten in op het eerder en beter zicht krijgen op chronische en acute situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast zetten we in op het duurzaam oplossen hiervan, het doorbreken van de geweldsspiraal en de zorg voor slachtoffers. Dit alles doen we samen met het lokale veld in Dronten en met partijen die vanuit het samenwerkingsverband regio Flevoland zijn gecontracteerd.

Ontwikkelingen

Verbinding zorg en veiligheid

Steeds meer opgaven omvatten zorg- en veiligheidsaspecten. Daarom wordt de verbinding tussen het sociaal domein en het domein van openbare orde en veiligheid steeds sterker gelegd. Eén van die opgaven is de aanpak van mensenhandel (inclusief arbeidsuitbuiting en criminele- en seksuele uitbuiting). Op 16 november 2022 hebben de Flevolandse gemeenten en ketenpartners de intentieverklaring ketenaanpak mensenhandel ondertekend. Hierin hebben partijen o.a. afgesproken te willen komen tot een sluitende aanpak, zodat slachtoffers van mensenhandel herkend worden, zij passende hulp ontvangen en daders opgespoord en vervolgd worden. Het regionale ambitieplan Mensenhandel is daarbij de basis voor het bepalen van inzet en interventies.

Van Beschermd wonen naar beschermd thuis

In het Regionaal Kader Zorglandschap Wmo 2020-2026 staan de Flevolandse ambities omschreven waar we naar streven: een goed functionerend zorglandschap, zodat inwoners met een psychische kwetsbaarheid volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij. Conform de Dannenberg-visie wordt er gewerkt om zoveel mogelijk mensen in hun eigen wijk, en bij voorkeur ambulant te helpen, in plaats van in intramurale voorzieningen. Deze beweging wordt onder andere vormgegeven met behulp van de doordecentralisatie van Beschermd Wonen (BW). Bij goedkeuring door de Tweede Kamer zal vanaf 1 januari 2024 de doordecentralisatie van beschermd wonen plaats gaan vinden.

Activiteiten

Aandachtsfunctionarissen (AF) huiselijk geweld en kindermishandeling (HG en KM)

Goed werken met de meldcode vraagt specifieke en voortdurende aandacht bij professionals. De gemeente Dronten heeft twee aandachtsfunctionarissen HG en KM. De AF functioneert onder meer als aanspreekpunt (zowel intern als extern) en draagt zorg voor de implementatie, het hanteren en borgen van de meldcode, zodat HG en KM eerder worden gesignaleerd, hulp geboden wordt en het geweld eerder stopt. De twee AF-en zijn aangesloten bij de Landelijke Vereniging Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling en Huiselijk geweld (LVAK). Hierdoor blijven zij up to date. In de Dronten Academie bieden de AF-en een geaccrediteerde training HG en KM aan. In het laatste kwartaal van 2022 is de training driemaal gegeven. Er wordt aangestuurd op de verplichting tot het volgen van de training voor alle medewerkers sociaal domein. Ook zal de training onderdeel worden van het inwerkprogramma sociaal domein. De AF-en hebben in 2022 in elk team binnen het sociaal domein een ambassadeur HG en KM geworven, met wie ze zes wekelijks om tafel zitten om signalen te bespreken.

Regio visie Huiselijk geweld en kindermishandeling

In 2022 hebben de Flevolandse gemeenten samen met netwerkpartners in de regio de Visie huiselijk geweld en kindermishandeling gemaakt. In 2023 zal het besluitvormingsproces in de gemeenteraden plaatsvinden. In Dronten zal de visie verwerkt worden in de Integrale visie fysiek en sociaal domein.

Meldcode-tour Veilig Thuis Flevoland

De Flevolandse gemeenten hebben Veilig Thuis gevraagd om een meldcode-tour te organiseren voor netwerkpartners met het doel om onveilige thuissituaties eerder en beter te kunnen signaleren, zodat op tijd passende hulp ingezet kan worden. Veilig Thuis trekt hierin gezamenlijk op met de AF-en. Het doel is ook om de samenwerking te verstevigen in werken met de meldcode.

Meervoudig complexe problematiek

Bij de aanbesteding Wmo, jeugdhulp en P-wet is een nieuw product geïntroduceerd, namelijk de meervoudig complexe problematiek. Dit product bestaat uit twee onderdelen: begeleiding en regisseur. De begeleiding die is ingekocht, richt zich specifiek op de meervoudige complexe problematiek. Aanbieders hebben ervaring met de doelgroep en hebben kennis van alle drie de wetten. Er wordt veel ingezet op de samenwerking met alle partners. De regisseur is een nieuwe functie binnen de gemeente Dronten en wordt per 2023 ingezet. Bij meervoudige complexe problematiek zijn er vaak veel hulpverleners aanwezig (soms wel 20). Hierdoor is het lastig om de zorg op elkaar af te stemmen en kan het voor het gezin/huishouden lastig zijn om het overzicht te behouden. De regisseur is aanspreekpunt voor de inwoner en houdt regie op het proces, zodat er overzicht blijft en de zorg beter op elkaar kan worden afgestemd.

Samen Sterker in de Wijk

Samen Sterker in de Wijk is een samenwerkingswijze van de zorgpartners in Flevoland. Het project wil bijdragen aan een zorg die mensgericht georganiseerd is. Samen Sterker in de Wijk is er voor iedere inwoner van de gemeente Dronten en met name voor mensen met psychosociale klachten en zorgvragen. De professionals in het team Samen Sterker in de Wijk bouwen met elkaar een solide netwerk op van maatschappelijke begeleiding, psychische behandeling en begeleiding WMO. Ze organiseren zich om de vraag van de inwoner heen. Samen met de inwoner wordt er gewerkt aan één plan middels een planbijeenkomst. Het netwerkteam komt eens in de drie weken bijeen.

Herstelnetwerk Dronten

Het Herstelnetwerk Dronten is in 2022 gestart. In de startbijeenkomst zijn de ideeën voor het netwerk geïnventariseerd bij alle betrokken partijen. Vervolgens zijn er werkgroepen gestart op de thema's Werk, Ontmoeting en Voorlichting. Het projectteam van Herstelnetwerk Dronten heeft inwoners opgeleid tot ervaringsdeskundige belangenbehartigers. Bij deze training was aandacht voor betrokkenheid van jonge ervaringsdeskundigen. Het projectteam komt iedere zes weken bij elkaar op een locatie die ook toegankelijk is voor inwoners en betrokken partijen.

Regionale taskforce aanpak wachttijden GGZ

In de regio Flevoland werken verschillende aanbieders van specialistische GGZ zorg, generalistische GGZ zorg, gemeenten, huisartsen, POH-GGZ, zorgverzekeraars en deelnemers vanuit cliëntperspectief samen om de wachttijden in deze regio duurzaam naar beneden te brengen. Eén van de ingezette acties is de Overlegtafel Noord- en Oost-Flevoland. Het doel van de overlegtafel is de doorstroom van cliënten tussen de verschillende GGZ organisaties, of het verwijzen van cliënten naar andere voorzieningen. De meerwaarde is de korte lijntjes tussen de organisaties en het snelle schakelen over casussen. We zien tot nu toe vooral veel doorstroom tussen de verschillende GGZ organisaties.

De Overlegtafel vindt elke week plaats. Daar wordt besproken waar een bepaalde casus het beste past. De volgende partijen zijn aangesloten bij de overlegtafel: Therapeutisch centrum(organisator), Eigenwijze Saskia, Indigo, Medrie, Eleos, GGZ Centraal, PI groep, De Waag en Amethist, De gemeenten Noordoostpolder, Urk, Lelystad en Dronten, welke alleen aanschuiven voor een casus vanuit hun gemeente.

De WachtVerzachter

In november 2020 is de pilot De WachtVerzachter gestart. De pilot is gericht op inwoners die wachten op een GGZ behandeling, inwoners die nazorg na een GGZ behandeling nodig hebben en inwoners die met een GGZ behandeling bezig zijn. Tijdens een kennismakingsgesprek is geïnventariseerd wat de behoeften zijn van deze inwoners en is gekeken hoe daarop kan worden aangesloten. Dat kan bijvoorbeeld door de deelnemer te koppelen aan een getrainde ervaringsdeskundige en/of aan het activiteitenaanbod. Deelnemers aan het project worden gestimuleerd hun ervaringskennis beschikbaar te stellen voor lotgenoten, wanneer zij voldoende zijn hersteld.

Leefbaarheid en Samen Actief

Een inwoner kan met een (niet commercieel) idee/initiatief dat Dronten mooier maakt door de openbare ruimte te verbeteren, verduurzamen en/of de sociale cohesie te vergroten terecht bij Samen Actief. Samen Actief is een initiatief van de gemeente en werkt nauw samen met netwerkpartners zoals OFW, Meerpaal, Politie, MDF en Dorpsbelangen. Naast deze netwerkpartners is er samenwerking met maatschappelijke organisaties, verenigingen en incidenteel met ondernemers. Sinds 2019 vindt de communicatie plaats via www.samenactief.nl en daarnaast via de sociale mediakanalen als Twitter, Facebook en Instagram. Maandelijks staat er daarnaast een initiatief van inwoners centraal in de Flevopost. Samen Actief heeft in 2022 92 aanvragen ontvangen voor het bewonersinitiatievenbudget.

Sociale cohesie in Dronten-Noord

In 2022 zijn de eerder zijn ingezette werkzaamheden om de leefbaarheid en sociale cohesie in Dronten-Noord te verbeteren doorgezet onder leiding van de programmamanager Dronten-Noord. Het gedeelde beeld tussen alle betrokken stakeholders is dat het rustig is in Dronten-Noord. Dit betekent dat er vooruitgang is geboekt in het afgelopen jaar qua overlastbeleving. Dit is niet alleen de beleving bij de bewoners. Het is ook terug te zien in het aantal meldingen dat is binnengekomen bij de gemeente en de politie. De positieve lijn die in 2021 is ingezet, is hiermee doorgetrokken. Hiermee is de situatie beheersbaar geworden.

Er wordt structureel overleg gevoerd met de bewoners, studentenverenigingen, Aeres Hogeschool en politie. Het controleren van studentenwoningen op het naleven van brandveiligheid en algehele staat is doorgezet. De woningeigenaren hebben nu meer aandacht hiervoor, waardoor de brandveiligheid van de woningen naar een hoger niveau is getrokken. Naast dit institutionele overleg en handhaving, is er gewerkt aan het bevorderen van de sociale cohesie in de wijk. Hierbij wordt gekeken om op straatniveau de onderlinge communicatie te verbeteren, hierin is in 2022 ook progressie geboekt. De buurt weet de gemeente ook beter te vinden op het moment dat er illegale bewoning ontstaat – arbeidsmigranten of studenten -, waardoor er direct handhavend opgetreden kan worden. Echter blijft er soms sprake van situaties met overlast. Het blijft dus zaak om in de toekomst aandacht te houden voor de situatie en continu in gesprek te blijven met alle bewoners en andere stakeholders.

Actieprogramma Weer Thuis

In 2022 is het actieprogramma 'Weer Thuis' gestart, waarin de woningcorporaties, zorgaanbieders en gemeenten in Flevoland samenwerken om te zorgen voor een goede uitstroom vanuit Beschermd Wonen. En maatschappelijke opvang, inclusief vrouwenopvang en jongvolwassenen (18-23 jaar), die uitstromen uit jeugdhulp.

We willen bereiken dat in Flevoland voldoende geschikte woningen en woonvormen beschikbaar zijn voor kwetsbare inwoners. Zij wonen zo zelfstandig mogelijk en doen mee in de wijk of het dorp waar ze wonen. Hierbij wordt er goed gekeken naar een geschikte huisvesting voor de inwoner, passend bij de woon- en ondersteuningsbehoefte. Daarnaast bewaken we de balans tussen draagkracht en draaglast van de verschillende plaatsen, dorpen, wijken en buurten in Flevoland. Zo wegen we naast het belang van de individuele inwoner ook belang van het collectief (de wijk of de buurt) mee en bewaken we de leefbaarheid.

Meer inwonersparticipatie/ burgerinitiatieven in het sociaal domein

Aantal aanvragen bewonersbudget (Samen Actief)

	2019	2020	2021	2022	Bron
Aantal aanvragen	86,00	59,00	54,00	92,00	Samen Actief

Toelichting op de indicatoren:

De gemeente heeft in 2022 92 aanvragen voor een bewonersinitiatief ontvangen. Daarmee zitten we weer op het niveau van voor COVID-19. Op de website van Samen Actief kunt u de initiatieven zien; <https://www.samenactief.nl/initiatieven/>

Meer passende hulpverlening voor inwoners met verward en/of onbegrepen gedrag

Aantal meldingen bij Meldpunt Vangnet en Advies

	2019	2020	2021	2022	Bron
Aantal Meldingen	16,00	14,00	12,00	17,00	GGD

Toelichting op de indicatoren:

In 2022 zijn er 17 meldingen geweest over inwoners van de gemeente Dronten waarvoor Vangnet en Advies een traject heeft gezet. Dat betekent dat Vangnet en Advies na een melding in contact probeert te komen met de persoon waar zorgen over zijn. Er wordt dan beoordeeld welke problemen er zijn en geprobeerd om iemand naar de juiste zorg toe te leiden. Geen traject starten betekent niet dat Vangnet en Advies niet van toegevoegde waarde is geweest. Als een cliënt al in beeld is bij bestaande hulpverlening zoekt Vangnet en Advies contact met deze partij om de melding aan over te dragen. Ook komt het voor dat een inwoner niet zorg mijdend blijkt te zijn en openstaat voor hulp. Na doorverwijzing naar de juiste hulpverlening is een traject van Vangnet en Advies dan niet nodig. Vangnet start alleen zelf een traject met inwoners als er sprake is van zeer zorgwekkend zorg mijdend gedrag. O.a. voor deze doelgroep is het van belang dat er een lokaal basisaanbod is waarop ze kunnen terugvallen zoals ontmoetingsplekken.

Aantal meldingen personen met verward gedrag bij politie

	2019	2020	2021	2022	Bron
Aantal meldingen	216,00	196,00	159,00	216,00	GGD

Toelichting op de indicatoren:

Het gaat hier om cijfers over het aantal incidenten dat is geregistreerd, niet om het aantal personen. Dat betekent dat 1 persoon meerdere incidenten kan veroorzaken.

Meer sociale cohesie in wijken

% Betrokkenheid in de buurt (Lemonmeting)

	2019	2020	2021	2022	Bron
Biddinghuizen	Geen meting	6,20	Geen meting	Geen meting	Lemonmeting
Dronten	Geen meting	6,30	Geen meting	Geen meting	Lemonmeting
Swifterbant	Geen meting	6,10	Geen meting	Geen meting	Lemonmeting
Totaal gemiddeld	Geen meting	6,30	Geen meting	Geen meting	Lemonmeting

Toelichting op de indicatoren:

De laatste Lemonmeting is gehouden in 2020. Over 2021 en 2022 zijn dus geen cijfers beschikbaar.

Minder huiselijk geweld en kindermishandeling

Aantal meldingen bij Veilig Thuis Flevoland (VTF)

	2019	2020	2021	2022	Bron
Aantal meldingen	274,00	275,00	274,00	309,00	Veilig Thuis Flevoland

Toelichting op de indicatoren:

De grootste stijging in de afgelopen vijf jaren is die van 2021 ten opzichte van 2018. Dit is te verklaren door de aanscherping van de meldcode gecombineerd met de radarfunctie die Veilig Thuis als extra opdracht van het rijk heeft gekregen.

Minder multiprobleemgezinnen

Aantal huishoudens met meerdere voorzieningen in Participatiewet, Wmo, Jeugd

	2019	2020	2021	2022	Bron
Jeugd & Participatiewet	2,00	3,00	2,00	2,00	Waarstaatjegemeente.nl
Jeugd en Wmo	4,00	3,00	4,00	3,00	Waarstaatjegemeente.nl
Jeugd, Participatiewet & Wmo	1,00	1,00	1,00	1,00	Waarstaatjegemeente.nl
Participatiewet & Wmo	12,00	13,00	11,00	11,00	Waarstaatjegemeente.nl

Toelichting op de indicatoren:

Met het inzetten op een preventief aanbod in het sociaal domein proberen we een stapeling van problemen voor te zijn.

Pakket M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen

Inleiding

De opgave waar we in dit thema voor staan is het mogelijk maken dat iedereen meedoet aan de maatschappij. Dit kan via een betaalde werkplek, vrijwilligerswerk of op een andere voor onze inwoners zinvolle wijze. Want door mee te doen kunnen inwoners meer doen met en binnen eigen mogelijkheden. We willen deze groep mensen blijvend kansen bieden op een werkplek die bij hun past. Het realiseren daarvan is vanuit sociaal-maatschappelijk oogpunt van groot belang, omdat het bevordert dat mensen in hun eigen levensonderhoud voorzien en zoveel mogelijk op eigen kracht deelnemen aan de samenleving.

Een ander onderdeel van dit themaplan is dat wij inwoners (financieel) willen ondersteunen die (tijdelijk) niet financieel zelfredzaam zijn. Met het doel dat zij weer grip krijgen op hun situatie, volwaardig kunnen meedoen aan de samenleving en uiteindelijk weer zelfredzaam worden. Dit raakt meer het themaplan zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden.

Ontwikkelingen

Energiearmoede

Door de huidige energie- en inflatiecrisis heeft een groeiend deel van de mensen moeite om rond te komen met hun inkomen. Het aantal huishoudens dat in energiearmoede leeft is toegenomen. Voor huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum (tot 130% van de geldende uitkeringsnorm of met een laag besteedbaar inkomen) is een uitkering in het leven geroepen in de vorm van een energietoeslag. Deze energietoeslag heeft mede tot doel het beroep op de individuele bijzondere bijstand vanwege hoge energiekosten deels te voorkomen en hiermee de druk op de gemeenten te verlichten.

Met de energietoeslag van € 1.300 hebben we in 2022 ruim 1.500 huishoudens kunnen ondersteunen. Dit is ruim 8% van het totaal aantal huishoudens.

Eind 2022 hebben we de kadernotitie "Armoedebestrijding" en het actieplan "Armoedebestrijding 2022-2023: Samen tegen armoede" aangeboden aan de Raad. In 2023 implementeren we dit verder. In de opgave armoedebestrijding streven we twee effecten na:

- Iedereen heeft in ieder geval een minimale inkomenszekerheid;
- Iedereen kan mee blijven doen.

Kinderopvangtoeslagaffaire

Per 1 februari 2022 is het Steunpunt Kinderopvangtoeslagaffaire structureel vormgegeven binnen de organisatie. Mogelijk gedupeerde ouders worden benaderd of kunnen zich melden bij het steunpunt. Aan de hand van een intakegesprek worden vijf leefgebieden in kaart gebracht; financiën, wonen, gezondheid, werk/dagbesteding en de gezinssituatie. Naar aanleiding van deze inventarisatie wordt er een plan van aanpak opgesteld waarin gemaakte afspraken worden vastgelegd. Vanaf 1 oktober 2022 wordt deze specifieke taak uitgevoerd door Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland (MDF).

100 inwoners hebben zich gemeld als (mogelijk) gedupeerde:

Aantal gedupeerd:	41
Aantal niet-gedupeerd:	15
Aantal afgemeld:	4
Aantal in afwachting van besluit:	40

Met 34 van de gedupeerden is samen met de gemeente een plan van aanpak opgesteld.

Stelpost armoedebeleid

Tijdens de begrotingsbehandeling is in november 2021 een amendement ingediend bij het voorstel Programmabegroting 2022. In dit amendement vervalt de maatregel over (het schrappen van) de stelpost armoedebeleid van € 102.000. Het college deed een bestedingsvoorstel voor deze post voor 2022, waarmee het bedrag ingezet werd op het tegengaan van energiearmoede door verhoging van de inkomensgrens van deze regeling. Dit bedrag bleek echter niet nodig te zijn voor de bedoelde inzet. Daarmee komt het bedrag ten gunste van het rekeningresultaat.

Activiteiten

MDF

De gemeente Dronten heeft al jaren een subsidierelatie met de Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland (MDF) voor de navolgende dienstverlening:

- Algemeen maatschappelijk werk (AMW)
- Sociaal raadsliedenwerk (SR)
- Schuldhulpverlening (SHV incl. participatie)
- Projecten Outreachende Hulpverlening
- Buurtbemiddeling
- Vrijwilligersproject (schuldpreventie)
- Vroegsignalering
- Cashflow
- Gezinscoach
- Gezinsadviseur
- Ondersteunen van de inwoners van Dronten die slachtoffers zijn geworden van de toeslagenaffaire

MDF draagt met haar activiteiten bij aan het maatschappelijke effect dat minder inwoners financiële problemen hebben. MDF heeft verschillende projecten om inwoners die financiële problemen hebben te ondersteunen, zoals schuldhulpverlening en budgetbeheer op maat. Inwoners worden geholpen om de schulden in kaart te brengen en de financiën weer in evenwicht te krijgen. Hierbij kan doorverwijzing naar derden nodig zijn. Daarnaast worden inwoners gecoacht om financieel zelfstandig te worden door middel van budgetcoaching.

Uitvoeringsplan Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI)

Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) en de colleges van burgemeester en wethouders werken samen ten aanzien van de registratie van werkzoekenden en vacatures. Zij werken samen met de regio en zijn aangesloten bij het Regionaal Werkbedrijf Flevoland (RWF). Het RWF is een actiegericht samenwerkingsverband van werknemers- en werkgeversorganisaties, ROC, VSO en Praktijkonderwijs, UWV en gemeenten in de arbeidsmarktregio Flevoland, inclusief Zeewolde. De regionale samenwerking met gemeenten Urk en Noordoostpolder is versterkt. In gezamenlijkheid is onderzocht op welke onderdelen de gemeenten elkaar kunnen vinden en versterken.

Het uitvoeringsplan SUWI liep door in 2022. Het plan moet er voor zorgen dat de neuzen van alle publieke partijen dezelfde kant op staan en de werkgever op een gezamenlijke dienstverlening kan rekenen. In 2023 wordt het RWF ondersteund door bureau Radar om te komen tot een geactualiseerd uitvoeringsplan.

Wetsvoorstel Breed Offensief

Met het wetsvoorstel Breed Offensief heeft het kabinet maatregelen voorgesteld om meer mensen met een beperking aan een baan te helpen en aan het werk te houden. Op 29 november 2022 is het wetsvoorstel Breed Offensief door de Eerste Kamer aanvaard. Dit betekent dat de voorgestelde maatregelen vanaf 2023 ingaan.

Harmonisatie regelingen en instrumenten

Op regionaal en lokaal niveau is er een start gemaakt met de inventarisatie van reeds bestaande regelingen en instrumenten. Vanuit re-integratie is er verbinding gecreëerd met de accountmanagers van economische zaken en regio Zwolle. Het gaat om o.a. de inzet van het instrument Upgrade jezelf. Upgrade jezelf helpt het beste in werknemers naar boven te brengen. Vier werkgevers in Dronten hebben hiervoor in 2022 een subsidie toegekend gekregen.

Aanbesteding Jeugdhulp, Wmo en Participatiewet

In 2022 heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor de inkoop van ondersteuning binnen het sociaal domein. De Participatiewet is hier voor het eerst deels in meegenomen met als doel meer kennis over de Participatiewet bij de zorgaanbieders te creëren en de samenwerking tussen de drie te bevorderen.

Inkomensregelingen

Participatiewet-inkomensdeel: Het definitieve budget, voor de uitvoering van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz2004 (levensonderhoud startende zelfstandigen), is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, eind september 2022, vastgesteld op 9.808.043 euro.

De dalende trend van het aantal uitkeringen heeft zich doorgezet van gemiddeld 609 in 2021 naar 582 gemiddeld over 2022.

Participatie					
Meer huishoudens met een minimuminkomen zijn in beeld en maken gebruik van voorzieningen					
Gebruik van de toegankelijkheidsbijdrage (Pas van Dronten) neemt in de periode 2017-2022 toe met 10% (t.o.v. de nulmeting)					
	2019	2020	2021	2022	Bron
Aantal kinderen < 12 jaar	206,00	212,00	218,00	232,00	Intern, gemeente
Aantal kinderen 12-18 jaar	265,00	175,00	203,00	199,00	Intern, gemeente
Aantal Volwassenen	981,00	908,00	954,00	989,00	Intern, gemeente
Totaal aantal personen	1.452,00	1.295,00	1.375,00	1.420,00	Intern, gemeente
Toelichting op de indicatoren:					
<p>Na de COVID-19 periode en door de ontwikkeling van de energie- en inflatiecrisis heeft de coalitie Armoede en Schulden elkaar weer fysiek opgezocht naar aanleiding van het actieplan "Armoedebestrijding 2022-2023: Samen tegen Armoede". Steeds meer maatschappelijke partners zoeken verbinding met elkaar om te komen tot een sluitend netwerk van voorzieningen voor inwoners met een minimuminkomen. De gemeente heeft hierbij een faciliterende rol. De volgende activiteiten zijn georganiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Communicatie rondom miniregelingen; • Inzet netwerkregisseur Pas van Dronten; • Organisatie en uitvoering van het Beste Idee van Dronten. <p>De uitvoering van het Beste Idee van Dronten in 2022 vraagt om een evaluatie, zodat de uitkomst hiervan wordt meegenomen in het vervolg voor 2023.</p>					

Meer jongeren die een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangen, stromen uit naar school mits zij leerbaar zijn (afstemmen met Opgroeien en Opvoeden)

% jongeren dat uitstroomt naar school

	2019	2020	2021	2022	Bron
Uitstroom naar school	7,00	5,00	1,00	3,00	Intern, gemeente

Pakket M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders

Opvang Oekraïense ontheemden

Ontwikkelingen

De oorlog in Oekraïne heeft een grote vluchtelingen stroom op gang gebracht. De gemeente Dronten heeft in 2022 240 opvangplekken gerealiseerd op drie centrale locaties. Bij particuliere gezinnen verbleven ruim 70 ontheemden.

Het organiseren van de eerste acute opvang had prioriteit. Er zijn chalets gehuurd, het Koetshuis en De Rede 58-60 werden getransformeerd tot sobere opvanglocaties en er werden diensten ten behoeve van locatiebeheer ingehuurd.

In de gemeentelijke opvang (GOO) verstrekt de gemeente: onderdak, maandelijks leefgeld voor persoonlijke uitgaven, recreatieve en educatieve activiteiten, een WA verzekering en, indien aan de orde, een tegemoetkoming voor bijzondere kosten als leerlingenvervoer. In de particulier opvang (POO) verstrekt de gemeente maandelijks leefgeld voor persoonlijke uitgaven, een wooncomponent voor kosten die samenhangen met particuliere opvang, een WA verzekering en, indien aan de orde, een tegemoetkoming voor bijzondere kosten als leerlingenvervoer.

De eerste maanden hebben vele collega's uit de organisatie zich ingezet ten behoeve van deze opgave, tot in de late avonduren, 7 dagen per week. Later in de tijd normaliseerde dit en kwamen we van een crisissituatie in een bestendige fase.

Ook in 2023 blijft de opvang van ontheemden uit Oekraïne aan de orde, de Regeling Tijdelijke Bescherming (RTB) is eerst verlengd tot maart 2024. De financiële Regeling opvang ontheemde Oekraïners (RooO) is aangepast, hetgeen doorgevoerd is in de begroting 2023.

De nieuwe Wet inburgering

Inleiding

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de huisvesting (taakstelling vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid) en integratie van inburgeringsplichtigen die zich in de gemeente Dronten hebben gevestigd. Per 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering (Wet inburgering 2021) in werking getreden. Gemeenten hebben hierbij de regierol gekregen. De gemeente is verantwoordelijk geworden voor het bieden van een integraal, samenhangend inburgeringsaanbod. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor de uitvoering, monitoring en handhaving van de inburgeringstrajecten van alle inburgeringsplichtigen in de gemeente Dronten.

Het doel van de Wet inburgering 2021 is dat iedereen meedoet in de samenleving, bij voorkeur via betaald werk. In de wet is de inzet van de inburgeringsplichtigen, gemeente en (lokale) samenwerkingspartners hierop gericht. De wet kent hoge ambities, vergeleken met het oude inburgeringsstelsel. Participatie wordt gezien als hoofddoel. Het vereiste taalniveau wordt verhoogd van A2 naar B1.

Activiteiten

Wettelijke taken gemeenten

Wij hebben in 2022 de volgende wettelijke taken uitgevoerd:

- Het afnemen van een Brede Intake. Tijdens deze intake brengt de gemeente de capaciteiten, persoonlijke situatie en leerbaarheid van de inburgeringsplichtige in kaart;
- Het opstellen van het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Deze wordt opgesteld op basis van de informatie verkregen tijdens de Brede Intake;
- Het volledige inburgeringsaanbod, bestaande uit drie wettelijk voorgeschreven leerroutes, voor statushouders, waaronder het contracteren van partijen voor taallessen, het participatieverklaringstraject (PVT) en de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP);
- Een deel van het inburgeringsaanbod voor gezinsmigranten, waaronder het PVT en de MAP;
- Het monitoren van de voortgang van de inburgering voor alle inburgeringsplichtigen;
- De maatschappelijke begeleiding van statushouders;
- Het financieel ontzorgen van statushouders.

Een vertraagde start

Vlak na de invoering van het nieuwe inburgeringsstelsel bleek dat verschillende inburgeringsplichtigen ten onrechte een kennisgeving hadden ontvangen waarin staat dat zij onder de Wet inburgering 2021 waren geplaatst. Zij hadden onder de wet uit 2013 moeten vallen. Op verzoek van de minister heeft DUO daarom het inburgeringsproces tijdelijk stilgelegd. Het proces van vaststellen van de inburgeringsplicht is op 25 maart 2022 voor alle inburgeringsplichtigen hervat. Vanwege deze vertraging heeft het langer geduurd voordat de inburgeringsplichtigen konden beginnen met hun inburgeringstraject. De inburgeringsplichtigen in de Z-route (uitgevoerd door IMPact) zijn op 1 juli 2022 gestart met het officiële inburgeringstraject. Voor de inburgeringsplichtigen in de B1-route en de B1-Onderwijsroute (uitgevoerd door Toptaal i.s.m. ROC van Flevoland) geldt dat zij op 5 september 2022 zijn gestart met de inburgeringstrajecten.

Voorinburgering

Om de tijd tot het starten van de officiële inburgeringstrajecten te overbruggen hebben wij, in samenwerking met IMPact, een aantal maanden 'voorinburgering' ingezet. Om de inburgeringsplichtigen, die door het stilleggen van de uitvoering van de nieuwe wet moesten wachten op een inburgeringsaanbod, alvast te activeren. IMPact heeft Nederlandse taallessen verzorgd zodat deze inburgeringsplichtigen een vliegende start hebben kunnen maken. Toen de inburgeringstrajecten officieel van start zijn gegaan, zijn de inburgeringsplichtigen naar een passend inburgeringstraject doorgestroomd.

Beleidsplan Inburgeren, Integreren en Participeren 2021-2025

In het jaar 2022 zijn 26 inburgeringsplichtigen in de gemeente Dronten gestart met een inburgeringstraject. De inburgeringsplichtigen zijn op verschillende momenten in het jaar gestart, afhankelijk van de datum waarop zij in onze gemeente zijn komen wonen. Een groot deel van deze inburgeringsplichtigen woont daarom minder dan een jaar in onze gemeente. Bij het bekijken van de cijfers over het al dan niet behalen van de beleidsdoelen dient hiermee rekening te worden gehouden.

In het beleidsplan Inburgeren, Integreren en Participeren 2021-2025 zijn de volgende beleidsdoelen vastgelegd:

	Beleidsdoel	Percentage behaald
1.	80% van alle Drontense inburgeringsplichtigen heeft binnen een periode van 10 weken, vanaf de datum inschrijving gemeente, een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP).	65%, de wettelijke periode van 10 weken is niet bij iedere inburgeringsplichtige haalbaar i.v.m. de andere (praktische) zaken die in deze periode geregeld moeten worden (zoals verhuizen).
2.	80% van alle Drontense inburgeringsplichtigen behaalt het inburgeringsexamen binnen de gestelde termijn van drie jaar.	Aangezien er nog geen 3 jaar is verstreken sinds het ingaan van de Wet inburgering 2021 per 1 januari 2022, kunnen wij hierover nog geen cijfers overleggen.
3.	70% van alle Drontense inburgeringsplichtigen werkt binnen 1 jaar na datum inschrijving gemeente 'naar vermogen'.	77%, ondanks dat nog niet alle inburgeringsplichtigen een jaar in onze gemeente wonen, is een groot gedeelte al naar vermogen aan het werk (bv. betaald werk, vrijwilligerswerk of een stageplaats).
4.	80% van alle Drontense inburgeringsplichtige is binnen 18 maanden na datum inschrijving gemeente geïntegreerd (deelnemen aan een sportclub, hobbyclub, wandelgroep, muziekles, etc.) in de Drontense samenleving.	23%, dit cijfer is een tussenstand. Zoals hierboven aangegeven zijn de inburgeringsplichtigen nog geen 18 maanden woonachtig in onze gemeente. Wij gaan er nog steeds van uit dat het beleidsdoel realistisch is, gelet op de huidige stand van zaken.

Statushouders zijn in toenemende mate geïntegreerd

Uitstroom aantal statushouders naar werk

	2019	2020	2021	2022	Bron
Uitgestroomd naar werk	16,00	14,00	22,00	14,00	Intern, gemeente

Toelichting op de indicatoren:

In het cijfer over het jaar 2022 zijn zowel de inburgeringsplichtigen onder de Wet inburgering 2013 (oude wet) en de Wet inburgering 2021 (nieuwe wet) die zijn uitgestroomd naar werk meegenomen. Inburgeringsplichtigen onder de Wet inburgering 2013 worden begeleid bij hun re-integratie-activiteiten, bij inburgeringsplichtigen onder de Wet inburgering 2021 voeren wij ook de begeleiding bij de wettelijke inburgeringstrajecten uit. Per 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering in werking getreden. De gemeenten hebben de regierol gekregen. Het doel van de nieuwe wet is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in de maatschappij, bij voorkeur via (betaald) werk. Voor alle inburgeringsplichtigen dient een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie te worden opgesteld. Dit plan moet inburgeringsplichtigen helpen bij het inburgeren, integreren én participeren.

Pakket N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden

Inleiding

De opgave waar we in dit pakket voor staan is het mogelijk maken van een inclusieve samenleving waarin iedereen meedoet. Inwoners met een beperking of met chronische, psychische of psychosociale problemen worden zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving ondersteund in de zelfredzaamheid, participatie en de eigen mogelijkheden. We doen samen met de inwoners onderzoek naar de eigen mogelijkheden, mogelijkheden in het eigen netwerk, voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn of maatwerkvoorzieningen. Onder maatwerkvoorzieningen verstaan wij begeleiding, dagbesteding, huishoudelijke ondersteuning, woningaanpassingen, hulpmiddelen en vervoersvoorzieningen. We proberen met preventieve maatregelen en vroegsignalering eerder hulp te kunnen bieden en de vraag naar maatwerkvoorzieningen te voorkomen.

We zetten activiteiten in om te zorgen dat minder inwoners in financiële problemen komen. Ook zetten we in op een brede aanpak van vroegsignalering met als doel problematische schulden zoveel mogelijk te voorkomen.

Ontwikkelingen

Aanbesteding Wmo-voorzieningen

In 2022 heeft er een aanbesteding plaatsgevonden voor de Wmo maatwerkvoorzieningen hulp in het huishouden, dagbesteding en begeleiding. Deze aanbesteding is gecombineerd met de aanbesteding van lokale jeugdhulp en onderdelen van de P-wet. In 2021 is er een evaluatie geweest van het Sociaal domein. Deze bood de input voor de veranderingen bij de nieuwe aanbesteding. Hierbij is meer aandacht gekomen voor de samenwerking tussen gemeente en partners bij meervoudig complexe problematiek en zijn er nieuwe aanbieders gecontracteerd met specifieke kennis van mensen met een andere culturele achtergrond.

Daarnaast is er een innovatiebudget beschikbaar gekomen voor aanbieders. Dit budget is bedoeld om nieuwe vormen van zorg te introduceren, waardoor inwoners betere zorg of minder lang zorg hoeven te ontvangen. Voorheen was er een klein percentage van het tarief bedoeld voor innovaties, echter bleek dat dit voor veel aanbieders niet werkbaar was. Vandaar dat dit onderdeel uit het vaste tarief is gehaald en gebundeld in het innovatiebudget.

Activiteiten

Maatschappelijk voorveld

In Dronten vinden we het belangrijk dat inwoners die vragen hebben over zorg, ondersteuning, opvoeden, opgroeien, werk, schulden of inkomen eerst om zich heen kijken in hun eigen omgeving, voornamelijk binnen hun eigen netwerk. Zij kunnen samen bedenken wat er nodig is om de eigen situatie te verbeteren. Zo blijven inwoners eigenaar van zijn of haar probleem en van de oplossingen. Het maatschappelijk voorveld bestaat daarom uit vrijblijvende ondersteuning en zorg, gefinancierd via subsidies. Conform de subsidiecyclus dienen de betrokken partijen hun verantwoording over 2022 in de zomer van 2024 in.

Minder inwoners met eenzaamheid

In maart 2019 is in Dronten een brede coalitie tegen eenzaamheid ontstaan onder de naam 'ZamenEen'. Deze coalitie bestaat uit meer dan 60 aangesloten partijen. De coalitie opereert volgens de formule van 'Vinden, Verbinden en Volgen'. Eind 2020 zijn de oprichters van ZamenEen (Burgers in de Knel, Seniorennetwerk de Bijenkorf en de coalitie ZamenEen) gefuseerd in één rechtspersoon. Onder de naam Stichting MeerSamen wordt er gezamenlijk inzet gepleegd tegen onder andere eenzaamheid. Zo organiseert Stichting MeerSamen jaarlijks een themaweek onder de noemer 'Een Tegen Eenzaamheid', waarin activiteiten voor jong tot oud en van inwoner tot professional worden georganiseerd.

Er worden gedurende het kalenderjaar meerdere activiteiten georganiseerd zoals: samen eten, samen wandelen, samen koffie drinken, Telefooncirkels en nog meer. Uiteraard wordt er rekening gehouden met het feit dat alle inwoners hieraan kunnen deelnemen. Het hele jaar door zijn er werkgroepen met ketenpartners om te komen tot het uitwisselen van kennis, organiseren van ontmoetingen en het gezamenlijk optrekken in activiteiten. Het aantal aangesloten partijen neemt toe.

Daarnaast zijn er andere partijen in het voorveld die (in)direct gericht zijn op het bestrijden van eenzaamheid. Zo zijn de medewerkers van MDF in goed contact met inwoners en zijn zij op de hoogte van de sociale kaart. Wanneer ze zien dat mensen mogelijk meer ondersteuning nodig hebben, schakelen zij andere partijen in het voorveld in. Daarnaast ondersteunen de hulpverleners bij MDF bij (lichte) ondersteuningsvragen op het gebied van armoede, buurtbemiddeling en psychosociale problemen. De organisatie Humanitas Lelystad-Dronten is actief op het gebied van eenzaamheid door de projecten Humanitas Ontmoeting en Humanitas Rouw en Verlies. Bij Humanitas Ontmoeting worden activiteiten georganiseerd om inwoners samen te brengen, samen te eten en met elkaar activiteiten op te pakken. Bij het project Rouw en Verlies worden inwoners die te maken hebben gehad met verlies (in een brede vorm) aan elkaar gematcht en zijn er bijeenkomsten om met elkaar in gesprek te gaan.

Het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt, neemt af					
% Inwoners dat zich eenzaam voelt					
	2019	2020	2021	2022	Bron
Ernstig eenzaam in leeftijd 19-64 jaar	Geen meting	10,00	Geen meting	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Ernstig eenzaam in leeftijd 65+	Geen meting	8,00	Geen meting	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Matig eenzaam in leeftijd 19-64 jaar	Geen meting	43,00	Geen meting	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Matig eenzaam in leeftijd 65+	Geen meting	47,00	Geen meting	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Zeer ernstig eenzaam in leeftijd 19-64 jaar	Geen meting	Geen meting	Geen meting	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Zeer ernstig eenzaam in leeftijd 65+	Geen meting	Geen meting	Geen meting	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Toelichting op de indicatoren:					
De gezondheidsmonitor van de GGD maakt geen onderscheid tussen ernstig eenzaam en zeer ernstig eenzaam. De percentages van 2020 liggen iets lager dan het landelijk gemiddelde. Hier voelde 46% van de 19-65 jarigen zich eenzaam en 12% voelde zich zelfs ernstig eenzaam. Landelijk voelde 50% van de 65+ers zich eenzaam en 10% ernstig eenzaam. De Gezondheidsmonitor wordt eens per vier jaar afgenomen. In 2022 is een extra vragenlijst van de Gezondheidsmonitor afgenomen. De cijfers worden eind 2023 pas bekend gemaakt. Daarom zijn er nu alleen cijfers van 2020 beschikbaar.					

Minder overbelaste mantelzorgers

Door de groeiende zorgvraag en de vergrijzing zien we dat de druk op de mantelzorgers toeneemt. Het is belangrijk om een goed aanbod te creëren waar mantelzorgers gebruik van kunnen maken, zodat zij zich ondersteund voelen en minder belast worden.

MeerSamen, LWPC, VraagElkaar en De Meerpaal bieden daarom elk op een eigen deelgebied ondersteuning aan mantelzorgers.

De Meerpaal is het informatiepunt voor mantelzorgers. In 2022 waren er 700 geregistreerde mantelzorgers. De Meerpaal Welzijn heeft in samenwerking met Interakt Contour en Mantelkring in 2022 de dag van de Mantelzorg georganiseerd.

Mantelzorgers zijn met bussen langs diverse lokale bedrijven gegaan, waar gezorgd is voor leuke workshops met aansluitend een lunch. Tevens hebben de mantelzorgers namens de Wethouder het Dagboek van de Mantelzorg ontvangen.

VraagElkaar matcht vragen van inwoners, creëert ontmoetingen in het kader van eenzaamheid, positieve gezondheid, ondersteuning bij verlies en rouw en zet zich in bij het voorkomen van overbelasting. Daarnaast werken zij vanuit de gedachte van Positieve Gezondheid, waarbij gekeken wordt hoe mensen het beste tot hun recht kunnen komen. In het kader hiervan wordt er ingezet op het organiseren van langdurige vriendschappen en het organiseren van ondersteuning d.m.v. vraag en aanbod.

De Mantelkring organiseert ontmoetingen via bijvoorbeeld wandelgroepen, voor lotgenoten en partners in coalitie tegen eenzaamheid. In 2022 zijn er weer meer mantelzorg complimenten uitgegeven dan de voorgaande jaren. We zien een toename van het gebruik van het compliment en van het aantal deelnemende winkels en organisaties. In 2019 zijn er 314 complimenten uitgegeven, in 2022 waren dit er 528.

Er zijn minder overbelaste mantelzorgers

% Zwaar belaste mantelzorgers

	2019	2020	2021	2022	Bron
% In de leeftijd 19-64 jaar	Geen meting	17,00	Geen meting	NB	Een Gezonder Flevoland
% In de leeftijd 65+	Geen meting	Geen meting	Geen meting	NB	Een Gezonder Flevoland

Toelichting op de indicatoren:

De bron Een Gezonder Flevoland haalt zijn cijfers uit de GGD Gezondheidsmonitor (de Volwassenen- en seniorenenquête). De Gezondheidsmonitor wordt eens per vier jaar afgenomen. In 2022 is een extra vragenlijst van de Gezondheidsmonitor afgenomen. De cijfers worden eind 2023 pas bekend gemaakt. Daarom zijn er nu alleen cijfers van 2020 beschikbaar. Van de categorie % in de leeftijd 65+ zijn geen gegevens bekend.

Meer inwoners die actief zijn als vrijwilliger

We merken dat na ruim twee jaar Corona het lastig is om het aantal vrijwilligers gelijk te houden. Oudere vrijwilligers haken af en andere vrijwilligers hebben tijdens de COVID-19 crisis een andere vrijetijdsbesteding gevonden. Om vrijwilligers te activeren is Matchpoint, het vrijwilligerspunt van De Meerpaal, in 2022 weer opgestart. Dit heeft enige tijd geduurd. In de eerste helft van 2022 zijn er via Matchpoint 48 matches gemaakt bij 7 bestaande en 2 nieuwe organisaties. Ook zijn er 15 nieuwe vacatures aangemaakt.

Ook is een campagne gestart waarbij vrijwilligers hebben aangegeven wat de meerwaarde is van het hebben van vrijwilligerswerk. Daarnaast heeft Omroep Flevoland aandacht besteed aan vrijwilligerswerk.

In 2022 hebben zich ten gevolge van de oorlog in Oekraïne veel (tijdelijke) vrijwilligers gemeld om mee te helpen bij de ondersteuning en begeleiding en hebben veel inwoners spullen gedoneerd.

Inwoners krijgen de hulp die nodig is

Het jaar 2022 stond in het teken van de aanbesteding maatwerkvoorzieningen Wmo, zoals eerder al toegelicht. In de nieuwe contracten zijn er heldere afspraken gemaakt tussen aanbieders en de gemeente om beter te voldoen aan (complexe) hulpvragen van inwoners. In 2022 is een nieuwe positie binnen het gidsenteam ontwikkeld, de regisseur. In huishoudens met complexe problematiek zijn vaak veel zorgprofessionals actief, waardoor het lastig is om overzicht te houden waar elke professional mee bezig is. De regisseur zorgt bij meervoudig complexe problematiek voor betere afstemming tussen zorgprofessionals, om zo beter te voldoen aan de hulpvraag van de inwoner.

Daarnaast kan voor inwoners de hoeveelheid zorgprofessionals overweldigend zijn en weten zij niet zo goed waar zij met hun vragen/problemen terecht kunnen. De regisseur is daarom het eerste aanspreekpunt voor inwoners. De regisseurs zullen in q1 van 2023 starten.

Inwoners krijgen de hulp die nodig is					
Aantal inwoners met beschikking maatwerk voorziening Wmo					
	2019	2020	2021	2022	Bron
Aantal inwoners met een maatwerkarrangement per 1.000 huishoudens	117,00	55,00	55,00	NB	Waarstaatjegemeente.nl
Toelichting op de indicatoren:					
De berekening van het aantal maatwerkvoorziening is in 2020 veranderd, waardoor de cijfers nu lager uitkomen dan voorheen. De cijfers over 2022 zijn nog niet bekend. De verwachting is het aantal inwoners met een maatwerkvoorziening iets zal stijgen vanwege de bevolkingssamenstelling.					

Wmo hulpmiddelen

In 2021 heeft er een gezamenlijke aanbesteding plaatsgevonden vanuit de DUN-gemeenten (waar Dronten onderdeel van uitmaakt). De vorige zorgleverancier is failliet gegaan. In de nieuwe aanbesteding is ervoor gekozen om het risico te spreiden door de contracten af te sluiten met twee partijen: Welzorg en Medipoint. In de jaarstukken van 2021 werd dit als een risico omschreven. De ervaring is echter positief. De samenwerking tussen de DUN-gemeenten en de beide partijen loopt voorspoedig. Het belang van de inwoner staat in deze samenwerking centraal en heeft op gebied van hulpmiddelen nu de keuze uit twee partijen.

Vervoersvoorzieningen

Regiotaxi Flevoland is een samenwerking tussen de provincie Flevoland en de gemeenten Lelystad, Dronten, Noordoostpolder en Zeewolde, om het WMO- en het OV-vervangend taxivervoer te faciliteren. De gemeenten en provincie hebben in 2021 in een samenwerkingsovereenkomst geformuleerd, waarbij inwoners blijvend worden gestimuleerd om deel te nemen aan de maatschappij. Inwoners kunnen dit door gebruik te maken van het OV-vangnet vervoer en Wmo vervoer voor inwoners die niet zelfstandig of met het openbaar vervoer kunnen reizen.

Inwoners blijven langer zelfstandig wonen

Aantal inwoners met WLZ-Zorg Thuis en WLZ Zorg instelling

	2019	2020	2021	2022	Bron
Personen die gebruik maken van WLZ Zorg thuis per 10.000 personen	43,00	55,00	NB	NB	Waarstaatjegemeente.nl
Personen die gebruik maken van WLZ-zorg in een instelling per 10.000 personen	76,00	76,00	NB	NB	Waarstaatjegemeente.nl

Toelichting op de indicatoren:

Op onze bron, waarstaatjegemeente.nl, zijn de meest recentelijke cijfers van 2020. Het aantal WLZ zorg thuis is toen iets gestegen. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde van 41 per 10.000 inwoners.

Meer inwoners die aan informele zorg (vrijwilligers) doen

% Vrijwilligers

	2019	2020	2021	2022	Bron
% Doet vrijwilligerswerk	Geen meting	29,00	Geen meting	NB	RIVM

Toelichting op de indicatoren:

Onze bron, het RIVM, maakt gebruik van de cijfers van de GGD gezondheidsmonitor. Deze wordt eens per vier jaar afgenomen. In 2022 is een extra vragenlijst van de Gezondheidsmonitor afgenomen. De cijfers worden eind 2023 pas bekend gemaakt. Daarom zijn er nu alleen cijfers van 2020 beschikbaar.

Minder inwoners met financiële problemen

% Volwassenen heeft enige of grote moeite met rondkomen

	2019	2020	2021	2022	Bron
Volwassenen	17,00	12,00	Geen meting	NB	Buurtmonitor volwassenen

Toelichting op de indicatoren:

Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland (MDF) heeft verschillende projecten om inwoners die financiële problemen hebben te ondersteunen, zoals schuldhulpverlening en budgetbeheer op maat. Schuldhulpverlening is bedoeld voor personen of gezinnen die zelf hun schulden niet meer kunnen betalen. Wij ondernemen in de gemeente Dronten verschillende activiteiten die we integraal kunnen inzetten om mensen met (problematische) schulden zo goed mogelijk te ondersteunen. De volgende activiteiten zijn georganiseerd:

- Budgetbeheer op maat;
- Vroegsignalering van schulden (team Geldstress).

De energietoeslag werd in 2022 ingezet als landelijke regeling voor huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum (in Dronten tot 130% van de geldende uitkeringsnorm of met een laag besteedbaar inkomen). Met de energietoeslag van € 1.300 hebben we in 2022 ruim 1.500 huishoudens kunnen ondersteunen. Dat is ruim 8% van het totaal aantal huishoudens. Eind 2022 is armoedebestrijding als gevolg van de energie- en inflatiecrisis benoemd als kernopgave. Dit heeft geleid tot een kadernotitie "Armoedebestrijding" en het actieplan "Armoedebestrijding 2022-2023: Samen tegen armoede". In 2023 werken we dit verder uit.

De buurtmonitor wordt eens in de drie jaar uitgevoerd door GGD Flevoland. De cijfers over 2022 zijn nog niet bekend. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op dit thema.

Pakket P Opgroeien en opvoeden

Inleiding

Op basis van de huidige programmastructuur is een achttal taken (Toezicht en handhaving kinderopvang, Kinderdagverblijf Buitengoed, Toegang Werkwijze en Preventie Jeugd, Centrum voor Jeugd en Gezin, Ondersteuning Jeugd (PGB), Ondersteuning Jeugd (ZIN), Hulp Jeugd en Hulp in het kader van Veiligheid) onderdeel van pakket P in programma 6. De overige taken uit pakket P staan in programma 4.

Activiteiten

Lokale inkoop sociaal domein

In 2022 heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor de inkoop van ondersteuning binnen het sociaal domein. Dit betrof de inkoop van lokale Jeugdhulp, Wmo en deels de P-wet. De resultaten van de evaluatie Sociaal domein uit 2021 zijn meegenomen in deze aanbesteding. Zo is er meer aandacht gekomen voor de samenwerking tussen gemeente en partners bij meervoudig complexe problematiek en zijn er nieuwe aanbieders gecontracteerd die mensen met een andere culturele achtergrond kunnen ondersteunen. Ook is een aantal nieuwe zorgtrajecten ontwikkeld, vooral gericht op het bevorderen van de geestelijke gezondheid van jongeren. Tot slot is, om de soepele overgang van jeugd naar volwassenheid te garanderen, zorg ingekocht gericht op jeugdigen van 16 tot 27 jaar met een langdurige zorgvraag.

Regionale inkoop jeugdhulp

De regio heeft zich in 2022 voorbereid op de regionale inkoop voor de periode 2023 en verder, op basis van de vastgestelde regiovisie. Deze inkoop is medio 2022 stopgezet op grond van het rapport "Samen naar beter". Inmiddels zijn overbruggingsovereenkomsten afgesloten voor 2023 en wordt gewerkt aan de regionale inkoop 2024 en verder. Wij hebben in 2022 de raad via een aantal raadsinformatiebrieven op de hoogte gesteld van de regionale ontwikkelingen.

Regionaal versnellingsteam

Om de beweging naar minder uithuisplaatsingen te stimuleren en de uitstroom uit de jeugdhulp te bevorderen, hebben wij in 2022 en 2023 ingezet op een regionaal versnellingsteam. Op met name het voorkomen van uithuisplaatsingen heeft het versnellingsteam samen met de lokale toegangen in 2022 goede resultaten geboekt. De inkoop 2024 richt zich op de versterking van het intensief ambulante aanbod met als doel meer jeugdigen en gezinnen thuis te helpen. Daarnaast zetten wij in op verkorting van de verblijfsduur, door met hulp en ondersteuning thuis de beweging terug naar huis te bevorderen. Ook blijven we zorg dragen voor goede woonplekken voor jeugdigen die niet terug naar huis kunnen. Dit gebeurt zo gezinsgericht mogelijk. Als dat niet mogelijk is, worden jongeren in kleinere woongroepen geplaatst om betere kwaliteit van zorg te kunnen bieden.

Hervormingsagenda

De voorbereiding van de landelijke Hervormingsagenda heeft langer in beslag genomen dan verwacht. Het kabinet is in 2022 niet tot besluitvorming gekomen over de structurele middelen jeugdhulp. Dit gaat op korte termijn ook niet gebeuren, want de onderhandeling tussen VNG en Rijk is nog gaande en verloopt stroef. De vertaling van de Hervormingsagenda naar lokaal beleid kon om deze reden niet plaatsvinden.

Het is de vraag of deze Hervormingsagenda met alle compromissen die in de voorbereiding zijn gesloten, en alle belangen die spelen, wel kan leiden tot een houdbaar jeugdhulpstelsel. Eerdere aanpassingen in het beleid hebben niet geleid tot de gewenste veranderingen. Wij zijn hierover in februari met u het gesprek aangegaan en daarop komt voor de zomer een vervolg. Enerzijds om gezamenlijk tot inzichten te komen en anderzijds om te verkennen of we in Dronten tot andere oplossingen kunnen komen.

Bestedingsplan incidentele middelen jeugdhulp 2022-2025

In 2022 hebben we ingezet op de versterking van beschikkingsvrije GGZ voor jongeren. Het doel was om op het juiste moment lichte interventies te plegen en hiermee de noodzaak voor zwaardere interventies te voorkomen. Deze GGZ ondersteuning is snel in te zetten. GGZ ondersteuning bij lichte problematiek is op het voortgezet onderwijs in januari 2022 gestart. Vanaf juni 2022 is eveneens de basis-GGZ voor jeugdigen met een iets zwaardere hulpvraag beschikbaar in Dronten. Beide vormen van GGZ ondersteuning wordt geboden door Intraverte.

Voor de versterking van de beschikkingsvrije GGZ in Dronten hebben we ons ook gericht op het opzetten van een POH jeugd-GGZ. Het creëren van draagvlak hiervoor blijkt meer tijd in beslag te nemen dan verwacht, waardoor dit in 2022 nog niet is gerealiseerd. In het voorstel Budget- en kredietoverhevelingen 2022 naar 2023 stellen wij voor in te zetten op een drietal kleinere projecten, die eveneens ondersteuning bieden op het vlak van geestelijke gezondheidszorg bij jeugdigen. Dit betreft de interventie Piep zei de Muis, een sociale vaardigheidstraining op het PO en extra ondersteuning voor kinderen van vluchtelingen.

In juni 2022 is Humanitas gestart met het vrijwilligersproject Kind aan huis. Kinderen en jongeren krijgen laagdrempelig ondersteuning van een maatje/ondersteuningsgezin bij het opbouwen/versterken van eigen sociaal netwerk. Nadat de eerste vrijwilligers geworven waren, is begonnen met de feitelijke ondersteuning van de eerste jongeren.

Inzet op dalingen en verschuivingen in jeugdhulp

Aan deze ambitie uit het themaplan Opvoeden en Opgroeien werken we nu een aantal jaar. We zien in Dronten het beroep op jeugdhulp dalen van 11,1% van het aantal 0-18 jarigen in de eerste helft van 2018 tot 9,2% van het aantal 0-18 jarigen in de eerste helft van 2022. Het landelijke percentage in de eerste helft van 2022 ligt op 10,7% (CBS, waar staat je gemeente). Mede door het nieuwe Woonplaatsbeginsel -waarbij de gemeente die de jeugdige het eerst uit huis plaatst verantwoordelijk blijft voor de zorg - hebben we bijna 40% minder jeugdigen in verblijf in 2022. Deze dalingen leiden echter niet tot de verwachte lagere uitgaven lokaal en regionaal. Jeugdigen zijn langer in zorg en maken gebruik van duurdere zorgvormen. De kosten in 2022 hebben een doorwerking naar 2023. Wij bereiden een voorstel voor over de te verwachten kosten en de dekking daarvan.

In 2022 zijn we in samenwerking met kinderopvang Dronten gestart met de voorbereidingen voor het realiseren van een Buitenschoolse opvang+ (BSO+) voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Een BSO+ biedt naschoolse opvang voor kinderen die een grotere ondersteuningsvraag hebben dan kinderen die naar een reguliere naschoolse opvang gaan. In Dronten bleek hiertoe een grote behoefte te zijn. De verwachting is dat in 2023 de feitelijke BSO+ gerealiseerd is.

(Complexe) echtscheidingsproblematiek heeft een grote gevolgschade voor heel veel kinderen die er mee te maken hebben. In 2022 is daarom ingezet om samen met partijen die hier veel mee te maken hebben, te onderzoeken hoe en wanneer we welke interventies zouden kunnen plegen die gericht zijn op het voorkomen van een (complexe) echtscheidingsstrijd. Dit heeft geleid tot een aantal voorstellen tot interventies die ingezet kunnen worden op verschillende momenten in de stadia van een echtscheiding. Deze interventies zullen naar verwachting in 2023 feitelijk opgestart kunnen worden.

Hulp in het kader van Veiligheid (jeugdbescherming)

In de Programmabegroting 2022 is benoemd dat Flevoland aan de slag wil met het landelijke Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. De regio had daarvoor in april 2021 een advies opgesteld binnen de landelijke kaders van het scenario. De regio heeft een aanvraag ingediend om een landelijke proeftuin te worden. Op basis van de aanvraag en een gesprek is de regio Flevoland in oktober proeftuin geworden waaraan een rijksbudget is gekoppeld.

Het Toekomstscenario moet leiden tot een meer eenvoudige en effectieve uitvoeringsstructuur voor de jeugdbescherming. Een belangrijke wijziging binnen de uitvoeringsstructuur is dat de drie jeugdbeschermingspartners (Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde instellingen) niet meer als afzonderlijke schakels in een keten werken, maar samen in een nog op te richten regionaal veiligheidsteam. In Dronten en Almere wordt in pilots gewerkt met het Toekomstscenario. In Dronten is de pilot in november 2022 gestart. Almere volgt in januari 2023.

Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden

% Jeugdigen met jeugdhulp met Plan 18

	2019	2020	2021	2022	Bron
% Jeugdigen met jeugdhulp met plan 18	NB	NB	NB	NB	Intern, gemeente

Toelichting op de indicatoren:

In het administratiesysteem van jeugdhulp kan bijgehouden worden dat Plan 18 is ingevuld. Echter is gebleken dat de gidsen Jeugd dit in de praktijk niet registreren. In de komende periode wordt er door de gidsen gewerkt aan een inhaalslag om de informatie in CVS op de juiste manier te verwerken. Hier is Plan 18 een onderdeel van. Dat er door de gidsen niet geregistreerd is, betekent echter niet dat er geen aandacht voor is bij de gidsen. Uit een eerdere themacontrole blijkt dat er wel rondom de overgang 18-/18+ een domeinbepaling is gedaan en daar een plan op wordt gemaakt. Vanaf 2023 is in de inkoop voor jongeren met een doorlopende hulpvraag specifiek rekening gehouden met de soepele overgang van jeugdhulp naar Wmo door aanbieders te contracteren voor 16-27 jaar.

Voor jongeren met een doorlopende hulpvraag wordt vanaf 17,5 jaar een integraal plan opgesteld om een soepele overgang te regelen naar de volwassenheid. Gegevens t/m 2021 zijn niet beschikbaar, omdat deze niet verwerkt worden in het administratiesysteem. Voor 2022 gaan de gidsen Jeugd nu aan de slag om de informatie alsnog in de systemen te verwerken.

Meer ouders kunnen zelfstandig voor hun kinderen zorgen

% Ondertoezichtstellingen

	2019	2020	2021	2022	Bron
% Ondertoezichtstellingen	55,00	50,00	60,00	60,00	Waarstaatjegemeente.nl

Toelichting op de indicatoren:

In de Programmabegroting 2022 is benoemd dat Flevoland aan de slag wil met het landelijke Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. De regio had daarvoor in april 2021 een advies opgesteld binnen de landelijke kaders van het scenario. De regio heeft een aanvraag ingediend om een landelijke proeftuin te worden. Op basis van de aanvraag en een gesprek is de regio Flevoland in oktober proeftuin geworden waaraan een rijksbudget is gekoppeld. Het Toekomstscenario moet leiden tot een meer eenvoudige en effectieve uitvoeringsstructuur voor de jeugdbescherming. Een belangrijke wijziging binnen de uitvoeringsstructuur is dat de drie jeugdbeschermingspartners (Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde instellingen) niet meer als afzonderlijke schakels in een keten werken, maar samen in een nog op te richten regionaal veiligheidsteam. In Dronten en Almere wordt in pilots gewerkt met het Toekomstscenario. In Dronten is de pilot in november 2022 gestart. Een effect van deze nieuwe manier van werken kan zijn dat het aantal opgelegde ondertoezichtstellingen daalt omdat de lokale toegang en de drie jeugdbeschermingspartners sneller samen een afgestemde aanpak kunnen inzetten waardoor het niet nodig is om een ondertoezichtstelling op te leggen.

Minder kinderen groeien in armoede op

Gebruik minimavoorzieningen neemt toe met 5 % per jaar (t.o.v. nulmeting)

	2019	2020	2021	2022	Bron
Minimavoorzieningen gebruikt voor 3-18 jarigen	468,00	431,00	425,00	327,00	Intern, gemeente

Toelichting op de indicatoren:

We zijn in 2022 aan de slag gegaan met aanbevelingen uit de minima-effectrapportage uit 2021. Hier gaan we in de toekomst ook mee door. Een kwetsbare groep betreft alleenstaanden en gezinnen met oudere kinderen. In het actieplan "Armoedebestrijding 2022-2023: Samen tegen armoede" namen we kinderen en jongeren op als kwetsbare doelgroep.

Minder kinderen maken gebruik van jeugdhulp en/of meer kinderen maken gebruik van een verschuiving van zwaardere naar lichtere hulp

Gemiddelde prijs per unieke jeugdige

	2019	2020	2021	2022	Bron
Aantal met unieke BSN	1.166,00	1.120,00	1.222,00	1.167,00	Intern, gemeente
Gemiddelde prijs per unieke jeugdige	10.833,95	10.407,60	9.621,85	9.654,22	Intern, gemeente

Toelichting op de indicatoren:

In 2021 zien we een stijging van het totaal aantal jeugdigen dat gedurende het jaar een beroep heeft gedaan op jeugdhulp. Het vergelijk met de daling in 2020 is niet goed te maken omdat 2020 is beïnvloed door de lockdowns. Er werd een periode minder hulp gezocht. Het kan zijn dat het hogere aantal jeugdigen in zorg in 2021 deels wordt veroorzaakt door uitstel van een eerdere hulpvraag. In 2021 zien we een voortzetting van de daling in de zorgkosten. De cijfers leren ons dat het beroep op jeugdhulp gedurende de jaren vrij stabiel is. De zorgkosten 2022 worden berekend aan de hand van de jaarrekening 2022 (zorgkosten preventie, lokaal maatwerk, hulp jeugd en hulp in het kader van veiligheid).

Deze indicator laat zien of de prijs per jeugdige in jeugdhulp stijgt of daalt. De totale zorgkosten van het jaar worden gedeeld door het aantal jeugdigen. Bij een stijging sprake zijn van inzet van kortdurende duurere zorg maar ook kan het betekenen dat jongeren langer in zorg zijn. Bij een daling is dat andersom. En die laatste beweging leidt tot lagere kosten per individu.

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Gemeenschappelijke regelingen

Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma

Het belang van deze regeling is het vorm geven van de samenwerking tussen de gemeenten op het terrein van de Jeugdwet en Wmo. Deze regeling heeft tot doel te komen tot een doelmatige uitvoering van de aan de centrumregeling opgedragen taken.

Verbonden partij	Type
GGD Flevoland	Gemeenschappelijke regelingen

Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma

De werkzaamheden van de GGD Flevoland stonden in 2021 in het teken van de Covid-19 pandemie. De GGD heeft 20 mei 2022 de concept jaarcijfers 2021 ter inzage gestuurd aan de aangesloten gemeenten. Uit de concept jaarstukken 2021 blijkt dat de GGD Flevoland afkoerst op een te kort van circa € 797.000 in 2021 (door uitval personeel en extra inhuur personeel als gevolg van Covid-19). Deze incidentele overschrijding lijkt op dit moment niet te zorgen voor problemen.

Verbonden partij	Type
IMPact	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
<p>Impact voert de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) uit voor de gemeenten Dronten en Kampen. Daarnaast biedt Impact in opdracht van de gemeente Dronten dienstverlening aan mensen die onder de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) vallen. Met het Ondernemingsplan Impact 2018 – 2021 'werk maken van werk door lokaal investeren' heeft Impact antwoord gegeven op de vraag welke toegevoegde waarde het bedrijf heeft naar de toekomst toe. Om de doelen en de ambities zoals die zijn opgenomen in het Ondernemingsplan is er een Veranderplan 2018-2021 opgesteld met daarin de activiteiten die uitgevoerd moeten worden om deze doelen en ambities te behalen. Door COVID-19 is er een vertraging opgelopen in de uitvoering van de activiteiten en wordt het veranderplan met een jaar verlengd. Een van de activiteiten die voortvloeit uit het Veranderplan is een professionalisering van de samenwerking tussen de gemeente Dronten en Impact nodig. De eerste stap daarvoor is al gezet in het in 2019 samen ontwikkelde 'Keuzetraject Werk'. Keuzetraject Werk is met name gericht op de doelgroep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. In 2020 zijn er afspraken gemeente met betrekking tot trajecten voor gehele doelgroep van de Participatiewet, IOAW en IOAZ. Deze zijn vastgelegd in het document 'Dienstverleningsafspraken'</p>	
Verbonden partij	Type
Regionale Sociale Recherche	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
<p>Bij fraude met een uitkering of zorggelden is de Sociale Recherche de opsporingsinstantie. Deze instantie, veelal gehuisvest bij gemeenten, is gespecialiseerd in het opsporen van fraudezaken, zoals zwartwerken, werken zonder inkomsten te melden, het verzwijgen van vermogen, woonfraude, fraude met persoonsgebonden budget (PGB) en andere vormen van zorgfraude. Voor het vertrouwen van inwoners in het sociale zekerheidstelsel is het belangrijk dat fraude niet mag lonen.</p>	

Wat heeft het gekost in 2022?

Financieel sluit dit programma het jaar 2022 af met een resultaat van: **€ 2.274.000.**

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)		Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
Lasten						
6L	Leefbaarheid en veiligheid	-54	-62	-62	-41	21
6M3	Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen	-18.310	-16.798	-19.347	-18.692	655
6M4	Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders	-236	-238	-4.168	-3.943	225
6N	Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden	-12.659	-13.001	-13.559	-12.832	727
6O	Gezonde leefstijl	-105	-87	-87	-81	7
6P	Opgroeien en opvoeden	-14.210	-13.321	-14.314	-14.302	12
Subtotaal Lasten		-45.574	-43.508	-51.538	-49.891	1.646
Baten						
6M3	Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen	12.445	10.202	10.079	9.989	-89
6M4	Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders	2	150	6.682	6.511	-172
6N	Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden	860	254	254	1.139	885
6O	Gezonde leefstijl	50	-	-	-	-
6P	Opgroeien en opvoeden	38	17	17	20	3
Subtotaal Baten		13.394	10.624	17.032	17.660	628
Saldo Lasten en Baten programma 6		-32.179	-32.884	-34.505	-32.231	2.274
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-3.892	-	-	-1.101	-1.101
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	177	441	283	-52	-335
0.10	Saldo Reserves programma	-3.715	441	283	-1.154	-1.437
Resultaat programma 6		-35.895	-32.443	-34.222	-33.385	837

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2022 en de werkelijkheid 2022. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per pakket worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 56.000	Voordeel	Lasten: Armoedebelief uitvoering: in 2022 is aan huishoudens met een laag besteedbaar inkomen € 1.300 energietoeslag verstrekt. In totaal waren de kosten van deze regeling inclusief uitvoering € 1.954 K. Via mei- en septembercirculaire was er € 2.011 K. beschikbaar voor deze regeling.

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 102.000	Voordeel	Lasten: Armoedebeleid beleid: Voor een bedrag van € 94.000 is verzocht om budgetoverheveling naar 2023 en 2024. Het verschil blijft er nog een verschil van € 8.000 komt ten gunste van het jaarrekeningresultaat. Er zijn in 2022 vooral voorbereidingen getroffen in het kader van de opgave armoedebestrijding.
€ 115.000	Voordeel	Lasten: Bijstand inkomensdeel WWB: Er is minder uitgegeven dan begroot. De dalende trend van het aantal uitkeringen heeft zich doorgezet van gemiddeld 609 in 2021 naar 582 gemiddeld over 2022. Structureel is een voordeel begroot op het inkomensdeel van € 800.000. Deze € 115.000 is een extra voordeel.
€ 52.000	Voordeel	Lasten: Aan BBZ kapitaalverstrekkingen is minder uitgegeven dan begroot. Aan de baten-zijde is sprake van minder inkomsten dan begroot. Per saldo is sprake van een voordelig saldo van € 25.000.
€ 145.000	Voordeel	Lasten: Bij de Sociale Werkvoorziening uitgevoerd door Impact hebben wij € 160.0000 begroot als bijdrage negatief resultaat. Door een lager negatief subsidieresultaat WSW, door o.a. een hogere bijdrage van het Rijk en een hoger positief resultaat op overige bedrijfsactiviteiten, is een voordeel gerealiseerd van € 145.000.
€ 71.000	Voordeel	Lasten: Beleid participatie: Middels de budgetoverhevelingen is € 50.000 overgeheveld naar 2023 ten behoeve van een bestandsanalyse activeringsmogelijkheden. Het restant van € 21.000 valt vrij in het jaarrekeningresultaat 2022.
- € 76.000	Nadeel	Lasten: Bijstandsverlening: De analyse van de debiteuren Soza geeft aan dat er een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren Soza moet plaatsvinden.
€ 77.000	Voordeel	Lasten: Programmabureau Transitie: Lagere uitgaven voor voornamelijk inhuur vanuit Collegeprogramma 2018-2022.
€ 56.000	Voordeel	Lasten: Dit bedrag heeft betrekking op salarissen. Dit wordt algemeen toegelicht.
€ 56.000	Voordeel	Lasten: Overige kleine posten < € 25.000
€ 655.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 28.000	Nadeel	Baten: Aan terugbetalingen BBZ kapitaalverstrekkingen is minder ontvangen dan begroot. Aan de lastenzijde is sprake van minder uitgaven dan begroot. Per saldo is er een voordelig saldo van € 25.000.
€ 50.000	Voordeel	Baten: Bij de sociale werkvoorziening is het Boerderijproject kampen geliquideerd. Van de notaris is de afrekening ontvangen.
- € 396.000	Nadeel	Baten: Bijstandsverlening: Nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere waardering van de Debiteuren Sociale Zaken.

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 256.000	Voordeel	Baten: Betreft met name de nog te ontvangen rijksbijdrage ten aanzien van de gedupeerden toeslagenproblematiek.
€ 29.000	Voordeel	Baten: Overige kleine posten < € 25.000
- € 89.000	Nadeel	Totaal baten

6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 483.000	Voordeel	Lasten: Uitvoering inburgering Vanwege technische problemen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs is het uitvoeren van de Wet inburgering 2021 later gestart. De begrote kosten zijn in de volle breedte hierdoor lager uitgevallen. Aangezien het een nieuwe wet betreft moeten wij in de praktijk uitvinden hoeveel tijd activiteiten kosten. Hierdoor hebben wij sommige niet wettelijke activiteiten onvoldoende (tijdig) kunnen uitvoeren.
€ 65.000	Voordeel	Lasten: Subsidie Vluchtelingenwerk Het jaar 2022 is het laatste jaar dat Vluchtelingenwerk als samenwerkingspartner in onze gemeente actief was. Zij begeleidde inburgeringsplichtigen die onder de oude wet (Wet inburgering 2013) vallen. In 2022 is maar een klein aantal inburgeringsplichtigen die onder deze wet vallen in onze gemeente gehuisvest. Dit leidt tot dit voordeel.
- € 323.000	Nadeel	Lasten: Noodopvang ontheemden Oekraïne De kosten van beveiliging zijn hoger dan begroot om de veiligheid te borgen. Daarnaast zijn er extra personele uitgaven (inhuur) gedaan op het gebied van welzijn en uitvoering leefgeld. Verder zijn de energiekosten fors hoger uitgevallen dan begin 2022 begroot. In totaal zijn de werkelijk gemaakte kosten voor de opvang van de Oekraïense ontheemden 5% hoger uitgevallen dan begroot.
€ 225.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 218.000	Nadeel	Baten: Uitvoering Inburgering De gemeente ontvangt met de invoering van de wet inburgering 2021 jaarlijks een Specifieke uitkering (SPUK) voor de inburgeringsvoorzieningen. Vanwege technische problemen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs is het uitvoeren van de Wet inburgering 2021 later gestart. Ook zijn er in 2022 nog maar een beperkt aantal statushouders die onder de Wet inburgering 2021 vallen gehuisvest in onze gemeente. Hierdoor is het budget voor een groot gedeelte niet ingezet. Dit leidt tot een gepresenteerd nadeel ten opzichte van de begroting. Bij een SPUK ontvang je inkomsten wanneer je deze ook conform de voorwaarden uitgegeven hebt. Wij mogen volgens de richtlijnen van de SPUK 100%

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
		van het te weinig uitgegeven budget meenemen naar het volgende jaar. Doordat er in 2022 minder uitgaven waren die ten laste van de SPUK betaald werden, worden de niet bestede middelen (inkomsten) doorgezet naar het volgende jaar.
€ 71.000	Voordeel	Baten: Noodopvang ontheemden Oekraïne De inkomsten van het Rijk vallen € 71.000 hoger uit dan begroot. Dit als gevolg van een aanvullende aanvraag voor gemaakte transformatiekosten.
- € 25.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
- € 172.000	Nadeel	Totaal baten

6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 109.000	Nadeel	Lasten: In september 2021 is er een nieuw contract afgesloten voor hulpmiddelen. Bij de vertaling van het nieuwe contract in de begroting is de indexatie niet meegenomen. Dit heeft geresulteerd in een tekort ten opzichte van de begroting. Aanpassing van de budgetten op basis van huidige prijzen zal worden verwerkt in de voortgangsrapportage 2023.
€ 150.000	Voordeel	Lasten: Algemene voorzieningen WMO MO: Minder uitgaven op uitbestede werkzaamheden. Door onderbezetting o.a. niet de versterkingsmaatregelen 2022 in kunnen zetten.
€ 435.000	Voordeel	Lasten: Maatschappelijke begeleiding WMO PGB: De uitgaven voor WMO PGB zijn € 435.000 lager dan begroot. In 2021 was dit € 321.000 lager dan begroot. In 2022 is t.o.v. 2021 voor € 114.000 minder aan WMO PGB zorg afgenomen.
€ 71.000	Voordeel	Lasten: Maatschappelijke begeleiding WMO ZIN: In 2022 is € 71.000 minder uitgegeven dan begroot. T.o.v. 2021 is € 345.000 minder uitgegeven. T/m 2021 was sprake van een negatief resultaat op WMO ZIN wat gedekt werd uit het positieve resultaat WMO PGB. Het lijkt dat hier een positieve kentering heeft plaatsgevonden.
- € 231.000	Nadeel	Lasten: Gestructureerd huishouden: De lasten zijn t.o.v. 2021 met € 213.000 toegenomen. Hier staan voordelen bij Maatschappelijke begeleiding ZIN en PGB tegenover.
€ 408.000	Voordeel	Lasten: Beschermd wonen: Aan begrote lasten Zorglandschap WMO is € 170.000 minder uitgegeven. Hier staat een lagere onttrekking, en daarmee een nadeel, uit de bestemmingsreserve Zorglandschap WMO tegenover. Geraamde lasten van € 150.000 voor doorstroom Jeugd naar Beschermd wonen zijn nog niet benut. Dit geldt ook voor de verkregen middelen ambulantisering GGZ en Aanpak thuis- en dakloosheid voor in totaal € 83.000. Voor inloop GGZ is € 5.000 minder uitgegeven dan begroot.
- € 82.000	Nadeel	Lasten: Front- en Backoffice WMO en Jeugd: De kosten voor de regionale projecten bedrijfsvoering zijn fors hoger geweest. Betreft de regionale inkoop, het

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
		kernteam t.b.v. het herstelplan voor Triade Vitree en de daarmee samenhangende inhuur van expertise. Verder is voor het terugdringen van uithuisplaatsingen in 2022 het versnellingsteam gestart.
€ 77.000	Voordeel	lasten: Algemene voorzieningen WMO SZ: De afrekening 2022 voor de Regiotaxi geeft € 77.000 minder aan dan begroot.
€ 8.000	Voordeel	Lasten: Overige kleine posten < € 25.000
€ 727.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 88.000	Voordeel	Baten: Eigen bijdragen WMO: Het blijkt dat wij aan Eigen Bijdragen met € 150.000 aan de voorzichtige kant begroot hebben. Werkelijk ontvangen is € 239.000.
€ 820.000	Voordeel	Baten: Beschermd Wonen: Aan overschot beschermd wonen 2021 en transformatiefonds 2022 is € 749.000 ontvangen van de gemeente Almere als regiogemeente. Dit bedrag is conform instellingsbesluit gestort in de bestemmingsreserve Zorglandschap WMO. In de komende 10 jaar zullen de budgetten voor beschermd wonen overgaan van regionaal naar lokaal onder toepassing van en korting. In de komende jaren moet het e.e.a. ingeregeld worden en hiertoe is een bestedingsplan door de Raad vastgesteld dat een looptijd heeft t/m 2024. Voor de jaren 2025 e.v. moet het plan geactualiseerd worden. Tevens heeft de gemeente Almere € 71.000 overgemaakt als tegemoetkoming in de capaciteit die gemeenten ter beschikking stellen voor de regionale taken. Dit bedrag komt ten gunste van het jaarrekeningresultaat ter dekking van personele lasten.
- € 23.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 885.000	Voordeel	Totaal baten

6P Opgroeien en opvoeden

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 240.000	Voordeel	Lasten: Toegang Werkwijze en Preventie Jeugd onderdeel projecten: Het voor 2022 begrote bedrag vanuit het bestedingsplan jeugdhulp 2022-2025 is deels niet besteed: € 100.000 voor POH GGZ jeugd omdat er nog geen overeenstemming is met de huisartsen over de inzet. De helft van dit bedrag is opgenomen in het voorstel budgetoverhevelingen met een voorstel voor besteding aan andere projecten jGGZ. € 37.500 voor basis GGZ Intraverte en Kind aan Huis van Humanitas is niet besteed omdat de pilots gestart zijn in juni i.p.v. januari. Vanuit de incidentele middelen collegeprogramma is de versterking voorschools en VO ruim €100.000 goedkoper uitgevoerd dan geraamd. Overig betreft o.a. IOT.

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 161.000	Voordeel	<p>Lasten: Toegang Werkwijze en Preventie Jeugd onderdeel uitbestede werkzaamheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wegens personeelstekort kon de ingekochte formatie voor kortdurende ambulante behandeling en ouderschapsbemiddeling een deel van het jaar niet geleverd worden. <p>De betalingen aan de aanbieder zijn in verband hiermee stopgezet. Via niet gecontracteerd aanbod is de hulp die geleverd moest worden op basis van een rechterlijke vonnis uitgevoerd. De kosten daarvan zijn opgenomen onder ondersteuning lokaal ZIN.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een deel van uitbestede werkzaamheden wordt betaald op basis van de vraag van het betreffende jaar en hiervoor zijn maximale tarieven beschikbaar. Het beroep op het trainingsaanbod, de levensloopregisseur, consultatie en advies en het flexpotje voor bijzondere kosten jeugdhulp is minder geweest dan geraamd.
€ 500.000	Voordeel	<p>Lasten: Toegang Werkwijze en Preventie Jeugd onderdeel stelpost algemeen:</p> <p>Deze stelpost wordt ingezet ter dekking van tekorten op de jeugdhulp lokaal dan wel regionaal. Vanaf 2023 is de stelpost functioneel vertaald.</p>
€ 252.000	Voordeel	<p>Lasten: Ondersteuning Jeugd PGB: Er wordt zoveel mogelijk ingezet op Ondersteuning ZIN. De ingezette dalende trend voor PGB heeft zich doorgezet in 2022. Hier staat een nadeel bij Ondersteuning Jeugd ZIN tegenover.</p>
€ 181.000	Voordeel	<p>Lasten: Hulp Jeugd: De middelen Meerzorg en Regiovisie zoals opgenomen in het bestedingsplan Jeugdhulp 2022-2024 zijn verwerkt in de jaarrekening van de Aankoopcentrale.</p>
- € 291.000	Nadeel	<p>Lasten: Er is € 145.000 extra gestort in de voorziening risicodossier voor de aankoopcentrale.</p>
- € 300.000	Nadeel	<p>Lasten: Hulp Jeugd: Jeugd GGZ Specialistisch wordt met € 541.000 overschreden. Hier staat een positief resultaat tegenover bij Jeugd GGZ ambulant bij Ondersteuning Jeugd ZIN van € 283.000. Per saldo is de Jeugd GGZ € 258.000 negatief t.o.v. begroot. Verblijf 24-uurs zorg laat een positief resultaat van € 158.000 zien en op Uitbestede werkzaamheden is een positief resultaat van € 124.000. De Landelijk Transmurale Afspraak heeft een negatief resultaat van € 42.000.</p>
€ 282.000	Voordeel	<p>Lasten: Ondersteuning Jeugd ZIN:</p> <p>Het onderdeel Jeugd GGZ ambulant laat een positief resultaat zien van € 283.000. Hier staat een negatief resultaat van € 541.000 tegenover bij Jeugd GGZ specialistisch Hulp Jeugd. Per saldo is de Jeugd GGZ € 258.000 negatief t.o.v. begroot.</p>
- € 1.150.000	Nadeel	<p>Lasten: Ondersteuning Jeugd ZIN:</p> <p>Ambulante begeleiding en behandeling wordt met € 1.150.000 overschreden. De stelpost van € 500.000, die begroot staat onder Toegang, Werkwijze en Preventie Jeugd, staat hier tegenover en is vanaf 2023 functioneel</p>

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
		vertaald. Gesaldeerd is het tekort op ambulante begeleiding en behandeling € 650.000.
- € 43.000	Nadeel	Lasten: Dit bedrag heeft betrekking op salarissen. Dit wordt algemeen toegelicht.
- € 24.000	Nadeel	Lasten: Overige kleine posten < € 25.000
€ 12.000	Voordeel	Totaal lasten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 26 april 2023.

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	Bron
% Jongeren met delict voor rechter	1,00	1,00	1,00	1,00	NB	CBS Jeugd
Omschrijving	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.					
% Jongeren met jeugdbescherming	1,40	1,50	1,50	1,50	1,30	CBS - Jeugd
Omschrijving	Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.					
% Jongeren met jeugdhulp	11,10	10,90	10,30	12,60	9,20	CBS - Jeugd
Omschrijving	Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.					
% Jongeren met jeugdreclassering	0,20	0,20	0,30	0,20	0,30	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Omschrijving	Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.					
% Kinderen in uitkeringsgezin	4,00	4,00	4,00	4,00	NB	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
Omschrijving	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.					
% Netto arbeidsparticipatie	70,40	72,00	72,30	73,00	74,10	CBS - Arbeidsdeelname
Omschrijving	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.					
% Werkloze jongeren	1,00	1,00	1,00	1,00	NB	CBS Jeugd
Omschrijving	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERK bedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polis administratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.					

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	Bron
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	627,40	653,50	652,10	647,50	NB	LISA
Omschrijving	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.					
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners	530,00	620,00	550,00	550,00	510,00	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
Omschrijving	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.					
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners	370,80	307,10	228,40	182,10	154,10	CBS - Participatiewet
Omschrijving	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.					
Personen met een bijstandsuitkering	281,30	263,90	319,20	277,90	NB	CBS - Participatiewet
Omschrijving	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.					

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Afval en Reiniging

In 2021 is in nauwe samenspraak met de Klankbordgroep aan de hand van een participatietraject invulling gegeven aan het Grondstoffenbeleidsplan. Dit beleidsplan is in juli 2021 vastgesteld en vormde de basis voor de nieuwe verordening afvalstoffenheffing, welke in december 2021 is vastgesteld. In 2022 is gestart met de noodzakelijke werkzaamheden ter voorbereiding op de implementatie van het Grondstoffenbeleidsplan. Dit betreft o.a.:

- invulling geven aan de campagne 'Wij gaan voor 100% afvalscheiding';
- de uitbreiding van de milieustraat en een nieuwe inrichting van de milieustraat (invoering 1 april 2023), met als doel een veiligere milieustraat te krijgen, een beter logistiek proces en bedrijfsvoering (inclusief automatisering) en het mogelijk maken van inzameling van meer fracties;
- de invoering van het Container Management Systeem / containerwissel bij inwoners;
- verbetering van de bedrijfsvoering en aanpassing van soft- en hardware in het kader van betere sturing op de bedrijfsvoering;
- de afvalinzameling op Ketelhaven, Buitenplaats Ketelhaven en Zuiderzee op Zuid;
- voorlichtingscampagne afvalinzameling buitengebied.

Ook is gewerkt aan het zwerfafvalbeheerplan, dat in 2022 is vastgesteld. Er is een vrijwilligersdag georganiseerd voor de ZAP-ers binnen Dronten. In 2022 is het aantal ZAP-ers gegroeid naar bijna 90. Met NS-stations zijn afspraken gemaakt omtrent een betere reiniging op de P&R-locatie in Dronten met als doel te komen tot een betere beeldkwaliteit van de openbare ruimte (zwerfafval en prullenbakken).

Wat hebben we bereikt in 2022?

Pakket O Gezonde leefstijl

Inhoud

Op basis van de huidige programmastructuur is de GGD voor Flevoland onderdeel van pakket O in programma 7. De overige taken uit pakket O staan in programma 5. Inhoudelijk verwijzen wij u daarom graag door naar programma 5.

Pakket Q Gemeentelijke basisvoorzieningen

Afval en Reiniging 2023

In 2021 is in nauwe samenspraak met de Klankbordgroep aan de hand van een participatietraject invulling gegeven aan het Grondstoffenbeleidsplan. Dit beleidsplan is in juli 2021 vastgesteld en vormde de basis voor de nieuwe verordening afvalstoffenheffing, welke in december 2021 is vastgesteld. In 2022 is gestart met de noodzakelijke werkzaamheden ter voorbereiding op de implementatie van het Grondstoffenbeleidsplan. Dit betreft o.a.:

- Invulling geven aan de campagne 'Wij gaan voor 100% afvalscheiding';
- De uitbreiding van de milieustraat en een nieuwe inrichting van de milieustraat (invoering 1 april 2023), met als doel een veiligere milieustraat te krijgen, een beter logistiek proces en bedrijfsvoering (inclusief automatisering) en het mogelijk maken van inzameling van meer fracties;
- De invoering van het Container Management Systeem/containerwissel bij inwoners;
- Verbetering van de bedrijfsvoering en aanpassing van soft- en hardware in het kader van betere sturing op de bedrijfsvoering;
- De afvalinzameling op Ketelhaven, Buitenplaats Ketelhaven en Zuiderzee op Zuid;
- Voorlichtingscampagne afvalinzameling buitengebied.

Ook is gewerkt aan het integraal zwerfafvalplan, dat in 2022 is vastgesteld. Er is een vrijwilligersdag georganiseerd voor de ZAP-ers binnen Dronten. In 2022 is het aantal

ZAP-ers gegroeid naar bijna 90. Met NS-stations zijn afspraken gemaakt omtrent een betere reiniging op de P&R-locatie in Dronten met als doel te komen tot een betere beeldkwaliteit van de openbare ruimte (zwerfafval en prullenbakken).

Riolering 2023

In 2022 is het nieuwe GRP, gemeentelijk rioleringsprogramma, 2022-2028 door de raad goedgekeurd. Het GRP geeft inhoudelijke, financiële en programmatische sturing aan het rioleringsbeheer in de gemeente. Goed functionerende riolering is uit oogpunt van volksgezondheid, woonbaarheid en milieubescherming één van de kerntaken van de gemeente. Het gaat daarbij om meer dan alleen de riolering zelf, namelijk om de wettelijke gemeentelijke watertaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Naast het beheer en onderhoud hebben we in 2022 verdere voorbereidingen getroffen om in 2023, 2024 en 2025 de klimaat adaptieve maatregelen in de kernen uit te voeren om wateroverlast bij hevige buien te voorkomen/minimaliseren. Daarnaast hebben we een start gemaakt met het calamiteitenplan riolering en het bepalen van het verhard oppervlak, zoals aangegeven in de programmering van het GRP 2022-2028.

Pakket R (Milieu)omgevingsveiligheid

Windplannen

In 2022 is door de projectorganisatie Wind gewerkt aan het begeleiden van- en afstemmen met de initiatiefnemers rondom het afronden van het vergunningenproces, de lopende bouwwerkzaamheden en het oprichten van een Stichting ten behoeve van de Windfondsen (Gebiedsgebonden Bijdrage). Voor Windplan Blauw en Groen zijn in 2021 intrekkingverzoeken voor de omgevingsvergunningen ingediend en de juridische behandeling liep in 2022 verder door. Daarbij speelden de gevolgen van een uitspraak door de Raad van State mee, die als gevolg had dat de milieuwetgeving voor windturbines verviel en er een overbruggingsregeling van toepassing werd op de windparken in Dronten. Naast het opschalen van juridisch advies en afstemming met het Rijk, andere Flevolandse gemeenten en provincie, heeft de juridische context veel coördinatie gevraagd van de projectorganisatie. In het kader van eerder geuite zorgen van inwoners over mogelijke overlast van geluid, slagschaduw en verlichting, is voortdurend nauwe afstemming met inwoners, windparken en relevante partners geweest. Er is bijvoorbeeld doorlopend overleg tussen gemeenten, provincie, windparken en het Rijk over het terugdringen van overlast door de obstakel verlichting. Voor de bouwfase is een beheersplan gemaakt, waarin op systeemgerichte wijze wordt toegezien op het naleven van eisen en regels tijdens de bouwfase. Ook is gewerkt aan een proces voor inwoners met meldingen/klachten tijdens de bouwfase.

Samen met de Omgevingsdienst, windparken en inwoners is daarnaast een start gemaakt met het maken van een nalevingsstrategie (toezicht-handhaving) voor de exploitatiefase van de windparken.

Tevens is gewerkt aan de verbinding met inwoners en bewonersgroepen. Enerzijds om op onderdelen verdieping te geven op thema's, anderzijds om aan het collegebesluit over geluidsmetingen (juni 2021) uitvoering te geven, in samenwerking met een werkgroep van inwoners en een specialist. Er zijn voorbereidingen getroffen voor informatiebijeenkomsten over de metingen in 2023. De windparken hebben daarnaast ook eigen open dagen en informatiebijeenkomsten voor inwoners georganiseerd gedurende het jaar.

Omgevingsveiligheid

De transitie naar Omgevingsveiligheid onder de Omgevingswet, waaronder het implementeren en aanvullen van het 'Register externe veiligheid' (REV), is een flinke opgave. Om een beeld te krijgen van de gewijzigde verantwoordelijkheden en werkzaamheden heeft onze omgevingsdienst 'de OFGV' een roadmap opgesteld. Op basis daarvan is een project gestart en zijn in 2022 onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- het deelproject transitie 'Risico Register Gevaarlijke Stoffen' (RRGS) naar het REV in de 'Bevoegd Gezag Module' is afgerond;
- er is een regionale kerngroep opgericht waarin de vereiste acties zijn voorbereid;
- de OFGV heeft in 2022 een pilot gestart om (o.a. voor de gemeenten) een reëel beeld te krijgen van de benodigde inzet voor de vervolgstappen. Voor de uitvoering daarvan is ook een projectplan opgesteld.

Financiering omgevingsveiligheid

Het eerste deelproject (van RRGs naar REV) heeft de OFGV kunnen financieren uit een subsidie van het ministerie waardoor geen budget van gemeenten nodig is geweest. De vervolgactiviteiten kosten (veel) ambtelijke inzet waarvoor een aanvullende opdracht en budget van gemeenten aan de OFGV nodig is. Daarbij is afgesproken dat in januari/februari 2023 voor alle betrokken partners voldoende duidelijkheid en inzicht wordt gegeven om besluiten te kunnen nemen over de opdracht aan de OFGV en de daarvoor benodigde financiering.

Dronten heeft in 2022 in het gemeentefonds een decentralisatie-uitkering voor de omgevingsveiligheid van € 11.000. ontvangen die geheel aan de OFGV is overgedragen. Deze uitkering is gebruikt voor de uitvoering van overige omgevingsveiligheidstaken.

Wet Bodembescherming

Bodembeleid

Op het gebied van bodembeleid wordt er samengewerkt met alle Flevolandse gemeenten, OFGV en de provincie. Ter voorbereiding op de Omgevingswet is de Nota Bodembeheer omgezet naar juridische- en toepasbare regels voor het Omgevingsplan.

Beleidsontwikkeling

Door de komst van de Omgevingswet is er sprake van een bevoegdheidsverschuiving. Samen met de provincie wordt er gewerkt aan een warme overdracht van taken. De provincie continueert in 2023 de financiële bijdrage Wet bodembescherming aan de Omgevingsdiensten. Met ingang van de Omgevingswet wordt gestart met monitoring om inzicht te krijgen in de daadwerkelijke kosten voor VTH-bodemtaken.

Kennisontwikkeling

In het samenwerkingsverband is gewerkt aan verdere kennisontwikkeling en doorontwikkeling, omdat dit bijdraagt aan de kwaliteit van het beleid in de uitvoering. Hiervoor nemen wij deel aan een pilot van VNG programma regionale kennisschakels voor bodem (nov. 2012 - feb 2023)

Wet geluidhinder

Sinds 2010 staan in de gemeente Dronten meetpunten van SensorNet om het vliegtuiggeluid te meten. Het doel van de metingen is om inzicht te krijgen in het huidige vliegtuiggeluid binnen de gemeente en die kennis te gebruiken voor de beleidskeuzen van de gemeente in het kader van de openstelling van Lelystad airport. In Biddinghuizen zijn door de verhuizing van een locatiehouder en het niet vinden van een alternatieve meetlocatie, de meetresultaten van 2022 niet volledig.

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	Vennootschappen/Coöperaties
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
Gemeente Dronten is aandeelhouder van HVC. HVC verwerkt voor de gemeente Dronten het huishoudelijk afval, GFT-afval en doet de inzameling van glas.	

Verbonden partij	Type
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
<p>In het uitvoeringsprogramma van 2022 werd het afgelopen jaar een experimenteerjaar genoemd. De OFGV heeft met de partners onderzocht hoe er meer flexibiliteit in het milieutoezicht kon worden gebracht. De OFGV heeft in 2022 minder vergunningen afgehandeld en meer meldingen Activiteitenbesluit afgehandeld dan in de prognose was opgenomen. Door het voeren van vooroverleg (9 voor Dronten) heeft de OFGV aan aanvragers duidelijk gemaakt aan welke milieuregels zij zich moeten houden. Hiermee heeft de OFGV bijgedragen aan een schone, veilige en gezonde leefomgeving. Bij de milieucontroles is het beeld dat de meeste bedrijven in 2022 hebben voldaan aan de gecontroleerde milieuvoorschriften binnen de wet- en regelgeving. Het naleefpercentage voor bedrijven onder het bevoegd gezag van de gemeente Dronten is gedaald van 76% naar 75%. Bij asbestcontroles in Dronten was het naleefpercentage 97%.</p>	

Wat heeft het gekost in 2022?

Financieel sluit dit programma het jaar 2022 af met een resultaat van: **€ -297.000**.

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)		Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
Lasten						
7O	Gezonde leefstijl	-1.300	-967	-1.062	-1.032	29
7Q	Gemeentelijke	-7.159	-7.059	-7.738	-7.996	-258
7R	(Milieu)omgevingsveiligheid	-2.313	-2.135	-2.081	-1.733	348
Subtotaal Lasten		-10.772	-10.161	-10.880	-10.762	119
Baten						
7O	Gezonde leefstijl	205	-	-	-	-
7Q	Gemeentelijke	9.020	8.812	9.839	9.791	-48
7R	(Milieu)omgevingsveiligheid	4.765	4	4	-364	-368
Subtotaal Baten		13.990	8.815	9.843	9.427	-416
Saldo Lasten en Baten programma		3.218	-1.346	-1.038	-1.334	-297
0.10	Toevoegingen aan reserves	-138	-	-	-137	-137
0.10	Onttrekkingen uit reserves	66	-	-	-	-
0.10	Saldo Reserves programma 7	-72	-	-	-137	-137
Resultaat programma 7		3.146	-1.346	-1.038	-1.472	-434

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2022 en de werkelijkheid 2022. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per pakket worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 29.000	Nadeel	Lasten: Voor de analyse van de personeelskosten verwijzen wij u door naar de Paragraaf bedrijfsvoering .
- € 331.000	Nadeel	Lasten: Inhaalslag uitgestelde werkzaamheden en aansluiting met nieuwe GRP planperiode 2022-2028, naast de extra areaalgroei.
- € 31.000	Nadeel	Lasten: Meer riolaansluitingen door extra areaalgroei.
€ 47.000	Voordeel	Lasten: Hogere kosten door aanbesteding software milieustraat. Ook hier extra areaalgroei. Verder ingroeiproces van het nieuwe Grondstoffenbeleidsplan.
€ 47.000	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 15 - implementatie software milieustraat en stortbeperking.
€ 91.000	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 16 - communicatie en educatie grondstoffenbeleidsplan.
- € 23.000	Nadeel	Lasten: Oninbare afvalstoffenheffingen.
- € 23.000	Nadeel	Lasten: Oninbare rioolheffingen.
- € 6.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ -258.000	Nadeel	Totaal lasten

7R (Milieu)omgevingsveiligheid

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 271.000	Voordeel	Lasten: Voor de analyse van de personeelskosten verwijzen wij u door naar de Paragraaf bedrijfsvoering .
€ 77.000	Voordeel	Lasten: Contractwaarde anterieure overeenkomsten regioplan Wind (zie ook baten).
€ 348.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 368.000	Nadeel	Baten: Contractwaarde anterieure overeenkomsten Windplan Blauw en Groen (zie ook lasten) in balans opnemen voor nog te maken kosten tot en met 2029.
- € 368.000	Nadeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 26 april 2023.

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	Bron
Hernieuwbare elektriciteit in %	159,10	145,00	172,20	NB	NB	Klimaatmonitor- Rijkswaterstaat
Omschrijving	Hernieuwbare elektriciteit					
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner	115,00	121,00	140,00	136,00	NB	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval
Omschrijving	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.					

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Wat hebben we bereikt in 2022?

Pakket S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet

Integrale visie op de leefomgeving

In februari 2022 heeft de raad de procesnotitie vastgesteld waarin nader is uitgewerkt hoe we komen tot de integrale visie. In oktober 2022 heeft een eerste participatieronde plaatsgevonden waarin we in Dronten, Swifterbant, Biddinghuizen en Ketelhaven hebben opgehaald hoe de inwoners kijken naar de toekomst van Dronten. Ook heeft een grote groep jongeren hierover meegedacht. De opbrengsten van deze sessies zijn vertaald in vijf "Drontense principes", die eind 2022 door het college zijn vastgesteld en in februari 2023 in de raad worden behandeld. Deze principes dienen als uitgangspunten voor het bouwen aan de toekomst van Dronten. Daarnaast dienen de principes ook als kader voor de doorlopende participatie die we in 2023 gaan organiseren.

Als basis voor het werken aan de toekomst, is het belangrijk om te weten welke grote trends en ontwikkelingen er op ons af komen en welk beleid er al vastligt in (inter)nationale, regionale of lokale regelgeving. Daarom is in 2022 een trendverkenning uitgevoerd. De raad heeft deze trendverkenning gekregen als onderdeel van het inwerkprogramma. Er is ook een beleidsverkenning uitgevoerd. De resultaten hiervan staan op <https://dronten.ikpraatmee.nl/drontenontwikkelt/integrale-visie-toekomst-gemeente-dronten>.

Bestuurlijke startnotitie omgevingsplan bedrijventerreinen

In Q4 - 2022 is de startnotitie uitgebracht. Op basis van deze startnotitie wordt verder vormgegeven aan de uitvoering voor het opstellen van het Omgevingsplan bedrijventerreinen.

Implementatie Omgevingswet

Op 19 april 2022 is een raadspresentatie geweest om u mee te nemen in de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet. Vanaf 1 mei 2022 heeft het implementatieteam de taken overgenomen van het programmteam. Het implementatieteam houdt zich bezig met wat er op korte termijn nodig is om de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging doeltreffend te implementeren. Denk aan werkafspraken (o.a. regionale samenwerkingsafspraken), werkprocessen, handleidingen, etc. We zijn volop aan de slag gegaan met Toepasbare Regels in het kader van dienstverlening, een aantal processen is inmiddels beschreven en gelijktijdig getest.

Overall houdt de stelselwijziging verband met een groot aantal meer strategische processen in de organisatie. Door daar nu voldoende oog voor te hebben en verbindingen te leggen tussen de korte- en langetermijndoelen, voorkomen we dubbel werk en herstelwerkzaamheden. Verder zijn afspraken gemaakt over de rolverdeling raad-college en participeren we in een VNG-klankbordgroep financiële monitor Omgevingswet.

Wet kwaliteitsborging bouwen

In juni 2022 is een proefproject uitgevoerd om de andere manier van werken voor toezichthouders in de praktijk te ervaren. Ook is hierbij de dossiervorming bevoegd gezag opgeleverd. Naast keuzes wat betreft procesinrichting zijn er ook nog een aantal (beleidsmatige) keuzes te maken voor de uitvoering van de WKB. Dit hangt natuurlijk nauw met elkaar samen: wat je beleidsmatig besluit beïnvloedt de processen in de IT-systemen.

Deze nog te maken keuzes zijn:

- Bepalen van uitgangspunten informatiemomenten: welke bouwtechnische afwijkingen moeten gemeld worden aan de gemeente?
- Bepalen van uitgangspunten relatie kwaliteitsborger: waarvoor en wanneer moet de kwaliteitsborger met de gemeente contact opnemen?
- Bepalen van werkwijze handhavingsverzoek;
- Bepalen van werkwijze verbod ingebruikname.

Pakket T Wonen en bouwen

Duurzaamheid

In Dronten staan we voor de uitdaging om bij te dragen aan het zuinig omgaan met onze planeet. Het klimaatprobleem is mondiaal een urgent onderwerp en in Dronten moeten en willen we bijdragen aan de economische, sociale en de ecologische aspecten van duurzaamheid. In 2022 hebben we hierin een bijdrage geleverd.

De Transitievisie Nieuwe Warmte is dit jaar door de gemeenteraad vastgesteld. In deze eerste visie hanteren we de volgende uitgangspunten: overgang naar aardgasvrij moet betaalbaar zijn, bewoners maken een individuele keuze voor hun verwarming en de uitvoering daarbij is afhankelijk van een consistent Rijksbeleid en de middelen die vanuit het Rijk worden aangereikt. Dit jaar is tevens begonnen met het maken van het Uitvoeringsprogramma Nieuwe Warmte.

Voor de duurzaamheidsleningen is in totaal € 5,6 miljoen beschikbaar gesteld. Wij hebben ruim 1000 aanvragen voor een duurzaamheidslening beschikt. Het merendeel van deze aanvragen betreft de installatie van zonnepanelen. Dit jaar zien we echter een duidelijke verbreding richting isolatie en (hybride-) warmtepompen.

Het Energieloket heeft dit jaar naast Dronten ook gedraaid in de kernen Swifterbant (Bibliotheek) en Biddinghuizen (de Binding). Naast advies/informatie over de energietransitie, is dit jaar ook vooral informatie verstrekt over het aardgasvrij maken van woningen. Er zijn in totaal 1220 energieadviezen (advies op maat, energiebespaaradvies, warmtescan en energiemeter) gegeven.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en netbeheerder TenneT zijn dit jaar gestart met een verkenning naar de aanleg van een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Diemen, Lelystad en Ens. Naast deze verkenning werken, gelet op de ontstane knelpunten op het energienet (levering en afname van elektriciteit) en zorgen over tekorten in de nabije toekomst, de provincies, gemeenten, netbeheerders en de Rijksoverheid gezamenlijk aan een (provinciaal) Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (P-MIEK). Het netwerk Duurzaamheid is dit jaar 4 keer bij elkaar geweest en heeft o.a. de volgende thema's besproken: Integrale visie, circulaire challenges, Energiearmoede en Global Goals.

3 mei 2022 is 's werelds grootste solar carport door Solarfields en MOJO, gerealiseerd op het parkeerterrein van Lowlands, geopend. De 90.000 zonnepanelen leveren voor zo'n 10.000 huishoudens groene stroom. Dit jaar zijn verschillende initiatieven begeleid op het gebied van opslag duurzame energie (batterij en waterstof).

Wet Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG)

Een belangrijke ontwikkeling waarmee gestart is, is de ontwikkeling van een samenhangende objectenregistratie. Een samenhangende objectenregistratie is één centraal georganiseerde uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid. Voor de gemeente Dronten was 2022 vooral voorbereiden op deze objectenregistratie, hierbij worden de andere basisregistraties betrokken.

De samenhangende objectenregistratie zou in het jaar 2025 ingaan, maar het is nu al bekend dat deze datum niet gehaald gaat worden.

Omgevingsvergunningen

Een groot aantal bezwaarschriften zijn binnen de termijn, naast de reguliere kerntaken, afgewerkt. We waren geconfronteerd met tien keer meer aanvragen dan we regulier gewend zijn, die allemaal zorgvuldig binnen de wettelijke termijnen afgehandeld moesten worden. Het betreft vaak complexe casussen met een aantal afhankelijkheden die het tot een uitdaging maken om tot een weloverwogen besluit te komen. Het risico van mogelijke dwangsommen maakte de klus nog spannender.

Vanuit financiën, vergunningen en juridische zaken is uitstekend samengewerkt om de bezwaarschriften tegen opgelegde leges klantvriendelijk en integraal af te werken. De gekozen informele aanpak, inclusief gesprekken met bezwaarmakers, heeft goed gewerkt. Dankzij deze inspanning zijn er geen beroepszaken ingesteld.

Opgave Dronten Ontwikkelt

In 2022 is met behulp van een stedenbouwkundig bureau gewerkt aan de locatiekeuzes voor in- en uitbreidingslocaties. Vanuit het college is aangegeven voorafgaand aan deze keuzes de woonvisie vast te stellen.

Wat heeft het gekost in 2022?

Financieel sluit dit programma het jaar 2022 af met een resultaat van: **€ -1.004.000**.

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)		Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
Lasten						
8S	Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet	-1.721	-1.332	-3.070	-2.574	497
8T	Wonen en bouwen	-11.164	-3.822	-4.587	-8.104	-3.517
Subtotaal Lasten		-12.886	-5.154	-7.657	-10.677	-3.020
Baten						
8S	Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet	304	4	126	676	550
8T	Wonen en bouwen	4.355	2.959	3.059	4.525	1.466
Subtotaal Baten		4.660	2.963	3.185	5.201	2.016
Saldo Lasten en Baten programma		-8.226	-2.191	-4.472	-5.476	-1.004
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-1.050	-	-	-1.643	-1.643
0.10	Onttrekkingen uit reserves	1.125	2	2	1.200	1.199
0.10	Saldo Reserves programma 8	75	2	2	-442	-444
Resultaat programma 8		-8.151	-2.190	-4.470	-5.918	-1.448

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2022 en de werkelijkheid 2022. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per pakket worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 661.000	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 20 - implementatie Omgevingswet
€ 75.000	Voordeel	Lasten: Extra nog over te hevelen implementatiekosten Omgevingswet, Omgevingsplan en Integrale visie
- € 101.000	Nadeel	Lasten: Afwikkelen voorbereidingskrediet 2017 Hanzekwartier
- € 133.000	Nadeel	Lasten: Te maken kosten voor bestemmingsplannen en ontwikkelingsplannen RO
- € 5.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 497.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 98.000	Nadeel	Baten: Een derde van de gemaakte personeelslasten voor visiedocumenten komen in aanmerking van de subsidie.
€ 648.000	Voordeel	Baten: Ontvangen gelden voor bestemmingsplannen en ontwikkelingsplannen RO.
€ 550.000	Voordeel	Totaal baten

8T Wonen en bouwen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 3.140.000	Nadeel	Lasten: De herziening van de POC-winst (Percentage of Completion) over voorgaande jaren heeft een totaal negatief effect van € 1.200.287. Dit bedrag wordt conform de Nota reserves en voorzieningen 2020 onttrokken aan de Bestemmingsreserve niet afgesloten exploitaties (POC). Daarnaast is een viertal stortingen in voorzieningen gedaan voor een totaal van € 1.919.743 en wat overige kleine administratieve boekingen. Voor de nadere toelichting op de grondexploitatie verwijzen wij u naar de Paragraaf grondexploitatie .
- € 453.000	Nadeel	Lasten: Voor de analyse van de personeelskosten verwijzen wij u door naar de Paragraaf bedrijfsvoering .
- € 71.000	Nadeel	Lasten: extra lasten voor vergunningsverleningsproces (zie voordeel in baten).
- € 37.000	Nadeel	Lasten: Extra uitgaven voor het toetsen van de welstand.
€ 308.000	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 2 - duurzaamheid (klimaat en energie).
- € 262.500	Nadeel	Lasten: Woningbouwstrategie en ontwikkeldocument woningbouwopgave
€ 69.000	Voordeel	Lasten: Extra nog over te hevelen onderzoeks- en advieskosten over wonen en herontwikkelen gemeentelijke accommodaties (bredere scope).
€ 69.500	Voordeel	Lasten: Budgetoverheveling 19 - woonvisie.
- € 3.517.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 652.000	Voordeel	Baten: Dit saldo bestaat enerzijds uit de actualisatie van de benodigde voorzieningen (€ 494.100). Daarnaast heeft het verplicht winst nemen op diverse exploitaties conform de POC-methode (Percentage of Completion) een saldo-effect van € 33.540. Dit bedrag wordt conform de Nota reserves en voorzieningen 2020 toegevoegd aan de Bestemmingsreserve niet afgesloten exploitaties (POC). Verder is voor een bedrag van € 124.239 aan specifieke regelingen ontvangen. Voor de nadere toelichting op de grondexploitatie verwijzen wij u naar de Paragraaf grondexploitatie .
€ 620.000	Voordeel	Baten: Er is sprake van een tekort aan legesinkomsten van € 145.413 aan vergunningverlening zonder onderhanden aanvragen. Een balanspost van € 765.814 is opgenomen als vooruit ontvangen bedrag voor vergunningen die aangevraagd zijn in 2022, maar nog niet beschikt. Daarnaast is in 2022 voor een bedrag van € 495.796 vanuit deze balanspost vergund voor aanvragen van 2021.
€ 126.000	Voordeel	Baten: Niet begrote specifieke of stimuleringsregelingen.
€ 50.000	Voordeel	Baten: Verkoop gemeentelijke tuingronden.
€ 18.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 1.466.000	Voordeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 26 april 2023.

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	Bron
% Demografische druk	71,80	72,20	71,70	70,60	70,40	CBS - Bevolkingsstatistiek
Omschrijving	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.					
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	13,50	14,60	19,80	15,50	13,80	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
Omschrijving	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.					
Woonlasten éénpersoonshuishouden in €	674,00	687,00	739,00	793,00	850,00	COELO, Groningen
Omschrijving	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.					
Woonlasten meerpersoonshuishoudens in €	674,00	687,00	739,00	793,00	920,00	COELO, Groningen
Omschrijving	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.					
WOZ-waarde woningen x € 1.000	206,00	230,00	244,00	260,00	284,00	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Omschrijving	De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.					

1.4 Paragrafen

1.4.1 Paragraaf lokale heffingen

Het totale pakket van gemeentelijke heffingen wordt gelegitimeerd door de gemeenteraad vastgestelde belasting- en legesverordeningen en wettelijk vastgestelde tarieven. Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voortzetten van gemaakte keuzes vanuit het verleden. Voorwaarde is dat de keuzes moeten voldoen aan het wettelijk toegestane;
2. Kostendekkendheid van tarieven en leges;
3. De tarieven en leges, met uitzondering van enkele belastingen, stijgen met 1,8%;
4. Dit geldt uiteraard niet voor tarieven die wettelijk worden vastgelegd of waarbij via besluitvorming een ander afwijkend tarief is afgesproken;
5. De verwerking van de kaders die door de raad zijn aangegeven in de Kadernota 2022.

De gemeentebelastingen worden geheven en geïnd door Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT). Op het aanslagbiljet van GBLT staan de betreffende belastingsoorten. Niet iedereen betaalt alle belastingen. Het maakt verschil of de inwoner eigenaar of gebruiker is van een pand en of dit pand een woning of bedrijf is enzovoort.

Beleid

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en het overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen wordt onderstaand toegelicht. Het beleid over de lokale lasten is opgenomen in:

- Diverse belastingverordeningen;
- De nota kwijtscheldingsbeleid.

Lokale heffingen genereren de volgende inkomsten in 2022:

Opbrengsten lokale heffingen (x € 1.000)	Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Baten					
Onroerende zaakbelasting	10.293	10.410	10.780	10.812	32
Afvalstoffenheffing	4.926	4.914	5.602	5.593	-9
Rioolrechten	2.550	2.565	2.719	2.788	68
Burgerzaken	320	275	275	347	71
Omgevingsvergunningen	1.555	764	764	1.385	620
Kabels en leidingen	157	101	101	136	35
(Water)toeristenbelasting	935	1.220	1.220	1.423	204
Forensenbelasting	181	140	169	282	113
Marktgeden	23	23	23	21	-2
Grafrechten	391	405	405	350	-56
Openbare orde en veiligheid	37	39	39	56	17
Parkeerbelasting	2	9	2	6	5
Precariobelasting	978				
Reclamebelasting	142	197	197	132	-65
Totaal lokale heffingen	22.238	21.059	22.293	23.115	823

Belastingbeleid en hoofdlijnen diverse heffingen

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en het overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen wordt onderstaand toegelicht.

Onroerende zaakbelasting

Bij de begroting 2022 is gebruik gemaakt van de WOZ-waarden per 1 januari 2021 van alle woningen/gebouwen in de gemeente Dronten. Deze waarden afgezet tegen de OZB-tarieven leidt tot een begrote opbrengst. Voor 2022 heeft de gemeente € 5.000 meer opbrengsten dan begroot ontvangen voor de OZB eigenaar woningen en € 13.000 minder voor eigenaar niet-woningen. Voor OZB gebruiker niet-woningen heeft de gemeente een bedrag van € 40.000 minder ontvangen dan begroot in 2022. De totale meeropbrengst bedraagt derhalve voor 2022 € 32.000 voor de OZB.

Op basis van deze gegevens worden de tarieven als volgt:

Lastendruk per huishouden	Rekening 2021	Rekening 2022
Afvalstoffenheffing	275,99	279,18
Rioolheffing	136,76	139,22
Totaal lastendruk (zonder eigen woning)	412,75	418,40
Afvalstoffenheffing	275,99	279,18
Rioolheffing	136,76	139,22
- Eigenaar woning 2022 (waarde € 284.000)	323,80	372,61
Totaal lastendruk (met eigen woning)	736,55	791,01

Afvalstoffenheffing

Voor de berekening van de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van een dekking van 100%. Het tarief 2022 is bijgesteld met 1,8% stijging voor loon- en prijscompensatie zoals opgenomen in de Kadernota 2022. Daarnaast is bij de vaststelling van de Verordening afvalstoffenheffing 2022 een boven-trendmatige verhoging van 8,6% doorgevoerd.

Bovenstaand verwerkt te hebben komt het tarief van de afvalstoffenheffing daarmee in 2022 op [€ 279,18](#) voor 4.648 eenpersoonshuishoudens en op [€ 348,97](#) voor 12.340 meerpersoonshuishoudens en is daarmee 100% kostendekkend. Bij de afvalstoffenheffing is alleen de gebruiker van het perceel/object aangeslagen. Bij leegstand is geen afvalstoffenheffing opgelegd. In de onderstaande tabel wordt de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing inzichtelijk gemaakt:

Berekening kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	Percentage 2022	€	€
Kosten taakveld (incl. omslagrente)		4.834.471	
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)		-883.274	
Netto kosten taakveld			3.951.197
Overhead (incl. omslagrente)	85%	1.142.475	
BTW	21%	465.703	
Dotatie aan Voorziening		33.392	
Totaal toe te rekenen kosten			1.641.570
Totale kosten			5.592.767
Opbrengst heffingen			5.592.767
Dekkingspercentage			100%

Rioolheffing

In 2022 is het nieuwe GRP, gemeentelijk rioleringsprogramma 2022-2028 door de raad vastgesteld. Hierin zijn de tarieven voor de rioolheffing opnieuw berekend. Het tarief is voor 2022 vastgesteld op € 139,22 voor 18.260 huishoudens. GBLT legt rioolheffing op voor een aansluiting van een object op het riool. Indien er een gebruiker aanwezig is, wordt deze aangeslagen. Indien er geen gebruiker aanwezig is, wordt de eigenaar van het object aangeslagen. In principe zijn dus alle objecten aangeslagen.

In de onderstaande tabel wordt de kostendekkendheid van de rioolheffing inzichtelijk gemaakt:

Berekening kostendekkendheid Rioolheffing	Percentage 2022	€	€
Kosten taakveld (incl. omslagrente)		2.069.472	
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)		-	
Netto kosten taakveld			2.069.472
Overhead (incl. omslagrente)	85%	233.559	
BTW	21%	138.539	
Dotatie aan Voorziening		346.131	
Totaal toe te rekenen kosten			718.230
Totale kosten			2.787.702
Opbrengst heffingen			2.787.702
Dekkingspercentage			100%

(Water)Toeristenbelasting

Het tarief voor toeristenbelasting is sinds 2012 € 0,95 per persoon per overnachting. De ontwikkeling is afhankelijk van volumegroei. Dit monitoren we op basis van de aangiften. Indien de volumegroei in opbrengst niet gehaald wordt dan zal de hoogte van het tarief toeristenbelasting afgeleid worden van de door de gemeente geraamde opbrengst. Gezien de lopende afspraken met de ondernemers is het tarief voor 2019 op € 0,95 gehandhaafd.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven over de waarde van de woning/stacaravan. Voor 2022 is het tarief trendmatig verhoogd met 1,8%. Afhankelijk van de economische waarde van het object bedraagt de in 2022 te betalen belasting tussen € 146 en € 675.

Marktgeden

In de Begroting 2022 is voor deze heffing rekening gehouden met een stijging van de tarieven 1,8%. In de tabel op de vorige pagina is dit niet te zien omdat het een afronding betreft die kleiner is dan € 1.000.

Grafrechten

Uitgaande van een stabilisatie van de opbrengsten bij gelijkblijvende mate van kostendekkendheid is voor de begraafrechten uitgegaan van de trendmatige tariefstijging van 1,8%. Voor 2022 betekent dit het volgende voor de meest voorkomende tarieven:

- Begraafrecht wordt € 912;
- Begraafplaatsrecht wordt € 1.506;
- Grafrecht voor 20 jaar wordt € 993;
- Gedenktekenrecht wordt € 377;
- Recht aanleg grafkelder € 1.100.

Precario- reclamebelasting en overige leges en tarieven

Voor de precario geldt dat er in februari 2016 een wetsvoorstel is ingediend. Gemeenten die deze belasting nog niet kennen, mogen deze niet meer invoeren. Gemeenten die deze belasting al wel hebben mogen deze niet meer verhogen en moeten deze vanaf 2018 in tien jaarlijkse stappen geheel afbouwen. Gemeenten krijgen maximaal vijf jaar (tot 1 januari 2022) de tijd om de effecten van hun inkomensderving op te vangen. Het overgangsrecht geldt alleen voor gemeenten die in 2015 precariobelasting hebben geheven. Gemeenten mogen maximaal het tarief in rekening brengen dat gold op 10 februari 2016, de datum waarop minister Plasterk het wetsvoorstel aankondigde. De minister wil daarmee voorkomen dat de tarieven en het aantal gemeenten dat precario heft verder stijgt.

In een aparte raadsinformatiebrief bent u geïnformeerd over de mogelijke scenario's om deze wetswijziging financieel door te vertalen in onze meerjarenbegroting.

Gekozen hierbij is om het tarief pas te verlagen in 2022 en gelijktijd de begroting ook in 2022 aan te passen. Hierbij zal alvast 5 jaar lang € 100.000 opbrengst worden gereserveerd in een voorziening om zo de begroting in 2022 tot 2026 gelijkmatig naar 0 te kunnen brengen.

Voor de reclamebelasting en overige leges en tarieven geldt het uitgangspunt van 1,8% loon- en prijscompensatie. Naar verwachting betekent dit dat we voor deze tarieven onder wettelijk voorgeschreven tarieven zullen blijven.

Kwijtscheldingsbeleid

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding is uitsluitend van toepassing op de riool- en afvalstoffenheffing. Door de aanscherping van het Rijksbeleid op het gebied van kwijtschelding voelen de zogenaamde minima het steeds meer in hun portemonnee.

1.4.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt de financiële positie van de gemeente beschreven. Ook moeten gemeenten hier een geprognosticeerde balans opnemen en enkele verplichte financiële kengetallen.

Of de gemeente in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de 'weerstandscapaciteit'. Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken.

Het geld en de mogelijkheden bestaan onder andere uit het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien die in de begroting is opgenomen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en de omvang van de risico's waar de gemeente mee wordt geconfronteerd (risicoprofiel), bijvoorbeeld financiële risico's binnen projecten. Voor deze risico's kunnen geen verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd omdat de risico's zich niet regelmatig voordoen en niet goed meetbaar zijn.

Tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor een gemeente geen maatregelen heeft getroffen, maar die wel van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van een gemeente bestaat dus een relatie. Deze relatie wordt het weerstandsvermogen genoemd (zie ook het artikel van de NVVR).

Beleid

De Nota Risicomanagement bevat het beleid omtrent het benodigde weerstandsvermogen, de aanwezige weerstandscapaciteit en de werkwijze omtrent het omgaan met en beheersen van onzekerheden. Voor 2023 staat een actualisatie van deze nota gepland waarin wordt ingegaan op de nieuwste inzichten ten aanzien van risicomanagement. Ook wordt daarbij ingegaan op de verandering ten aanzien van de rechtmatigheidsverklaring, die met ingang van boekjaar 2023 niet meer door de accountant zal worden afgegeven maar door het college. De risico's worden halfjaarlijks geactualiseerd bij de begroting en de jaarstukken. Risico's met een financieel gevolg zijn beoordeeld en opgenomen in de risico-inventarisatie van deze paragraaf.

De gemeente Dronten wil met risicomanagement onder andere het volgende bereiken:

- Risicobewustzijn bij management en medewerkers;
- Risico's en onzekerheden onderkennen bij het streven naar beleidsdoelstellingen en maatschappelijke effecten;
- Inzicht in risico's verschaffen en wijze waarop we op deze risico's sturen;
- Beheersing van risico's door bewuste preventieve en reactieve maatregelen;
- Behoud van een goede financiële positie.

De Paragraaf weerstandsvermogen delen we op in de volgende onderdelen:

- Risico-inventarisatie;
- Weerstandscapaciteit inclusief relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit;
- Kengetallen BBV.

Risico-inventarisatie

Tot de risico's behoren alle zaken van materiële betekenis voor de financiële situatie, waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, geen verzekeringen zijn afgesloten of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid. Wij gaan uit van de risico-inventarisatie zoals opgesteld bij de Jaarstukken 2021 en hebben de geactualiseerde risico's voor 2023 benoemd. De risico's met een hoge risicoscore (8 en hoger) worden nader toegelicht.

De gemeentelijke risico's zijn in te delen in twee hoofdgroepen:

1. Macro-economisch gebonden risico's (exogene risico's);

2. Organisatie gebonden risico's (endogene risico's).

Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, de weerstandsratio van 2,8 (zie deze paragraaf onder het kopje benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit) en het beeld van onze meerjarenbegroting is het college van burgemeester en wethouders van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

Risicokaart

In onderstaande risicokaart zijn de risico's opgenomen, onderverdeeld naar kans en impact, waaruit de risicoscore wordt bepaald op basis van kans-score x impact-score. Het aantal risico's is in onderstaande tabel vermeld:

		IMPACT (in euro's)				
		< € 25.000	€ 25.000 tot € 49.999	€ 50.000 tot € 99.999	€ 100.000 tot € 499.999	> € 500.000
		Score 1	Score 2	Score 3	Score 4	Score 5
KANS	Zeer groot (81-100%) Score 5					1
	Groot (61-80%) Score 4	1				3
	Gemiddeld (41-60%) Score 3		1		3	
	Klein (21-40%) Score 2		1	2		1
	Zeer klein (1-20%) Score 1	1	2	2	7	2

Leeswijzer: het getal 2 rechtsonder op de kaart geeft aan dat er drie risico's zijn geformuleerd met kans-score 1 en impact-score 5. Deze twee risico's hebben een risicoscore van $1 \times 5 = 5$.

Risicotabel met scores en toelichting

In onderstaand schema zijn de risico's inclusief risicoscore vermeld. De gewijzigde risico's en risico's met een hoge risicoscore (8 en hoger) worden nader toegelicht:

Omschrijving risico's:	Programma	Verwachte kans	Verwachte impact	Incidenteel of structureel	Risicoscore
Exogene risico's:					
Jeugdwet	6	80	↑ 2.000.000	Structureel	20
Prijsontwikkelingen	0 t/m 8	↑ 70	↑ 2.000.000	Structureel	↑ 20
Renteontwikkelingen	0	25	1.500.000	Structureel	↑ 10
Leerlingenvervoer	4	40	50.000	Structureel	6
Bijstand zelfstandigen	6	50	30.000	Structureel	6
Exploitatietekort Wsw Impact	6	70	22.000	Structureel	4
Endogene risico's:					
Accommodatiebeleid	0, 4 en 8	↑ 90	↑ 3.000.000	Structureel	↑ 25
Bijdrage aan negatief resultaat grondexploitaties	8	75	↓ 3.600.000	Incidenteel	20
Personeel, krapte arbeidsmarkt	0	50	↑ 400.000	Structureel	↑ 12
ICT - Informatieveiligheid	0	50	250.000	Incidenteel	12
Kosten ICT	0	50	100.000	Structureel	12
Procedures subsidies	5	40	50.000	Incidenteel	6
Garantstellingen OFW (WSW)	8	1	1.060.000	Incidenteel	5
Garantstelling HVC	7	10	1.050.000	Incidenteel	5
Aansprakelijkheidsclaim	0	10	250.000	Incidenteel	4
Toereikendheid VZ Afvalstoffenheffing	7	1	250.000	Incidenteel	4
Garantstelling Impact	6	10	240.000	Incidenteel	4
Overige garantstellingen	0	5	110.000	Incidenteel	4
Personeel (politiek verlof c.q. detachering/terugkeergarantie)	0	20	100.000	Structureel	4
Gladheidbestrijding	2	20	100.000	Incidenteel	4
Schade vandalisme	0	40	30.000	Incidenteel	4
Minimabeleid	6	10	50.000	Structureel	3
Gebruik accommodaties	0	5	50.000	Incidenteel	3
Re-integratieprocedure personeel	0	5	100.000	Incidenteel	4
Lagere inkomsten begraafplaats	7	20	30.000	Structureel	4
Verkiezingen	0	20	40.000	Structureel	2
Kosten bestuursdwang	0	10	15.000	Incidenteel	1
Totaal			16.427.000		
waarvan structureel			9.322.000	Structureel	
waarvan incidenteel			7.105.000	Incidenteel	

* Risico's van grondexploitaties worden apart berekend in de perspectiefnota.

Toelichting >8 risicoscores

Risico's Jeugdwet

Toelichting

In de programmabegroting 2023 is het risico gemeld van de stijging van de zorgkosten door hogere tarieven 2023. Daarbij was de verwachting dat wij deze stijging konden dekken uit de verwachte positieve effecten van het woonplaatsbeginsel. In de raadsinformatiebrief van 21 december 2022 informeerden wij u over uitgestelde regionale aanbesteding en de stijging van de tarieven met gemiddeld 29% als gevolg van de aanbesteding voor de overbruggingsperiode van maximaal twee jaar. Inmiddels blijkt uit een nadere doorrekening van het feitelijke gebruik in 2023 van verblijfsproducten door Dronten een stijging van de zorgkosten met 44%. Hierdoor is een risico ontstaan dat kan oplopen tot € 2 miljoen bij ongewijzigd beleid.

Beheersmaatregel

Onderzocht wordt welke maatregelen we kunnen nemen om het gebruik van de zwaardere vormen van 24-uurs zorg terug te dringen. Een belangrijke sleutel is het voorkomen van de instroom door het aanbieden van goede alternatieven. In de regionale inkoop voor 2024 e.v. staat het bieden van alternatieven centraal. In 2023 investeren we regionaal in voortzetting van het Intensief Ambulant Team als alternatief voor uithuisplaatsing. Vanuit de in november 2021 vastgestelde regiovisie streven wij naar nul uithuisplaatsingen.

Risico Renteontwikkelingen

Toelichting

Het afgelopen jaar hebben we de financieringsrente sterk zien toenemen nadat deze jarenlang op een historisch laag percentage heeft gestaan. De gemeente Dronten beschikt over een financiële balanspositie met relatief weinig schulden en ruim voldoende liquide middelen (banksaldo). De verschillende grootschalige opgaven waaronder het accommodatiebeleid en de groei-opgave zorgen wel dat er veel investeringen gedaan moeten worden de komende jaren. Afhankelijk van het ambitieniveau (en de fasering hiervan) zal de gemeente een lening moeten aantrekken om deze investeringen te kunnen financieren. Wel loopt er momenteel een onderzoek naar het accommodatiebeleid, hieruit kan naar voren komen dat het risico financieel eventueel hoger word.

Beheersmaatregel

De financieringsbehoefte aan de hand van voorgenomen ambities en raadsbesluiten, in combinatie met ons actuele banksaldo wordt gemonitord en geforecast in de liquiditeitsprognose. Doel hiervan is tijdig, doch niet te vroeg, een externe lening wordt aangetrokken tegen (relatief) aantrekkelijke rentepercentages.

Risico prijsontwikkelingen

Toelichting

Door verschillende negatieve ontwikkelingen op de wereld, zoals de oorlog in Oekraïne en de daarmee komende schaarste van bijvoorbeeld productie van veel materialen, zien we dat de prijzen stijgen van zowel middelen als diensten. Als gemeente hebben we dit meegenomen als risico, omdat dit effect heeft op de prijzen van veel diensten en inkoopproducten die we afnemen.

Beheersmaatregel

In te zetten op contractmanagement en her prioriteren van projecten, waarbij voorrang gegeven kan worden aan projecten waar minder prijsontwikkelingen zich voor kunnen doen. Efficiënter gebruik van materialen/revisie onderhoud, waardoor een langere gebruiksduur kan ontstaan bam het goed.

Risico accommodatiebeleid

Toelichting

De gemeente kent veel verouderde accommodaties. Op dit moment wordt hard gewerkt aan een integraal huisvestingsplan. Dit integraal huisvestingsplan vergelijkt het huidige aanbod aan, en technische staat van, onderwijsaccommodaties met de toekomstige vraag hiernaar en de technische vereisten aan de onderwijsaccommodaties. Aan de hand hiervan wordt gekeken wat de (beleidsmatige) voorkeur is ten aanzien renovatie/nieuwbouw. Tegelijkertijd wordt gekeken naar het noodzakelijke onderhoud/vervanging van de overige gemeentelijke accommodaties. Nu de contouren van deze inventarisaties steeds meer vorm krijgen, wordt ook de financiële consequenties steeds beter inzichtelijk. Dat het accommodatiebeleid gepaard gaat met omvangrijke investeringen en op termijn toenemende kapitaallasten is overduidelijk. De omvang hiervan is deels afhankelijk van de nog te maken keuzes. Wel loopt er momenteel een onderzoek naar het accommodatiebeleid, hieruit kan naar voren komen dat het risico financieel eventueel hoger wordt.

Beheersmaatregel

Aan de hand van een volledige inventarisatie, wordt gewerkt aan een integrale doorrekening van de verschillende mogelijke beleidsmatige keuzes om deze vervolgens te vertalen in een structurele oplossing.

Risico bijdrage aan negatief resultaat grondexploitaties

Toelichting

Wanneer tekorten en afwaarderingen in de grondexploitatie niet binnen het jaarresultaat van de grondexploitatie kunnen worden opgevangen, komt dit ten laste van het algemeen jaarresultaat van de algemene dienst. De woningmarkt vertoont herstel. Dit is ook verwerkt in het woningbouwprogramma dat in juni 2016 is vastgesteld (Woonvisie 2016-2021).

Bij de uitgifte van de bedrijventerreinen, zien we de effecten van het huidige economisch herstel terug in de verkoop van bedrijfskavels. De gewijzigde voorschriften van de BBV en de daaruit volgende noodzakelijke beheersmaatregelen voor complexen met een looptijd langer dan 10 jaar vormen een aanzienlijk risico. Bij het opstellen van de jaarrekening en de perspectiefnota zijn deze effecten financieel verwerkt. In 2017 zijn de regels op tussentijdse winstneming aangepast. Met als uitgangspunt het realisatiebeginsel van de POC-methode (Percentage of completion). Om de effecten van correcties op eerder genomen winsten op basis van deze methode op te vangen is de bestemmingsreserve "Niet afgesloten exploitaties" ingesteld. Voor de verevening van de (tussentijdse) resultaten bij afronding van de grondexploitaties binnen het ontwikkelgebied Hanzekwartier is een bestemmingsreserve gevormd. Ook de gevolgen van de invoering van de Wet op de Vennootschapsbelasting (VpB) hebben een effect op het jaarresultaat van de algemene dienst.

Beheersmaatregel

Grondexploitaties worden bij de Jaarstukken geactualiseerd en wordt er gemonitord op de voortgang en financiële stand van zaken. Indien tussentijds substantiële wijzigingen voordoen, worden deze indien nodig aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming. Dit conform de financiële spelregels opgenomen in de huidige nota grondbeleid en algemene financiële regelgeving (zoals bijvoorbeeld het BBV). Woningbouwprognoses worden periodiek bijgesteld met als uitgangspunt een woningbouwprogramma van 250 woningen per jaar zoals benoemd in de Woonvisie.

In de nota grondbeleid (2016) zijn de wijzigingen BBV en VpB verwerkt. Bij de besluitvorming van de nota heeft de raad beheersmaatregelen vastgesteld om de risico's af te dekken. Daarnaast worden er algemene en specifieke risico's opgenomen in de berekening van het weerstandsvermogen van de grondexploitaties en toegelicht in de perspectiefnota als onderdeel van de paragraaf grondbeleid.

Het risico wordt bijgesteld naar 0 omdat komend jaar geen nieuwe grondexploitatie wordt voorzien en voor (verwachte) negatieve exploitaties bij de jaarstukken 21 een voorziening is gevormd.

Risico Personeel, krapte arbeidsmarkt

Toelichting

De schaarste van personeel op de arbeidsmarkt is nog steeds groot. Tegelijkertijd vergrijzen wij als organisatie, met verwachte uitstroom in de komende jaren tot gevolg. In bepaalde beroepsgroepen neemt het risico toe dat we geen goed gekwalificeerd personeel kunnen werven of in dienst kunnen houden. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van het werk en verhoging van de werkdruk.

Het financiële gevolg heeft betrekking op hogere kosten omdat vacatures niet worden ingevuld en er meer (en duurder) moet worden ingehuurd. Dit risico wordt ingeschat op basis van verwachte uitstroom in de komende jaren en een percentage van de functies die als moeilijk invulbaar worden ingeschat. Daarmee komen we op een financieel gevolg van € 400.000. Het gaat om een risico dat afhankelijk van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt een aantal jaren kan voortduren.

Beheersmaatregel

Er worden traineetrajecten ingezet om hoogopgeleide jongeren binnen te halen. Met betere opleidings- en ontwikkelmogelijkheden willen we medewerkers binden en boeien. In 2022 hebben we een recruiter in dienst genomen om beter in te kunnen spelen op de huidige arbeidsmarkt.

Risico Informatieveiligheid

Toelichting

Informatieveiligheid is een randvoorwaarde voor een betrouwbare informatievoorziening. Informatie dient op het juiste moment beschikbaar te zijn, werkzaamheden en beslissingen dienen plaats te vinden op integere informatie (juist, volledig en actueel) en informatie behoort enkel voor bevoegden beschikbaar te zijn. Het levert een bijdrage aan de te realiseren maatschappelijke en organisatiedoelen van onze gemeente door risico's die een negatieve impact hebben op de beschikbaarheid, integriteit en/of vertrouwelijkheid te beheersen.

Beheersmaatregel

Om deze risico's te beheersen dient er een pakket van organisatorische, technische en gedragsmaatregelen te worden getroffen. Hier heeft iedereen in de organisatie zijn/haar rol in. In 2022 is een analyse uitgevoerd naar de stand van zaken. Hieruit blijkt dat het benodigde niveau niet aanwezig is, de basis is niet op orde. Op dit moment worden de benodigde maatregelen opgesteld in een plan van aanpak en van een prioritering voorzien. Zodra het plan van aanpak is vastgesteld, zullen deze maatregelen volgens plannen worden geïmplementeerd. Daarnaast is er over het jaar 2022 binnen de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) verantwoording afgelegd aan de verschillende toezichthouders.

Dit heeft de volgende resultaten opgeleverd:

ENSIA	Score	Minimumeis
DigiD	Aan 2 normen wordt niet voldaan	Voldoen aan alle normen
Suwinet	Voldoet aan alle normen	Voldoen aan alle normen
BAG	78%	75%
BGT	70%	75%
BRO	77%	60%
WOZ	Voldoet aan 6 van de 9 onderwerpen	n.v.t.

Waar niet voldaan wordt aan de minimale eisen, worden verbeteringen in een verbeterplan opgenomen en ingericht.

Risico ICT-kosten

Toelichting

Het risico van wereldwijde prijsstijgingen in de ICT heeft zich voorgedaan. Dit was bij de begroting van de ICT-hardware in 2018 niet te voorzien, maar is in de Begroting 2022 in de risicoparagraaf ICT wel als risico vermeld. De prijzen van ICT-hardware zoals laptops zijn nagenoeg verdubbeld. In het eerste kwartaal 2022 wordt een voorstel voorbereid om extra budget voor ICT-hardware te verkrijgen. Bij een instemmende besluitvorming start dan in het vierde kwartaal 2022 de aanbesteding voor de laptopvervanging.

Beheersmaatregel

De teammanager IMF (Informatiemanagement en Facilitair) is verantwoordelijk voor beheersing van de ICT en Facilitaire budgetten. Er is een ICT-adviesgroep (de IV-Raad) ingesteld die zich richt op de prioritering van IMF. In 2017 is een nieuw meerjarig informatiebeleidsplan (IBP) vastgesteld voor 2017-2021. In 2022 wordt het IBP vernieuwd en wordt het plan op visieniveau en dus meer op hoofdlijnen opgesteld.

Weerstandscapaciteit

Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt in:

- Een incidentele component die als buffer dient voor het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten en van onvoorzienbare externe ontwikkelingen;
- Een structurele component die kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, indien de financiële planning- en control instrumenten onvoldoende soelaas bieden om structurele tegenvallers op te lossen.

Incidentele componenten

De incidentele componenten van het weerstandsvermogen bestaan uit:

1. De algemene reserve;
2. De post onvoorzien eenmalig;
3. De stille reserves.

1. Algemene reserve

In de Nota reserves en voorzieningen die in januari 2021 door de raad is vastgesteld is het onderscheid in Algemene reserve vrij en Algemene reserve niet vrij besteedbaar vervallen in verband met het niet meer toerekenen van fictieve rente aan reserves. De Algemene Reserve Nuon is ook samengevoegd met de Algemene Reserve. Indien de Algemene reserve substantieel afneemt, verwerken we de structurele rente-effecten in de begroting.

In de Nota reserves en voorzieningen is als norm vastgelegd dat de gemeentelijke risicobuffer tenminste 10% van de gemeentelijke exploitatie moet bedragen. Met een exploitatiebegroting van € 128,4 miljoen in 2023 moet de buffer dus minimaal € 12,84 miljoen zijn. De algemene reserve per 31-12-2022 bedraagt 34,5 miljoen (jaarstukken 2022 voor resultaatbestemming) en dus ruim hoger dan deze norm. Dit geldt ook voor de komende jaren.

2. Post onvoorzien eenmalig

Jaarlijks wordt binnen de begroting rekening gehouden met een raming voor onvoorzien uitgaven. In de begroting 2022 was dit geraamd op € 147.000. Vanaf 2023 geldt een bijstelling naar € 84.000, wat neerkomt op ca. 2 euro per inwoner.

3. Stille reserves

Stille reserves zijn activa die onder de opbrengstwaarde of tegen nul op de balans zijn gewaardeerd. Dat betekent dat de boekhoudkundige waarde lager is dan de reële waarde. Indien de activa verkoopbaar zijn, is de opbrengst bij eventuele verkoop dan éénmalig vrij inzetbaar. In praktijk zijn stille activa echter vaak niet verkoopbaar. Stille reserves van de gemeente Dronten worden daarom op voorhand niet meegenomen bij het bepalen van de weerstandscapaciteit.

Tabel incidentele componenten

In de volgende tabel is aangegeven wat de weerstandscapaciteit is voor het incidenteel opvangen van exploitatietekorten en onvoorzienbare ontwikkelingen:

Incidentele weerstandscapaciteit (algemene dienst)	1-1-2022	31-12-2022
Algemene reserves	35.553.619	46.057.508
Onvoorzien (opgenomen in begroting)	87.000	147.000
Stille reserves	p.m.	p.m.
Totaal	35.640.619	46.204.508

* De algemene reserve op 1-1-2022 is na verwerking van het resultaat 2021. De stand van de algemene reserve op 31-12-2022 is inclusief nog te bestemmen resultaat

Structurele componenten

Onder de structurele componenten van de weerstandscapaciteit vallen:

- A) De onbenutte belastingcapaciteit;
- B) De post onvoorzien structureel.

A) Onbenutte belastingcapaciteit

Om de onbenutte belastingcapaciteit van Dronten te bepalen wordt de volgende definitie gehanteerd: de onbenutte belastingcapaciteit kan worden gedefinieerd als het bedrag dat nog aan extra inkomsten kan worden gegenereerd voor het geval zich tegenvallers voordoen. Daarbij wordt uitsluitend rekening gehouden met de onroerendezaakbelastingen, aangezien de meeste andere belastingen en heffingen kostendekkend of substantieel van geringe betekenis zijn. Voor de berekening van de omvang van de onbenutte belastingcapaciteit wordt de ruimte in aanmerking genomen tussen de eigen tarieven en het normtarief voor de zgn. artikel 12-gemeenten van 0,1729% (Meicirculaire 2022).

Omschrijving	Geraamde opbrengst 2022	Werkelijke opbrengst 2022	Rekentarief	Redelijk peil 2022	Werkelijke ruimte
OZB woningen	6.482.856	6.487.986	0,1030%	10.890.998	4.403.012
OZB niet woningen eigenaren	2.706.792	2.694.100	0,2796%	1.665.987	2.694.100
OZB niet woningen gebruikers	1.590.723	1.630.438	0,2127%	1.325.354	305.084
Totaal	10.780.371	10.812.524		13.882.338	7.402.196
				* o.b.v. 0,1729%	

B) Post onvoorzien structureel

De post structureel onvoorzien is bedoeld om onvoorzien structurele uitgaven te kunnen afdekken. De gemeente Dronten kent geen structurele stelpost voor onvoorzien.

Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit.

Op basis van de risicoanalyse is het risicoprofiel voor 2022 berekend op € 16,4 miljoen voor alle bekende risico's. Om dat op te vangen, is incidentele weerstandscapaciteit benodigd. Er is € 46,3 miljoen aan incidentele weerstandscapaciteit beschikbaar. Dat is ruim voldoende om de risico's incidenteel te kunnen opvangen.

Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit
In de volgende tabel is de "ratio weerstandsvermogen" berekend:

Ratio weerstandsvermogen	Realisatie 2021	Realisatie 2022
Risicoprofiel (= benodigde weerstandscapaciteit)	15.442.000	16.427.000
Weerstand (= beschikbare weerstandscapaciteit)	35.640.619	46.204.508
Ratio weerstandsvermogen*	2,3	2,8
Waardering ratio weerstandscapaciteit	Uitstekend	Uitstekend

* Ratio Weerstandsvermogen = weerstand gedeeld door risicoprofiel in %

Voor de beoordeling van de ratio weerstandsvermogen wordt gebruik gemaakt van de waarderingstabel die het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente samen hebben opgesteld. De ratio weerstandsvermogen komt voor Dronten ruim boven de 2 Dat betekent dat de gemeente Dronten over een vermogenspositie beschikt die als uitstekend wordt beoordeeld om de financiële risico's éénmalig af te dekken.

Ratio Weerstandsvermogen	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim Onvoldoende

Financiële kengetallen

Onderstaand treft u de kengetallen aan die wij in het kader van het BBV (artikel 11) moeten opnemen. In samenspraak met de provincie is afgesproken dat in de P&C-documenten ten aanzien van het onderdeel financiën ingegaan wordt op de volgende onderdelen: sluitende meerjarenbegroting, weerstandsvermogen, materieel evenwicht (structurele baten zijn in evenwicht met de structurele lasten) en de schuldpositie. Zie hiervoor ook [bijlage Financiële positie/ structureel evenwicht](#).

Verloop van de kengetallen				
Jaarstukken 2022	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Norm
Netto schuldquote	-/- 22%	-/-8%	-/- 40%	A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-/- 27%	-/-12%	-/- 47%	A
Solvabiliteitsratio	56%	55%	59%	A
Structurele exploitatieruimte	1,1%	1,1%	1,7%	A
Grondexploitatie	5%	9%	3%	A
Belastingcapaciteit	91%	96%	88%	A

Normering kengetallen

Het belang van financiële kengetallen is driedelig: naast inzicht in de financiële positie en vergelijkbaarheid hebben kengetallen een signaalfunctie. Het Rijk heeft aan de verplichte financiële kengetallen geen normen verbonden. De VNG adviseert de kengetallen te relateren aan bijvoorbeeld signaleringswaarden die voor stresstesten gelden. Deze testen geven ook informatie over de financiële positie. Onderstaand de signaleringswaarden per kengetal:

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie	Categorie	Categorie
	A. Minste risico	B. Gemiddeld risico	C. Meeste risico
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	Begr > 0%	Begr = 0%	Begr < 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

1. Netto schuldquote/ Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Dronten heeft netto geen schuld.

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Met 57% blijft deze ruim voldoende.

3. De structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De gemeente Dronten wil met de aanstaande herijking ook in de toekomst financieel gezond blijven.

4. Het aandeel van de waarde van de grondexploitatie op de totale balanswaarde

De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.

5. De belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft aan in hoeverre de woonlasten binnen een gemeente hoger of lager zijn dan de gemiddelde woonlasten. In de [Paragraaf lokale heffingen](#) is aangegeven dat de woonlasten in 2022 € 791 bedragen. We zijn hierbij uitgegaan van een woningwaarde van € 284.000.

1.4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn de spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren; grote zaken die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. Gemeente Dronten heeft ongeveer 1.400 hectare aan openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden daarop plaats zoals wonen, werken en recreëren. Daarvoor zijn veel kapitaalgoederen nodig in de vorm van:

1. wegen en verhardingen;
2. riolering;
3. openbaar groen;
4. accommodaties;
5. speelvoorzieningen;
6. openbare verlichting;
7. bruggen, steigers en vlonders;
8. stranden.

Van deze kapitaalgoederen moeten het beleidskader, de financiële consequenties die uit het beleidskader voortvloeien en een vertaling van de financiële consequenties in de begroting en jaarstukken zijn opgenomen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Beleid

Het beleid van Dronten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de volgende beleids- en beheerplannen:

- Beleids- en beheerplan wegen 2021-2025;
- Beheerplan technische kunstwerken en overige objecten 2023-2027;
- Beleidsplan verlichting in de openbare ruimte 2018-2027;
- Beheerplan openbare verlichting 2018-2022;
- Groenbeleidsplan gemeente Dronten 2017;
- Groenbeheerplan Dronten 2020-2024;
- Bosbeheerplan Dronten 2020-2024;
- Boombeheerplan Dronten 2020-2024;
- Beheer- en onderhoudsplan halfverhardingen 2022-2026;
- Beheerplan Voorlanden 2021;
- Speelruimteplan 2018;
- Gemeentelijk Rioleringsplan Dronten 2022 t/m 2026;
- Accommodatiebeheerplan;
- Grondstoffenbeleidsplan.

Openbaar groen

Voor een goed groenbeheer is in 2017 een nieuw groenbeleidsplan voor al het groen in de dorpskernen van de gemeente gemaakt en vastgesteld. In dit groenbeleidsplan is tevens het beleid op de dorpsbossen en het bomenbeleidsplan geïntegreerd. In aansluiting op dit beleidsplan zijn het groenbeheerplan, bomenbeheerplan en bosbeheerplan geactualiseerd en die zijn in 2020 vastgesteld.

Conform de kaders zoals vastgelegd in dit beleidsplan en het afgesproken kwaliteitsbeeld is het openbaar groen in 2022 onderhouden.

Speelvoorzieningen

In 2022 zijn de speelvoorzieningen in de gemeente Dronten vervangen en onderhouden conform het Speelruimteplan uit 2018. Naast reguliere renovaties van speelplaatsen worden ook formele locaties omgevormd tot informele speelruimte, waarbij gebruik wordt gemaakt van de gehele openbare ruimte.

Het beheer is op orde en de speelvoorzieningen voldoen aan de geldende veiligheidsnormen.

Beleid stranden

In 2020 is de beleidsvisie Stranden door de raad van de gemeente Dronten vastgesteld. Met het vaststellen van deze visie wordt ingezet op het vergroten van het belang van recreatie en toerisme aan de Oostrand, om zo het gebied nog meer als toeristische regio op de kaart te zetten. Vanuit een meer gezamenlijke verantwoordelijkheid maakt de gemeente afspraken met de betreffende ondernemers over de stranden, waarbij de gemeente op basis van een éénmalige investering inzet op een kwaliteitsimpuls van de stranden. Vanaf 2021 is gestart met het gefaseerd hier uitvoering aan te geven en in 2022 is hier een vervolg aan gegeven.

Accommodatiebeheer

In 2022 is uitvoering gegeven aan het dagelijks onderhoud van de verschillende gemeentelijke gebouwen. In 2022 is gewerkt aan een herijkingsvoorstel inzake verschillende panden. Diverse panden gaan binnen nu en 4-5 jaar een andere bestemming krijgen en/of zijn technisch afgeschreven. In samenhang wordt er door verschillende teams gewerkt aan een Strategisch Vastgoed Plan voor de gemeente Dronten. Vanuit die context zijn de begroting middelen opgenomen voor het beheer voor de jaarschijven 2022 en 2023 om vervolgens in 2024 te komen met een integraal beheerplan voor het totale gemeentelijke vastgoed, waarin ook de nieuwe regels met betrekking tot afschrijving en vervanging (componentenbenadering) van de BBV worden verwerkt.

Openbare verlichting

In 2022 is het onderhoudsplan vastgesteld waarin de nieuwe beleids- en onderhoudskaders voor openbare verlichting van 2018 wordt doorvertaald naar de komende jaren. In het plan is de lijn doorgezet om bewuster te gaan verlichten (meer maatwerk per locatie) en is ingestoken op verdere realisatie van energiebesparing. Er zijn plannen ontwikkeld om te komen tot volledige uitvoering (2023) in LED en de brandduur van de openbare verlichting is ingekort (later inschakelen en eerder uitschakelen).

Bruggen, steigers en vlonders

In 2022 is het beheerplan- en onderhoudsplan voor civieltechnische kunstwerken (waaronder bruggen) opnieuw vastgesteld. Op basis van de beschikbare middelen heeft groot onderhoud en jaarlijks onderhoud plaatsgevonden van de voorzieningen en is de onderhoudsplanning, gebaseerd op technische inspecties in beeld.

Wegenbeheer en verhardingen

In 2021 is het beheerplan wegen vastgesteld. De norm waarop het onderhoud wordt gepleegd is CROW-niveau B voor centra, fiets- en voetpaden. Voor alle overige wegen is dat CROW niveau C. Inspecties vinden elke twee jaar plaats (naast de reguliere schouw die meerder keren per jaar plaatsvindt). Conform de werkplannen is uitvoering gegeven aan het beheerplan wegen in 2022. In 2021 is ook de voorbereiding ter hand genomen voor het groot onderhoud en deels rehabilitatie van de Rietweg. De uitvoering hiervan is doorgeschoven naar 2023-2024. Dit heeft vooral te maken met de hoge uitvoeringskosten in relatie tot het beschikbare budget. Dit lijkt niet passend op basis van de voorgestelde onderhoudsstrategie. Daarnaast zijn de prijzen in de GWW-sector enorm gestegen. Er is aanvullend onderzoek gaande om te komen tot een passende uitvoeringsstrategie.

Riolering

In 2022 is het nieuwe Gemeentelijk rioleringsplan (GRP), gemeentelijk rioleringsprogramma 2022-2028 door de raad vastgesteld. In het GRP zijn naast de zorgplicht voor afvalwater hemel- en grondwater tevens financiële middelen gereserveerd voor wateroverlast situaties. Voor de zorgplicht afvalwater gaat de hoofdtaak naar gedegen beheer. In het GRP zijn de maatregelen beschreven waar de komende jaren uitvoering aan gegeven wordt.

Financieel

In onderstaande tabel is aangegeven welke middelen zijn ingezet voor het onderhoud aan kapitaalgoederen inclusief de begroting over 2022.

De lagere lasten hebben met name te maken met de vrijval van de voorziening voor accommodaties. Zie ook de toelichting onder de reserves en voorzieningen bij de toelichting op de balans.

Financieel overzicht Kapitaalgoederen				
Beheerplannen	Kostensoort	Begroot 2022	Begroting na wijziging	Realisatie 2022
Wegen	Onderhoudsbudget	290.900	290.900	297.586
	Voorziening	2.455.822	2.468.822	2.468.822
	Kapitaallast	600.860	600.860	680.161
Subtotaal wegen		3.347.582	3.360.582	3.446.568
Civieltechnische kunstwerken	Onderhoudsbudget	31.728	31.728	37.613
	Voorziening	277.000	277.000	277.000
	Kapitaallast	45.730	45.730	3.011
Subtotaal civieltechnische kunstwerken		354.458	354.458	317.623
Openbare verlichting	Onderhoudsbudget	75.611	75.611	27.871
	Kapitaallast	156.066	156.066	158.986
Subtotaal openbare verlichting		231.677	231.677	186.858
Groen	Onderhoudsbudget	376.924	426.944	484.033
	Kapitaallast	12.284	12.284	12.464
Subtotaal groen		389.208	439.228	496.497
Spelen	Onderhoudsbudget	276.761	295.026	227.106
Subtotaal spelen		276.761	295.026	227.106
Riolering	Onderhoudsbudget	928.000	1.556.000	685.293
	Voorziening	675.947	90.184	1.471.478
Subtotaal riolering		1.603.947	1.646.184	2.156.771
Accommodaties	Onderhoudsbudget	141.795	141.795	200.586
	Voorziening	675.553	872.939	-4.264.424
	Kapitaallast	2.526.019	2.526.019	2.755.779
Subtotaal accommodaties		3.343.367	3.540.753	-1.308.060
Totale onderhouds- en beheerkosten		9.547.000		5.523.363

1.4.4 Paragraaf financiering

De financiering van gemeenten wordt gereguleerd door de Wet financiering decentrale overheden (de Wet fido) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). De Wet fido en Ruddo beogen het bevorderen van een professionele en verantwoorde financiering bij gemeenten, met als direct uitgangspunt het beheersen van renterisico's. De beheersing van de risico's uit zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beiden beogen de renterisico's te begrenzen.

Beleid

Onze behoefte aan geld ontstaat voornamelijk door investeringen. Enerzijds in materiële vaste activa zoals accommodaties. Anderzijds in ruimtelijke ontwikkelingsplannen (hierna grondexploitaties). Daarnaast verstrekken we bij uitzondering leningen aan derden. Het financieren van activa, het doen van investeringen en het verstrekken van leningen veroorzaakt een geldbehoefte. Hierin kan de gemeente voorzien door leningen aan te trekken, naast eigen reserves en voorzieningen.

De gemeente bezit gebouwen, investeert in ruimtelijke ontwikkelingsplannen en verstrekt bij hoge uitzondering leningen. Hiervoor is geld nodig. Omdat eigen middelen aanwezig zijn, hoeven we hiervoor (nog) geen geld te lenen.

De doelstellingen met betrekking tot het financieringsbeleid zijn:

- het krijgen en behouden van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- het tegengaan van ongewenste financiële risico's zoals renterisico's (van vaste en vlottende schulden), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en koersrisico's;
- het optimaliseren van het rendement van beschikbare liquiditeiten;
- het minimaliseren van de rentekosten van externe financiering.

De beheersing van de financieringsportefeuille wordt vooral via de instrumenten kasgeldlimiet en renterisiconorm uitgevoerd.

Kasgeldlimiet

Zoals eerder aangegeven is één van de uitgangspunten van de Wet fido het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan korte financiering (looptijd tot 1 jaar) is in de Wet fido een wettelijk toegestane norm, de kasgeldlimiet, opgenomen. De limiet is bepaald op een percentage (8,5%) van het totaal van de primitieve begroting. De doelstelling van de gemeente is om maximaal gebruik te maken van de kasgeldlimiet, omdat kort geld in het geval van een normale rentestructuur goedkoper is dan lang geld.

De kasgeldlimiet 2022 bedraagt voor de gemeente Dronten 8,5% van € 118 miljoen (Programmabegroting 2022) = € 10,0 miljoen.

Per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie berekend op basis van de drie kwartaal maanden, getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. Voor de interne bedrijfsvoering blijven de kwartaalrapportages van belang voor het signaleren van overschrijdingen. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van de drie achtereenvolgende kwartalen drie maal de kasgeldlimiet overschrijdt dan is de gemeente verplicht de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder. Dit moet dan zo ruim mogelijk voorafgaand aan de derde overschrijding, met daarbij een plan van aanpak om weer te gaan voldoen aan de kasgeldlimiet. De toezichthouder kan, als hij het plan ontoereikend acht, bepalen dat zijn toestemming is vereist voor het aangaan van nieuwe korte leningen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft aan dat het totaal van de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Dit betekent dat jaarlijks niet meer dan 20% van begrotingstotaal mag worden afgelost. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering.

Uit de onderstaande tabel is af te leiden dat de gemeente voor 2022 ruimschoots binnen de gestelde renterisiconorm blijft.

Op basis van de liquiditeitsprognose is voor 2022 geen langlopende geldlening afgesloten.

Berekening renterisiconorm	2022
De norm is gesteld op een percentage van het begrotingstotaal	20%
Begrotingstotalen	142.066
Renterisiconorm	28.413
Rente herziening op vaste schuld	0
Aflossing op vaste schuld	1.982
Renterisico	1.982
Ruimte onder de renterisiconorm (voordeel, ruimte)	26.431

Renteschema 2022				
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		-/-	579.897
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering		+/+	955.274
Saldo rentelasten en rentebaten				375.377
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	202.141	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-	
c3.	De rentebaait van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				173.236
d1.	Rentelasten over eigen vermogen		+/+	3.788.831
d2.	Rentelasten over voorzieningen		+/+	1.701.073
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				5.663.140
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-/-	4.538.484
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury			-1.124.656

1.4.5 Paragraaf bedrijfsvoering

Een goede bedrijfsvoering is van groot belang voor de realisatie van de programma's. Deze paragraaf bedrijfsvoering informeert de gemeenteraad over de stand van zaken van kernonderwerpen in de bedrijfsvoering.

Vanuit bedrijfsvoering worden de beleids- en uitvoeringseenheden van de organisatie gefaciliteerd. Het management heeft het behoud van het huidige niveau van (interne én externe) dienstverlening en de doorontwikkeling van bedrijfsvoering hoog op de agenda staan (DoK '22, programma Dienstverlening, Effectgericht Begroten, programma Digitale Transformatie, doorontwikkeling vakgebied Bedrijfsvoering en werken vanuit de opgave).

Hiermee wordt op een georganiseerde en effectieve wijze gebouwd aan een robuuste en toekomstbestendige organisatie. Er wordt gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de bedrijfsvoeringsprocessen binnen de organisatie. Wij geloven erin dat we, als we onze klanten optimaal ondersteunen en hoogwaardig adviseren, de klanten in staat stellen (de gemeente) Dronten een stukje mooier te maken en dat we hierdoor het (werk)geluk van de Drontense inwoners en medewerkers van onze organisatie vergroten. Doel is dat iedere medewerker een positieve dienstverlenende houding heeft en dat klanten graag contact met ons zoeken. Vanuit de vakmanschap, vertrouwen, verbinding, vernieuwingskracht (de vier V's uit DoK '22) werken we aan optimale dienstverlening, waarbij we realistische afspraken maken en onze beloften concreet maken. Al onze beleidsdoelen en activiteiten dragen hieraan bij.

De basis: Dronten op Koers

Formatie 2022

Onderstaand een overzicht van de salariskosten inclusief inhuurkosten per programma:

Programma	Omschrijving	Begroot na wijziging	Werkelijk	Vershil
0	Algemeen bestuur	12.812.546	12.305.684	506.862
1	Openbare orde en veiligheid	1.880.433	2.008.224	-127.791
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	1.308.834	1.415.898	-107.064
3	Economische zaken	815.871	717.424	98.447
4	Onderwijs	704.163	657.197	46.966
5	Cultuur en recreatie	2.015.416	1.967.231	48.185
6	Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	8.018.832	7.994.879	23.953
7	Volksgezondheid en milieu	2.786.874	2.530.902	255.972
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	5.232.579	5.074.217	158.362
Totaal:		35.575.548	34.671.656	903.892

Versterkingsmaatregelen

Het piept en kraakt in de gemeentelijke organisatie. Niet alleen in Dronten, maar bij vele gemeenten. Dat heeft met diverse factoren te maken: Corona en hoe we vervolgens weer weten samen te werken met elkaar, de Oekraïne crisis, de Omgevingswet, de woningbouwopgave, de (tekortschietende) Rijksmiddelen etc. We voelen de noodzaak om eerst knelpunten op te lossen voordat we verder kunnen bouwen aan de toekomst.

In dit kader zijn er in 2022 op teamniveau analyses gemaakt van de noodzakelijke uitbreidingen/ versterkingen om knelpunten op te lossen en de gemeentelijke organisatie toekomstbestendiger te maken. Dit heeft geresulteerd in een pakket aan formatie uitbreidingen door de gehele organisatie. De versterkingsmaatregelen zijn medio 2022 vastgesteld.

Om effectief uitvoering te kunnen geven aan de wervingscampagne is er in 2022 tevens een (corporate) recruiter en een assistent recruiter aangenomen. Deze functies zijn ook gedekt vanuit de versterkingsmaatregelen.

Daarnaast is eind 2022 gestart met het implementatietraject van een nieuw functiehuis (HR21) waarvan de effecten in 2023 zullen worden meegenomen in de programmabegroting. Naar verwachting wordt het implementatietraject van HR21 afgerond in Q1 2024.

Analyse personeelslasten

Uit de tussentijdse analyse van de personeelskosten bij de Voortgangsrapportage was de verwachting dat de personeelslasten niet binnen begroting zouden blijven. De analyse aan het einde van het jaar 2022 laat een klein tekort zien van € 20.241. Dit betreft een overschot van € 903.892 op de salarislasten eigen personeel en inhuurkosten en een tekort op de stelpost tijdelijk personeel van € 924.133. De reden van het tekort op de stelpost is dat er veel claims zijn gelegd voor zieke medewerkers en openstaande vacatures.

De kosten van inhuur zijn doorgaans veel hoger dan eigen personeel. Van het bedrag ad € 1.804.403 tekort (verschil inhuur verwacht t.o.v. begroting) heeft het grootste gedeelte betrekking op programma 0 (€ 715.285), programma 1 (€ 205.008), programma 2 (€ 183.472), programma 3 (€ 178.658), programma 6 (€ 313.090) en programma 8 (€ 451.322). Op programma 7 was een overschot van € 360.951.

Programma 0 € 506.862 voordeel (excl. tekort stelpost):

Met name binnen het team IMF was het vinden van geschikt personeel moeilijk waardoor een overschot van € 282.743 is ontstaan. Op het directiebudget is ook een overschot ontstaan met name doordat de vergoedingen van het UWV (voor alle teams) ad € 105.130 niet zijn begroot maar wel ontvangen. Op juridisch advies is ook een overschot van € 160.736 doordat vacatures, zoals die van FG, niet (direct) ingevuld konden worden.

Programma 1 € 127.791 nadeel

Het nadeel is vooral ontstaan door de inzet van medewerkers voor COA Biddinghuizen. Deze lasten zijn niet als personeelslasten in de begroting meegenomen maar zijn als projectkosten begroot.

Programma 2 € 107.064 nadeel

Het nadeel wordt met name veroorzaakt doordat er personeel is ingehuurd ter vervanging van zieke medewerkers en de kosten hiervan (veel) hoger waren dan het begrote salaris voor deze functies team ARCA.

Programma 3 € 98.447 voordeel

Het voordeel wordt met name veroorzaakt doordat er diverse openstaande vacatures waren bij Economische Zaken welke slechts gedeeltelijk door externe inhuur is opgevuld.

Programma 7 € 255.972 voordeel

Het voordeel wordt met name veroorzaakt doordat de begrote inhuur op Regioplan Wind niet is (volledig) is ingezet. Hierdoor is een voordeel van € 240.083 ontstaan.

Programma 8 € 158.362 voordeel:

Het voordeel wordt met name veroorzaakt door het ontstane voordeel op de inhuurkosten Omgevingswet waarvoor vanuit de septembercirculaire 2022 een bedrag ontvangen is van het Rijk. Een groot gedeelte van het ontstane overschot wordt overgeheveld naar 2023. Hier tegenover staan diverse tekorten veroorzaakt door het opvullen van vacatureruimte door externe inhuur team GO.

Ontwikkelingen arbeidsmarkt

Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt wordt het steeds moeilijker om vacatures vervuld te krijgen, zeker als de arbeidsmarkt op de 'traditionele' manier benaderd wordt. Eind 2022 is gestart met de opzet van een nieuwe arbeidsmarktaanpak. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar een vernieuwende manier van werving van medewerkers (mbv een recruiter), maar ook naar de branding van het werkgeversmerk Gemeente Dronten, het warm binnenhalen van nieuwe medewerkers door middel van een uitvoerige onboarding, en het bieden van een ontwikkelingsperspectief voor medewerkers met behulp van de Dronten Academie

In de volgende tabel is de uitsplitsing tussen salarissen en inhuur inzichtelijk gemaakt:

Omschrijving personeelslasten	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Vershil 2022
Salarissen en sociale lasten huidig personeel	29.854.897	27.114.473	2.740.424
Vergoeding van derden voor eigen personeel	-185.346	-153.216	-32.130
Inhuur	5.905.997	7.710.400	-1.804.403
Totaal	35.575.548	34.671.656	903.892

Planning & Control

Planning & Control-cyclus

In elk jaar lopen drie cyclussen van Planning & Control door elkaar heen. Voor 2022 was dit; het einde van cyclus 2021 met de jaarstukken, cyclus 2022 met de Voortgangsrapportage en cyclus 2023 met de Kadernota en Programmabegroting. In cyclus 2022 is gestart met de pakketindeling wat is voortgezet in 2023 als tussenoplossing. Nu met de voorliggende jaarstukken 2022 wordt deze eerste cyclus afgerond via de werkwijze met pakketten.

In 2022 is gestart met de aanbesteding van P&C software. Deze aanbestedingsprocedure is opgestart in het kader van rechtmatigheid, maar zal door de complexiteit van aanbesteding en implementatie verder doorlopen worden in 2023. In 2022 is tevens een jaarkalender voor de P&C cyclus opgesteld in samenspraak met leden van de raad. Met de jaarkalender willen we meer voorspelbaar de Planning & Control cyclus doorlopen en weten de betrokkenen zowel vanuit de ambtelijke organisatie als raad wanneer gewerkt wordt aan welk stuk en kan op voorhand rekening gehouden worden met alle agenda's.

Vanuit de opgeleverde documenten, waaronder de jaarstukken 2021 en Programmabegroting 2023 en verschillende gesprekken met de toezichthouder vanuit provincie Flevoland heeft de gedeputeerde staten van Flevoland het toezichtregime financieel toezicht voor 2023 bepaald.

Voor 2023 geldt dat er repressief toezicht kleur groen (meest gunstige) is toegekend. Dit houdt concreet in dat we voldoen aan de afspraken vanuit de bestuursovereenkomst.

Financieel beleid

Het financiële beleid van gemeente Dronten is aan een actualisatie slag toe. Dit moet gedaan worden om meer duidelijke kaders vast te leggen, maar ook omdat wet en regelgeving dit vereist. Jaarstukken 2022 is het laatste jaar waar de aangestelde accountant door de raad de rechtmatigheid controleert en een verklaring hierover aflegt.

Voor 2023 geldt (na lang uitstellen van de wetgeving) dat het college van gemeente Dronten de verklaring opstelt en deze enkel wordt getoetst door de accountant. In 2022 is het door capaciteit niet gelukt om het financiële beleid te actualiseren. Deze actualisatie slag zal daarom uitgevoerd moeten worden in 2023.

Doorontwikkeling Horizontaal toezicht (DHT)

De gemeente Dronten heeft sinds 2017 een convenant Horizontaal Toezicht (HT) met de Belastingdienst. Bij HT verschuift de controle achteraf naar afspraken vooraf. In 2020 heeft de Belastingdienst de convenanten collectief opgezegd. Bestaande convenanten lopen af op 31-12-2022. Organisaties die verder willen met HT moeten voldoen aan nieuwe strengere criteria van Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht (DHT). Van organisaties die willen deelnemen aan DHT wordt verwacht dat zij een gedocumenteerde fiscale strategie opstelt, een fiscale risico analyse (self-assessment) opstelt en een adequaat werkende monitoring heeft ten aanzien van de key-risks.

In 2022 is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de toegevoegde waarde en haalbaarheid van DHT voor gemeente Dronten (waar staat de gemeente fiscaal?). De uitkomsten van het onderzoek zijn met de Belastingdienst gedeeld en besproken. De Belastingdienst heeft geconcludeerd dat de organisatie voldoet aan de strengere criteria van DHT en dat er een nieuw convenant met gemeente Dronten kan worden aangegaan.

Op 15 december 2022 is een nieuw convenant Horizontaal Toezicht met de Belastingdienst ondertekend. Door goede afspraken te maken in een convenant wordt de kwaliteit van de aangiften behouden en verbeterd. Dit voorkomt onnodig dubbel werk en financiële schade.

Project Werkkostenregeling (WKR)

Vooruitlopend op het DHT traject is in 2021 een project Werkkostenregeling (WKR) gestart.

De WKR heeft betrekking op vergoedingen, verstrekkingen en terbeschikkingstellingen aan werknemers.

Een percentage van het totale fiscale loon van de organisatie, de zogenaamde vrije ruimte, mag besteed worden aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen. Over het bedrag boven de vrije ruimte moet een Loonheffing betaald worden van 80%.

De Belastingdienst stelt eisen aan de kwaliteit van de WKR administratie (o.a. voor wie, waarom, wat, waar en wanneer). De Projectgroep heeft de WKR onderwerpen in de organisatie geïnventariseerd en een geschikt administratiesysteem aangewezen. De volgende stap wordt het inrichten van het administratiesysteem conform de kwaliteitseisen die de Belastingdienst eraan stelt.

Omdat er regelmatig wijzigingen vanuit wet- en regelgeving in proces WKR plaatsvinden, blijft structurele borging van de kwaliteit van het proces een aandachtspunt bij de uitvoering van het project.

Huisvesting

Huis van de gemeente Dronten

Nu we, bij het schrijven van deze alinea, alweer ruim twee jaar gebruik maken van het gerenoveerde Huis van de gemeente Dronten zijn we nog steeds enthousiast. De (kleine) kinderziektes zijn allemaal verholpen. Waar wij voorafgaand aan de renovatie andere gemeentehuizen bezochten, komen de collega gemeenten en anderen nu bij ons kijken, met positieve reacties als een mooie bevestiging van al het werk en de wijze waarop dit tot stand is gekomen.

Gemeentewerf

In 2022 is de (kantoor)locatie van de gemeentewerf na een ingrijpende renovatie van de gebouwinstallaties opgeleverd. Ook deze locatie is van het gas af en wordt voor de elektriciteit, net als Het huis van de gemeente, gevoed door een flink aantal pv-panelen. Ook is het binnenklimaat verbeterd door luchtbevochtiging en door het opnieuw schilderen van het pand, waardoor er een geheel nieuwe frisse uitstraling is gerealiseerd. In 2022 is tevens gestart met de uitbreiding van de milieustraat als uitwerking van het Grondstoffenbeleidsplan. Deze wordt in 2023 opgeleverd, inclusief nieuwe zoutloods e.d.

COVID-19

Met de gemeenteraad is eind 2021 de afspraak gemaakt om in 2022 een actualisatie van de analyse van de maatschappelijke effecten van corona in Dronten uit te voeren. En daarbij ook aan te geven of er op basis hiervan middelen vanuit de bestemmingsreserve COVID-19 nodig zijn. Deze analyse, aangevuld met vervolgadvisen, is afgerond en ter informatie aangeboden aan de raad. Deze analyse is tot stand gekomen met gebruikmaking van verschillende bronnen: beschikbare lokale data, gesprekken met professionele Drontense partijen, een digitale enquête onder jongeren en 18+ers en kennis vanuit de ambtelijke organisatie. De gehanteerde aandachtsgebieden zijn: economische veerkracht, sociale ongelijkheid, wantrouwen in de overheid, wendbare gemeente en weerbare en wendbare samenleving. Op basis van de conclusies zijn per aandachtsgebied vervolgadvisen geformuleerd. Deze interventies worden onder bestaand beleid en met bestaande middelen uitgevoerd. Er wordt voor nu geen verdere aanspraak gedaan op de bestemmingsreserve COVID-19.

Vanuit het instellingsbesluit van de Bestemmingsreserve corona heeft het college het mandaat om per keer € 100.000 te onttrekken vanuit de bestemmingsreserve. Met amendement "Uitbreiden bestemmingsreserve" is bij de behandeling van de Programmabegroting 2023 de bestemmingsreserve Corona uitgebreid met maatschappelijke gevolgen van de energiecrisis.

In onderstaande tabel is het verloop weergegeven van de bestemmingsreserve. In 2023 wordt verdere invulling gegeven aan deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Corona per primo 2022		1.484.734
Stortingen		
Dotatie reserve Corona Meicirculaire 2022		116.000
Dotatie reserve Corona Septembercirculaire 2022		125.674
Dotatie reserve Corona Decembercirculaire 2022		57.211
Dotatie o.b.v. nagekomen inkomstenderving door Corona		49.000
Onttrekkingen		
Onttrekking t.b.v. steun MEC		-43.000
Onttrekking t.b.v. bestuursopdracht MEC		-28.473
Saldo Bestemmingsreserve Corona per ultimo 2022		1.761.146

Concerncontrol

We hebben een visie op 3 lines of accountability. Vanuit deze visie gaan we de komende jaren de focus verleggen van reactief control naar proactief control. Dit gaan we doen door explicietere relaties aan te brengen tussen maatschappelijke effecten, beleidsdoelen en onderliggende activiteiten. Hiermee wordt het ook makkelijker om, onder andere financieel, te sturen op het behalen van die maatschappelijke effecten. Meetbaarheid van de doelgerichtheid, de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemaakte beleid en ondernomen activiteiten is hierbij essentieel. Daartoe gaan we indicatoren opstellen.

De visie op 3 lines of accountability moet ook organisatorisch ingebed worden. Processen, proceseigenaren en verantwoordelijkheden, zijn woorden die daarbij komen kijken. De hoedende rol op 3 lines of accountability komt te liggen bij de concerncontroller. Deze functionaris zal met een aantal collega's de organisatie faciliteren (en bewaken) bij de realisatie van de 3 lines of accountability. Een stap die op kortere termijn daartoe gezet wordt, is het opstellen van het 'controleplan 2023 en verder'.

Rechtmatigheid

Jaarlijks legt het college verantwoording af aan de raad over de rechtmatigheid en getrouwheid van de jaarrekening. 3 lines of accountability zal daaraan bijdragen, onder andere in de vorm van het interne controleplan. De rechtmatigheidsverantwoording moet geïmplementeerd worden (en voor het eerst uitgevoerd worden voor boekjaar 2023). Het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad zullen hier formeel afstemming over gaan hebben in vervolg. Voorheen verliep deze formele afstemming door tussenkomst van een accountant. De accountant zal betrokken worden bij de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording en de daarbij horende normen en toetsingskaders.

Frauderisico's

Het college is zich bewust van inherente risico's van fraude die, zowel intern als extern, worden gelopen bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken. Het college gaat in 2023 een frauderisicoanalyse opstellen om de risicogebieden te identificeren en verdere bewustwording te creëren. Vanuit de bedrijfsvoering is er verhoogde aandacht voor de inrichting van onze administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) ten aanzien van de geïdentificeerde risicogebieden en tevens worden de relevante geldstromen/processen betrokken in de interne controles die gedurende het jaar worden uitgevoerd.

Stakeholders van de gemeente moeten erop kunnen vertrouwen dat wij op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zakendoen. De gemeente beschikt over een uitgebreid scala aan zogenaamde soft controls. Iedere medewerker van de gemeente legt bij indiensttreding een ambtseed of ambtsbelofte af en overlegt een verklaring omtrent gedrag. Daarnaast beschikt de gemeente Dronten over een vastgestelde gedragscode, gebaseerd op wetgeving, Dronten op Koers (de vier V's, kernbegrippen voor integriteit, uitgangspunten en vuistregels, welke openbaar beschikbaar is. De gemeente beschikt daarnaast over een regeling melden vermoeden misstanden en in de organisatie is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld.

Onze (financiële) processen en systemen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheidingen, zogenaamde hard controls. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwickelen en/of zelfstandig toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen dragen ertoe bij dat onregelmatigheden worden gesignaleerd.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy heeft een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern, maar ook extern. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Conclusie

Het college is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze aandacht krijgen.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Inleiding

Interbestuurlijk toezicht is een wettelijke taak van de provincie waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door gemeenten. Het wettelijke uitgangspunt is dat de provincie voor alle beleidsterreinen de toezichthouder op gemeenten is met uitzondering van de terreinen waarop de provincie geen taken heeft. Het specifiek toezicht vormt hierop een uitzondering, waarbij met name het financieel toezicht integraal, op alle gemeentelijke domeinen, van toepassing is.

Provincie en gemeenten zullen zich inspannen om op basis van transparantie, begrip en vertrouwen te komen tot een effectieve en efficiënte wijze van interbestuurlijk toezicht. Door het optimaliseren van het zelfregulerend vermogen van de gemeente en de versterking van controle door de gemeenteraden kan de provincie terughoudend met het toezicht omgaan. In de bestuursovereenkomst hebben partijen binnen Flevoland de uitgangspunten vastgelegd voor de vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen en de wijze waarop zij met elkaar wensen om te gaan. Het Rijk blijft toezichthouder voor de gemeenten op die terreinen, waar provincies geen taak en expertise hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor onderwijswetten en sociale zaken.

Toezichtgebieden

Het college van B&W moet op een zestal beleidsthema's voldoen aan een aantal wettelijke afspraken. In deze paragraaf staan we stil bij deze zes thema's en in hoeverre we per thema aan de wettelijke afspraken hebben voldaan. Dit wordt aangegeven met 'terugblik'.

Daarnaast zijn met de provincie in het kader van het Convenant Interbestuurlijk Toezicht (IBT) ook afspraken gemaakt over het opnemen van bepaalde kengetallen in de P&C-documenten.

In 2023 zal de bestuursovereenkomst met provincie Flevoland in het kader van Interbestuurlijk toezicht geëvalueerd worden, waarna een nieuwe bestuursovereenkomst voorgelegd zal worden.

Het IBT betreft de onderstaande toezichtgebieden:

1. Financiën

In samenspraak met de provincie is afgesproken dat in de paragraaf IBT voor het onderdeel financiën ingegaan wordt op de volgende onderdelen: sluitende meerjarenbegroting, weerstandsvermogen, materieel evenwicht (structurele baten zijn in evenwicht met de structurele lasten) en de schuldpositie.

De gemeente Dronten heeft een separate hoofdstuk in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen. Dronten valt, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet voor het begrotingsjaar 2022 in de kleur groen qua toezichtregime. De kleur codering groen houdt in dat regulier repressief toezicht van toepassing is. Voor 2023 is weer kleurcode groen afgegeven in verband met een structureel en reëel sluitende begroting 2023.

2. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Bouwen en Milieu)

Bescherming van mens en natuur tegen schade en gevaar. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor uitvoering van toezicht en handhaving en deugdelijke kwaliteit van het nalevingstoezicht.

In kader van het IBT wordt jaarlijks een verslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) opgesteld. Het Verslag 2021 is in maart 2022 aan de raad aangeboden. Voor de inhoud verwijzen wij u naar het desbetreffende rapport, gezien de veelheid van speerpunten.

3. Ruimtelijke ordening

De gemeenteraad stelt, voor een goede ruimtelijke ordening voor het gehele grondgebied van de gemeente één of meer structuurvisies en bestemmingsplannen vast. Jaarlijks wordt er in het kader van het IBT een Jaarverslag opgesteld. Het Jaarverslag 2022 VTH is in het voorjaar 2023 ter behandeling aangeboden aan de raad. Het samenvattend eindoordeel omgevingsrecht over het jaar 2021 was dat de gemeente Dronten "voldoet". Als verbeterpunten gaf het IBT ten aanzien van de jaarrapportage aan om meer verbinding te maken tussen de in beleid gestelde doelen en uitgevoerde activiteiten. Daarnaast werd er aandacht gevraagd voor de kwaliteitscriteria 2.2. Deze kwaliteitscriteria zijn door de aangekondigde omgevingswet niet meer actueel. Het uitstellen van de omgevingswet heeft ervoor gezorgd dat de kwaliteitscriteria nog niet volledig zijn geïntegreerd in de afdeling. Bij het ontwikkelen en het opleiden van medewerkers wordt er wel gebruik gemaakt van de vernieuwde criteria om bij het ingaan van de Omgevingswet goed voorbereid te zijn.

4. Huisvesting vergunninghouders

Gemeenten geven uitvoering aan de wettelijke taak om vergunninghouders tijdig te huisvesten. Het aantal wordt door het Rijk in de halfjaarlijkse taakstelling bepaald. In het kader van IBT legt de gemeente verantwoording af aan de provincie over de mate waarin de taakstelling is gerealiseerd. In het jaar 2022 dienden wij 57 vergunninghouders te huisvesten. In het tweede halfjaar is er met de Provincie en de andere Flevolandse gemeenten een additionele taakstelling per gemeente afgesproken, om zo de druk op de landelijke opvang te verlichten. Voor onze gemeente bedroeg dit een additionele taakstelling van 15 vergunninghouders. Deze additionele taakstelling telt als voorsprong op de taakstelling voor het eerste halfjaar van 2023. De taakstelling van 57 plaatsingen hebben wij behaald. De additionele taakstelling hebben wij afgerond met een achterstand van 2 plaatsingen.

5. Archiefwet

Het doel van het toezicht op archief- en informatiebeheer is om bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen te komen tot een betrouwbare informatievoorziening. Jaarlijks wordt door de toezichthouder de naleving van de archiefwet beoordeeld.

De beoordeling is altijd met een jaar vertraagd, dus over het voorgaande jaar (bij jaarstukken 2022 over 2021), maar wel met een doorkijk naar 2022.

Uit het jaarlijkse verslag blijkt voor 2021 een oordeel redelijk adequaat (kleur oranje) en dat er een zestal punten zijn die speciale aandacht behoeven. Voor de inhoud van de beoordeling verwijzen wij u naar de desbetreffende ontvangen brief, gezien de veelheid van aandachtspunten. Ten aanzien van de papieren en digitale archiveringsachterstanden heeft de raad van gemeente Dronten in 2022 middelen beschikbaar gesteld om de achterstand versneld weg te werken in 2023.

6. Monumenten en archeologie

Ten aanzien van Rijksmonumenten (beschermd stads/dorpsgezicht) en Archeologie is er toezicht op gemeentelijke ruimtelijke plannen en op vergunningverlening en handhaving. Voor het onderwerp 'monumenten en archeologie' is afgesproken dat de gemeenten tweejaarlijks toezichtinformatie aan de provincie verstrekken in de vorm van de Monitor Erfgoedinspectie die iedere twee jaar door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt uitgebracht. Het ministerie stelt de Monitor Erfgoedinspectie op aan de hand van de gegevens die door de gemeenten worden aangeleverd.

1.4.6 Paragraaf verbonden partijen

De definitie van verbonden partijen is volgens het [BBV](#):

"Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft".

Als er alleen sprake is van een financieel belang gaat het dus **niet** om een verbonden partij.

De gemeente moet niet alleen duidelijk maken wat het belang is dat de gemeente heeft, maar ook welk openbaar belang daarmee wordt gediend en hoe groot dat belang is. Daarbij moet de gemeente ook vermelden welke risico's de verbonden partij oplevert voor de financiële positie van de gemeente.

Ook in het programmaplan staat informatie over verbonden partijen. Daar staat de beleidsmatige informatie over de manier waarop de verbonden partijen betrokken zijn en wat hun rol is bij de realisatie van de programmadoelen. In de paragraaf verbonden partijen staat de financiële informatie over de verbonden partijen en eventuele risico's voor de gemeente.

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht.

Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt of aandelen bezit en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen zijn dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. Sommige verbonden partijen waaraan de gemeente is gelieerd, hebben een historische bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van desbetreffende verbonden partij uit te oefenen.

Lijst met verbonden partijen

Naam verbonden partij	Taakveld	Vertegenwoordiger gemeente	Financieel belang 2022
Gemeenschappelijke regelingen			
Het Flevolands Archief (HFA)	0.4	S.J. Lap	€ 93.712 (verdeelsleutel 10,5%)
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)	0.62	S.J. Lap	€ 664.666
Veiligheidsregio Flevoland (VRF)	1.1	J.P. Gebben	€ 1.973.923 (verdeelsleutel 9%), terugstorting € 149.020
Regionale Sociale Recherche	6.3	P. Duvekot	€ 77.451
IMPact	6.4	P. Duvekot	€ 1.805.470
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	6.71, 6.72 en 6.82	P. Duvekot	€ 107.337
GGD Flevoland	7.1	L. Hillebregt	€ 921.184
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	7.4	L. Hillebregt	€ 1.240.500 inclusief jaarrekeningresultaat 2020

Naam verbonden partij	Taakveld	Vertegenwoordiger gemeente	Financieel belang 2022
Vennootschappen/Coöperaties			
Alliander N.V.	0.5	S.J. Lap	ontvangst dividend 2020 € 284.585
Vitens N.V.	0.5	S.J. Lap	ontvangst achtergestelde lening € 348.000 (laatste termijn)
Technofonds Flevoland	3.1	S.J. Lap	n.v.t.
Coöperatie Gastvrije Randmeren	5.7	S.J. Lap	€ 28.585
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	7.3	L. Hillebregt	n.v.t.
Verenigingen			
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	0.1	J.P. Gebben	€ 107.459

Detailoverzicht verbonden partijen

Het Flevolands Archief (HFA) Lelystad

Link [HFA](#) en [Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum HFA](#)

Visie Het Flevolands Archief herbergt verhalen uit het dagelijks leven, is het jongste archief van Nederland, trekt belangstelling uit de hele wereld, deelt de ontwikkeling van het opbouwen van een gemeenschap, is het enige archief ter wereld waar de totstandkoming van een polder volledig is vastgelegd en waar je ook komt: onze verhalen spreken tot de verbeelding.

Missie Bij HFA ervaar je hoe het unieke leven op het jongste stukje Nederland is ontstaan, zich ontwikkelt en hoe we dit voor de toekomst op een vernieuwende en verbindende manier vastleggen en delen.

Belangen		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 93.712	€ 94.633	€ 95.117
	Eigen vermogen	€ 723.191		€ 695.742
	Vreemd vermogen	€ 108.069		€ 273.273
	Resultaat	€ 159.460	€ 0	€ 133.213
	Solvabiliteit	86,9%		71,8%
Bestuurlijk	HFA is een openbaar lichaam met als doel om de archief wettelijke taken van de deelnemers uit te voeren. Deelnemers van HFA zijn: het Rijk, de provincie Flevoland, de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk, Zeewolde en het waterschap Zuiderzeeland.			

Prognose

Ontwikkelingen HFA heeft eind 2020 de samenwerking met Het Utrechts Archief (HUA) op het gebied van digitaal beheer, digitale dienstverlening, Financiën en Personeelsbeheer volgens plan na vier jaar beëindigd. Per 1 januari 2021 is HFA als een zelfstandige organisatie verdergegaan. In 2022 heeft HFA gestuurd op herinrichten van processen om deze meer in lijn te krijgen met de werkwijzen van het Rijk en meer passend te maken bij de eigen organisatie.

Risico's Het ministerie OCW heeft de RHC's aangekondigd op termijn uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's te treden. Vanaf 2017 draagt OCW de structurele kosten voor het e-Depot en de opname van de rijksarchieven.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor   Het kantoor van GBLT is gevestigd in Zwolle.
 Lococensus Tricijn (GBLT)

Link   [Gemeente- en waterschapsbelastingen](#)

Visie   Wij maken ons sterk voor lokale belastingen. Toonaangevend betekent voor GBLT: richtinggevend, onderscheidend, origineel en het tonen van lef, trots en passie. GBLT heeft een goede prijs/kwaliteitverhouding in de primaire taken, producten en diensten en is continu op zoek naar inhoudelijke verbetering en vernieuwing van (werk-)processen. GBLT is klantgericht en optimaliseert schaalvoordelen van de organisatie door samenwerking met andere overheden.

Missie   GBLT heft en int belastingen en geeft uitvoering aan de wet WOZ voor lokale overheden, tegen zo laag mogelijke kosten.

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 664.666		
	Eigen vermogen	€ 2.042.033		
	Vreemd vermogen	€ 260.000		
	Resultaat	€ 2.042.033		
	Netto exploitatielasten			
Bestuurlijk	GBLT regelt de gemeente- en waterschapsbelastingen voor vijf waterschappen en zes gemeenten			

Prognose

Ontwikkelingen   De strategische doelstellingen bestaan uit: 1. Belastingaanslagen juist, volledig en tijdig, opgelegd en geïnd; 2. Toonaangevende kwaliteit en klantbeleving; 3. Medewerkers in transitie; 4. De ontwikkeling van de digitale overheid mede vormgeven; 5. Informatiepositie van opdrachtgevers realiseren; 6. Daling van maatschappelijke kosten zichtbaar maken.

Risico's   Kwijtscheldingsverzoeken – in DVO moet binnen maximaal drie maanden na ontvangst van het volledige verzoek om kwijtschelding beslist op het verzoek worden. In voorgaande jaren was er achterstand op de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken. Het digitale proces is daarop verbeterd. De reguliere werkvoorraad is daardoor in 2020 fors lager. Echter is de stijging in aantallen bij gemeenten 7% hoger, vermoedelijk als gevolg van de pandemie.

Veiligheidsregio Flevoland (VRF)   Lelystad

Link   [Veiligheidsregio Flevoland](#)

Visie   Vanuit bovenstaande kernboodschap werken wij samen met VRGV aan de volgende vier opgaven: 1) Wij voorkomen onveiligheid en dragen bij aan een redzame samenleving; 2) Wij zijn de zichtbare en deskundige netwerkpartner voor veiligheid; 3) Wij zijn vakmensen: professioneel, innovatief en wendbaar; 4) Wij staan er als het onverhoopt toch nodig is.

Missie   'Als veiligheidsregio's investeren wij in veiligheid en dragen wij bij aan een redzame samenleving. Want veiligheid maken we met elkaar en als veiligheidsregio's staan we hiervoor. Samen voor veiligheid.'

Belangen		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 1.973.923	€ 1.981.412 na wijziging	€ 1.981.412
	Solvabiliteit	52%	31%	46%
	Bijdrage per inwoner		€ 52,00	€ 46,22
	Resultaat		0	€ 164.357
Bestuurlijk	Veiligheidsregio Flevoland is een samenwerkingsverband van alle gemeenten in Flevoland, Politie, Brandweer Flevoland en de geneeskundige zorg (GHOR Flevoland). Daarnaast wordt samengewerkt met de veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek (VRGV).			

Prognose	
Ontwikkelingen	De verwachting is dat ook in 2023 nog flinke inspanningen verlangd worden met betrekking tot het opvangvraagstuk. Met het vaststellen van nieuwe wetgeving zullen de rollen en verantwoordelijkheden zo veel als mogelijk in de reguliere structuren gevat worden. Dit betekent dat de provincie een duidelijke rol zal krijgen en de verantwoordelijkheden omtrent de opvang van asielzoekers weer meer richting het lokaal bestuur belegd zullen worden. De verwachting is wel dat de coördinatie op vluchtelingenspreiding deels binnen de veiligheidsregio zal blijven. De algemeen besturen van beide veiligheidsregio's hebben eind 2022 aangegeven dat de versterking van crisisbeheersing en de al lopende doorontwikkeling in een breed project uitgewerkt dienen te worden. Hierbij dienen tevens de gestelde kaders van de samenwerking tussen beide veiligheidsregio's betrokken te worden. Juist vanuit deze samenwerking zullen de al lopende samenwerkingsafspraken verder doorontwikkeld worden.
Risico's	In december 2019 is een voorlopig besluit genomen in het Veiligheidsberaad om taakdifferentiatie tussen beroeps en vrijwilligers nader uit te werken. Taakdifferentiatie is in 2022 omgedoopt naar "verplichtend karakter". In de eerste helft van 2023 zal er meer duidelijkheid komen over de gevolgen van verplichtend karakter. Een toenemende zorg is, dat met het toenemen van de krapte op de arbeidsmarkt, het steeds lastiger wordt om vrijgevallen functies (vaak specialistisch of op sturingsniveau) in te vullen. Door het moeilijker in kunnen vullen van vacatures kan het gebeuren dat er keuzes gemaakt moeten worden in de voortgang of doorgang van projecten die gepland staan binnen de beheerorganisatie. Dit is een zorg waar zeker de komende periode ook extra aandacht voor is.

Regionale Sociale Recherche		Zwolle
Link	Werkgebied Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek	
Visie	Verbindingen leggen om vanuit de vakinhoudelijkheid en de ervaring uit de dagelijkse praktijk ondermijning van het sociaal stelsel tegen te gaan.	
Missie	Onderzoek naar misbruik van uitkeringen is belangrijk voor de samenleving.	

Belangen		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 77.451	€ 75.602	€ 71.318
Bestuurlijk	De Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek onderzoekt fraude in Zwolle, Dalfsen, Dronten, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen en Zwartewaterland.			

Prognose

Ontwikkelingen	De Regionale Sociale Recherche is begonnen met een aparte onderzoeker voor internetfraude. Daarnaast richten zij zich meer op handhaving van Wmo en Jeugdwet.
Risico's	Er willen een aantal gemeenten uit de regio Zwolle alsnog aansluiten bij de Regionale Sociale Recherche. Dit kan gevolgen hebben voor de capaciteitsplanning. Het kan daardoor langer duren voordat een zaak is afgerond.

IMpact Dronten

Link	IMpact
Visie	Gegarandeerd vermogen om te werken: Om het werken mogelijk te maken ondersteunt en begeleidt IMpact mensen met en zonder arbeidsbeperking in de regio Kampen en Dronten naar de arbeidsmarkt. De ontwikkeling die daarvoor nodig is, organiseren en faciliteren wij. Dat doen we met ons eigen werkleerbedrijf en inzet van en advies over (maatwerk) re-integratietrajecten en -instrumenten. Op deze manier werken wij aan een zo groot mogelijke integratie van werknemers in de arbeidsmarkt. Het is ons streven mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar een optimale arbeidsparticipatie te krijgen.
Missie	IMpact maakt werken mogelijk.

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 1.805.470	€ 1.866.315	€ 1.720.911
	Eigen vermogen	€ 434.000	€ 434.000	€ 434.000
	Vreemd vermogen	€ 10.433.000	€ 9.645.000	€ 9.960.000
	AJ's	51,15	49,65	50,69
	Solvabiliteit	4,16%	4,50%	4,36%
Bestuurlijk	IMpact is het arbeidstoeleidingsbedrijf die voor de gemeente Kampen en Dronten uitvoering geeft aan de Wet Sociale Werkvoorziening en de Wet werk en bijstand. IMpact is een stichting en legt verantwoording af aan het Algemeen Bestuur.			

Prognose

Ontwikkelingen	In april 2022 is gestart met de doorontwikkeling van de samenwerking tussen Kampen, Dronten en Impact. Kampen en Dronten willen samen met Impact toewerken naar een heldere taakverdeling en samenwerking tussen de ketenpartners (o.a. gemeenten, UWV en werkgeversservicepunt), waarbij het belang van de inwoner centraal staat. Met een passende governance die ruimte geeft om in te besteden en een eigen identiteit in een Drontens en Kampens deel plus een passende en transparante financieringssysteem. In projectgroepen wordt gewerkt aan de volgende thema's: 1. In- en aanbesteden, 2. Governance, 3. Financiering en 4. Ondernemingsplan. Per thema wordt de huidige stand van zaken in kaart gebracht en wat kan beter of anders georganiseerd worden, de resultaten worden in 2023 opgeleverd. De uitkomsten van deze resultaten zijn de ingrediënten voor een nieuw ondernemingsplan voor de komende jaren waaruit de maatschappelijke waarde van Impact blijkt.
----------------	---

Risico's Impact had voor de jaren 2018 tot en met 2021 een Ondernemingsplan opgesteld. Met dit plan wilde Impact zich verder professionaliseren om zo de gemeenten nog beter te kunnen faciliteren bij haar re-integratietaken. Deze professionalisering moest ook leiden tot een groei in het bedrijfsresultaat. Met het bedrijfsresultaat dat IMPact realiseert wordt gedeeltelijk het negatieve subsidieresultaat gecompenseerd. Voor het resterende deel geldt dat de deelnemende gemeenten Kampen en Dronten naar rato bijdragen aan een exploitatietekort. Dronten draagt 25% van de tekorten van IMPact. Deze bijdrage is de afgelopen jaren gedaald door een groei in het bedrijfsresultaat.

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland Gemeente Almere in haar hoedanigheid van centrumgemeente

Link [Dienstverleningshandvest behorende bij centrumregeling sociaal domein Flevoland](#) en [Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland](#)

Visie Deze regeling heeft tot doel te komen tot een doelmatige uitvoering van de aan de centrumregeling opgedragen taken.

Missie Gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde werken samen op het gebied van de jeugdhulp en de Wet maatschappelijke ondersteuning

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 107.337	€ 88.000	€ 172.000
Bestuurlijk	De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde, ieder voor zover het hun bevoegdheid betreft.			

GGD Flevoland De hoofdvestiging van GGD Flevoland bevindt zich Lelystad.

Link [GGD Flevoland](#)

Visie Voor én samen met de zes gemeenten in Flevoland zet GGD Flevoland zich in om de gezondheid van de inwoners in Flevoland te bewaken, beschermen en te bevorderen.

Missie We dragen bij aan een gezonder Flevoland

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 921.184	€ 967.000	€ 962.764
	Eigen vermogen	€ 6.536.000		
	Vreemd vermogen	€ 21.977.000		
	Solvabiliteit	22,9%		
	Resultaat	- € 797.172		
Bestuurlijk	GGD Flevoland is de gemeentelijke gezondheidsdienst van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde. De zes Flevolandse gemeenten zijn met elkaar een zogenaamde gemeenschappelijk regeling aangegaan.			

Prognose

- Ontwikkelingen** De wet gemeenschappelijke regeling is herzien medio 2022. Dit heeft impact op GGD Flevoland. De kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden wordt versterkt.
- Risico's** GGD Flevoland heeft een winstwaarschuwing afgegeven omdat de kosten (fors) aan het toenemen zijn. Dit is direct merkbaar in de loonkostenontwikkeling en stijging van energiekosten. Als gevolg hiervan overweegt GGD Flevoland voor 2023 en verder een hogere inwonersbijdrage te vragen bij de aangesloten gemeenten.

Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)

Link [Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek](#)

- Visie** De OFGV verzorgt milieu- en leefomgevingstaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit geldt voor groene wetten, geluid, bodemsanering, luchtvaart, vuurwerk, toezicht op zwembad/zwembaden, Wabo en het omgevingsrecht.
- Missie** Samen met de deelnemers werkt de OFGV aan een duurzame en veilige leefomgeving. De kernwaarden van de OFGV 'duurzaam Ondernemen en Verbinden' staan hierbij centraal. Bij het uit te voeren werk streeft de OFGV naar kwaliteit en efficiency.

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 1.240.500 inclusief jaarrekeningresultaat 2020	€ 1.304.187 na wijziging	€ 1.243.200 inclusief omgevingsveiligheid
	Eigen vermogen	€ 1.642.644	€ 919.000	€ 2.580.357
	Vreemd vermogen	€ 4.003.000	4.940.119	€ 4.407.317
	Resultaat		€ 0	€ 948.794
Bestuurlijk	In totaal zijn 2 provincies en 12 gemeenten 'deelnemer' aan de OFGV. Alle deelnemers zijn bestuurlijk vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (AB). Vanuit dit AB is een Dagelijks Bestuur (DB) benoemd.			

Prognose

- Ontwikkelingen** - Kostenverdeelsystematiek 2024-2026: In het tweede trimester van 2022 heeft de OFGV contacten gelegd met de Aeres Hogeschool voor de opleiding circulaire economie. Door deze samenwerking kan de inhoud en kwaliteit van het onderwijs goed gewaarborgd worden. Met dit onderdeel van de ODNL-academie draagt de OFGV bij aan de ontwikkeling en kwaliteit van toezicht en handhaving in de (nabije) toekomst.
- Risico's** De omzetting naar milieubelastende activiteiten, overdracht van bodemtaken en omgevingsveiligheid in relatie tot de beschikbare budgetten is een financieel risico. OFGV experimenteerde met het uitvoeren van administratieve controles en themacontroles op milieubelastende activiteiten waarbij het risico voor de leefomgeving het grootst is en/of waarbij vaak overtredingen worden geconstateerd. Hierdoor ontstond ruimte om ook aandacht te besteden aan ondermijning, circulaire economie en energiebesparing. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is nog niet stabiel genoeg om de samenwerkingsfunctionaliteiten te kunnen testen bij alle partners.

Alliander N.V. Arnhem

Link	Alliander
Visie	Alliander zorgt ervoor dat klanten de juiste energiekeuzes kunnen maken. Voor zichzelf en voor de totale energievoorziening. Zodat iedereen onder gelijke condities toegang heeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie.
Missie	Wij staan voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie. Dat is waar wij iedere dag aan werken.

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Dividendopbrengst	€ 284.585	€ 265.000	€ 306.251
Bestuurlijk	Ruim vijftig gemeenten in Flevoland en Gelderland zijn medeaandeelhouder van de nutsbedrijven Nuon, Alliander en Vitens. Voor al die bedrijven is de vraag, hoe de publieke belangen het best geborgd kunnen worden.			

Prognose

Ontwikkelingen	De energietransitie vereist dat de gehele energie-infrastructuur in Nederland de komende jaren verzaamd wordt omdat de elektriciteitsvraag in 2050 is verdubbeld. De energietransitie versnelt en leidt tot meer duurzame lokale opwek en een groeiende vraag naar elektrisch vermogen. Dit vraagt om grote aanpassingen van het energiesysteem. De capaciteit van de elektriciteitsnetten van Alliander moet hierdoor de komende jaren op veel plekken worden verdubbeld. Dit maakt grootschalige investeringen door Alliander noodzakelijk. Alliander verwacht op korte termijn een meer dan verdubbeling van de totale investeringen ten opzichte van afgelopen jaren. Alliander heeft op 31 mei 2021 aan alle aandeelhouders een verzoek tot kapitaalversterking gedaan. Bij uitgifte telt de bedoelde lening al voor 50% mee als eigen vermogen. Op deze wijze kan de financiële soliditeit van Alliander worden geborgd en kan Alliander de publieke taak als netbeheerder blijven realiseren. De hoogte van de obligatielening wordt bepaald naar rato van het aandelenbezit van Dronten. Volgens het aandeelhoudersregister heeft Dronten 488.271 aandelen in Alliander. Dit is 0,357% waardoor het concrete verzoek van Alliander een bedrag van € 2.141.618 bedraagt. Dit bedrag is medio december aan Alliander in de vorm van een reverse converteerbare hybride obligatielening uitgekeerd waarvan de rente bij uitgifte van de lening 2,075% bedraagt.
Risico's	Niet van toepassing

Vitens N.V. Zwolle

Link	Vitens
Visie	Vitens levert een actieve bijdrage aan de verduurzaming en de beschikbaarheid van schoon drinkwater. Bescherming van onze bronnen en dienstverlening naar onze klanten staan hier centraal. Zo innoveren we voortdurend om onze productie en infrastructuur te verduurzamen.
Missie	Waardevol water voor nu en in de toekomst.

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Totaal uitgekeerd dividend	€ 357.394		

Bestuurlijk De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn onze publieke aandeelhouders. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering.

Prognose

Ontwikkelingen We willen naar een watersysteem waar de landbouw zijn voordeel mee doet, de continuïteit van het drinkwater gegarandeerd is én waar de natuur overeind van blijft staan. Denk hierbij aan maatregelen waarbij we zowel het water bewaren en beschermen, als maatregelen waarbij bedrijven en consumenten besparen op het gebruik van water.

Risico's Niet van toepassing

Technofonds Flevoland Lelystad

Link [MKB & Technofonds Flevoland](#)

Visie Flevoland is de provincie van de vooruitgang. De provincie waar ruimte is om te pionieren, waar ondernemers hun dromen najagen en boven zichzelf uitstijgen. In Flevoland kunnen ondernemers groeien: in tijd en ruimte maar ook mentaal en fysiek. Ze innoveren, groeien en verleggen grenzen.

Missie Horizon is de regionale ontwikkelingsmaatschappij van Flevoland. Zij ondersteunen en verwijzen Flevolandse ondernemers die willen groeien.

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Aandelenkapitaal	€ 9.931.430		€ 9.931.430
	Fondsomvang	€ 1.144.608		€ 1.144.608
	Resultaat	- € 373.398		- € 373.398
	Eigen vermogen	€ 8.231.415		€ 7.858.017
	Agioreserve	€ 105.571		€ 105.571

Bestuurlijk Technofonds, beheerd door Horizon Flevoland, is lid van de Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen en is daarmee gehouden aan de NVP gedragscode.

Prognose

Ontwikkelingen MKB Fonds Flevoland BV en Technofonds Flevoland BV verstrekken risicodragend kapitaal aan veelbelovende groeiende veelbelovende, startende- en doorstartende MKB-bedrijven in de regio Flevoland met uitzondering van de gemeente Zeewolde. Deze ondernemers ondervinden moeilijkheden bij het financieren van hun initiatief in de markt.

Risico's Het maatschappelijk kapitaal van de organisatie bedraagt € 9.931.430, verdeeld in 21.886 gewone aandelen. Gemeente Dronten is aandeelhouder van 611 aandelen van elk € 453,78 nominaal. Deze inleg is eenmalig geweest bij de start van het Technofonds in 2000. Er is toen € 277.000 ingelegd via twee raadsbesluiten, de middelen waren afkomstig van een onbenut restant budget APR regeling en een reservering Capital Fund. Het aandelenpakket komt overeen met een belang van 2,5 %. Er is geen risico. Het fonds is revolverend van opzet.

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A. Harderwijk

Link	Gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren
Visie	De coöperatie zorgt namens de gemeenten voor het beheer en onderhoud van de recreatieve functies van de meren. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar vaarwater, fietsverbindingen en recreatie bij aanlegplaatsen en eilanden.
Missie	De meren, eilanden en oevers dragen sterk bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het Randmerengebied.

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse contributie	€ 28.585	€ 27.800	€ 28.985
Bestuurlijk	Rijkswaterstaat en de Waterschappen Zuiderzeeland en Vallei en Veluwe zijn adviserend lid. Gastvrije Randmeren is als zelfstandige rechtspersoon voor alle zestien gemeenten rond de Randmeren een verbonden partij.			

Prognose

Ontwikkelingen	Een nieuw bestuur is geïnstalleerd voor de periode 2022-2026. Een aankondiging is gedaan betreffende de Thematische Randmerenvisie 2030 die als opgave voor dit bestuur klaarligt. Ontwikkelingen seizoen 2022 was in drie onderwerpen gesplitst: Vaarnetwerk Randmeren, natuurontwikkeling en start cultureel eilandfestival.
Risico's	Met betrekking tot de financiële positie van CGR kan kort samengevat worden gesteld: er wordt ingeteerd op de reserve, er is geen sluitende begroting, het vermogen neemt in de jaren af met als gevolg dat er een minimaal weerstandsvermogen is. Met het rendement op vermogen wordt de begroting gedekt. Wanneer het rendement minder is dan voorzien heeft dit gevolgen voor de dekking. Het tekort komt dan ten laste van de algemene reserve. Er wordt al een aantal jaar ingeteerd op de algemene reserve. CGR zou moeten nadenken over een minimaal weerstandsvermogen van bijvoorbeeld 10% van de begrotingsomvang. Ook zou zij een visie moeten vormen op de ondergrens. Hiervoor is meermaals, zowel ambtelijk als bestuurlijk, aandacht gevraagd. Hoewel de jaarrekening een negatief resultaat vertoont en er wordt ingeteerd op de reserves is er nog geen sprake van een tekort. De algemene reserves van de Coöperatie zijn nog voldoende. Belangrijk is dat de Coöperatie een meerjarenperspectief neer gaat zetten die haalbaar en toekomstbestendig is. Het gaat hier niet om een gemeenschappelijke regeling. Wij hebben als gemeente beperkt invloed.

Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) Alkmaar

Link	HVC
Visie	HVC wil als toonaangevend nutsbedrijf onze gemeenten, waterschappen en inwoners koploper maken en houden als het gaat om het hergebruiken van grondstoffen en het verduurzamen van de energiehuishouding.
Missie	We zien een toekomst waarin we energie schoon opwekken en grondstoffen hergebruiken. Dat is urgent, en dat doen we samen en slim, zodat onze inwoners daar nu en in de toekomst de vruchten van plukken.

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse provisie	€ 95.468		
Bestuurlijk	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders (43 gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland). De gemeenten en waterschappen zijn rechtstreeks aandeelhouder of via een GR.			

Prognose

Ontwikkelingen	Gemeenten en waterschappen staan voor de inspirerende uitdaging de slag naar een duurzame, klimaat neutrale energievoorziening te maken. Er moet tempo worden gemaakt. Veel overheden willen hun energiegebruik de komende jaren al flink hebben bespaard of duurzaam opgewekt. Samen met gemeenten, waterschappen en lokale energiecoöperaties gaat HVC werk maken van duurzaamheid.
Risico's	Het risicobeheer van HVC is gericht op het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de realiseerbaarheid van ondernemingsdoelstellingen, de beheersing van risico's in bedrijfsprocessen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging en de naleving van relevante wet- en regelgeving. Sommige risico's, zoals de kans op ernstige ongevallen, zijn daarbij nimmer acceptabel. Het systeem van risicobeheer bij HVC is gebaseerd op elementen uit het COSO-ERM model en de ISO 31000 richtlijn.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) Den Haag

Link	VNG
Visie	Dat doen we door agendasettend te zijn op voor gemeenten relevante vraagstukken en ontwikkelingen, en door de lokale uitvoering centraal te stellen bij maatschappelijke opgaven.
Missie	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) werkt aan een krachtige lokale overheid.

Belangen

		Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Financieel	Jaarlijkse contributie	€ 107.459		
Bestuurlijk	Wethouder Van Bergen is lid van de VNG-commissie Zorg Jeugd en Onderwijs (ZJO).			

Prognose

Ontwikkelingen	De VNG biedt haar leden een platform via commissies, provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en op vng.nl. Uitwisseling van ervaringen en leren van elkaar staan voorop.
Risico's	Niet van toepassing

1.4.7 Paragraaf grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. In deze paragraaf worden de onderwerpen behandeld zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Conform [artikel 16 van het BBV](#) bevat de paragraaf over het grondbeleid ten minste:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een omschrijving van hoe de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Beleid

Met de [Nota Grondbeleid 2016](#) wil de gemeente Dronten een kader geven voor het gemeentelijk handelen op de grondmarkt bij ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente bevindt zich op de grondmarkt om de inhoudelijke doelstellingen te realiseren op de locaties die daarvoor ruimtelijk zijn bestemd.

De hoofddoelstelling voor grondbeleid in Dronten is het tijdig en tegen aanvaardbare offers stimuleren en bevorderen van gewenste veranderingen in het grondgebruik om zodoende adequaat te kunnen inspelen op veranderende maatschappelijke behoeften. Het grondbeleid is faciliterend voor het (ruimtelijk) beleid van de gemeente. Van belang is dat grondbeleid geen doelstelling op zich is, maar een instrument om andere gemeentelijke beleidsdoelstellingen te realiseren. Aan het grondbeleid liggen aldus ruimtelijke en sectorale doelstellingen ten grondslag:

- Volkshuisvestelijk: het maximaal tegemoet komen aan de woonwensen van de huidige bevolking en het maximaal inspelen op de ontwikkelingen op de woningmarkt;
- Sociaal economisch: het realiseren van een optimaal vestigingsklimaat zowel voor ondernemers als voor werknemers, met aandacht voor duurzaam ondernemen en het versterken van de werkgelegenheid;
- Ruimtelijk: het behouden van basiskwaliteiten en het versterken van het imago van de gemeente;
- Welzijn: het zorg dragen voor voldoende en kwalitatief goede maatschappelijke voorzieningen;
- Financieel: het behalen van een stabiele financiële positie van de gemeente en waar mogelijk de waardevermeerdering van de grond te laten toekomen aan de gemeenschap;
- Recreatie en toerisme: het stimuleren van de ontwikkeling van het toeristische recreatieve product van Dronten door onder meer het faciliteren van haalbare initiatieven.

Relatie met de programma's in de begroting

De bovenstaande visie op het grondbeleid komt tot uiting in de doelstellingen van de programma's 0, 2, 3, 5 en 8.

Onderdeel	Omschrijving	Achterliggend document	Status
a.	Visie op grondbeleid	Nota grondbeleid "Grond als basis voor regie" 2016	Vastgesteld in raadsvergadering 24-11-2016
b.	Kostenverhaal	Nota Kostenverhaal 2022	Vastgesteld in raadsvergadering 22-09-2022
c.	Structuurvisie	Structuurvisie 2030	Vastgesteld in raadsvergadering 11-2012
c.1	Structuurvisie	Structuurvisie Hanzekwartier	Vastgesteld in raadsvergadering 26-04-2012
c.2	Structuurvisie	Addendum Structuurvisie	Vastgesteld in raadsvergadering 22-09-2022
d.	Wijze waarop grondbeleid wordt uitgevoerd	Beschrijving activiteiten in jaarverslag en beleidsbegroting	Vastgesteld in raadsvergadering 24-11-2016
e.	Actuele prognose van te verwachten resultaten grondexploitatie	1) Jaarrekening en begroting onderdeel grondexploitatie 2) Perspectiefnota 1-1-2023	ad 1) Jaarlijks vast te stellen door gemeenteraad ad 2) Vast te stellen in raadsvergadering 06-07-2023
f.	Onderbouwing geraamde winstneming	Opgenomen nota grondbeleid "Grond als basis voor regie"	Vastgesteld in raadsvergadering 24-11-2016
g.	Beleidsuitgangspunten inzake reserves	Nota reserves en voorzieningen 2020	Vastgesteld in raadsvergadering 21-01-2021

Visie

Kaders

Het grondbeleid in de gemeente wordt niet alleen beïnvloed door de (ontwikkelingen in de) gemeente zelf (zoals de Structuurvisie Dronten 2030), maar ook door de ontwikkeling en regelgeving vanuit Europa, de rijksoverheid en de provincie. Het wettelijke kader voor het opstellen van gemeentelijk grondbeleid wordt ondersteund door een aantal instrumenten geregeld in de Wet ruimtelijke ordening, de Onteigeningswet, de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) (deze instrumenten worden in 2024 onderdeel van de Omgevingswet) en de Wet Markt en Overheid. De financiële kaders zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) en de Financiële verordening ex. art 212 van de Gemeentewet.

Uitgangspunten Structuurvisie

In de Structuurvisie Dronten 2030, vastgesteld in 2013, is een aantal beleidsuitgangspunten voor het grondbeleid opgenomen. Voor de ontwikkeling van het Hanzekwartier is een aparte structuurvisie in 2012 vastgesteld. Op basis van deze structuurvisies is in samenhang met een addendum op deze structuurvisies en aankomende Omgevingswet de Nota kostenverhaal in september 2022 geactualiseerd en door de raad vastgesteld.

Woonvisie

De raad heeft op 30 juni 2016 de Woonvisie Groeien met kwaliteit 2016–2021 vastgesteld. In de woonvisie wordt aangegeven hoe de gemeente aankijkt tegen de opgaven in het woonbeleid en de kwantitatieve en kwalitatieve doelen die zij voor de periode 2016-2021 wil bereiken. In de woonvisie staan de volgende opgaven centraal:

- Bouwen is groeien: de ambitie is gericht op een woningbouwproductie van 250 woningen per jaar;
- Inspelen op vergrijzing: dit vraagt een woningvoorraad die voldoende toegankelijk is;

- Huisvesting van bijzondere (zorg)doelgroepen: studenten, zorgdoelgroepen, spoedzoekers, tijdelijke arbeidsmigranten, vergunning/statushouders en woonwagengedwongen. Voor hen moet voldoende en passende huisvesting beschikbaar zijn;
- Leefbare kernen: inwoners van Dronten blijken over het algemeen zeer tevreden over hun woonomgeving. Dat neemt niet weg dat er ook gewerkt wordt aan verbeterpunten.

Met het door de gemeenteraad vaststellen van de bestuurlijke Startnotitie voor de Integrale Leefomgeving is besloten een nieuwe Woonvisie te integreren in de nieuw op te stellen integrale visie en de daarvoor opgenomen planning. Tot die tijd zullen de doelstellingen en beleidskeuzes uit de huidige Woonvisie worden doorgezet.

Grondbeleid van het Rijk

De Rijksoverheid onderkent diverse ontwikkelingen in relatie tot het grondbeleid. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft de Tweede Kamer in haar brief d.d. 25 november 2015 geïnformeerd over de visie van het kabinet op het grondbeleid in het licht van de maatschappelijke opgaven. In deze brief geeft zij aan hoe ze het instrumentarium voor het grondbeleid wil verbeteren met een Aanvullingswet Grondeigendom, die zal opgaan in de Omgevingswet.

Voor actief grondbeleid geeft de huidige wetgeving al voldoende instrumenten, zoals onteigening, het voorkeursrecht en herverkaveling in het landelijk gebied. Deze instrumenten zitten nu nog in verschillende wetten. De minister van Infrastructuur en Milieu wil het gebruik van deze instrumenten vereenvoudigen door ze toegankelijker te maken en waar mogelijk te harmoniseren.

De nieuwe Omgevingswet als wettelijk kader voor het grondbeleid

De Omgevingswet wordt vermoedelijk op 1 januari 2024 ingevoerd. Daarmee wordt het omgevingsrecht vereenvoudigd en gebundeld in één samenhangende wet. De Omgevingswet vervangt 26 wetten. Daarnaast wordt het huidige aantal AMvB's en ministeriële regelingen gedecimeerd. De Omgevingswet vormt straks ook het wettelijk kader voor het grondbeleid. Diverse wetten die nu nog van kracht zijn en het grondbeleid beïnvloeden worden opgenomen in de Omgevingswet zoals de Wet voorkeursrecht gemeenten, de Crisis- en herstelwet, de Onteigeningswet en de afdeling grondexploitatie van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Het is de bedoeling dat met deze nieuwe wetgeving eenvoudiger, efficiënter en beter aan een duurzame leefomgeving wordt gewerkt.

Uitvoering grondbeleid

Het beleid

De gemeente kiest bij nieuwe ontwikkelingen voor het voeren van een faciliterend grondbeleid waarbij de gemeente haar regierol kan vervullen door het aangaan van een samenwerkingsverband met een marktpartij met eventueel een gezamenlijke grondexploitatie.

Hoe de gemeente deze rol bij een integrale gebiedsontwikkeling invult hangt af van de volgende afwegingen:

- Grondverwerving:
marktpartijen hebben al grondposities ingenomen, waar de gemeente niet om heen kan;
- Financiën:
wat betekent de voorgestelde ontwikkelingsvorm voor de kosten en de baten voor de gemeente en wat zou dit betekenen in het geval er gekozen wordt voor een verdergaande vorm van regievoeren?

- Snelheid/doorlooptijd:
wat betekent de voorgestelde vorm van regievoeren voor de doorlooptijd van het project en hebben we procedureel en inhoudelijk de tijd om te kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren?
- Status van het project:
wat is de status van het project en welke keuzemomenten komen er nog voor de bestaande (lopende projecten) of deelfases van het project en kunnen we daar kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren?
- Competenties:
zijn de competenties in de organisatie beschikbaar voor de voorgestelde ontwikkelingsvorm en wat betekent dit voor het geval we kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren? Het betreft hier de competenties binnen de totale gemeentelijke organisatie.

Grondprijnsbeleid

De gemeente Dronten hanteert op dit moment zoveel als mogelijk marktconforme prijzen bij de uitgifte van grond. Hierbij wordt rekening gehouden met de economische draagkracht van de bestemming, activiteiten of functie. Bij de projectmatige woningbouw wordt op basis van de residuele grondwaardemethodiek de grondprijs berekend. De residuele grondwaarde is het verschil tussen enerzijds de commerciële waarde van het te realiseren vastgoed (grond en opstallen samen) en anderzijds de totale bouwkosten (inclusief daarmee samenhangende bijkomende kosten). Het verschil, het residu, is de waarde die aan de grond kan worden toegeschreven.

Ingeval sprake is van bijzondere kavels (voor wonen, kantoren en bedrijven) kan ervoor gekozen worden om via verkoop bij opbod de prijs te laten vaststellen door de markt. De grondprijzen bij de particuliere woningbouw en bij bedrijventerreinen worden in principe op basis van de comparatieve methode vastgesteld. Deze methode houdt in dat bij de bepaling van de grondprijzen wordt gekeken naar de gehanteerde grondprijzen voor de desbetreffende functie in het concurrentiegebied en of/ een vergelijkbaar marktgebied (buurtgemeenten). De grondprijzen onder kantoren en winkels worden op basis van de residuele grondwaardemethodiek bepaald. De grondprijzen voor maatschappelijke voorzieningen zullen ook in de toekomst in principe niet marktconform zijn. Vaak is hier sprake van voorzieningen die gesubsidieerd worden door de gemeente en geen commerciële bedrijfsvoering kennen. In ieder geval zal de prijs worden vastgesteld naar rato van het sociaal maatschappelijk belang. In december 2022 heeft het college met een collegevoorstel de nota Grondprijnsbeleid 2023 vastgesteld. Dit is een geactualiseerde versie van de nota uit 2022.

Grondexploitaties

De raad heeft in april 2020 aan de hand van het raadsvoorstel ontwikkelstrategie Hanzekwartier van het college besloten om voor het gebied vanaf de Handelsweg tot aan de Lage Vaart een actief grondbeleid te gaan voeren om de woningbouw in dit deelgebied te gaan versnellen. Daartoe is de Wvg gevestigd voor een 12-tal bedrijfsobjecten. Vaststaat dat de ontwikkeling van dit gebied als geheel niet met een positief resultaat zal worden afgesloten. De raad is geïnformeerd dat rekening dient te worden gehouden met een tekort van € 14 tot € 17 miljoen. Voor dit gebied is via de "Woningbouwimpuls" subsidie aangevraagd en ook toegekend (€ 4,9 miljoen).

Bouwactiviteiten en voorbereiding voor verdere ontwikkelingen vinden plaats binnen de grondexploitatie Scholenzone en Havenkade, langs de Noord en bij het stationsplein. Hiervoor zijn in 2021 (daar waar nodig) nieuwe grondexploitaties opgesteld. De raad heeft in december 2021 voor de ontwikkeling van het deelgebied Spoorzone de bijbehorende grondexploitatie vastgesteld (complex 124). Voor de ontwikkeling van de voormalige meubelwinkel Rikken aan De Noord is in 2021 een anterieure overeenkomst gesloten met de ontwikkelaar en is de daarbij behorende grondexploitatie met complex 128 nummer in december 2021 door de raad vastgesteld. Dit geldt ook voor de ontwikkeling van de 2^e fase van de Havenkade waarvoor een grondexploitatie (complex 129) in december 2021 door de raad is vastgesteld.

Binnen Het Palet worden de meerdere nieuwe ontwikkelingsvormen verder uitgewerkt. Het bestemmingsplan voor de woningbouw locatie Swifterbant-Zuid is in 2022 onherroepelijk geworden. Met de ontwikkelaar is een anterieure overeenkomst gesloten. De planvorming wordt in 2023 verder vormgegeven.

Voor het project De Graafschap in Biddinghuizen is een nieuw uitwerkingsplan van toepassing met ruimere ruimtelijke mogelijkheden en zijn de voorbereidingen gestart voor de ontwikkeling van de 2e fase. Hiervoor is een grondexploitatie (complex 232) opgesteld dat door de raad in december 2021 is vastgesteld. Met het RVB is overeenstemming bereikt over de aankoop voor de benodigde gronden voor deze ontwikkeling en ook voor fase 3 en 4. Voor het laatste dient grond te worden verworven voor de verplaatsing van de paardenweiden en volkstuinen. Midden 2023 wordt aan de raad het benodigde verwervingskrediet gevraagd. De levering van de benodigde gronden voor fase 2 zal voor november 2023 plaatsvinden. De levering van de gronden voor de paardenweiden en de volkstuinen voor november 2025.

Herziene grondexploitaties en investeringskrediet hoofdstructuur Hanzekwartier Actualisatie grondexploitaties

Herziening kosten bouw- en woonrijpmaken

In de Perspectiefnota 2023 en de Jaarstukken 2022 zijn de vastgestelde (lopende) geactualiseerde grondexploitaties opgenomen. Deze grondexploitaties zijn de afgelopen jaren in ontwikkeling genomen en volop in uitvoering. Kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd, nog te maken kosten en opbrengsten zijn geraamd en financiële resultaten zijn berekend. Deze gegevens zijn allemaal opgenomen, verwerkt en verantwoordt in de perspectiefnota en de jaarrekening.

Veel van deze grondexploitaties (015, 034, 231) lopen al meerdere jaren en zijn voor een groot deel in de afrondende fase. Er moeten nog enkele kavels verkocht worden en het gebied kan woonrijp gemaakt worden. De resterende looptijd van deze grondexploitaties is beperkt en ze zullen in de komende periode (2023/2024) afgerond en afgesloten worden.

Een aantal grondexploitaties (129, 232) is nog in de beginfase waarbij het merendeel van de kosten (bouw- en woonrijp maken) en de opbrengsten (kavelverkoop) nog gerealiseerd moet worden.

Voor alle lopende grondexploitaties binnen de gemeente Dronten geldt echter dat ze zijn opgesteld en vastgesteld in een periode waarin de "wereld" er nog anders uitzag en de toekomstverwachtingen anders waren dan nu (eind 2022/begin 2023) het geval is.

Door de recente economische en ook maatschappelijke ontwikkelingen in Nederland maar ook op mondiaal niveau zijn de financiële uitgangspunten waarmee de grondexploitaties zijn berekend in veel gevallen gewijzigd. De stijgende civieltechnische kosten, en ook de woningbouwkosten, energieprijzen en hypotheekrente en het daarmee gepaard gaande dalende consumentenvertrouwen, zetten de grondexploitaties onder druk.

Deze negatieve ontwikkeling werd begin 2022 zichtbaar en heeft zich in de tweede helft van 2022 doorgezet. Waarbij eerst nog gedacht werd aan een mogelijke stabilisatie of zelfs herstel werd in de tweede helft van 2022 duidelijk dat dit niet het geval was. In de voortgangsrapportage van 2022 (oktober 2022) is dit behoudend aangekondigd, een concrete duiding van de effecten op de grondexploitaties kon toen echter nog niet worden gegeven. Er waren nog te veel onzekerheden en onduidelijkheden en een goed inzicht in de toekomstige ontwikkelingen was niet aanwezig.

Ook op dit moment (februari 2023) zijn veel zaken nog steeds niet concreet en zijn er nog zeer veel onzekerheden. Het is echter wel duidelijk dat ten opzichte van begin 2022 een aantal uitgangspunten in de grondexploitaties drastisch gewijzigd zijn. Dit betreft met name de kostenstijging van het bouw- en woonrijp maken.

De kosten van deze werkzaamheden zijn in de periode vanaf begin 2022 tot heden (feb. 2023) met ongeveer 20% tot 25% gestegen. Binnen de (beperkte) nog resterende looptijd van de grondexploitaties, of op het moment van noodzakelijke uitvoering van werken, zullen deze kosten naar verwachting niet op het niveau van begin 2022 teruggekeerd zijn.

Dit gegeven heeft een behoorlijk ingrijpend effect op de financiële (eind)resultaten van de grondexploitaties. Het betreft hierbij hoofdzakelijk de grondexploitaties waarbij een majeur deel van de werkzaamheden van het bouw- en/of woonrijp maken nog uitgevoerd moet worden.

De ramingen van de kosten voor het bouw- en woonrijp maken in de voornoemde grondexploitaties zijn per 01-01-2023 geactualiseerd. De actualisatie van de kosten zorgt voor een ingrijpende wijziging in het (eind)resultaat. De omvang van de wijziging maakt het noodzakelijk de raad hier nader over separaat te informeren.

Investeringskredieten

Naast de bovengenoemde kostenstijging speelt bij de grondexploitaties binnen het gebied Hanzekwartier nog een tweede aspect. Voor de investeringen in de aanleg van de hoofdstructuur (bovenplanse kosten) wordt gelijktijdig met het vaststellen van de geactualiseerde grondexploitaties en jaarrekening 2022 ook een besluit genomen voor het instellen van een investeringskrediet voor deze kosten. De dekking van dit krediet komt (deels) vanuit bijdragen uit de grondexploitaties en vanuit particuliere ontwikkelingen, binnen het Hanzekwartier. Eén en ander in overeenstemming met de Nota Kostenverhaal 2022.

De bijdragen aan het investeringskrediet, te weten € 2.373 per woning (prijsspeil 1-1-23), zijn per 2023 verwerkt in de grondexploitaties binnen het Hanzekwartier (123, 124, 128 en 129).

In de vastgestelde grondexploitaties in het Hanzekwartier was in de grondexploitaties per 2022 een aantal hoofdinfrastructurele werken van opgenomen welke onder het investeringskrediet vallen. Het betreft hierbij onder andere het omleggen van De Ottodreef en het park aan de lage vaart in complex 124, de bruggen, de looper en het park aan de lage vaart, in 129. Deze kosten zijn per 2023 uit de grondexploitaties gehaald, geactualiseerd naar prijspeil 2023 en opgenomen in het investeringskrediet. Hierdoor zijn de nog te maken kosten binnen de grondexploitaties in het Hanzekwartier naar beneden bijgesteld. In de grondexploitatie 124 wordt in de loop van 2023 ook de boekwaarde gecorrigeerd met de al gerealiseerde kosten voor de aanleg van De Ottodreef.

De grondexploitaties waarbij de bovengenoemde zaken in meer of mindere mate spelen zijn:

GREX/Project	Locatie
012 ECU woon/ werk	Dronten
015 Dronten west centrumgebied	Dronten
034 De Gilden - Het Palet	De Gilden, Dronten
123 HZ-Scholenzone	Hanzekwartier, Dronten
124 HZ-Spoorzona	Hanzekwartier, Dronten
128 HZ-Rikk en De Noord	Hanzekwartier, Dronten
129 HZ Havenkade fase 2	Hanzekwartier, Dronten
231 De Graafschap 1e fase	Biddinghuizen
232 De Graafschap 2e fase	Biddinghuizen

In de onderstaande tabellen worden de kostenstijgingen en de omgang met het investeringskrediet nader geduid. Ook de effecten hiervan op de (eind)resultaten in de grondexploitaties zijn nader toegelicht en verantwoord.

Kosten Bouw - en woonrijpmaken	Begroot in Persp 2022 1-1-2022	Kosten t/m 1-1-2022	Gemaakte kosten in 2022	Volgens Persp 2022 nog beschikbaar	Raming 1-1-2023	Wijziging 2022 - 2023	Begroot in Persp 2023 1-1-2023
GREX/Project							
012 ECU w oon/ werk	207.074	130.783	-	76.290	446.491	370.200	577.274
015 Dronten west centrumgebied	4.510.808	3.553.130	837.411	120.267	475.267	365.000	4.865.808
034 De Gilden - Het Palet	13.144.776	7.116.964	999.440	5.028.371	5.528.371	500.000	13.644.776
123 HZ-Schoolzone	1.693.801	1.224.733	-	469.068	501.986	32.919	1.726.719
124 HZ-Spoorzone	2.873.551	485.628	1.203.536	1.184.386	2.141.979	957.592	3.831.143
128 HZ-Rikken De Noord	565.779	-	35.741	530.039	930.039	400.000	965.779
129 HZ Havenkade fase 2	6.191.333	15.999	-	6.175.333	5.839.735	335.598	5.855.734
231 De Graafschap 1e fase	5.527.448	3.480.504	1.042.108	1.024.836	1.964.836	940.000	6.467.448
232 De Graafschap 2e fase	4.692.203	-	60.779	4.631.425	4.931.425	300.000	4.992.203
Totaal	38.408.772	16.887.742	4.178.016	18.240.016	22.780.128	3.620.113	42.828.886

Werken Investeringskrediet	Totaal kosten	Dekking via Nota	Dekking via Henzekw artier	Aandeel
	1-1-2023	kosten verhaal	1-1-2023	per woning (1467 woningen)
Verleggen Ottodreef (50%)	1.545.844	781.077	764.767	525
Fiets/voetbrug Gangboord	520.000	123.376	396.624	272
Fiets/voetbrug Fase 1/2	440.000	104.395	335.605	230
Voetgangersbrug park	50.000	11.863	38.137	26
Fiets/voetbrug binnenhaven	90.000	21.353	68.647	47
Fietspad west/centrum	250.000	58.516	191.484	131
Loper de Noord	60.000	14.044	45.956	32
Ontsluiting Gangboord	120.000	28.471	91.529	63
Verbreden en herinrichting fietspad Gangboord	350.000	81.161	268.839	185
Aanleg Boulevard	140.000	32.769	107.231	74
Perigebied lage Vaart fase 1 4000m2	140.000	32.769	107.231	74
Perigebied lage Vaart fase 2 3000m2	100.000	23.406	76.594	53
Perigebied lage Vaart fase 3 14000m2	480.000	112.351	367.649	252
Vlonders fase 2	780.000	182.570	597.430	410
Totaal	6.086.844	1.808.121	3.467.724	2.378

Bovenstaande ontwikkelingen worden als aparte besluitpunten bij de vaststelling van de jaarrekening aan de raad voorgelegd.

Ontwikkelingen

Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar een mogelijke nieuwe locatie voor een "kindcentrum" in de kern van Dronten. Bijbehorend wordt een visie opgesteld voor deze en de vrijkomende locaties en aansluitende gebieden. In het centrum van Biddinghuizen zijn voorbereidingen gestart voor de realisatie van een nieuw gezondheidscentrum met daarbij een woningbouwprogramma. Dit op de oude locatie van Het Koetshuis. Een grondexploitatie voor deze ontwikkeling zal in 2023 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

Ook worden diverse locaties in beeld gebracht en onderzocht naar de mogelijkheden voor het realiseren van FLEX-woningen voor specifieke doelgroepen.

Woningbouwopgave Dronten Ontwikkelt

De raad van de gemeente Dronten wordt in 2023 voorgesteld om in te stemmen met een scenario, waarbij de gemeente geleidelijk groeit naar een gemeente met 60.000 inwoners in 2050. Kwaliteit gaat daarbij boven kwantiteit. Groei is geen doel op zich, maar draagt altijd bij aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente. De Dronter principes zijn leidend bij de ontwikkelingen. Ook wordt de raad gevraagd om in te stemmen met een drietal woonlocaties binnen de kernen en een drietal locaties aan de randen van de kern Dronten.

Met het instemmen van de raad op het voorstel wordt een belangrijke stap gezet in de verdere ontwikkeling van de Integrale Visie op de leefomgeving. Nader onderzoek en planuitwerking gebeurt in samenhang met de ontwikkeling van die Integrale Visie, zodat belangrijke thema's zoals het meegroeien van voorzieningen, natuur en landschap, klimaatadaptatie, mobiliteit en werkgelegenheid integraal kunnen worden afgewogen. Daarin is de samenwerking met het Rijk en regionale partners een randvoorwaarde.

Ontwikkelingen Derden

Binnen Dronten vinden diverse ontwikkelingen plaats voor de realisatie van woningbouw en/of bedrijventerreinen. Met deze ontwikkelaars zijn middels het sluiten van een anterieure overeenkomst afspraken gemaakt onder welke voorwaarden zij deze ontwikkelingen kunnen uitvoeren. Met het sluiten van deze overeenkomsten is ook het gemeentelijk kostenverhaal verzekerd. De afdrachten worden ingezet ter dekking van de gemeentelijke kosten voor de planontwikkeling (voorbereiding en toezicht gemeente) en de afdracht aan de bestemmingsreserves Fonds Bovenwijken, Bovenplanse Verevening en Bijdrage Ruimtelijke Ordening voor de projecten/investeringen benoemd in de Nota Kostenverhaal 2022 (raad september 2022). Daarnaast zijn er in bijdragen kosten van werkzaamheden opgenomen welke door de gemeente worden uitgevoerd ten behoeve van de ontwikkeling. Bijvoorbeeld de aanpassing van de Bisonweg/Biddingweg in Swifterbant.

In onderstaande tabel zijn deze anterieure overeenkomsten opgenomen:

Naam overeenkomst	Datum/Versie	Totale bijdrage
BPD - Swifterbant Zuid	10-3-2022	€ 9.847.621
De Boeg Van der Steeg	7-1-2020	€ 262.000
Ispa - Van Pijkere Rikken aan de Noord	3-3-2021	€ 383.727
Landgoed Artemis S'bant	19-7-2022	€ 27.189
Parkresidentie	2-3-2021	€ 471.000
Roelofs en Haase	2-5-2012	€ 430.948
Trebben Wonen B.V. - Flevomanege De Zuid	12-10-2021	koopsom (€ 1,4 mln.)
Windplan Blauw (NUON)	7-10-2016	€ 1.426.906
Windplan Blauw (SwifterwinT)	7-10-2016	€ 3.573.095
Windplan Groen	8-4-2019	€ 4.700.000

Ontwikkeling De Zuid (voormalige locatie Flevomanege) is het kostenverhaal verzekerd door verkoop van gemeentelijke gronden.

Analyse resultaat GREX

Financieel sluit de grondexploitatie in 2022 af met een resultaat van: **€ 0**
na verrekening met de bestemmingsreserve "Niet afgesloten exploitaties" (POC). Dit resultaat zal op onderdelen in het hiernavolgende nader worden toegelicht.
Dit resultaat is ontstaan door mutaties in de voorzieningen van de complexen in het Hanzekwartier: Havenkade 1e en 2e fase, Rikken De Noord, Spoorzone en De Graafschap 1e fase, en ECU plus het saldo van winstneming POC (€ 0,3 miljoen positief).

Algemene reserve (grex) 31-12-2022 / 01-01-2023				
Rentetoevoeging 2022				2,00%
Mutaties voorzieningen:	Stand 1-1-2022	Benodigd 31-12-2022	Mutaties 2022	Resultaat 2022
012 ECU woon/ werk	-	467.716-	467.716	
124 HZ-Spoorzone	-	238.784-	238.784	
127 HZ-Havenkade fase 1	1.304.494-	1.306.585-	2.091	
128 HZ-Rikken De Noord	-	130.309-	130.309	
129-HZ Havenkade fase 2	4.882.290-	4.509.834-	372.455-	
231 De Graafschap - 1e fase	1.629.746-	2.745.275-	1.115.529	
Subtotaal	7.816.530-	9.398.504-	1.581.974	
Disconto 2019 2%	156.331-		156.331-	
Totaal	7.972.861-	9.398.504-	1.425.643	1.425.643

Mutaties exploitatieresultaten:	Afwikking	POC	POC correctie
Woningbouw		-	
Bedrijventerreinen		1.444.617-	
Bijzondere bebouwing		58.052-	
Correctie POC voorgaande jaar tlv bestemmingsreserve			792.776
Correctie resultaat bestemmingsreserve HZ (zie RB)			407.511
Dotatie resultaat Bestemmingsreserve HZ (zie RB)		-	
Totaal		1.502.669-	1.200.287

Resultaat negatief 2022	1.123.261	1.123.261
Onttrekking resultaat grondexploitatie aan reserve AD**		1.425.643-
Correctie onttrekking Bestemmingsreserve HZ		407.511-
Dotatie resultaat Bestemmingsreserve HZ		-
Onttrekking bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC)		792.776-
Dotatie resultaat grondexploitatie aan bestemmingreserve Niet afgesloten exploitaties		1.502.669
Algemene reserve (grex) 31-12-2022		0

Het verloop van de reserve grondexploitatie is het jaarresultaat en mogelijke afdracht/ onttrekking aan de reserve algemene dienst. Van het resultaat wordt per saldo € 0,7 miljoen toegevoegd aan de reserve "Niet afgesloten exploitaties POC" en € 0,4 miljoen onttrokken aan de bestemmingsreserve Hanzekwartier. Het overige € 1,4 miljoen wordt onttrokken uit het resultaat van de Algemene dienst ter dekking van de mutatie voorzieningen. Beide mutaties worden met een apart besluitpunt bij deze jaarrekening door de raad vastgesteld.

Dit leidt per saldo tot een reserve grondexploitatie van € 0.

Algemene inhoudelijke activiteiten gedurende het jaar

Activiteiten algemeen

In 2022 zijn er geen nieuwe grondexploitaties door de raad vastgesteld.

Ten aanzien van de planontwikkeling heeft de focus in 2022 gelegen op de verdere uitwerking van de plannen De Gilden (Het Palet), De Graafschap 1e fase en 2e fase, Het Hanzekwartier (Scholenzone, Spoorzone en Havenkade fase 1 en fase 2, Rikken De Noord) en de Poort van Dronten fase 1 en 2, en ook ECU.

De uitvoeringsactiviteiten (bouw- en woonrijp maken) zijn vooral gericht geweest op De Gilden (afwerking openbare ruimte laatste delen 1e en 2e fase en Het Palet), De Spoorzone, Havenkade 1e fase, Rikken De Noord, De Graafschap 1e fase en de Poort van Dronten. Het verloop van alle uitgaven en opbrengsten is opgenomen in de "Staat van boekwaarden grondexploitatie".

Per 1 januari 2016 is de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gewijzigd. De commissie BBV heeft de afbakening, definiëring en verslaggevingsregels rondom grondexploitaties aangescherpt. Aanleiding voor deze verscherping betreft de invoering van de Vennootschapsbelasting (VpB), het creëren van zuiverdere toerekening van kosten, het vergroten van transparantie, eenduidigheid, en vergelijkbaarheid. De commissie heeft na 2016 hiervoor een 4-tal notities geschreven: notitie Grondexploitaties 2016 en de notitie Faciliterend Grondbeleid 2016 en in maart 2018 een toelichting op de tussentijdse winstneming middel de POC- methode (percentage of completion) zoals beschreven in de notitie Grondexploitatie 2016. In juli 2019 is er alsnog een gewijzigde notitie (Grondbeleid in begroting en jaarstukken) verschenen met daarin o.a. opgenomen hoe de POC-winst en ook de rente moet worden berekend. Voor 2023 is een actualisatie van deze notitie aangekondigd.

Op 24 november 2016 heeft de raad een besluit genomen inzake de toepassing van de gewijzigde regelgeving BBV. De wijzigingen door het toepassen van de gewijzigde regelgeving zijn verwerkt in de grondexploitaties en in de administratie.

De voorbereidingskosten zijn per 1 januari 2016 geactiveerd op de balans onder de post Immateriële activa (IMVA). De strategische gronden inclusief opstallen zijn opgenomen als Materiële vaste activa (MVA) op de balans.

Verloop boekwaarden 2022 (x € 1 miljoen)	Gronden in exploitatie			
	Woningbouw	Bedrijventerreinen	Bijzondere bebouwing	Totaal
Boekwaarde 1-1-2022	-1,5	15,3	1,1	14,9
Totaal	-1,5	15,3	1,1	14,9
Uitgaven				
Verwervingen	0	0	0	0
Organisatiekosten	1,5	0,3	0,5	2,3
Beheerskosten	0	0	0	0
Uitvoeringskosten	2,5	0	2,1	4,6
Rente	0	0,2	0	0,2
Afdracht fonds bovenwijks	0	0	0	0
	4,0	0,5	2,6	7,1
Opbrengsten				
Bijdragen/overig	0	0	0	0
Subsidies	0	0	0	0
Opbrengst grondverkopen	-2,0	-7,1	-0,9	-10,0
Totaal	-2,0	-7,1	-0,9	-10,0
Totaal uitgaven/opbrengsten	2,0	-6,6	1,7	-2,9
Afboeking/afwaardering./afwikkeling				
Afboekingen tlv voorzieningen	0	0	0	0
Correctie POC eerdere jr. tlv reserve POC	-0,4	0	-0,8	-1,2
Pocwinst	0	1,4	0,1	1,5
Afwikkelingen	0	0	0	0
Totaal	-0,4	1,4	-0,7	0,3
Totaal mutaties boekwaarde	1,6	-5,2	1,0	-2,6
Boekwaarde 31-12-2022	0,1	10,2	2,0	12,3

Afwikkeling complexen

Er zijn in 2022 geen complexen afgewikkeld.

POC

Gezien de aangescherpte regels inzake winstneming zoals opgenomen in de eerdergenoemde notitie van de commissie BBV een tussentijdse winst berekend op basis van de POC-methode van € 0,3 miljoen (resultante van € 1,5 miljoen winst en € 1,2 miljoen correctie van eerder genomen winsten). In dit saldo is opgenomen een bedrag van € 0,4 miljoen binnen de grondexploitatie De Scholenzone en Spoorzone dat gecorrigeerd wordt van het eerder genomen resultaat t.l.v. de reserve Hanzekwartier (reserve gevormd conform raadsbesluit B11.002029 d.d. 26-1-2012 vaststelling 123 Scholenzone HZ).

De POC-methode gaat uit van het procentuele gewogen gemiddelde van de gerealiseerde kosten en opbrengsten keer het geprognosticeerde resultaat op eindwaarde. Een deel van dit resultaat wordt bij bestemming gestort in de nieuwgevormde bestemmingsreserve "Niet afgesloten exploitaties". Dit omdat er zich onzekerheden kunnen voordoen (zie ook notitiegrondexploitaties 2016 commissie BBV (paragraaf 5.3)). De geformuleerde nieuwe beleidsregels, zoals opgenomen in de nota grondbeleid "Grond als basis voor regie" met toepassing van de huidige BBV-voorschriften (inclusief aanvullende notities maart 2018 en juli 2019), zijn nog steeds van toepassing. Onderstaande tabel geeft de berekening van de POC-winst per complex weer en ook de eerdergenoemde afwikkeling van de complexen.

Complex	POC<=2021 tw bw	Kosten %	Opbr %	POC	Eindwaarde	POC ber 2022	saldo poc t.o.v. vgjr	cor POC vgjr	POC winst 2022	POC<=2022 tw bw
Woningbouw										
031 De Gilden 1e fase	1.131.894-	99%	100%	99%	941.733-	934.757-	197.137	213.032	-	918.863-
032 De Gilden 2e fase	100.053-	100%	100%	100%	57.455-	57.206-	42.847	43.525	-	56.528-
034 De Gilden - Het Palet	2.276.725-	81%	96%	77%	2.733.756-	2.110.357-	166.368	166.368	-	2.110.357-
127 HZ-Havenkade	-	71%	61%	44%	1.386.559	605.632	605.632	-	-	-
128 HZ-Rikken De Noord	-	19%	0%	0%	130.309	-	-	-	-	-
129 HZ Havenkade fase 2	-	16%	0%	0%	4.509.834	-	-	-	-	-
231 De Graafschap 1e fase	-	85%	86%	73%	2.913.308	2.117.810	2.117.810	-	-	-
232 De Graafschap 2e fase	-	9%	0%	0%	1.107.104-	-	-	-	-	-
Subtotaal	3.508.672-							422.925	-	3.085.747-
Bedrijventerreinen										
155 Delta 5e fase	3.999.070-	90%	89%	80%	5.113.271-	4.093.128-	94.058-	-	94.058-	4.093.128-
161 Poort van Dronten fase 1	81.761-	78%	44%	34%	1.079.987-	371.311-	289.550-	-	289.550-	371.311-
162 Poort van Dronten fase 2	-	86%	0%	0%	113.223-	-	-	-	-	-
285 Oldebroekerweg 1e fase	2.758.064-	97%	91%	89%	3.193.950-	2.835.307-	77.243-	-	77.243-	2.835.307-
382 Tarpan	3.500.373-	95%	91%	87%	5.175.689-	4.484.139-	983.766-	-	983.766-	4.484.139-
Subtotaal	10.339.268-							-	1.444.617-	11.783.885-
Bijzondere bebouwing										
012 ECU woon/ werk	29-	69%	15%	10%	506.270	51.359	51.388	29	-	-
015 Dronten west	1.177.997-	94%	96%	90%	895.615-	808.175-	369.822	369.822	-	808.175-
115 De West-kantoren	4.697-	97%	100%	97%	4.866-	4.697-	-	-	-	4.697-
123 HZ-Scholenzone	1.604.270-	73%	37%	27%	4.563.009-	1.240.262-	364.008	364.008	-	1.240.262-
124 HZ-Spoorzona	45.503-	37%	43%	16%	1.430.349	232.165	275.668	43.503	-	-
271 Driehoek Baan woon/werk	-	97%	0%	0%	0	-	-	-	-	-
371 Bloemenzoom woon/werk	1.042.180-	80%	95%	75%	1.458.594-	1.100.232-	58.052-	-	58.052-	1.100.232-
Subtotaal	3.874.676-							777.362	58.052-	3.153.366-
Totaal	17.722.616-							1.200.287	1.502.669-	18.022.998-

Grondverwerving

In 2022 zijn geen gronden verworven voor actieve grondexploitaties. Voor de verdere ontwikkeling van Het Hanzekwartier is een strategische aankoop gedaan voor het perceel gelegen aan de Energieweg 6. De helft van deze aankoop is gedekt uit de toegekende woningbouwimpuls subsidie (2e tranche). De aankoop is geactiveerd binnen de categorie Materiële Vaste Activa (MVA).

Uitvoeringswerkzaamheden

In 2022 was een aantal noemenswaardige bestekken in uitvoering.

werken 2022-2023			gereed 2022	lopend werk 2023
015 Dronten west	110	TAW / BRM oeverafwerking centrum Dronten-West		x
015 Dronten West	118	BRM Lidl Beursstraat		x
015 Dronten West		WRM Lidl Beursstraat		x
031 De Gilden 1e fase	104-T-03	Wijnkopersgilde		x
031 De Gilden 1e fase	104-T-03g	Wijnkopersgilde		x
031 De Gilden 1e fase	104-T-02g	Bontwerkersgilde		x
031 De Gilden 1e fase	137	137 TAW De Gilden 1e fase, Noordzijde Wateras		x
032 De Gilden 2e fase	109	TAW 2e fase, deel 3, Smederij en Aambeeld		x
032 De Gilden 2e fase	54	TAW 2e fase, kop Wateras		x
034 De Gilden Het Palet	134 (122)	TAW Palet West Popart		x
034 De Gilden Het Palet	T122-02	Palet West weids wonen		x
034 De Gilden Het Palet	119	BRM Palet oost, 4e fase zuidelijke deel		x
034 De Gilden Het Palet	116	TAW Palet Oost 1e fase Hooiwagen	x	
034 De Gilden Het Palet	91	TAW Het Palet - wisentzone		x
034 De Gilden Het Palet		ovl wisentzone 4 palet + deel hoofdontsluitingsweg		x
034 De Gilden Het Palet	100	Palet oost 2e fase		x
034 De Gilden Het Palet		Palet oost 3e fase (Jeroen Boschstraat)		x
034 De Gilden Het Palet	100-T-02	Palet oost 4e fase		x
034 De Gilden Het Palet		planaankleding		x
034 De Gilden Het Palet		ondergrondse containers		x
034 De Gilden Het Palet		brug palet wisentzone		x
115 De West-kantoren	83	Parkeren Eskimolaan en Terminator		
124 HZ-Spoorzona	153-08	Hanzekwartier KWApLein		x
124 HZ-Spoorzona		BRM OFW Koopmans		x
124 HZ-Spoorzona		verleggen Ottodreef		
127 HZ-Havenkade	143	BBL de Zate	x	
127 HZ-Havenkade	145-03	WRM Hanzekwartier fase 1 (deel 1)		x
127 HZ-Havenkade	145	WRM Hanzekwartier fase 1 (deel 2)		x
128 HZ Ispa Rikken		BRM Ispa Rikken		x
??? HZ Schoolzone		BRM Parkwachters		
129 HZ Havenkade fase 2		BRM fase 2		
231 De Graafschap 1e fase	136	TAW Graafschap fase 1		x
231 De Graafschap 1e fase	136	OVL Graafschap fase 1		
231 De Graafschap 1e fase	136-01	Graafschap groen		x
371 Bloemenzoom	147-02	WRM ontsluitingsweg Bloemzoom	x	
AD	148	TAW Gravier dOrpad langs Lage Vaart (Aeres)		x
AD	149	TAW hekwerk dierenweide	x	

Deze uitvoeringsbestekken zijn binnen de daarvoor bestemde onderdelen van de exploitatieopzetten/beschikbare kredieten uitgevoerd.

Grondprijzen

De grondprijzen voor 2022, opgenomen in de grondexploitaties, zijn in overeenstemming met de systematiek en uitgangspunten in de door het college vastgestelde grondprijzennota van 16 december 2021.

Grondverkoop

Binnen de categorie woningbouw en bijzondere bebouwing heeft in 2022 grondverkoop plaats gevonden in de plannen Het Palet, Bloemenzoom en De Graafschap 1e fase.

Grondexploitatie (complex)	2022
012 ECU	
015 Dronten-west centrumgebied	
031 De Gilden - 1e fase	
032 De Gilden - 2e fase	
034 De Gilden - 3e fase "Het Palet"	36
123 Scholenzone Hanzekwartier	
124 HZ-Spoorzona	
127 HZ-Havenkade fase 1	
128 HZ Rikken De Noord	
129 HZ Havenkade fase 2	
231 De Graafschap 1e fase	18
232 De Graafschap 2e fase	
371 Bloemenzoom	6
Totaal grondexploitatie 60	60

In de categorie bedrijventerreinen is in 2022 voor 9,2 ha aan grondverkoop gerealiseerd. Het betreft verkopen binnen de complexen Poort van Dronten 1e fase, Business Zone Delta en Tarpan. De verkopen (exclusief derden) van de afgelopen 5 jaar van de bedrijventerreinen laten het volgende beeld zien:

Verkochte hoeveelheid bedrijventerreinen	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hectares	3,3	0,9	1,2	2,7	2,0	9,2
Verkoopopbrengst	€ 2.461.600	€ 600.326	€ 762.666	€ 2.028.619	€ 1.605.793	€ 7.000.036
Gemiddelde prijs per m ²	€ 74	€ 64	€ 65	€ 74	€ 79	€ 76

De in de tabel genoemde prijzen betreffen de gemiddelde verkoopprijzen. Voor de bedrijventerreinen gelegen in Biddinghuizen en Swifterbant liggen de prijzen lager dan voor de bedrijventerreinen in Dronten.

De in de tabel genoemde prijzen betreffen de gemiddelde verkoopprijzen. Voor de bedrijventerreinen gelegen in Biddinghuizen en Swifterbant liggen de prijzen lager dan voor de bedrijventerreinen in Dronten.

Exploitatieopzetten

Jaarlijks wordt per 1 januari van het jaar alle grondexploitaties op uniforme wijze in beeld gebracht en wordt inzage gegeven in het weerstandsvermogen van de grondexploitaties.

Vennootschapsbelasting

Het grondbedrijf van de gemeente Dronten vormt een onderneming als bedoeld in de Wet Vennootschapsbelasting (VpB). In september 2019 is met de Belastingdienst een Vaststellingsovereenkomst (VSO) getekend in het kader van vooroverleg ten aanzien van het grondbedrijf. In deze VSO zijn met name de uitgangspunten voor de bepaling van de fiscale winst vastgelegd.

De aangifte vennootschapsbelasting 2021 is in november 2022 ingediend. Deze aangifte sluit met een belastbare winst van € 2.602.872.

In 2021 zijn er aanzienlijk hogere winsten door het grondbedrijf gerealiseerd als in voorgaande jaren. De verwachting is dat over het jaar 2022 ook een hogere fiscale winst zal worden behaald. In verband hiermee hebben we de Belastingdienst verzocht om de voorlopige aanslag VpB 2022 te verhogen. Deze nadere voorlopige aanslag is in december 2022 betaald.

De aangifte vennootschapsbelasting wordt jaarlijks ingediend nadat de jaarrekening definitief is vastgesteld door de raad (bestendige gedragslijn).

Ontwikkelingen per complex boekjaar 2022

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de activiteiten van het afgelopen boekjaar 2022.

Woningbouw

De Gilden – 1e fase (complex 031)

In fase 1 zijn alle projecten afgebouwd en laatste delen woonrijp gemaakt.

De Gilden – 2e fase (complex 032)

In dit volledig afgebouwde gebied zijn het afgelopen jaar alleen nog inspanningen geweest t.b.v. woonrijp maken (kop Wateras en Wijnkopersgilde).

Het Palet (complex 034)

Het gebied ten westen van de Gildepenningdreef is volledig uitgegeven en de aandacht heeft zich gericht op het verder woonrijp maken van dit gebied. In het oostelijk deel zijn nog wel gronden verkocht, met name voor de realisatie van sociale woningbouw. In dit gebied is ook een brug voor voetgangers en fietsers gerealiseerd die het Palet met de Wisentzone verbindt.

Havenkade fase 1 (complex 127)

December 2017 is door de raad de grondexploitatie - en het bestemmingsplan Havenkade vastgesteld, Toen is ook ingestemd met het ontwikkelplan van Van Wijnen Projectontwikkeling Noord BV voor de bouw van ca. 145 woningen. In 2022 heeft Van Wijnen het appartementengebouw De Silo met 34 appartementen aan de Hanzekade, 14 2[^]1 kapwoningen en één vrijstaande woning aan de Bryggen opgeleverd.

Havenkade fase 2 (complex 129)

Voor de 2e fase is in 2021 door de gemeenteraad een grondexploitatie vastgesteld. Het gebouw en het perceel van het landbouwmechanisatiebedrijf aan de Nijverheidsweg is tot ver in 2022 in gebruik geweest als corona teststraat. Hierom is de sloop van het pand uitgesteld. De gemeente heeft in 2022 overeenstemming bereikt over de aankoop van het pand Nijverheidsweg 15 (Aankoop begin 2023).

De verdere planontwikkeling door Van Wijnen was in afwachting van deze aankoop tijdelijk stil gelegd, maar is nu weer opgepakt.

Rikken De Noord (complex 128)

In 2021 is overeenstemming bereikt met een projectontwikkelaar over de herontwikkeling van de locatie van woonwinkel Rikken. Hiervoor is door het college een anterieure - en een kooprealisatie overeenkomst gesloten met de projectontwikkelaar. De gemeenteraad heeft de bijbehorende grondexploitatie vastgesteld. In de zomer van 2022 heeft de Raad van State het beroepschrift van omwonenden ongegrond verklaard. Door de ontwikkelaar is de sloop van de panden voortvarend ter hand genomen en de gemeente is gestart met het bouwrijp maken van het terrein. Met de omwonenden is een participatietraject gestart voor de definitieve inrichting van de openbare ruimte (woonrijp maak fase).

De Graafschap 1e fase (complex 231)

In 2022 hebben de activiteiten zich gericht op de verdere planontwikkeling en woonrijp maken. Een 4-tal kavels voor projectmatige vrijstaande woningen zijn teruggegeven (onvoldoende belangstelling). Deze kavels zullen als zelfbouwkavels worden uitgegeven. Voor de invulling van 1 projectmatige bouwproject (12 boerderijkavels) worden nadere afspraken gemaakt.

De Graafschap 2e fase (complex 232)

In december 2021 heeft de raad de grondexploitatie vastgesteld voor de ontwikkeling van 211 woningen. De aanbesteding voor het bouwrijp maken loopt. Met RVB zijn afspraken gemaakt over de verwerving van gronden. Het uitwerkingsplan is in procedure genomen. Eerste uitgaven worden eind 2023 verwacht.

Bedrijventerreinen

Business-zone Delta 5e fase (complex 155)

De laatste kavel betrof een interne levering in 2022 voor de uitbreiding van de milieustraat. Binnen het complex 155 is een gedeelte van 2,7 ha beschikbaar voor de realisatie van kantoren. In de loop van 2023 zal mogelijk een andere visie op de kantoren worden voorgesteld waarbij deze worden bestemd als reguliere bedrijfskavels of deels voor woningbouw voor bijzondere doelgroepen.

Poort van Dronten 1e fase (complex 161)

In 2022 was de ingezette belangstelling uit 2021 nog steeds van toepassing. Door de economische situatie (hoge bouwkosten, inflatie en hoge rente, geen aannemerscapaciteit) zijn een aantal partijen afgehaakt. Voor de levering van 11,9 hectare is eind 2021 een koopovereenkomst ondertekend met ontbindende voorwaarden. Deze verkoop is voor de helft in 2022 geëffectueerd. Begin 2023 wordt het restant geleverd.

Poort van Dronten fase 2 (complex 162)

In 2022 was de uit te geven kavel van 3,8 ha gereserveerd voor een logistieke partij. Echter door het niet kunnen financieren is deze partij afgehaakt. Vanuit acquisitie heeft deze kavel hoge prioriteit.

Oldebroekerweg (complex 285)

De 1e fase is in 2000 in exploitatie genomen. In 2021 zijn alle reguliere kavels uitgegeven. Per 31-12-22 is bedraagt de voorraad 0,4 ha. Dit betreft 4 woonwerk kavels aan de Koornmaaier. Met de ontwikkelende partij is een anterieure overeenkomst afgesloten voor de ontwikkeling van de 2e fase bedrijventerrein De Toekomst (11,8 ha. uitgeefbare grond). Hiermee is het kostenverhaal verzekerd. In 2022 m2 resteert nog circa 5.0 ha als uitgeefbare grond. Op dit moment zijn de voorbereidingen getroffen voor de aanleg van de ontsluiting op de Oldebroekerweg en afwerking van de openbare ruimte met groen.

Tarpan (complex 382)

Dit complex is in 2000 in exploitatie genomen. In 2022 er 28.441 m² aan gronden verkocht. Per 31-12-2022 bedraagt de voorraad 1,6 ha.

Winkel- en bijzondere bebouwing

ECU (woon/werk) (complex 012)

In 2014 is het woon-zorgcomplex gerealiseerd. Heden wordt nog gekeken naar verdere ontwikkeling van het restant plangebied. Gesprekken met een potentiële kandidaat voor de ontwikkeling lopen met betrekking tot ontwikkeling 40 zorgappartementen en 12 woningen.

Dronten west - centrumgebied (complex 015)

De bouw van de Lidl supermarkt + 18 appartementen is in 2021 gestart. Daarnaast is de woonrijp fase en bijbehorende planning uitgewerkt zodat deze ter hand kan worden genomen zodra de bouw gereed is. In 2021 zijn ook stappen gezet om een beeld te vormen van het programma van het resterende deel van het centrum dat nog voor ontwikkeling in aanmerking komt en zijn verkennende gesprekken geweest met een marktpartij (perceel nabij de rotonde).

De West kantoren (complex 115)

Het bestemmingsplan is in 2012 onherroepelijk geworden. De grond voor de ontwikkeling is in 2013 aan de ontwikkelaar geleverd. Deze eerste kantoorvilla is in december 2015 opgeleverd. Tot en met 2019 zijn er nu totaal 4 kantoorvilla's gerealiseerd. Kosten zijn er gemaakt voor de aanleg van parkeerplaatsen. Voor de laatste kavel is er belangstelling. In 2023 is de verwachting dit complex af te wikkelen.

Scholenzone Hanzekwartier (complex 123)

In 2012 is door de raad de grondexploitatie en het bestemmingsplan vastgesteld. In 2021 is de selectieprocedure afgerond voor de ontwikkeling van twee bouwvlakken aan De Morinel. Doelgroep voor deze woningbouw zijn 55-plussers. In 2022 heeft de projectontwikkelaar het plan verder uitgewerkt en gereed gemaakt voor verkoop/aanvraag omgevingsvergunning. Verder is gewerkt aan de plannen voor de praktijkschool van het Almere college met de met daarboven huurappartementen van OFW aan de oostzijde van het Koning Willem Alexander plein. De raden van bestuur van OFW en het Almere college en de gemeenteraad van Dronten hebben in 2021 ingestemd met de plannen. Grote uitdaging bij de uitwerking zijn de zeer sterk gestegen bouwkosten.

Spoorzone Hanzekwartier (complex 124)

In december 2020 heeft de gemeenteraad de grondexploitatie Spoorzone vastgesteld. Voor de bouw van een complex aan het Koning Willem Alexanderplein is overeenstemming bereikt met een ontwikkelaar. In 2021 is de omgevingsvergunning verleend voor in totaal 125 wooneenheden. De bouw is voortvarend gestart en eind 2022 zijn de contouren van de gebouwen zichtbaar. Verder is de verlegging van de Ottodreef in 2022 gerealiseerd. Daarnaast zijn plannen verder uitgewerkt voor de bebouwing van het deel richting de Lage Vaart. Hiervoor is de gemeente in overleg met een ontwikkelaar in samenwerking met OFW. Voor de bouw van rijwoningen in dit plandeel is nog een wijziging van het geldende bestemmingsplan noodzakelijk. Ook hier is de grote uitdaging de sterk gestegen bouwkosten.

De Driehoek Biddinghuizen (complex 271)

De tot nu toe gemaakte kosten betreffen voornamelijk planontwikkelingskosten en rente.

Bloemenzoom (complex 371)

De 2[^]1 kap woningen zijn herverkaveld als 5 particuliere kavels. In 2022 zijn de laatste 2 geleverd. Ook zijn 4 woonwerkkavels uitgegeven. Voor de laatste 2 woonwerkkavels is sprake van een reservering. Voor de woon/werk locatie wordt een dubbele bestemming gehanteerd, zowel wonen als woonwerk. De ontsluiting op de Biddingweg is afgerond.

Verschillenanalyse

Doordat alle exploitaties in eenzelfde uniform rekenschema zijn opgenomen kan eenvoudig een verschillenanalyse met de gegevens van 2022 worden gemaakt. Door de grondexploitaties te actualiseren geeft de meerjarenprognose het perspectief dat als aanvulling op de jaarrekening een instrument is, waarmee jaarlijks de grondexploitaties nauwlettend kunnen worden geanalyseerd en aangestuurd.

De totale boekwaarde is in 2022 afgenomen met € 2,6 miljoen van € 14,8 miljoen tot € 12,3 miljoen. Dit komt mede door toepassing van POC-methode voor de tussentijdse winstneming en toename van de grondverkoppen binnen de bedrijventerreinen.

Overzicht verschillenanalyse complexen Perspectiefnota 2023 met 2022

In onderstaande tabel is een verdeling gemaakt naar de functies van woningbouw, bedrijventerreinen en bijzondere bebouwing. Verder is per functie een overzicht gegeven van de exploitatieresultaten van de afzonderlijke complexen. Per complex wordt aangegeven wat de boekwaarde, de nog te realiseren kosten en opbrengsten, eindwaarde en startwaarde (01-01-2023) zijn. Behalve de boekwaarde betreft het hier geprognosticeerde waarden. Daarnaast wordt per complex aangegeven wat het verschil is tussen dit jaar (01-01-2023) en vorig jaar (01-01-2022 geïndexeerd met 2% zijnde discountofactor).

	Boekwaarde	Kosten	Opbrengsten	Eindwaarde	Jaar	Startwaarde('22)	Startwaarde('22)	Startwaarde('23)	2022-2023
Woningbouw									
031 De Gilden 1e fase	271.424-	265.903	-	7.801-	2023	7.648-	-	-	7.648
032 De Gilden 2e fase	138.561-	139.693	-	0	2023	0	-	-	0-
034 De Gilden - Het Palet	5.846.133-	6.957.944	1.654.310	553.612-	2024	532.115-	737.751-	752.506-	220.391-
127 HZ-Havenkade	1.379.421	1.704.413	1.778.738	1.386.559	2025	1.306.585	1.304.494	1.330.584	23.999
128 HZ-Rikken De Noord	258.073	1.133.215	1.268.613	135.574	2024	130.309	466.380-	475.708-	606.017-
129 HZ Havenkade fase 2	1.739.517	9.117.389	6.448.531	4.979.222	2027	4.509.834	4.882.290	4.979.936	470.102
231 De Graafschap 1e fase	2.188.361	2.416.518	1.849.375	2.913.308	2025	2.745.275	1.629.746	1.662.341	1.082.934-
232 De Graafschap 2e fase	744.637	7.914.238	9.857.123	1.222.333-	2027	1.107.104-	1.412.162-	1.440.405-	333.301-
subtotaal	53.891	29.649.313	22.856.690	7.630.917		7.045.136	5.200.237	5.304.242	1.740.894-
Bedrijventerreinen									
155 Delta 5e fase	421.758	901.910	4.716.158	4.148.054-	2037	3.082.065-	3.153.574-	3.216.645-	134.580-
161 Poort van Dronten fase 1	5.666.081	3.869.920	10.515.059	943.739-	2031	789.678-	616.849-	629.186-	160.492
162 Poort van Dronten fase 2	3.061.561	510.223	3.854.700	299.709-	2029	260.915-	247.995-	252.955-	7.960
285 Oldebroekerweg 1e fase	479.550	159.607	803.241	168.021-	2026	155.226-	175.912-	179.430-	24.204-
382 Tarpan	537.774	294.956	978.106	150.740-	2029	131.228-	974.150-	993.633-	862.405-
subtotaal	10.166.724	5.736.616	20.867.264			4.419.112-	5.168.480-	5.271.850-	852.738-
Bijzondere bebouwing									
012 ECU woon/ werk	1.196.881	646.491	1.381.772	506.270	2026	467.716	144-	147-	467.863-
015 Dronten west centrumgebied	127.373-	553.132	486.930	60.715-	2024	58.357-	148.611-	151.583-	93.226-
115 De West-kantoren	24.824-	24.936	-	92-	2023	90-	93-	95-	5-
123 HZ-Scholenzone	1.284.400	1.164.956	5.239.372	3.150.372-	2030	2.688.812-	2.932.108-	2.990.750-	301.938-
124 HZ-Spoorzone	217.137	2.984.967	3.010.746	253.400	2030	238.784	285.458-	291.167-	529.951-
271 Driehoek Baan woon/werk	346.014	12.116	358.607	-	2026	-	0	0	0
371 Bloemenzoom woon/werk	861.901-	867.294	298.536	303.338-	2025	285.843-	401.070-	409.091-	123.248-
subtotaal	2.030.334	6.253.892	10.775.963			2.326.602-	3.767.484-	3.842.834-	1.516.232-
Totaal	12.250.949	41.639.821	54.499.917			299.422	3.735.727-	3.810.442-	4.109.864-

Perspectief grondexploitatie

Met het Perspectief (meerjarenprognose) 2023 wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop uitvoering is gegeven aan het grondbeleid en de doelstelling van de grondexploitaties. Hiervoor is naast het verwachte resultaat van de gezamenlijke grondexploitaties, bepaald welke risico's op deze complexen worden gelopen. Aan de hand van de stand van de algemene reserve, voorzieningen, claims en de exploitatieresultaten van de gronden in exploitatie wordt de vermogenspositie (aanwezig weerstandsvermogen) bepaald. Het aanwezige en toekomstige vermogen wordt afgezet tegen het gewenste weerstandsvermogen om zodoende te kunnen bepalen hoe de grondexploitatie ervoor staat.

Weerstandsvermogen

Vorig jaar was de stand van het toekomstig weerstandsvermogen € 10,7 miljoen. Het huidige toekomstig weerstandsvermogen van € 12,6 miljoen, ligt boven het gewenste niveau van € 5,6 miljoen (vorig jaar € 5,5 miljoen).

Het gewenste weerstandsvermogen is per ultimo 2022 becijferd op € 5,5 miljoen. Deze is opgebouwd uit 3 jaar rentelasten over de laatst bekende boekwaarde en een component herontwikkelingskosten zijnde 75% van de personeelslasten voor een periode van 3 jaar.

Jaarrekening 2022 / Perspectiefnota stand per 1-1-2023			
Verwacht resultaat grondexploitaties (zie 3.3.2)			
woningbouw		7.045.137	
bedrijventerreinen		4.419.112-	
bijzondere bebouwing		2.326.601-	
resultaat exploitaties	A	299.424	neg 299.424
Risico's			
algeheel expl. risico's bij 0,5% minder opbr.stijging		750.000	
afzetrisico stagnatie woningbouw (3 jaar -10%)		100.000	
risico geen opbrengststijging woningbouw 10 jr.		1.000.000	
risico algehele korting van 5% op woningbouw		1.300.000	
beheersmaatregel risico 20% v.d. opbrengsten > 10 jaar		400.000	
		3.550.000	
projectgebonden risico's		-	
	B	3.550.000	neg 3.550.000
Totaal stand exploitaties			3.849.424
Reserves, voorzieningen en claims			
algemene reserve grex 1-1-2022 (inclusief rente 2022)		-	
resultaat grondexploitatie 2022 (na toepassing POC methode)		1.123.261	
correctie bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC)		792.776-	
correctie bestemmingsreserve Hanzekwartier		407.511-	
resultaat voor dotatie		77.026-	
dotatie bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties POC		1.502.669	
onttrekking reserve AD**		- 1.425.643	
dotatie bestemmingsreserve Hanzekwartier		-	
Stand algemene reserve per 31-12-2022		-	
bestemmingsreserves		7.045.490-	
voorzieningen bouwgrondexploitatie		9.398.504-	
risicovoorziening Poort van Dronten 1e fase > 10 jaar		-	
Aanwezige vermogen per 31-12-2022		16.443.994-	
claims op algemene en bestemmingsreserve		-	
	C	16.443.994-	pos 16.443.994-
Toekomstig weerstandsvermogen		A+B+C	12.594.570-
Gewenst weerstandsvermogen			5.575.000-
Saldo			7.019.570-

Resultaat

Alle complexen in exploitatie genomen gronden kennen gezamenlijk een boekwaarde van € 12,3 miljoen. Het totaal van de grondexploitatie-complexen kent na realisatie een financieel negatief resultaat van € 0,03 miljoen berekend naar 1 januari 2023.

Complex	Boekwaarde 31-12-2022	Nog te realiseren		Resultaat op Startwaarde (1-1-2023)	Status
		Kosten	Opbrengsten		
Woningbouw	53.891	29.649.313	22.856.690	7.045.137	tekort
Bedrijventerreinen	10.166.723	5.736.616	20.867.265	-4.419.112	overschot
Bijzondere bebouwing	2.030.334	6.253.891	10.775.962	-2.326.601	overschot
Totaal	12.250.948	41.639.820	54.499.917	299.424	tekort

De startwaarde is de resultante van de boekwaarde, nog te maken kosten en opbrengsten gecorrigeerd met de inflatie en rente-invloeden contant gemaakt naar 1-1-2023.

Reserves en voorzieningen

Ten behoeve van de grondexploitaties welke een tekort vertonen, dient een voorziening getroffen te worden. Op basis van deze Perspectiefnota worden de te treffen voorzieningen per 1-1-2023 verhoogd met € 1,4 miljoen tot € 9,4 miljoen.

De stand van de reserves per 31-12-2022 is € 7,1 miljoen en bestaat uit 4 benoemde reserves waarvan de reserve 'Voorz. Acc. Biddinghuizen/Swifterbant' is opgeheven ten gunste van de ontwikkeling van het MFC Swifterbant. De andere 3 betreffen: bestemmingsreserve Niet Afgesloten Exploitaties (POC), bestemmingsreserve Hanzekwartier en bestemmingsreserve Het Palet.

In onderstaande tabel is weergegeven de stand van de huidige bestemmingsreserves en voorzieningen.

Bestemmingsreserves	Stand 1-1-2022	Rente 0,0 %	Mutaties 2022	Stand 31-12-2022
Voorz. acc. Biddinghuizen/Swifterbant	258.483	-	- 258.483	-
Bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC)	3.465.135	-	709.893	4.175.028
Bestemmingsreserve HZ (rb grex 123)	1.647.773	-	- 407.511	1.240.262
Het Palet	1.630.200	-	-	1.630.200
Totaal	6.743.108	-	302.382	7.045.490

Voorzieningen	Stand 1-1-2022	Benodigd	Discontovoet 2,0 %	Mutaties 2022	Stand 31-12-2022
012 ECU woon/ werk	-	467.716	-	467.716	467.716
124 HZ-Spoorzone	-	238.784	-	238.784	238.784
127 HZ-Havenkade fase 1	1.304.494	1.306.585	26.090	- 23.999	1.306.585
128 HZ-Rikken De Noord	-	130.309	-	130.309	130.309
129-HZ Havenkade fase 2	4.882.290	4.509.834	97.646	- 470.102	4.509.834
231 De Graafschap - 1e fase	1.629.746	2.745.275	32.595	1.082.934	2.745.275
Totaal	7.816.530	9.398.503	156.331	1.425.642	9.398.503

1.4.8 Paragraaf Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. Uitgangspunt hierbij is dat iedereen recht heeft op toegang tot publieke informatie en dat alle overheidsinformatie in beginsel openbaar is. Alleen in uitzonderingsgevallen wordt hiervan afgeweken.

De wet is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het is derhalve essentieel dat bestuursorganen werk maken van het op orde krijgen van de informatiehuishouding.

Alle bepalingen van de Woo zijn 1 mei 2022 in werking getreden, behalve de kern van de Woo: artikel 3.3, eerste en tweede lid: betreffende de verplichting tot het actief openbaar maken van categorieën documenten; waarbij op grond van artikel 3.1 van de Woo geldt dat het hier een inspanningsverplichting betreft.

Deze verplichting tot actieve openbaarmaking treedt in werking op een bij Koninklijk Besluit of ministeriële regeling nader te bepalen datum. Bovendien zal de verplichting in fases over een periode van acht jaar in werking treden.

Het door het Rijk op te zetten Platform Open Overheidsinformatie (afgekort: PLOOI) zou als platform moeten gaan dienen voor de actieve openbaarmaking. Op 23 december 2022 heeft de Minister van BZK in een kamerbrief aangegeven de verdere ontwikkeling van PLOOI stop te zetten en te starten met een eenvoudiger platform.

In dit licht is het ook nog niet duidelijk wanneer de verplichting tot actieve openbaarmaking ingevoerd gaat worden.

Beleid

Om duidelijkheid te krijgen wat de gevolgen van de invoering van de Woo zijn voor processen en systemen van de gemeente Dronten is in 2022 een extern bureau gevraagd om te komen tot een impactanalyse. Tevens is gevraagd een voorstel voor implementatie van de Woo uit te werken.

Allereerst is onderzocht of de noodzakelijke maatregelen per 1 mei genomen zijn. Vervolgens is een impactanalyse uitgevoerd naar de huidige werkwijze m.b.t. de 11 categorieën in verband met de actieve openbaarmaking in de toekomst.

Uiteraard zijn de vanaf 1 mei 2022 ontvangen Woo-verzoeken afgehandeld conform de nieuwe regelgeving.

Jaarcijfers 2022

In 2022 zijn 15 Woo-verzoeken geregistreerd en afgehandeld. Er zijn geen bezwaarschriften tegen Woo-besluiten ontvangen.

Actieve openbaarmaking

Zoals boven aangegeven geldt de verplichte actieve openbaarmaking nog niet. Overigens maakt de gemeente diverse documenten actief openbaar, al dan niet verplicht op grond van andere wetgeving, zoals de Wabo, de Bekendmakingswet en de Wet elektronische publicaties.

Het gaat o.a. om:

- algemeen verbindende voorschriften (met name verordeningen);
- beleidsregels;
- verkeersbesluiten;
- aanvragen, weigeringen of verleningen van vergunningen
- ruimtelijke plannen

1.4.9 Paragraaf subsidies

Subsidieverlening

De gemeente verleent subsidies om bepaalde doelen te bereiken. De doelen zijn terug te vinden in de programmabegroting, beleidsnota's, themaplannen, projectplannen en andere kadernota's. De subsidieverlening moet voldoen aan de voorschriften van de Algemene wet bestuursrecht en de lokale Algemene subsidieverordening. Met een subsidie kunnen de kosten van een activiteit geheel of gedeeltelijk worden betaald.

De Subsidieregeling 2022 bevat nadere regels voor subsidieverlening voor het jaar 2022. De regeling bepaalt dat er twee subsidievormen zijn: activiteitensubsidies en basissubsidies. Een activiteitensubsidie verstrekt de gemeente voor een activiteit van een subsidieontvanger, die daarmee een prestatie, product of dienst levert. De basissubsidie is een subsidie voor vrijwilligersorganisaties in de vorm van een tegemoetkoming in de bestuurlijke kosten.

Subsidies gemeente Dronten	Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022
Bijdrage aan Wereldwinkel	16	33	33	16
Exploitatiesubsidie Stichting FlevoMeer Bibliotheek	1.656	1656	1.694	1.688
Stichting 4 mei Herdenking Dronten	0	10	10	10
Stimulering lokale initiatieven kunstprojecten	0	22	95	73
Algemene voorzieningen, waaronder Pas van Dronten, Stichting Onder Dak, Mee, OBD etc.	569	243	589	591
Brede impulssubsidie buurtsportcoaches	252	223	283	282
Bijdragen aan Dorpsbelangen	12	30	30	29
Bijdragen aan kunst(eventen) in openbare ruimte	15	12	56	55
Bijdragen aan jongerenwerk en verslavingszorg	97	49	49	75
Participatietrajecten schuldenpreventie	80	83	84	84
Cofinanciering LEADER	96	0	208	191
OV-maatje leerlingenvervoer	6	0	0	6
Peuterspeelzaal- en schoolmaatschappelijk werk	980	974	1.076	937
Stichting DOES	135	187	142	142
Bijdrage aan peuterspeelzaalwerk	316	372	379	286
Opvang en beschermd wonen, waaronder Woonstart	252	843	676	254
Exploitatiesubsidie Stichting De Meerpaal	3.307	3302	3.426	3.419
Schuldhelpverlening	364	279	353	340
Projecten lokaal onderwijsbeleid	0	15	85	95
Centrum Jeugd en Gezin	789	811	867	820
Sportevenementen en -promotie	70	182	348	282
Exploitatiesubsidie Stichting MFG2	172	121	121	182
Exploitatiesubsidie Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland	375	422	388	397
Buurtbemiddeling	45	45	45	41
Bijdrage aan Stichting Nationale Boomfeestdag	0	1	1	0
VVV-activiteiten	0	13	13	0
Economische ontwikkeling Floriade	-	-	25	25
Leerplichtwet	-	-	24	41
Volwassenen educatie	-	-	65	76
Jeugdgezondheidszorg, waaronder Woonstart	-	-	217	232
Stichting Vluchtelingenwerk	-	-	15	15
Hospice	-	-	0	15
Gezonde leefstijl	-	-	95	93
Basissubsidie	-	-	28	28
Bijdrage aan lokale (sport)evenementen	-	-	15	8
Totaal	9.604	9.928	11.535	10.828

In de vergelijkende cijfers realisatie 2021 en de kolom primitieve begroting is de loonkostensubsidie niet meer opgenomen (2021: € 633.000 en begroting 2022: € 642.000).

1.4.10 Paragraaf informatisering

Algemeen

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan een stabiele en betrouwbare ICT- (werk)omgeving. Het ICT rekenkameronderzoek heeft aangetoond dat de gemeente Dronten goed onderweg is, maar er nog niet helemaal is en continue alert moet blijven op veranderingen in de maatschappij. Of het nu gaat om onderwerpen op het gebied van informatieveiligheid of (snelle) ontwikkelingen binnen het informatievoorzieningslandschap. De gemeente Dronten heeft de ambitie uitgesproken om flexibel en dus wendbaar te zijn. Daarnaast waren er ook zorgen. Zorgen of hardware (laptops en mobiele telefoons) wel tijdig geleverd kon worden wegens wereldwijde tekorten van o.a. chips. Dit is gelukkig binnen de beperken gebleven.

Beleid

iVisie

Het informatiebeleidsplan wat liep tot 2021 is nog niet vernieuwd vanwege personele onderbezetting. Het zal een iVisie worden waarin de lezers meegenomen gaan worden in de toekomst van informatiemanagement. Ieder jaar wordt bepaald bij de Kadernota welke onderwerpen nodig zijn voor optimaliseren of optimaal houden van onze Informatiehuishouding. Dit kunnen ook onderwerpen zijn die uit de iVisie komen.

Aanbestedingen

De aanbesteding van het telefonieplatform en de aanbesteding van beeldmateriaal is in kwartaal 4 gegund. Daarnaast zijn de aanbestedingen voor mobiele telefoons, mobiele abonnementen en werkplekomgeving gestart in kwartaal 4 welke geïmplementeerd gaan worden in het eerste half jaar van 2023. Daarnaast wordt er met team inkoop gekeken hoe de onrechtmatigheden op onder andere software gefaseerd kunnen worden afgebouwd.

Ontwikkelingen

De provincie Flevoland heeft ons duidelijk gemaakt dat onze fysieke archiefachterstanden oplopend zijn. Hiervoor is een plan van aanpak geschreven en heeft de Raad hier middelen voor beschikbaar gesteld om de fysieke achterstanden in te lopen de komende jaren. Hiervoor zal in 2023 een aanbesteding gestart worden.

Ook zijn er diverse ontwikkelingen op het gebied van informatieveiligheid. Zo worden er een aantal veiligheidssystemen geïmplementeerd die er voor zorgen dat er afwijkingen van de norm worden geconstateerd en actie genomen kan worden op eventuele bedreigingen, voordat werkzaamheden worden verstoord. Tevens zal de inzet opgevoerd worden om ook de bewustwording binnen de organisatie te vergroten omtrent de informatieveiligheid. De mens speelt hier namelijk een cruciale rol in.

Digitale transformatie

Het programmaplan Digitale Transformatie is in april 2020 door de Raad vastgesteld. Het programma heeft getracht een fundamentele omslag naar digitaal (samen)werken, digitale dienstverlening en een meer data gedreven sturing te maken. Vanuit de overtuiging dat dit leidt tot een betere bedrijfsvoering, betere dienstverlening en een solide informatiehuishouding. Vanwege personele onderbezetting heeft het programma in 2022 niet veel meters kunnen maken. Een RIB wordt de raad in Q2 2023 aangeboden om de voortgang en gemaakte keuzes (met vernieuwde inzichten) te melden.

Verschillende informatiestromen

De openbaarheid van informatie vraagt een andere benadering bij de creatie van informatie en de vastlegging en ontsluiting daarvan aan derden. Eén van de belangrijkste ontwikkelingen hierbij is de WOO (Wet Openbare Overheid). In dit jaarstuk 2022 is er een aparte paragraaf aan gewijd. Een externe partij is gevraagd een analyse en een plan van aanpak te maken hoe de WOO binnen de gemeente Dronten te implementeren. Een belangrijke conclusie is al dat er nog wel wat schort aan de informatiehuishouding. Dit dient de komende jaren aangepakt te worden.

Ondanks het feit dat de Omgevingswet opnieuw uitgesteld is heeft de implementatie van Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) niet stil gelegen. Het brengt alle gegevens over de fysieke leefomgeving bij elkaar, zodat overheden, burgers en bedrijven die kunnen opvragen. Deze proceswijziging leidt tot nieuwe informatiestromen en vereist een aangepaste informatievoorziening.

1.4.11 Paragraaf geluk

Beleid

In de begroting 2021 is voor het eerst de paragraaf Geluk opgenomen. Omdat het geluk van de inwoners misschien wel ons ultieme doel is. En daarbij moet blijvend verteld worden dat dat ook complex is omdat niemand verantwoordelijk kan zijn voor het geluk van een ander. We kunnen wel sturen op geluk, door keuzes te maken waardoor onze inwoners gemiddeld gezien het meeste geluk en welbevinden ervaren. Of, zoals we in Dronten op Koers '22 aangeven, door de gemeente Dronten steeds een beetje mooier te maken. Dat betekent dat we bij het maken van de begroting ons altijd afvragen of wij bij het uitgeven van ons geld, daar waar we beleidsvrijheid hebben, bijdragen aan geluk van onze inwoners. Waar nodig en waar mogelijk kunnen we dan andere keuzes maken of andere accenten leggen.

We richten steeds meer onze blik naar buiten en werken aan de goede verbinding met onze inwoners, ondernemers en verenigingen. Zij zijn het vertrekpunt van ons handelen. Ons beleid wordt op deze manier afgestemd op wat zij van ons verwachten en zo werkt de gemeente zo veel mogelijk aan de juiste zaken die bijdragen aan het geluk van onze inwoners.

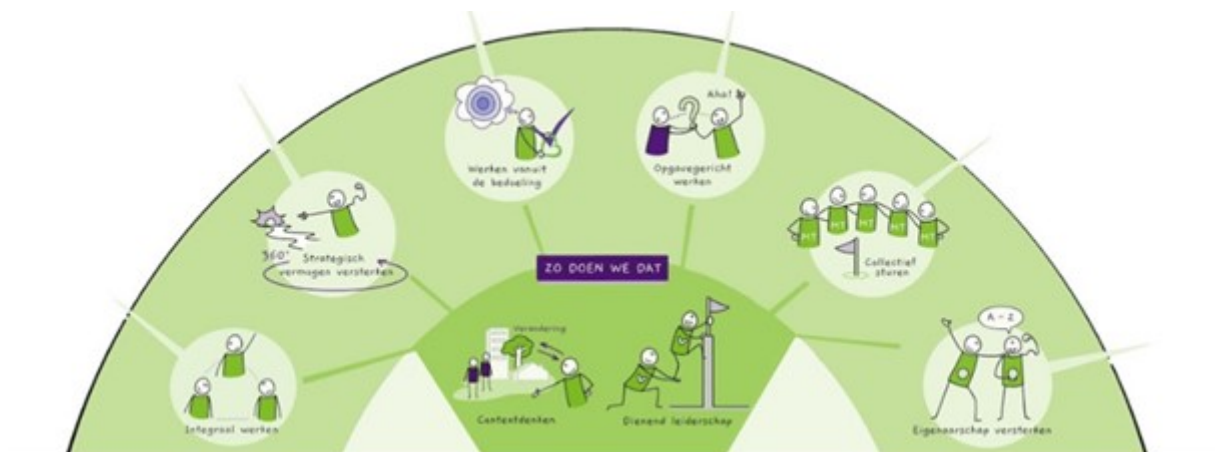
De uitwerking van het coalitieakkoord in het collegeprogramma levert in 2022 de belangrijkste basis voor focus op maatschappelijke effecten. Daarnaast levert de ontwikkeling van de integrale visie, die doorloopt in 2022 en 2023, steeds meer duidelijkheid over wat de grote opgaven en uitdagingen voor de gemeente Dronten zijn. Tenslotte: in 2022 werd een start gemaakt met de ontwikkeling van waarde- en effectgericht sturen. Niet de financiën vormen de basis, maar de waarden (Drontense principes, vastgesteld als onderdeel van de integrale visie; februari 2023) en maatschappelijke effecten waar naar gestreefd wordt, worden hiermee steeds meer uitgangspunt voor alles wat we als gemeente doen om te sturen op het geluk en welbevinden van de inwoners.

Hoe hebben we in 2022 gestuurd op geluk?

Met de manier waarop wij werken vanuit Dronten op Koers, en de keuzes die we maken, willen we de gemeente Dronten steeds een beetje mooier maken, en zo bijdragen aan het geluk van onze inwoners. Voorbeelden daarvan zijn:

- In 2022 is de projectleider Opgavegericht werken gestart, met als opdracht om te onderzoeken wat nodig is om te komen tot een manier van opgavegericht werken, en vooral het echt werken vanuit de opgave, die past bij Dronten. Dat resulteert in een Drontense werkwijze die gehanteerd en geborgd wordt. Daarnaast is in 2022 een pilot rondom gebiedsregie gestart, waarin de fundamentele verbinding met de samenleving de basis is door de inzet van twee gebiedsregisseurs.
- We werken in de driehoek raad, college en ambtelijke organisatie structureel aan de onderlinge verbinding en verbetering van het samenspel, onder andere door hierover met elkaar in gesprek te gaan. Ook zijn twee bestuursadviseurs en een regisseur bestuurlijke besluitvormingsprocessen aangenomen om bij te dragen aan betere bestuurlijke besluitvorming(sprocessen)
- De leergang excellent adviseren in complexe situaties heeft voor het eerst plaatsgevonden voor beleidsadviseurs, en naar 2023 toe staat de borging van hetgeen daarin geleerd is centraal, zowel voor nieuwe collega's als de collega's die deze leergang al gevolgd hebben.
- Met onze aanpak voor het werken vanuit de Omgevingswet zetten we erop in om de logica van de inwoner voorop te stellen en te werken we vanuit 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij'. Er is gestart met de implementatie van de Omgevingswet en als onderdeel daarvan gestart met het begeleiden van initiatieven, met de nieuwe functie van Gids Initiatief. Daarnaast wordt gewerkt aan een voorstel voor de Invoering Triage Leefomgeving.

- Ons participatiebeleid is er blijvend op gericht om de samenleving optimaal mee te laten praten, zodat we de leefwereld van inwoners als vertrekpunt kunnen gebruiken bij het maken van beleidskeuzes.
- Het werken vanuit de bedoeling staat als basis van Dronten op Koers centraal voor vraagstukken en opgaven. Steeds meer lukt het om het gesprek te voeren over de vraag waar oplossingen aan bij moeten dragen en wat dat betekent voor wat we te doen hebben.
- Er is een tussenrapportage gemaakt van Dronten op Koers '22, die laat zien dat op alle zes focuspunten die benoemd zijn, belangrijke stappen gezet worden, en waarin de logica van en tussen al die stappen helder wordt.

Focuspunten Dronten op Koers '22, uit: praatplaat DoK '22

Vooruitblik naar ontwikkelingen in 2023

De inwoners als vertrekpunt bij het handelen van de gemeente loopt als een rode draad door de strategische raadsagenda en het collegeprogramma die in 2022 gerealiseerd zijn. En van daaruit is het goed om een korte vooruitblik te geven naar 2023.

Sturen op hetgeen burgers van waarde vinden is iets waar het college verder op inzet. Het willen creëren van zoveel mogelijk impact voor inwoners is bovendien een landelijke trend. In lijn met deze trend worden in 2023 stappen gezet op weg naar een manier van werken waarbij het beoogde maatschappelijk effect continue aan de basis staat van beleidskeuzes.

Zo werken we als gemeente Dronten van slechts een paragraaf 'geluk' naar een manier van werken die het geluk van onze inwoners altijd centraal zet.

1.4.12 Paragraaf raadsbudgetten

Algemeen

Het jaar 2022 stond grotendeels in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen. In de aanloop naar deze verkiezingen zijn er een aantal opkomst bevorderende initiatieven genomen, zoals het opmaken van de verkiezingskrant, het samenstellen van de stemhulp Kieskompas. Daarnaast zijn enkele verkiezingsdebatten gehouden en zijn in samenwerking met partijen videofilmjes gemaakt voor social media. Na de verkiezingen heeft de nieuwe raad een startprogramma doorlopen en kennis gemaakt met een aantal maatschappelijke organisaties.

Vrijwel meteen na de verkiezingen is ook de collegevorming gestart. Dit proces stond onder leiding van twee (in)formateurs, de heren Van Schaik en Belhaj. De nieuwe wethouders zijn in de raadsvergadering van 12 mei 2022 benoemd. Parallel aan de collegevorming is de raad gestart met het vormgeven van een eigen strategische raadsagenda. Dit is een geheel nieuw instrument voor de raad van Dronten en is door de raad op 22 september 2022 vastgesteld. In de jaaragenda van de raad is vervolgens aangegeven welke activiteiten de raad verricht voor het uitvoeren van de raadsagenda.

Financieel

De wijzigingen in de rechtspositie van raadsleden en burgerraadsleden in 2022 waren niet (volledig) meegenomen in de begroting van 2022 waardoor er sprake is van een overschrijding op de vergoeding aan de (burger)raadsleden van ca. € 67.000. Daarnaast hebben er door het installeren van de nieuwe raad en het college extra uitgaven plaatsgevonden, zoals de integriteitsscreening van de kandidaat-wethouders. De totale overschrijding in 2022 bedraagt derhalve € 75.800. Het budget voor de griffie kent een kleine overschrijding in verband met de personele wisselingen en de noodzakelijke externe inhuur daardoor. Het budget van de Rekenkamer kent een relatief beperkte onderschrijding. Mede vanwege de raadswisseling heeft de Rekenkamer minder onderzoeken verricht.

1.5 Jaarrekening

1.5.1 Algemene grondslagen

Voor waardering en resultaatbepaling

De Jaarrekening 2022 is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 28 november 2019 (raadsbesluit B19.002343) de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Voor het opstellen van de jaarrekening

Bij het opstellen van de balans hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd: De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Algemene uitkering

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Met betrekking tot de Algemene Uitkering is bij de bepaling van de baten uitgegaan van de cijfers van de Septembercirculaire 2022.

Eigen bijdrage CAK

Gemeente Dronten ontvangt overzichten van het CAK met diverse gegevens; door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten, is de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend voor de gemeente om de juistheid op persoonsniveau en volledigheid als geheel vast te kunnen stellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdrage geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Gemeente Dronten kan hierdoor geen zekerheid geven over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage.

Vaste activa

Activa die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen.

Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

1. De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
2. De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
3. De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief. Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken, zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert;
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- De kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, verhaald op derden middels anterieure exploitatieovereenkomsten, danwel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of – indien gedelegeerd – collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft, of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- Investerings met een economisch nut;
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen maken onderdeel uit van de toelichting op de balans bij de jaarrekening 2022, conform de Financiële verordening 2020. De afschrijvingen worden jaarlijkse berekend volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (de lineaire methode). Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Erfpacht

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Financiële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa: kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen:

- Leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- Overige langlopende leningen;
- Uiteenzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- Uiteenzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Vlottende activa

Voorraden

De balanspost voorraden wordt onderscheiden in:

1. grond- en hulpstoffen;
2. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
3. gereed product en handelsgoederen;
4. vooruitbetalingen.

1. Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord / wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat op startwaarde getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties, is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2023: 2%).

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van januari 2023 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- Rentepercentage bedraagt 1,61%;
- Kostenindexatie bedraagt voor de 1^e 10 jaar 3%, daarna 4%;
- Opbrengstenindexatie bedraagt voor de 1^e 10 jaar 2%, daarna 0%;
- De geplande afzet is mede gebaseerd op het woningbouwprogramma opgenomen in de Woonvisie en 2,4 hectare uitgifte bedrijventerrein (inclusief 0,5 hectare derden).

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De grondprijzen worden vastgesteld conform de systematiek en uitgangspunten genoemd in de door het college vastgestelde grondprijzennota. De gehele nota is in december 2021 geactualiseerd en vastgesteld door het college;
2. Jaarlijkse wordt via een door het college te besluiten "grondprijzenbrief" wijzigingen op deze nota vastgesteld.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Marktconforme grondprijzen gebaseerd op een normatieve residuele methode of comparatieve methode.

Jaarlijks wordt per 1 januari van het jaar alle grondexploitaties op uniforme wijze in beeld gebracht en wordt inzage gegeven in het weerstandsvermogen van de grondexploitaties. De Perspectiefnota 2023 wordt aan de raad aangeboden in het kader van de Jaarrekening 2022.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag. Gelet op de planperiode (einddatum van het langstlopende complex is ultimo 2036) en de geprognosticeerde omzetten, zijn aan het exploiteren van gronden risico's verbonden. Afhankelijk van het stadium waarin de exploitatie c.q. uitvoering van het betreffende complex zich bevindt, zal het risico afnemen naarmate de einddatum van de grondexploitatie nadert. In mindere mate geldt dit ook voor het tijdelijke beheer van onroerende zaken die verhuurd/verpacht zijn.

Uitgangspunt is dat de risico's zo veel mogelijk binnen het totale resultaat van de gezamenlijke grondexploitaties (en reserves en voorzieningen) worden opgevangen.

In de perspectiefnota worden deze "bedrijfsrisico's" beschreven en zo mogelijk nader gekwantificeerd. Hierin hebben wij het onderscheid gemaakt tussen de algemene exploitatierisico's (hierbij valt te denken aan het fluctueren van de rente- en inflatieparameters) en de locatie specifieke risico's, welke per exploitatiegebied zoveel mogelijk in beeld zijn gebracht en omschreven.

3. Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

4. Vooruitbetalingen

De vooruitbetalingen hebben betrekking op goederen die nog niet fysiek aanwezig zijn, maar waar al wel voor is betaald. Deze zijn, voor zover van toepassing, tegen de laatst bekende inkooprijzen gewaardeerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren en drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Het zogenaamde 'drempelbedrag' is hierop een uitzondering. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van het begrotingstotaal van de gemeente) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Dit bedrag staat verantwoord bij de toelichting op de rekening-courantverhouding met het Rijk.

N.B. De drempel is gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen, is de drempel gelijk aan € 10 miljoen, plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 1.000.000.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

- Reserves, gespecificeerd naar:
  - algemene reserve;
  - bestemmingsreserve,
- Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming, dan wordt het de algemene reserve genoemd.

Vreemd vermogen (voorzieningen)

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde (beheerplannen en grondexploitaties) of het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen vindt alleen plaats bij voorziening op basis van contante waarde berekening. Na toevoeging van rente over stand per 1 januari wordt de benodigde stand ultimo 2022 bepaald en vindt een dotatie aan c.q. vrijval van de voorziening plaats.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva wordt onderscheiden in:

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

1.5.2 Balans per 31 december 2022 (voor bestemming van het resultaat)

Activa	31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.082.222	1.893.346
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	10.255.403	10.791.685
	11.337.625	12.685.031
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	56.439.991	59.381.325
Investeringen met een economisch nut welke zijn uitgegeven in erfpacht	178.839	178.839
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	6.981.873	4.946.747
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	12.827.018	12.682.822
	76.427.722	77.189.734
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	38.027	38.027
Leningen aan deelnemingen	2.141.618	2.141.618
Overige langlopende leningen	12.182.805	12.697.670
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	3.498.725	3.158.263
	17.861.175	18.035.578
Vaste activa	105.626.522	107.910.343
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.852.445	7.030.679
	2.852.445	7.030.679
Uitzettingen		
Vorderingen op openbare lichamen	8.863.112	7.451.408
Rekening courant verhouding met het Rijk	46.740.333	29.934.837
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	2.032.520	1.855.570
Overige vorderingen	6.053.401	6.543.272
	63.689.366	45.785.088
Liquide middelen		
Kas- en banksaldi	306.324	858.656
	306.324	858.656
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	1.427.236	1.275.961
Overige overlopende activa	3.206.883	5.278.460
	4.634.120	6.554.422
Vlottende activa	71.482.254	60.228.844
Activa	177.108.776	168.139.187

Passiva	31-12-2022	31-12-2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	34.537.957	32.731.867
Bestemmingsreserves	59.449.165	59.167.148
Nog te bestemmen resultaat	11.519.551	2.821.752
	105.506.673	94.720.767
Vreemd vermogen		
Voorzieningen	34.187.894	36.354.109
	34.187.894	36.354.109
Vaste schuld		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	12.944.540	14.926.052
Waarborgsommen	1.586.506	1.752.092
	14.531.046	16.678.144
Vaste passiva	154.225.613	147.753.020
Vlottende passiva		
Vlottende schuld		
Overige vlottende schulden	4.771.558	3.473.004
	4.771.558	3.473.004
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk	10.313.803	8.542.661
Overige overlopende passiva	7.797.803	8.370.501
	18.111.606	16.913.163
Vlottende passiva	22.883.164	20.386.167
Passiva	177.108.776	168.139.187
Gewaarborgde geldleningen	222.668.228	230.282.587

1.5.3 Toelichting op de balans

Vaste activa

Afschrijving vaste activa

Investerings verliezen naarmate de tijd verstrijkt hun waarde. Deze waardevermindering noemen we "afschrijven". Afschrijven is het op methodische wijze boekhoudkundig verwerken van de waardevermindering van kapitaalgoederen. De vaste activa als investeringen met economische en maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), worden lineair afgeschreven conform de onderstaande afschrijvingstermijnen:

Afschrijvingstabel vaste activa					
Nr	Soort investering	Jaren	Nr	Soort investering	Jaren
1	Immateriële activa		2.6	<i>Wegen, straten, pleinen, bruggen en openbare verlichting</i>	
1.1	<i>Ontwikkelings- en onderzoekskosten</i>	5	2.6.1	Rehabilitatie-investeringen wegen, straten en pleinen als bedoeld in het onderhoudsplan wegen	60
1.2	<i>Kosten sluiten geldleningen/disagio</i>	5	2.7	<i>Installaties</i>	10
1.3	<i>Bijdragen aan activa in eigendom van derden (afschrijving cf art.64 BBV, lid 6)</i>		2.8	<i>Kantoorinrichting</i>	
2	Materiële activa		2.8.1	Inventaris	10
2.1	<i>Automatisering</i>		2.8.2	Telefooncentrale	8
2.1.1	Minicomputer, applicaties en actieve netwerkcomponenten	5	2.9	<i>Machines en gereedschappen</i>	10
2.1.2	PC's en printers	3	2.10	<i>Onderwijs</i>	
2.1.3	Programmatuur	5	2.10.1	Noodlokalen	15
2.3	<i>Gebouwen (excl. ondergrond)</i>		2.10.2	Eerste inrichting	20
2.3.1	Stenen gebouwen	40-60	2.10.3	Uitbreiding inrichting	20
2.3.2	Andere gebouwen	25	2.10.4	Leer- en hulpmiddelen	8
2.3.3	Verbouwing (uitbreiding)	25	2.11	<i>Riolering</i>	
2.3.4	Renovatie gebouwen (onderhoud)	25	2.11.1	Vrijvervalriolen	90
2.3.5	Woonwagens/woonwagencentra	25	2.11.2	Gemalen - bouwkundig deel	45
2.3.6	Installaties (lift, CV, etc.)	15	2.11.3	Gemalen - mechanisch/electrisch deel	15
2.4	<i>Gronden en terreinen</i>		2.11.4	Persleidingen	45
2.4.1	Sportterreinen	15	2.11.5	Drukriolering - bouwkundig deel	30
2.4.2	Speelsterreinen	10	2.11.6	Drukriolering - mechanisch/electrisch deel	15
2.5	<i>Buitensport</i>		2.12	<i>Speeltoestellen en voorzieningen</i>	10
2.5.1	Natuurgras	10	2.13	<i>Vervoermiddelen</i>	8
2.5.2	Kunstgras	12			

Immateriële vaste activa

Het verloop van de balanspost "Immateriële vaste activa" is in onderstaande tabel weergegeven:

De investeringen/desinvesteringen op de balanspost "Immateriële vaste activa" in 2022 zijn:

Verloop Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2022	Investering 2022	Desinvestering 2022	Bijdrage van derden 2022	Afschrijving 2022	Afwaardering 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten onderzoek en ontwikkeling	1.893.346	498.389	309.487	-1.619.000	0	0	1.082.222
Bijdrage aan activa van derden	10.791.685	219.582	-434.717	0	-321.147	0	10.255.403
Totaal Immateriële vaste activa	12.685.031	717.971	-125.230	-1.619.000	-321.147	0	11.337.625

Mutaties onderzoek en ontwikkeling	Investering voorgaande jaren	Investering 2022	Desinvestering 2022	Bijdrage van derden 2022	Afschrijving 2022	Afwaardering 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Vorbereidingskosten Ketelhaven	196.567	34.510	0	0	0	0	231.076
Vorbereidingskosten Swifterbant bouwlocatie	885.884	388.652	384.717	-1.619.000	0	0	40.253
Vorbereidingskosten De Boeg	103.660	4.772	0	0	0	0	108.431
Vorbereidingskosten Hanzekwartier	616.412	0	-71.102	0	0	0	545.310
Vorbereidingskosten landgoed Vossemeer	4.960	0	0	0	0	0	4.960
Vorbereidingskosten Flevo Manege 2020	56.475	38.220	-4.128	0	0	0	90.566
Vorbereidingskosten GZH Biddinghuizen 2021	29.390	32.237	0	0	0	0	61.626
Totaal	1.893.346	498.389	309.487	-1.619.000	0	0	1.082.222

Mutaties Bijdrage aan activa van derden	Investering voorgaande jaren	Investering 2022	Desinvestering 2022	Bijdrage van derden 2022	Afschrijving 2022	Afwaardering 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Nieuwbouw schoolgebouw stationszone	7.385.942	0	0	0	-229.592	0	7.156.350
Bijdrage aankoop grond onderwijszone	1.160.119	0	0	0	0	0	1.160.119
Aanpassing bestaande gebouwen	808.390	0	0	0	-40.037	0	768.353

Nieuwbouw sporthal stationszone	1.404.804	0	0	0	-42.081	0	1.362.723
Inrichting sporthal stationszone	31.929	0	0	0	-9.437	0	22.492
MFC Swifterbant Aankoop grond	500	0	0	0	0	0	500
Project Swifterbant Zuid	0	219.582	-384.717	0	0	0	-165.135
Greenpower batterij	0	0	-50.000	0	0	0	-50.000
Totaal bijdrage aan activa van derden	10.791.685	219.582	-434.717	0	-321.147	0	10.255.403

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa wordt onderverdeeld in vaste activa met een economisch nut en in vaste activa met een maatschappelijk nut.

Investerings met een economisch nut

Het verloop van de "Investerings met een economisch nut" is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop Materiële Vaste Activa	Boekwaarde	In-vestering	Des-vestering	Bijdrage van derden / Inkomsten	Afschrijving / Aflossing	Afwaar-dering	Boekwaarde
Investerings met een economisch nut	1-1-2022	2022	2022	2022	2022	2022	31-12-2022
Gronden en terreinen	8.332.905	313.119	-392.934	-	0	-	8.253.090
Bedrijfsgebouwen	31.421.719	129.689	-5.458	-	-1.504.363	-	30.041.586
Grond-,weg- en waterbouwk.werken	5.098.809	7.946	-	-	-264.965	-	4.841.789
Vervoermiddelen	472.633	108.231	-	-	-131.261	-	449.603
Machines, apparaten en install.	11.045.290	174.569	-	-	-1.110.931	-	10.108.928
Overige	3.009.968	-	-	-	-264.975	-	2.744.994
Totaal Investerings met een economisch nut	59.381.324	733.553	-398.392	0	-3.276.494	0	56.439.990

De investeringen/desinvesteringen van de "Investerings met een economisch nut" zijn in 2022 als volgt gespecificeerd:

Verloop	Jaar van 1e investering	Krediet	In-vestering voorgaande jaren	In-vestering 2022	Desin-vestering 2022	Bijdra-ge van derden 2022	Af-schrijving / aflossing 2022	Af-waar-dering 2022	Restant krediet per 31-12-2022
Gronden en terreinen									
Energieweg 6 - Hanzekwartier 2020	2020	694.300	38.150	313.119	- 156.559	-	-	-	343.031
Bedrijfsweg 11-13 Hanzekwartier 2020	2020	460.000	472.750	-	- 236.374	-	-	-	-12.750
Gronden en terreinen		1.154.300	510.900	313.119	- 392.933	-	-	-	330.281
Bedrijfsgebouwen									
Herhuisv. gem.huis Bouwkundig 2019	2019	10.892.620	8.671.516	-	- 5.458	-	- 368.745	-	2.221.104
MFC Swifterbant Afbouw	2022	1.092.538	-	129.689	-	-	-	-	962.849
Bedrijfsgebouwen		11.985.158	8.671.516	129.689	- 5.458	-	- 368.745	-	3.183.953
Grond-,weg- en waterbouwk.werken									
Zuid-Walvisstraat 2019	2019	2.800.326	2.557.391	1.036	-	-	- 43.575	-	241.899
Swifterbant ren. topplaat veld 1 (handbal) 2021	2021	36.300	25.855	6.910	-	-	- 2.069	-	3.535
De Munten re.topplaat tr.veld (Reaal) 2018	2018	29.490	21.617	-	-	-	- 1.873	-	7.873
Burg. Dekker middenterrein (Fl.Delta) 2020	2020	27.625	16.037	-	-	-	- 1.050	-	14.987
Grond-,weg- en waterbouwk.werken		2.893.741	2.620.899	7.946	-	-	- 48.567	-	264.896

Vervoermiddelen									
Auto 21 Mega electric ME- 04-2013 (VVI 2022)	2022	25.000	-	19.024	-	-	-	-	5.976
Auto 8 code FO-11-11 kenteken 3- VPJ-85	2022	34.500	-	21.369	-	-	-	-	13.131
Auto 18 ISU-11-10 kenteken 6- VKB-45 (VVI 2022)	2022	38.000	-	45.280	-	-	-	-	- 7.280
Auto 13 ISU-10-01 kenteken 6- VKB-40	2022	22.800	-	22.557	-	-	-	-	243
Vervoermiddelen		95.300	-	108.231	-	-	-	-	12.070
Machines, apparaten en install.									
ICT omgeving en werkplekver vanging (HW 5jr 2021)	2022	72.000	-	46.358	-	-	-	-	25.642
Koffieautom aten (VVI 2021)	2021	17.500	2.875	9.674	-	-	- 2.102	-	4.951
67 Spuit / Rom500 (VVI2020)	2022	14.500	-	7.988	-	-	- 562	-	6.512
Auto 29 Bucher CN- 202 klein (VVI 2022)	2022	97.500	-	97.500	-	-	-	-	-
MFC Swifterbant Installaties en Algemene kosten	2021	2.263.095	44.711	13.049	-	-	- 4.437	-	2.205.335
Machines, apparaten en install.		2.464.595	47.586	174.570	-	-	- 7.101	-	2.242.440
Totaal Investerings met een economisch nut		18.593.094	11.850.901	733.554	- 398.392	-	- 424.413	-	6.033.640

Investerings met een economisch nut, welke zijn uitgegeven in erfpacht

Het verloop van de "Investerings met een economisch nut, welke zijn uitgegeven in erfpacht" is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop	Boekwaarde 1-1-2022	Investing 2022	Des- investering 2022	Bijdrage van derden / Inkomsten 2022	Afschrijving / Aflossing 2022	Af- waardering 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Erfpachtgronden	178.839	-	-	-	-	-	178.839
Totaal	178.839	-	-	-	-	-	178.839

De investeringen/desinvesteringen van de "Investerings met een economisch nut, welke zijn uitgegeven in erfpacht" zijn in 2022 als volgt gespecificeerd:

Er zijn geen investeringen of desinvesteringen geweest in 2022.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Het verloop van de "Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven" is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop	Boekwaarde 1-1-2022	Investing 2022	Des- investering 2022	Bijdrage van derden / Inkomsten 2022	Af- schrijving / Aflossing 2022	Af- waardering 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Waar heffing tegenover staat	4.946.747	2.490.714	0	0	-455.587	-	6.981.873
Totaal	4.946.747	2.490.714	0	0	-455.587	-	6.981.873

De investeringen/desinvesteringen van de "Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven" zijn in 2022 als volgt gespecificeerd:

Verloop	Jaar van eerste investering	Krediet	In- vestering voorgaan- de jaren	In- vestering 2022	Des- investering 2022	Bijdrage van derden 2022	Restant krediet per 31-12- 2022	Af- waardering 2022
Waar heffing tegenover staat								
Vervanging minicontain- ers 2022	2022	1.426.033	-	1.542.159	-	-	- 116.126	-
Aankoop grond milieustraat 2022	2022	130.579	-	130.440	-	-	139	-
Aanpassing milieustraat 2022	2022	820.000	-	572.796	-	-	247.204	-
Auto 64 TA- 01-10 Zelfrijdende kraan (VVI 2022)	2022	80.000	-	76.495	-	-	3.505	-
Aebi Schmidt claengo 4m3 (cg-12-01) (VVI 2022)	2022	180.000	-	168.824	-	-	11.176	-
Totaal		2.636.612	-	2.490.714	-	-	145.898	-

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Het verloop van de "Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut" is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop Materiële Vaste Activa	Boekwaarde	Investering	Des-investering	Bijdrage van derden / Inkomsten	Af-schrijving / Aflossing	Afwaar-dering	Boekwaarde
Investerings met een maatschappelijk nut	1-1-2022	2022	2022	2022	2022	2022	31-12-2022
Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-	-	-	-
Grond-,weg en waterbouwk.werken	12.597.255	503.796	-	-	-356.925	-	12.744.126
Overige	85.567	-	-	-	-2.675	-	82.892
Totaal	12.682.822	503.796	-	-	-359.600	-	12.827.019

De investeringen/desinvesteringen van de "Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut" zijn in 2022 als volgt gespecificeerd:

Specificatie Materiële Vaste Activa	Jaar van eerste investering	Krediet	In-vestering Voor-gaande jaren	In-vestering 2022	Des-inves-tering 2022	Bijdrage van derden 2022	Af-schrijving 2022	Afwaar-dering 2022	Restant krediet per 31-12-2022
Grond-,weg en waterbouwk.werken									
Verlichting De Drieslag-Arendschelling 2022	2022	77.000	-	65.592	-	-	-	-	11.408
Rehabilitatie Rietweg voorbereiding 2021	2021	22.658	7.342	15.856	-	-	-228	-	-540
Rehabilitatie Rietweg 2022	2022	200.481	-	200.481	-	-	-	-	0
Bermverstevinging Kokkelweg Biddinghuizen 2022	2022	200.000	-	221.868	-	-	-	-	-21.868
Totaal		300.139	7.342	503.796	-	-	-228	-	-10.999

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa wordt onderverdeeld in kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, leningen aan deelnemingen en overige verbonden partijen, overige langlopende geldleningen en overige uitzettingen (looptijd langer dan 1 jaar).

Het verloop van de financiële vaste activa is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2022	Uitgegeven leningen 2022	Bijdrage van derden / Inkomsten 2022	Aflossing 2022	Afwaardering 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstr.aan deelnemingen	38.027	-	-	-	-	38.027
Leningen aan deelnemingen	2.141.618	-	-	-	-	2.141.618
Overige langlopende leningen	12.697.666	-	-	-514.869	-	12.182.797
Overige uitzettingen loopt. >1jaar	3.158.263	1.151.024	-	-810.561	-	3.498.725
Totaal Financiële vaste activa	18.035.574	1.151.024	-	-1.325.430	-	17.861.167

De mutaties van de "Financiële vaste activa" zijn in 2022 als volgt gespecificeerd:

Specificatie mutatie Overige uitzettingen loopt. >1jaar	Boekwaarde 1-1-2022	Nieuwe lening 2022	Aflossing 2022	Afwaardering 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Overige uitzettingen loopt. >1jaar					
Duurzaamheidslening SVN langlopend 4793	2.572.119	1.151.024	-622.464	-	3.100.678
Totaal mutatie Overige uitzettingen loopt. >1jaar	2.572.119	1.151.024	-622.464	-	3.100.678

In 2022 is er voor een totaal van € 1.151.024 nieuwe duurzaamheidsleningen verstrekt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Het Svn fungeert als tussenpersoon voor gemeente Dronten en draagt zorg voor de verstrekking en inning van rente en aflossing.

Vlottende activa

Voorraden

Het verloop van de balanspost "Voorraden" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2022 van: **€ 2.852.446**

Verloop voorraden Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	Boekwaarde 1-1-2022	Investing 2022	Desinvestering 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Complexen bedrijventerreinen	15.312.589	2.015.762	-7.161.628	10.166.723
Complexen bijzondere bebouwing	1.071.883	2.643.145	-1.684.694	2.030.335
Complexen woningbouw	-1.537.262	4.039.899	-2.448.745	53.892
subtotaal	14.847.210	8.698.807	-11.295.067	12.250.950

Verloop voorziening	Boekwaarde 1-1-2022	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Voorziening De Graafschap 1e fase 231	- 1.629.745	- 1.115.529	-	- 2.745.274
Voorziening Risico De Poort van Dronten 161	-	-	-	-
Voorziening Havenkade-HZ 127	- 1.304.495	- 26.090	23.999	- 1.306.586
Voorziening Havenkade 2e fase (complex 129)	- 4.882.290	- 97.646	470.101	- 4.509.835
Voorziening HZ-Rikken De Noord (complex 128)	-	- 130.309	-	- 130.309
Voorziening ECU (complex 012)	-	- 467.716	-	- 467.716
Voorziening HZ-Spoorzone (complex 124)	-	- 238.784	-	- 238.784
subtotaal	- 7.816.530	- 2.076.074	494.100	- 9.398.504
Totaal voorraad	7.030.680	6.622.733	- 10.800.967	2.852.446

Complex (- = voordeel en + = nadeel)	Boekwaar de 31-12- 2022	Nog te realiseren		Resultaat 31-12- 2022	Startwaarde(' 22)	Statu s Jaar
		Kosten	Opbrengst en	Eindwaarde		
Woningbouw						
031 De Gilde 1e fase	- 271.424	265.903	-	- 7.801	- 7.648	2023
032 De Gilde 2e fase	- 138.561	139.693	-	-	-	2023
034 De Gilde - Het Palet	-	6.957.944	1.654.310	- 553.612	- 532.115	2024
127 HZ-Havenkade	1.379.421	1.704.413	1.778.738	1.386.559	1.306.585	2025
128 HZ-Rikken De Noord	258.073	1.133.215	1.268.613	135.574	130.309	2024
129 HZ Havenkade fase 2	1.739.517	9.117.389	6.448.531	4.979.222	4.509.834	2027
231 De Graafschap 1e fase	2.188.361	2.416.518	1.849.375	2.913.308	2.745.275	2025
232 De Graafschap 2e fase	744.637	7.914.238	9.857.123	- 1.222.333	- 1.107.104	2027
subtotaal	53.891	29.649.3	22.856.69	7.630.917	7.045.136	
Bedrijventerreinen						
155 Delta 5e fase	421.758	901.910	4.716.158	- 4.148.054	- 3.082.065	2037
161 Poort van Dronten fase	5.666.081	3.869.920	10.515.059	- 943.739	- 789.678	2031
162 Poort van Dronten fase	3.061.561	510.223	3.854.700	- 299.709	- 260.915	2029
285 Oldebroekerweg 1e fase	479.550	159.607	803.241	- 168.021	- 155.226	2026
382 Tarpan	537.774	294.956	978.106	- 150.740	- 131.228	2029
subtotaal	10.166.72	5.736.61	20.867.26	- 5.710.263	- 4.419.112	
Bijzondere bebouwing						
012 ECU woon/ werk	1.196.881	646.491	1.381.772	506.270	467.716	2026
015 Dronten west	- 127.373	553.132	486.930	- 60.715	- 58.357	2024
115 De West-kantoren	- 24.824	24.936	-	- 92	- 90	2023
123 HZ-Scholenzone	1.284.400	1.164.956	5.239.372	- 3.150.372	- 2.688.812	2030
124 HZ-Spoorzone	217.137	2.984.967	3.010.746	253.400	238.784	2030
271 Driehoek Baan	346.014	12.116	358.607	-	-	2026
371 Bloemenzoom	- 861.901	867.294	298.536	- 303.338	- 285.843	2025
subtotaal	2.030.334	6.253.89	10.775.96	- 2.754.847	- 2.326.602	
Totaal	12.250.94	41.639.8	54.499.91	- 834.193	299.422	

Uitzettingen (looptijd < 1 jaar)

De uitzettingen worden onderverdeeld in vorderingen op openbare lichamen, verstrekte kasgeldlening, rekening courant met niet financiële instellingen, overige vorderingen en overige uitzettingen.

Het verloop van de balanspost "Uitzettingen (looptijd < 1 jaar)" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2022 van: **€ 63.689.366**

Verloop Uitzettingen	Boekwaarde 1-1-2022	Mutaties 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Uitzettingen: Vorderingen op openbare lichamen			
Vorderingen openbare lichamen	7.451.408	1.411.703	8.863.112
Uitzettingen: Rekening courant verhouding met het Rijk			
Rekening courant SKB 20066	29.934.837	16.805.496	46.740.333
Uitzettingen: Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen			
RC SVN Blijverslening Langlopend	223.394	7.831	231.226
RC SVN Duurzaamheidslening	728.667	-31.821	696.845
RC SVN Starterslening	903.509	200.940	1.104.449
Uitzettingen: Overige vorderingen			
Debiteuren	5.109.703	86.271	5.195.974
Debiteuren Soza	3.747.909	-452.041	3.295.867
Grondbedrijf Tussenrekening	40.274	-40.274	-
Voorzieningen dubieuze debiteuren	-2.354.613	-83.827	-2.438.440
Uitzettingen	45.785.088	17.904.278	63.689.366

Dubieuze Debiteuren:

De dubieuze debiteuren bestaan uit € 352.812 dubieuze debiteuren Algemene Dienst en € 2.085.628 dubieuze debiteuren Sociale zaken.

Rekening-courantverhoudingen met het Rijk.

Op 31 december 2022 bedraagt het bedrag van schatkistbankieren van de Gemeente Dronten gestald in 's Rijksschatkist € 46.740.333.

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige liquide middelen in 's Rijksschatkist aan te houden. Een bepaald bedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, het zogenaamde drempelbedrag, mag buiten de schatkist worden gehouden. Voor Dronten is dit voor 2022 een bedrag van € 2,363 miljoen. Zoals uit de berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren blijkt is er in de vier kwartalen van 2022 geen sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2022 (bedragen x € 1000)					
(1)	Drempelbedrag	2.363	2.363	2.363	2.363
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	382	440	373	354
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.981	1.924	1.990	2.009
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag 2022					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	118.160	118.160	118.160	118.160
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	118.160	118.160	118.160	118.160
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*0,002 met een minimum van €1.000.000		2.363	2.363	2.363	2.363
(2) Berekening kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	34.399	40.010	34.321	32.558
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	382	440	373	354

Liquide middelen

Het verloop van de balanspost "Liquide middelen" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2022 van: **€ 306.324**

Verloop Liquide middelen	Boekwaarde	Mutaties	Boekwaarde
	1-1-2022	2022	31-12-2022
(Kas- en banksaldi)			
B.N.G.	845.414	-548.936	296.479
ING	1.755	-1.755	-
Kas	10.889	-2.551	8.338
Rabobank	598	909	1.508
Totaal (Kas- en banksaldi)	858.656	-552.332	306.324
Totaal Liquide middelen	858.656	-552.332	306.324

De liquide middelen zijn vrij besteedbaar.

Overlopende activa

Het verloop van de balanspost "Overlopende activa" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2022 van: **€ 4.634.120**

Verloop Overlopende activa	Boekwaarde 1-1-2022	Mutaties 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid			
Nog te ontvangen specifieke uitkeringen	918.436	-191.239	727.197
Tussenrekening ZLF (zelfstandigen loket)	282.828	120.029	402.858
Voorschotten Z.L.F.	50.871	1.992	52.863
Vooruit ontvangsten GBLT	23.826	220.492	244.319
Totaal Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	1.275.961	151.275	1.427.236
Overige overlopende activa			
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-	1.080	1.080
Kruisposten Sociaal domein	51.950	-33.645	18.305
Nog te ontvangen bedragen	2.908.601	-783.764	2.124.837
Overige posten	26.162	-22.951	3.211
Vooruitbetalingen	2.291.748	-1.232.298	1.059.450
Totaal Overige overlopende activa	5.278.461	-2.071.578	3.206.884
Totaal Overlopende activa	6.554.422	-1.920.304	4.634.120

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het verloop van de balanspost "Eigen vermogen" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2022 van: **€ 105.506.673**

Reserves 2022				
Naam reserves	Saldo per 1-1-2022	Dotatie 2022	Onttrekkingen 2022	Saldo per 31-12-2022
ALGEMENE RESERVE				
Algemene reserve vrij aanwendbaar	32.731.867	2.431.091	- 625.000	34.537.958
BESTEMMINGSRESERVES				
Bestemmingsreserve Overlopende werken boekjaar (projecten)	4.826.987	3.478.485	- 4.030.717	4.274.755
Bestemmingsreserve De Reest	379.937	-	- 16.519	363.418
Bestemmingsreserve Accommodatiebeleid	3.330.624	495.198	-	3.825.822
Bestemmingsreserve Uitbr. investeringen 1999-2005 excl. Meerpaal	1.381.508	-	- 52.713	1.328.795
Bestemmingsreserve huisvesting gemeentehuis	18.404.646	-	- 1.089.943	17.314.703
Bestemmingsreserve Eigen risicodragerschap WGZ en ZW	567.788	161.849	- 22.260	707.377
Bestemmingsreserve Precariobelasting 2018-2025	997.372	-	- 400.000	597.372
Bestemmingsreserve Corona	1.484.734	347.885	- 71.473	1.761.146
Bestemmingsreserve Inrichting Dierenweide	509	-	- 509	-
Bestemmingsreserve De Zuid-Walvisstraat	2.743.820	-	- 46.672	2.697.148
Bestemmingsreserve zware beschoeiingen	90.437	-	- 90.437	-
Bestemmingsreserve Kapitaallasten scholencomplex Dronten - West	55.527	-	- 5.691	49.836
Bestemmingsreserve Sportbeleid 2018-2021	60.108	-	- 60.108	-
Bestemmingsreserve kapitaallasten Aat de Jonge zwembad	1.768.567	-	- 114.113	1.654.454
Bestemmingsreserve Kunstaankopen openbare ruimte	40.000	10.000	-	50.000
Bestemmingsreserve Meerpaal gebouw	6.730.423	-	- 434.080	6.296.343
Bestemmingsreserve MFG 2 Biddinghuizen	302.600	-	-	302.600
Bestemmingsreserve Speelruimteplan	466.500	50.878	-	517.378
Bestemmingsreserve realisatie MFC Swifterbant	2.764.141	826.500	-	3.590.641
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	1.249.483	-	-	1.249.483
Bestemmingsreserve WWB inkomensdeel	1.485.013	-	-	1.485.013
Bestemmingsreserve Zorglandschap WMO 2020-2026	2.006.938	749.223	- 271.373	2.484.788
Bestemmingsreserve Bovenplanse verevening	9.291	440.080	-	449.371
Bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen	467.061	35.446	-	502.507
Bestemmingsreserve Duurzaamheidsprojecten	391.168	-	-	391.168
Bestemmingsreserve Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling	140.379	70.698	-	211.077
Subtotaal Bestemmingsreserves AD	52.145.561	6.666.242	- 6.706.608	52.105.196

Bestemmingsreserves GREX				
Bestemmingsreserve MFC Swifterbant	278.483	20.000	-	298.483
Bestemmingsreserve Financiële buffer GREX het Palet	1.630.200	-	-	1.630.200
Bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC)	3.465.135	1.502.669	- 792.776	4.175.028
Bestemmingsreserve Ontwikkeling Hanzekwartier	1.647.773	-	- 407.511	1.240.262
Subtotaal Bestemmingsreserves GREX	7.021.591	1.522.669	- 1.200.287	7.343.973
Totaal Bestemmingsreserves	59.167.152	8.188.911	- 7.906.894	59.449.169

Nog te bestemmen resultaat				
Resultaat Algemene dienst	3.542.638	12.945.194	- 3.542.638	12.945.194
Resultaat grondexploitatie	- 720.886	720.886	- 1.425.643	- 1.425.643
Subtotaal Resultaat	2.821.752	13.666.080	- 4.968.282	11.519.551

Totaal eigen vermogen	94.720.771	24.286.082	- 13.500.176	105.506.677
------------------------------	-------------------	-------------------	---------------------	--------------------

Toelichting bestemmingsreserves Algemene dienst

Hieronder wordt een korte inhoudelijke toelichting gegeven op de Bestemmingsreserves van de Algemene dienst.

Bestemmingsreserve overlopende werken (projecten)

De bestemmingsreserve overlopende werken betreft een reserve voor de budgetoverhevelingen. Deze reserve wordt gevoed vanuit de besluitvorming omtrent budgetoverhevelingen van het voorgaande naar het volgende boekjaar. De budgetoverhevelingen zijn voor boekjaar 2022 aangeboden in boekjaar 2022 waardoor grondslag ontbreekt om deze reserve te voeden in het boekjaar 2022. De intentie is dat de budgetoverhevelingen in het boekjaar 2023 al vastgesteld worden waardoor de overhevelingen niet meer in het resultaat opgenomen zijn van het boekjaar 2022. Onttrekking dient direct in het volgende boekjaar volledig plaats te vinden ten gunste van de begroting in de exploitatie van de administratie.

Bestemmingsreserve de Reest

De bestemmingsreserve is ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De onttrekking is structureel van aard en daarmee jaarlijks terugkerend. De jaarlijkse onttrekking is groot € 16.519.

Bestemmingsreserve Accommodatiebeleid

Deze reserve is ingesteld bij de voortgangsrapportage 2014 om nieuw accommodatiebeleid vorm te geven, ter dekking van toekomstige kapitaallasten die voortvloeien uit het accommodatiebeleidsplan ten aanzien van het gemeentelijk vastgoed. Conform begroting is in 2022 € 495.198 toegevoegd.

Bestemmingsreserve Uitbreidingsinvesteringen

Dit betreft een reguliere (ofwel structurele) onttrekking ten behoeve van het dekken van de jaarlijkse kapitaallasten. Aan deze bestemmingsreserve wordt tot het einde van de afschrijvingen niet meer gedoteerd.

Bestemmingsreserve Huisvesting Gemeentehuis

Dit betreft een reguliere (ofwel structurele) onttrekking ten behoeve van het dekken van de jaarlijkse afschrijvingslasten.

Bestemmingsreserve Eigen risicodragerschap WGZ en ZW

Eigen risicodragerschap betekent dat de werkgever ervoor kiest om verantwoordelijk te blijven voor (ex-)werknemers waar zij de loondoorbetalingsplicht bij ziekte niet (meer) voor heeft. De gemeente kiest ervoor om grip op het verzuim te houden en invloed uit te oefenen op het beleid en de re-integratie van de (ex-)werknemers. Jaarlijkse vindt er een toevoeging plaats op basis van een vast percentage gerekend over de loonkosten. In 2022 is er per saldo een bedrag van € 139.589 gedoteerd.

Bestemmingsreserve Precariobelasting 2018-2025

In de Kadernota 2018 is gekozen voor de systematiek om een bestemmingsreserve te vormen. Dit maakt het mogelijk om het effect van de afschaffing van de precariobelasting per boekjaar 2022 te dempen over de jaren 2018-2026. Eerder zijn er stortingen gedaan van € 100 k (2018) en € 200 k (2019). In 2021 de laatste dotatie van € 398 k gedaan, waarna deze vanaf 2022 wordt onttrokken.

Bestemmingsreserve Herstelmaatregelen Corona

De bestemmingsreserve is in 2021 ingesteld om grip te houden op de inkomsten en uitgaven ten aanzien van Covid-19. Het college heeft een mandaat tot € 100.000 per maatregel/aanvraag. De dotaties totaal groot € 347.885 komen voort uit het instellingsbesluit (voeding: de diverse circulaire's in 2022). De onttrekkingen totaal groot € 71.473 komen voort uit het mandaat van het college voor het verstrekken van een subsidie coronasteun van € 43.000 aan het Mechanisch Erfgoed Centrum alsmede van de geleverde ondersteuning hiervan door de organisatie voor € 28.473.

Bestemmingsreserve Inrichting Dierenweide

Deze reserve is ingesteld voor de herinrichting van de Dierenweide alsmede de aanleg van een fietsverbinding. In 2021 zijn de bestedingen van € 466.000 bij de voortgangsrapportage onttrokken aan de reserve. Met deze onttrekking zijn de lasten gedekt voor de herinrichting en de nieuwbouw van stallen en overige ruimten van de dierenweide. De bestemmingsreserve kan in 2022 opgeheven worden en het restant € 509 vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

Bestemmingsreserve De Zuid – Walvisstraat

Dit betreft een reguliere (ofwel structurele) onttrekking ten behoeve van het dekken van de jaarlijkse kapitaallasten.

Bestemmingsreserve zware beschoeiingen

Deze reserve is ter dekking van kosten voor het vervangen van zware beschoeiingen van Ral en Pierland. Sinds 2016 wordt deze reserve niet meer benut en de intentie was dan ook dat deze na 2016 opgeheven moest worden. In 2022 is de volledige reserve vrijgevallen in voorbereiding op de opheffing.

Bestemmingsreserve Scholencomplex Dronten – West

Dit betreft een reguliere (ofwel structurele) onttrekking ten behoeve van het dekken van de jaarlijkse afschrijf lasten groot € 5.691.

Bestemmingsreserve Sportbeleid 2018-2021

De onttrekking is conform het beleidsplan besteed aan de volgende vereniging: Zuiderzee Zwemmers. De bestemmingsreserve is in 2022 opgeheven en het restant ad € 60.108 is vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve.

Bestemmingsreserve kapitaallasten Aat de jonge zwembad

Het doel van deze bestemmingsreserve is het dekken van de kapitaallasten voortvloeiend uit de bouw van het Aat de Jonge zwembad. De jaarlijkse onttrekking bedraagt € 114.113 conform de nota reserves en voorzieningen 2020.

Bestemmingsreserve Kunstaankopen openbare ruimte

De bestemmingsreserve komt voort vanuit de cultuurvisie van gemeente Dronten. Met deze bestemmingsreserve wordt budget opgebouwd voor aankopen van kunst. Jaarlijks wordt er € 10.000 gestort in deze reserve.

Bestemmingsreserve Meerpaal gebouw

Jaarlijks vinden er onttrekkingen plaats ter dekking van 2/3 deel van de afschrijvingen/aflossingen van de investeringen van de Meerpaal. Dit betreft een structurele onttrekking ten behoeve van het dekken van de jaarlijkse kapitaallasten. Voor 2022 bedroeg de onttrekking € 434.080.

Bestemmingsreserve MFG 2 Biddinghuizen

De bestemmingsreserve bestaat om een deel van de incidentele kosten voor het realiseren van een multifunctioneel gebouw "de Binding" in de dorpskern Biddinghuizen te dekken. In 2021 is het multifunctioneel gebouw in gebruik genomen. Er zijn geen onttrekkingen gedaan in 2022. Na realisatie van de bouw kan de bestemmingsreserve conform het instellingsbesluit opgeheven worden dit zal naar verwachting in 2023 bij de actualisatie van de nota reserves en voorzieningen worden voorgesteld.

Bestemmingsreserve Speelruimteplan

Deze reserve is ingesteld bij het vaststellen van het "Speelruimteplan gemeente Dronten". Jaarlijks wordt hier, conform de uitgangspunten van het plan, het restant van het budget aan toegevoegd om fluctuatie tussen realisatie en begroting in de jaren op te kunnen vangen. In 2022 is € 50.878 toegevoegd aan de reserve.

Bestemmingsreserve Realisatie MFC Swifterbant

De bestemmingsreserve is ingesteld om de afschrijvingslasten te kunnen dekken. Bij de instelling van de bestemmingsreserve is rekening gehouden met eerste jaar van afschrijving in 2022. Gezien de besluitvorming op zich heeft laten wachten zal het eerste moment van afschrijven later zijn dan 2022. Er zijn op basis van instelling en financiële verordening geen onttrekkingen in 2022. Wel heeft er een tweetal stortingen plaatsgevonden, namelijk 525.000 vanuit het raadsbesluit Programmabegroting 2022 en is afgerond 300.000 storting van verkoop grond toegevoegd conform het originele instellingsbesluit uit 2019.

Bestemmingsreserve Sociaal Domein

In 2017 is door de Raad besloten om van het jaarrekeningresultaat € 5.000.000 toe te voegen aan deze reserve ter dekking van verwachte negatieve resultaten voor de jaren 2019 en 2020. Na de gedane onttrekkingen over de jaren 2019 en 2020 resteert nog een bedrag van € 1.249.483. Naar aanleiding van de uitkomsten van de herijking binnen het taakveld zal de Raad een voorstel gedaan worden over de inzet van de resterende middelen.

Bestemmingsreserve WWB inkomensdeel

Deze reserve is ingesteld om mogelijke nadelige effecten in het inkomensdeel Participatiewet te kunnen opvangen en wordt gevoed als er in enig jaar een overschot is. Indien er in een ander jaar tekorten zijn worden deze onttrokken aan de reserve voor zover er saldo is. Er waren geen mutaties in 2022.

Bestemmingsreserve Zorglandschap WMO 2020-2026

Op 25 maart 2021 heeft de Raad ingestemd met het instellen van de bestemmingsreserve Zorglandschap WMO 2020-2026 (raadsbesluit B20.002144). In 2022 heeft een storting van € 749.223 plaatsgevonden door een uitkering uit het regionale transformatiefonds van € 98.592 en een hoger regionaal overschot Beschermd Wonen van € 650.631. De uitgaven 2022, en daarmee ook de onttrekkingen, zijn € 271.373 geweest; lager dan het onderliggende bestedingsplan van € 441.000 voor 2022. Een en ander is verwerkt conform besluitvorming.

Bestemmingsreserve Bovenplanse verevening

Bij bovenplanse verevening is sprake van verevening tussen ruimtelijke plannen. Bij bovenplanse verevening worden de verhaalde kosten weer ingezet bij andere ruimtelijke plannen om zo de gewenste ruimtelijke doelstelling (bijv. sociale woningbouw) te realiseren. Deze ruimtelijke plannen kunnen zowel op gemeentegrond, als op gronden van derden worden gerealiseerd. Bij ruimtelijke plannen met bijv. minder dan 25% sociale woningbouw worden bovenplanse kosten in rekening gebracht. Omgekeerd kunnen ruimtelijke plannen met meer dan 25% sociale woningbouw een bijdrage krijgen uit het vereveningsfonds. Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage dient het vereveningsfonds wel de benodigde financiële middelen te bevatten. Het betreft geen reguliere stortingen. De stortingen komen conform het doel uit de grondexploitaties.

Bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen

Kosten die worden verhaald voor bovenwijkse voorzieningen dienen als financieringsbron voor de aanleg van de in de nota genoemde bovenwijkse voorzieningen. Met de verhaalde kosten kan een gedeelte van de bovenwijkse voorzieningen worden gefinancierd.

Bestemmingsreserve Duurzaamheidsprojecten

Deze reserve is ter dekking van projecten binnen het programma duurzaam. In 2021 is de ontvangen SDE-subsidie van de Reest toegevoegd aan de reserve. Over 2022 heeft geen onttrekking plaats gevonden.

Bestemmingsreserve Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling

Naast het verhalen van kosten voor bovenwijkse voorzieningen en bovenplanse verevening vraagt de gemeente bij anterieure overeenkomsten ook bijdragen aan ruimtelijke ontwikkeling. In 2022 zijn de ontvangen bijdragen voor een totaalbedrag van € 70.698 toegevoegd aan de reserve.

Toelichting op bestemmingsreserves Grondexploitaties

Bestemmingsreserve MFG Swifterbant

De bestemmingsreserve bestaat om een deel van de incidentele kosten voor het realiseren van een multifunctioneel gebouw in de dorpskern Swifterbant te dekken. Er zijn geen onttrekkingen gedaan in 2022. Conform besluitvorming bij instelling is € 20.000 gedoteerd. Na realisatie van de bouw kan de bestemmingsreserve conform het instellingsbesluit opgeheven worden.

Bestemmingsreserve financiële buffer GREX het Palet

Deze reserve dient om mogelijk incidentele tegenvallers bij de ontwikkeling van het complex Het Palet binnen de grondexploitatie De Gilden op te kunnen vangen. Er waren geen mutaties in 2022.

Bestemmingsreserve niet afgesloten exploitaties (POC)

Deze bestemmingsreserve is ingesteld bij de jaarrekening 2017. Op basis van het BBV is het verplicht om tussentijds winst te nemen volgende Percentage of Completion (POC) methode. Bij de jaarrekening wordt bepaald welke bedragen onttrokken c.q. gestort moeten worden in deze bestemmingsreserve. In 2022 is er per saldo € 709.893 gedoteerd.

Bestemmingsreserve Ontwikkeling Hanzekwartier

Vanuit de grondexploitatie Spoorzone is op basis van de POC methode een onttrekking gedaan van € 407.511 als correctie van eerder genomen POC winstneming.

Voorzieningen

Het verloop van de balanspost "Voorzieningen" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2022 van: **€ 34.187.887**

Voorzieningen 2022	Saldo per 01-01-2022	Toevoegingen 2022	Onttrekkingen 2022	Saldo per 31-12-2022
Aard voorzieningen				
Voorzieningen lopende verplichtingen en risico's	1.707.275	959.122	- 597.440	2.068.957
Voorzieningen onderhoud en egalisatie	33.095.197	4.794.229	-7.852.659	30.036.767
Voorzieningen door derden beklemde middelen	1.551.639	530.523	-	2.082.162
Totaal Voorzieningen	36.354.111	6.283.875	- 8.450.099	34.187.887

Verloop voorzieningen

Voorzieningen 2022				
Naam voorzieningen	Saldo per 1-1-2022	Toevoegingen 2022	Onttrekkingen 2022	Saldo per 31-12-2022
Voorzieningen lopende verplichtingen en risico's				
Voorziening APPA	1.408.821	534.974	- 346.484	1.597.311
Voorziening Wachtgeld wethouders	141.678	108.148	- 94.180	155.646
Voorziening SPUK sport	156.776	-	- 156.776	-
Voorziening Bovenwettelijk verlof personeel	-	229.000	-	229.000
Voorziening Spaarverlof	-	87.000	-	87.000
Totaal voorzieningen lopende verplichtingen en risico's	1.707.275	959.122	- 597.440	2.068.957
Voorzieningen onderhoud en egalisatie				
Voorziening Algemeen onderhoud gem. gebouwen	3.998.425	646.925	- 4.645.350	-
Voorziening Onderhoud wegen	7.120.342	2.468.822	- 2.627.795	6.961.369
Voorziening Inventaris gemeentelijke binnensportaccommodaties	76.880	50.000	- 126.880	-
Voorziening Maintain zwembad	397.944	226.136	- 133.420	490.660
Voorziening Onderhoud/beheer riolering	1.060.147	346.131	-	1.406.278
Voorziening Onderhoud bruggen	850.008	277.000	- 319.214	807.794
Totaal voorzieningen onderhoud en egalisatie	13.503.746	4.015.014	-7.852.659	9.666.101
Voorzieningen door derden beklemde middelen				
Voorziening Risicodossier Jeugd 2021 + 2022	446.500	151.010	-	597.510
Voorziening Afvalstoffenheffing	44.992	33.392	-	78.384
Voorziening Rioolbeheer	20.651.598	1.125.346	-	21.776.944
Totaal voorzieningen door derden beklemde middelen	21.143.090	1.309.748	- 22.452.838	
Totaal Voorzieningen	36.354.111	6.283.885	- 8.450.099	34.187.897

Toelichting voorzieningen

Hieronder wordt een korte inhoudelijke toelichting gegeven op de voorzieningen van de Algemene dienst.

Voorziening APPA

De voorziening APPA is ingesteld ter dekking van de pensioenverplichtingen van enkele oud-wethouders. Voor de overige oud-wethouders zijn andere pensioenregelingen getroffen (pensioenverzekeringen, pensioenen zijn afgekocht of de pensioenverplichtingen zijn in de lopende exploitatiebegroting gedekt). Daarnaast is voor de huidige wethouders een APPA-plan afgesloten door de gemeente waarbij het verschil tussen het opgebouwde beleggingstegoed en benodigd beleggingstegoed als voorziening is opgenomen. In 2020 is de correctie voor inflatie en prijsstijging toegevoegd. Voor de berekening van de oud-wethouders is rekening gehouden met de volgende indicatoren:

- Berekeningsdatum 31-12-2022;
- Sterftetafel GBM/GBV 2015-2020 met leeftijdsterugstelling m/v 5/1;
- Rekenrente 2,472% (2021 0,528%).

Wachtgeld wethouders

Onder deze voorziening vallen de frictiekosten door wachtgeld, deze kosten kunnen worden veroorzaakt door tussentijds vertrek wethouder of einde wethouderschap. In 2022 zijn een drietal nieuwe wethouders aangesteld als gevolg van de gemeenteraadsverkiezing. Dit houdt ook in dat drie voormalige wethouders aanspraak kunnen maken op wachtgeld. Twee van de drie voormalige wethouders maken gebruik van de wachtgeld regeling. Daarnaast is er nog een lopende wachtgeld regeling welke is gestart in 2021.

Bovenwettelijk verlof personeel

Voor het bovenwettelijk verlof is een nieuwe voorziening gevormd. Dit betreft een schuldpositie aan het gemeentelijk personeel. Het bovenwettelijk verlofsaldo is totaal vijf jaar geldig. Bij de opgenomen saldi is sprake van overmatige verlofsaldi. Dit betreft alle verlofuren van medewerkers met meer dan 100 bovenwettelijke uren. Deze uren zijn uitgedrukt in euro's.

Spaarverlof

Met de komst van cao gemeenten 2022 is er een nieuwe spaarmogelijkheid gekomen voor gemeentelijk personeel. Met het spaarverlof kan een langdurig verlof aan gespaard worden van in totaal 3.600 uur per fte (deeltijd naar rato van het arbeidsverband). Het spaarverlof betreft een schuld positie vanuit de gemeente aan de werknemers. In 2022 is voor het eerste maal een dotatie uitgevoerd ter grootte van de omvang aan gespaarde uren uitgedrukt in euro's.

Algemeen onderhoud gemeentelijke gebouwen, wegen en bruggen

Deze voorzieningen zijn ingesteld om de onderhoudskosten meerjarig te dekken. Bij ieder onderdeel is een meerjarig onderhoudsplan beschikbaar. Die onderhoudsplannen worden vijfjaarlijks herzien. De storting in de voorziening is gebaseerd op het meerjarige onderhoudsplan. De besteding in 2022 is op basis van het werkelijk uitgevoerde onderhoud. Voor de voorziening algemeen onderhoud gemeentelijke gebouwen geldt dat deze in 2022 volledig is vrijgevallen als gevolg van een verouderd beheerplan. Deze vrijval komt volledig ten gunste van het resultaat 2022.

Inventaris gemeentelijke binnensportaccommodaties

De voorziening inventaris binnensportaccommodaties is ter egalisering van de kosten voor de aanschaf van sportmaterialen en -toestellen. Dit jaar is de voorziening volledig vrijgevallen in verband met een verouderd beheerplan.

Maintain Aat de Jonge zwembad

Betreft maintainovereenkomst met Optisport voor het uitvoeren van het groot onderhoud van het Aat de Jonge zwembad wat in 2020 in gebruik genomen is. Om te voorkomen dat er jaarlijks teveel verschil zit in de begrote bedragen is deze voorziening opgenomen. Uitbetaling zal volgens schema verlopen.

Riolering beheer, onderhoud en vervanging

De voorziening riolering is gebaseerd op het (GRP) gemeentelijk rioleringsprogramma 2022-2028 en dient ter dekking van de investeringen in de riolering. De voorziening wordt gevoed met een deel van de inkomsten uit de rioolheffing en dient op lange termijn voldoende te zijn om onderhoud aan en investeringen in vervanging en renovatie van het rioolstelsel te dekken. Het tarief ten aanzien van rioolheffing is kostendekkend. Indien blijkt dat er een verschil is wordt het exploitatieoverschot aan de voorziening toegevoegd zoals in 2021.

Voorziening risicodossier jeugd

De voorziening is verhoogd met de nieuwe indiening door de zorgaanbieder met € 145.000. De voorziening betreft eveneens voor het jaar 2022.

Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen wij u naar de [Nota reserves en voorzieningen](#) die per het einde van 2020 geactualiseerd is.

Vaste schulden (looptijd > 1 jaar)

Het verloop van de balanspost "Vaste schulden (looptijd > 1 jaar)" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2022 van: **€ 14.531.046**

Verloop Vaste schuld	Boekwaarde 1-1-2022	Mutaties 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen			
Opgenomen vaste geldleningen	14.926.052	- 1.981.512	12.944.540
Totaal Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	14.926.052	- 1.981.512	12.944.540
Waarborgsommen			
Borgsommen vastgoedbeheer	484	- 484	-
Rechten planschade	300	300	600
Waarborg/Optie GB De Graafschap 1e fase	67.829	- 59.630	8.199
Waarborgsom diversen AD	755.881	15.000	770.881
Waarborgsom/Optieverg GB Hanzekwartier-Spoorzone	565.000	-	565.000
Waarborgsom/Optieverg GB Oldebroekerweg	-2.200	8.500	6.300
Waarborgsom/Optieverg GB Oldebroekerweg 2e fase	8.500	- 8.500	-
Waarborgsom/Optieverg GB Tarpan	184.303	- 144.886	39.417
Waarborgsom/Optievergoeding GB / Rikken - De Noord	125.000	-	125.000
Waarborgsom/Optievergoeding GB De Gilden 2e fase	2.066	- 1.240	826
Waarborgsom/Optievergoeding GB Het Palet	- 23.097	29.413	6.316
Waarborgsom/Optievergoeding GB Poort van Dronten	2.397	47.772	50.169
Waarborgsommen AD Redeplein	11.600	-	11.600
Waarborgsommen AD Wisentweg	5.030	400	5.430
Waarborgsom-Optievergoeding Grex Bloemenzoom	48.999	- 52.231	- 3.232
Totaal Waarborgsommen	1.752.092	- 165.587	1.586.506
Totaal Vaste schuld	16.678.144	- 2.147.099	14.531.046

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

De opgenomen vaste geldleningen van gemeente Dronten bestaan uit onderhandse geldleningen afgesloten bij de BNG. De stand van de geldleningen per 31 december 2021 bedraagt € 12.944.540. Er is totaal in 2022 € 569.805 aan rente betaald voor de onderhandse geldleningen. Er zijn diverse leningen met verschillende rentepercentages. De percentages variëren tussen de 3,46 en 5,069 procent.

Vlottende passiva

Vlottende schulden (looptijd < 1 jaar)

Het verloop van de balanspost "Vlottende schulden (looptijd < 1 jaar)" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2022 van: **€ 4.771.558**

Verloop Vlottende schuld	Boekwaarde 1-1-2022	Mutaties 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Overige vlottende schulden			
Crediteuren	3.473.004	1.298.553	4.771.558
Totaal Overige vlottende schulden	3.473.004	1.298.553	4.771.558
Totaal Vlottende schuld	3.473.004	1.298.553	4.771.558

Overlopende passiva

Het verloop van de balanspost "Overlopende passiva" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2022 van: **€ 18.111.606**

Verloop Overlopende passiva	Boekwaarde 1-1-2022	Mutaties 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk			
Nog te betalen BBZ JR	1.181.491	-757.148	424.342
Terug te betalen specifieke uitkeringen	-	1.017.023	1.017.023
Vooruit ontvangen specifieke uitkeringen	7.361.170	1.511.268	8.872.438
Totaal	8.542.661	1.771.143	10.313.803
Overige overlopende passiva			
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.718.408	116.055	1.834.463
Kruisposten Sociaal domein	300.981	-139.720	161.261
Nog te betalen bedragen	3.530.659	-1.270.439	2.260.220
Overige posten	13.820	45.063	58.883
Parkmanagement Poort van Dronten	393.059	180.000	573.059
Saldo tussenrekening Sociale zaken	1.590.178	-138.765	1.451.413
Vooruit ontvangsten Anterieure Overeenkomsten	-	1.279.267	1.279.267
Vooruit ontvangsten komend boekjaar	823.397	-644.159	179.238
Totaal	8.370.502	-572.698	7.797.803
Totaal Overlopende passiva	16.913.163	1.198.445	18.111.606

In de onderstaande tabel wordt weergegeven per specifieke uitkering (spuk) voor hoeveel deze op de balans staat en wat hier de mutatie van inkomsten en uitgaven is geweest.

Vooruit ontvangen specifieke uitkeringen 2022					
Naam specifieke uitkering	Saldo per 1-1-2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2022	Saldo per 31-12-2022	Terug te betalen in 2023
Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	-	353.719	353.719	-	-
Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen 1	108.180	-	108.180	-	-
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatreg. 2020-2021	76.740	-	-	76.740	50.000
Regeling reductie energiegebruik woningen	100.100	-	100.100	-	-
Specifieke uitkering woningbouwimpuls	4.922.500	-	392.934	4.529.566	-
Treffen van maatregelen overlast gevende asielzoekers 2021 en 2022	100.000	-	-	100.000	100.000
Regeling huisvesting aandachtsgroepen	600.000	-	-	600.000	-
Regeling specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	567.603	126.382	693.985	-	-
Regeling Sportakkoord 2020-2022	127.713	56.575	64.823	119.465	62.890
Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	158.346	380.030	72.492	465.884	-
Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022	475.126	1.153.580	1.010.355	618.351	41.561
WEB Subsidie	16.025	69.456	75.756	9.725	-
Correctie WEB	-	-	6.945	-6.945	-
Verkeer en Vervoer provincie Flevoland	12.317	-	12.317	-	-
Regeling specifieke uitkering stimulering sport	-	439.208	83.465	355.743	355.743
VSV subsidie	-	34.000	34.000	-	-
Wet Inburgering 2021 gemeentedeel 2022	-	263.937	37.688	226.249	-
RMC gelden	-	131.653	131.653	-	-
Aanpak Energiearmoede	-	793.950	-	793.950	-
Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen 2	-	160.530	2.000	158.530	158.530
Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving 2021	96.520	-	-	96.520	96.520
Treffen van maatregelen overlast gevende asielzoekers 2022 en 2023	-	100.000	42.000	58.000	-
Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	-	1.274.722	47.410	1.227.312	-
Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra	-	41.322	-	41.322	-
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	-	231.209	-	231.209	-
Onderwijsroute 2022 deel gemeente	-	36.060	-	36.060	-
SPUK Sport 2019-2021	-	151.779	-	151.779	151.779
Totaal specifieke uitkeringen	7.361.171	5.646.333	3.269.822	9.889.460	1.017.023

In het saldo per 31-12-2022 is ook de terugbetalingsverplichting opgenomen.

Garantstellingen

Naam rechtspersoon	Object van de garantstelling	Toelichting oorspronkelijk bedrag	1-1-2022	Mutatie	31-12-2022	Gemeentelijk aandeel in %
Stichting Impact	nieuwbouw locatie Dronten lening BNG	674.887	525.034	-19.147	505.887	100
Stichting Impact	nieuwbouw locatie Dronten lening BNG	911.500	736.517	-22.538	713.979	100
Stichting Impact	nieuwbouw locatie Dronten lening BNG	1.356.250	904.167	-45.209	858.958	100
Stichting MFG2	Stichting MFG2	4.400.000	4.223.420	-89.776	4.133.644	100
HVC Alkmaar	Middelen bedrijfsvoering (garantstelling als aandeelhouder)	11.030.000	10.098.809	-1.649.573	8.449.236	100
Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland	Garantstelling gelden derden beheer (eis DNB)	400.000	400.000	-	400.000	100
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Indirecte garantstelling (achtervangfunctie gemeente)	250.118.000	213.394.640	-5.788.116	207.606.524	25
Totaal		268.890.637	230.282.587	-7.614.359	222.668.228	

De stand van de gewaarborgde leningen van de gemeente bedraagt per 31 december 2022 € 222.668.228. De grootste garantstellingen betreffen Oost Flevoland woondiensten (€ 207.606.524) en afvalbedrijf HVC (€ 8.449.236). De gemeente staat voor 25% garant voor de leningen die Oost Flevoland Woondiensten vanaf 2001 is aangegaan via het Waarborgfonds Sociale woningbouw (WSW). De gemeente heeft hier een achtervangfunctie. Dat wil zeggen dat de gemeente alleen het risico loopt een renteloze lening aan het Waarborgfonds te moeten verstrekken als OFW niet aan de verplichtingen voldoet en het vermogen van het WSW onvoldoende is om dat af te dekken. Dit risico wordt als erg klein ingeschat. Zie ook de risicoanalyse in de paragraaf weerstandsvermogen.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Lopende juridische procedures

De rechtbank Midden Nederland heeft in 2022 geoordeeld dat gemeente Dronten onrechtmatig heeft gehandeld in het project Nieuwe Natuur. De onrechtmatige handeling treft 7 ondernemers. De rechter heeft de eisers in de gelegenheid gesteld om hun schade te begroten. Het betreft nog een lopende juridische procedure waarvan nog niet goed in te schatten valt of er daadwerkelijk een schadebetaling zal plaatsvinden en hoe hoog de totale schade is.

Vakantie verplichting personeel

Personeel van gemeente Dronten heeft aanspraak op wettelijk en bovenwettelijk verlof. Het verschil in wettelijk en bovenwettelijk verlof is de looptijd. Wettelijke vakantie-uren vervallen 12 maanden na het kalenderjaar waarin deze vakantie-uren zijn opgebouwd en heeft op 31-12-2022 op totaal niveau een waarde van € 390.691. Voor deze verplichting is het niet toegestaan om een voorziening te vormen. Het bovenwettelijke verlof is op 31-12-2022 nog maximaal vijf jaar geldig en heeft op totaal niveau een waarde van € 453.622.

Van dit totaal bedrag is € 229.000 als voorziening opgenomen. De resterende kunnen niet in een voorziening worden opgenomen, maar betreft wel een verplichting aan het personeel en heeft per 31-12-2023 een waarde van € 224.622. Het kan niet in de voorziening worden opgenomen, omdat het niet voldoet aan de criteria van het BBV.

Garantstelling hypothecaire leningen

Gemeente Dronten staat vanuit het verleden garant voor een aantal hypothecaire leningen. Deze garantstellingen lopen enkel af en er worden geen nieuwe garantstellingen meer uitgegeven. Per saldo is het risicobedrag, ter grootte van € 935.413 de totale omvang van de hypotheekleningen aangezien het aan gespaard kapitaal of de afkoopwaarde verzekeringen aan het einde van de looptijd van de hypotheek gebruikt wordt ter aflossing. Afgelopen jaar was het bedrag Bij de Rabobank lager, dit komt doordat het ontvangen overzicht destijds niet volledig was.

Naam hypotheek verstreker	Saldo 31-12-2022	Afkoopwaarde verzekering / Kapitaal	Risicobedrag
SNS	239.358	193.504	45.854
BLG Wonen	83.133	-	83.133
Rabobank	561.532	-	561.532
Stater	685.350	518.849	166.501
ING	211.008	132.615	78.393
Totaal	1.780.381	844.967	935.413

Lopende verplichtingen

De onderstaande lopende verplichtingen betreffen contracten die door lopen na 31-12-2022 en zullen daarmee leiden tot een uitstroom van middelen in de komende jaren. Gemeente Dronten kent meer lopende contracten echter is op voorhand niet voor elk contract duidelijk hoeveel kosten dit jaarlijks zullen zijn.

Lopende verplichtingen	Jaarlasten	Loopt tot en met
Werkvoorzieningsschap	€ 1.685.000	Onbepaalde tijd
Onderhoudswerkzaamheden groen; beheer buitensport	€ 1.115.000	10-02-2024 / 31-01-2026
IT Beheer	€ 1.105.000	01-08-2023 / Onbepaalde tijd
Vuilophaal- en afvoer	€ 945.000	30-6-2026 / 31-12-2026
Beheer zwembad	€ 900.000	31-12-2028
Leerlingenvervoer	€ 750.000	31-7-2025
Onderhoud	€ 540.000	30-11-2023 / 31-12-2024
Dienstverlening	€ 225.000	14-06-2023 / 31-12-2026
Schoonmaakwerkzaamheden	€ 145.000	31-3-2024
Postbezorging	€ 65.000	31-12-2023
Software en automatisering	€ 45.000	03-12-2023 / 20-11-2024
Diverse verzekeringen	€ 35.000	12-03-2023 / 12-03-2024
Overige	€ 5.000	31-12-2026

Saldo te verrekenen verliezen VPB

Een verlies uit een bepaald jaar wordt op 2 manieren verrekend:

- Met de belastbare winst uit het voorgaande jaar. Dit wordt carry back of achterwaartse verliesverrekening genoemd.
- Met de winsten van volgende jaren. Dit wordt carry forward of voorwaartse verliesverrekening genoemd.

Een verlies wordt eerst verrekend met de winst van het voorgaande jaar. Pas daarna kan het verlies verrekend worden met de winsten van de toekomstige jaren.

Er geldt een maximum voor het bedrag van de verrekening met winsten van de jaren 2022 en verder.

Als de belastbare winst in 2022 of later € 1.000.000 of lager is, dan kunnen verliezen uit voorgaande jaren verrekenen tot maximaal het bedrag van de belastbare winst.

Als de winst hoger is dan € 1.000.000 dan mag in elk geval € 1.000.000 gebruikt worden voor verliesverrekening. Van de resterende winst mag 50% worden gebruikt voor verliesverrekening.

Het saldo te verrekenen verliezen van de gemeente Dronten bedraagt per 31-12-2022: nihil.

Zie voor aanvullende toelichting eerder in het boekwerk bij vennootschapsbelasting.

Het verloop van de te verrekenen verliezen is als volgt:

Boekjaar	Verlies	Verrekening				Saldo
		2018	2019	2020	2021	
2016	-771.500	771.500	-	-	-	-
2017	-1.092.161	366.433	-	725.728	-	-
2018	-	-	-	-	-	-
2019	-814.234	-	-	247.285	566.949	-
2020	-	-	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-
Totaal	-2.677.895	1.137.933	-	973.013	566.949	-

1.5.4 Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Overzicht van baten en lasten 2022		Realisatie	Primitieve begroting	Begroting na wijziging 2022	Realisatie	Vershil
(x € 1.000)		2021	2022		2022	2022
Lasten *						
0	Bestuur en ondersteuning	-5.790	-7.134	-5.464	-6.374	-910
1	Veiligheid	-4.352	-4.482	-5.262	-5.161	101
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.608	-6.841	-7.190	-7.484	-294
3	Economie	-1.892	-1.750	-2.262	-1.716	547
4	Onderwijs	-6.827	-6.001	-6.772	-6.192	580
5	Sport, cultuur en recreatie	-15.416	-15.938	-18.227	-17.100	1.126
6	Sociaal domein	-45.574	-43.508	-51.538	-49.891	1.646
7	Volksgesondheid en milieu	-10.772	-10.161	-10.880	-10.762	119
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-12.886	-5.154	-7.657	-10.677	-3.020
Subtotaal Exploitatie Lasten		-111.117	-100.969	-115.252	-115.357	-105
Baten *						
0	Bestuur en ondersteuning	1.819	1.063	1.065	5.748	4.683
1	Veiligheid	191	125	325	393	69
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	285	212	212	256	44
3	Economie	5.731	575	587	1.802	1.214
4	Onderwijs	1.461	1.370	1.690	1.528	-161
5	Sport, cultuur en recreatie	1.250	1.461	2.088	2.334	246
6	Sociaal domein	13.394	10.624	17.032	17.660	628
7	Volksgesondheid en milieu	13.990	8.815	9.843	9.427	-416
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.660	2.963	3.185	5.201	2.016
Subtotaal Exploitatie Baten		42.781	27.208	36.027	44.349	8.322
Subtotaal van baten en lasten excl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en mutaties reserves		-68.336	-73.761	-79.225	-71.008	8.217

Overzicht van baten en lasten 2022 (x € 1.000)	Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Lasten Algemene dekkingsmiddelen					
(Inflatie)correctie voorzieningen	-139	-141	-141	-156	-15
Geldleningen en uitzettingen < 1 jaar	-1	-	-	-	-
Toeristenbelasting	-13	-	-	-10	-10
Overige financiële middelen	-159	-35	-35	-99	-64
Saldo van financieringsfunctie	-1.246	-916	-916	-1.529	-613
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Lasten	-1.558	-1.092	-1.092	-1.794	-702
Baten Algemene dekkingsmiddelen					
Uitkeringen gemeentefonds	65.664	65.162	76.612	77.965	1.353
Bespaarde rente	5.257	4.861	4.861	5.487	626
Integratie-uitkering sociaal domein	3.829	3.017	3.197	3.197	-
Toeristenbelasting	12.545	11.976	12.368	12.658	290
Overige financiële middelen	430	265	309	496	187
Saldo van financieringsfunctie	709	678	678	824	146
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Baten	88.434	85.959	98.025	100.627	2.602
Saldo baten en lasten Algemene dekkingsmiddelen	86.876	84.867	96.933	98.833	1.900
Subtotaal Overhead Lasten	-16.300	-16.049	-17.448	-16.463	985
Subtotaal Overhead Baten	164	232	232	267	35
Saldo overhead	-16.136	-15.817	-17.216	-16.196	1.020
Saldo Onvoorziene uitgaven	-	-147	-147	-	147
Saldo Vennootschapsbelasting	8	-	-	-831	-831
Totale lasten exclusief reserves	-128.979	-118.258	-133.942	-134.460	-518
Totale baten exclusief reserves	131.383	113.401	134.286	145.243	10.957
Saldo van baten en lasten	2.404	-4.857	344	10.783	10.439
Toevoegingen aan reserves	-12.472	-1.093	-1.392	-8.191	-6.799
Onttrekkingen uit reserves	12.894	3.549	7.778	8.925	1.147
Saldo reserves	422	2.455	6.386	734	-5.652
Resultaat	2.822	-2.405	6.728	11.520	4.792

Begrotingsrechtmatigheid

In het algemeen geldt dat een budgetafwijking die betrekking heeft op bestaand beleid en tijdig is gemeld aan de raad, rechtmatig is. De afwijking wordt bij goedkeuring door de raad, ook rechtmatig als deze niet tijdig is gemeld, maar exogeen, onontkoombaar en/of onvoorzien is. Afwijkingen die niet tijdig zijn gemeld en/of niet passen in het beleid zijn onrechtmatig. De begrotingsafwijkingen worden op hoofdlijnen toegelicht. Een nadere toelichting is opgenomen per programma onder "wat heeft het gekost". Onderstaande begrotingsoverschrijdingen worden onderkend.

Rechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:	
RA	geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde inkomsten;
RB	past binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig kon worden gesignaleerd;
RC	bij het opmaken van de jaarrekening bekend is geworden nadat de overhead is toegerekend, mits op de kostenplaatsen geen overschrijdingen voorkomen en past binnen het geformuleerde beleid;
RD	het gevolg is van een hoger investeringsbedrag in een voorgaand jaar.
Onrechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:	
OA	past binnen het bestaande beleid, maar die ten onrechte niet tijdig is gesignaleerd;
OB	niet past binnen het bestaande beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
OC	gevolg is van een activiteit die achteraf als onrechtmatig moet worden beschouwd;
OD	leidt tot kosten binnen de begroting, waarvoor minder prestaties zijn geleverd.

Analyse begrotingsonrechtmatigheid

Programma	Afwijking in € x 1.000	Criteria							
		RA	RB	RC	RD	OA	OB	OC	OD
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	-1.295		X						
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-294		X						
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-3.020		X						

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Jaarlijks wordt achteraf na vaststelling van de Jaarstukken de last voor de vennootschapsbelasting (VPB) bepaald. De afgelopen jaren heeft gemeente Dronten gebruik kunnen maken van verrekenbare verliezen. In 2022 is de werkelijke belasting over 2021 bepaald en betaald. Dit is echter geen onderdeel geweest van de Programmabegroting zoals hierboven aangegeven. Jaarlijks wordt de voorziening APPA aan het eind van het jaar berekend en verwerkt (lasten worden geboekt). Hierbij speelt voor 2022 mee dat er een wisseling heeft plaatsgevonden in het college door de verkiezingen.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Als gevolg van inhuur, overwerk en piket diensten zijn de toegerekende personeelslasten hoger geworden op het programma Verkeer, vervoer en waterstaat. Lasten voor inhuur

zijn doorgaans hoger dan de lasten voor eigen personeel; daarnaast kent overwerk en piket een onzekere factor waardoor het vooraf minder goed in te schatten valt wat de lasten voor personeelskosten zijn op programmaniveau. De schades aan wegen, verlichting, parkeergarage en bruggen en kunstwerken is hoger dan de verwachte lasten door het jaar heen. De kapitaallasten van investeringen uit voorgaande jaren, waarvoor in het verleden kredieten zijn verstrekt, zijn hoger dan in de begroting voorzien.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Jaarlijks worden de grexen geactualiseerd conform de bbv. Uit analyse van de Graafschap 1e fase, HZ-Spoorzone, ECU en HZ-Rikken de Noord blijkt dat er nieuwe voorzieningen gevormd moeten worden om de toekomstige lasten te dekken. Voor een totaal bedrag is 1,9 miljoen gestort in de vier voorzieningen. Daarnaast is er voor 1,2 miljoen gecorrigeerd voor de verplicht toe te passen poc-methode. Zie voor aanvullende toelichting [Paragraaf Grondbeleid](#).

Investeringskredieten

Voor een totaal van € 145.814 worden de investeringskredieten overschreden. Dit betreft de volgende vier kredieten:

- Vervanging minicontainers 2022 -116.126
- Bermversteving Kokkelweg Biddinghuizen 2022 -21.868
- Auto 18 ISU-11-10 kenteken 6-VKB-45 (VVI 2022) - 7.280
- Rehabilitatie Rietweg voorbereiding 2021 -540

Voor deze kredieten geldt dat de voornaamste oorzaak is dat de prijzen gestegen zijn door de economische omstandigheden, waardoor materiaal en uitvoeringskosten gestegen zijn. Voor de minicontainers geldt daarnaast dat door de groei van Dronten meer containers benodigd zijn en de verhouding 180 / 240 liter containers uiteindelijk anders is dan verwacht.

De kredieten zijn daarmee niet onrechtmatig; ze vallen net als de exploitatie in de categorie RB.

1.5.5 Financiële positie en de toelichting

Financiële positie/structureel evenwicht

FINANCIELE POSITIE		Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
STRUCTUREEL EVENWICHT		2021	2022	2022
TOTAAL				
totaal baten	abs	131.385	134.286	145.243
totaal lasten	abs	-128.985	-133.942	-134.460
resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	abs	2.400	344	10.783
onttrekking reserves (baten)	abs	12.894	7.778	8.925
dotatie reserves (lasten)	abs	-12.472	-1.392	-8.191
resultaat reserves	abs	422	6.386	734
totaal baten (na reserves)	abs	144.279	142.064	154.168
totaal lasten (na reserves)	abs	-141.457	-135.334	-142.651
totaal resultaat (na mutatie reserves)	abs	2.822	6.728	11.520
INCIDENTEEL				
totaal baten	abs	8.880	15.000	25.506
totaal lasten	abs	-7.217	-18.723	-15.157
incidenteel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	abs	1.663	-3.723	10.349
onttrekking uit incidenteel reserves (baten)	abs	1.538	5.493	6.147
dotatie aan incidenteel reserves (lasten)	abs	-1816	-1.624	-7362
incidenteel resultaat reserves	abs	-278	3.869	-1.215
totaal baten (na reserves)	abs	10.418	20.493	31.653
totaal lasten (na reserves)	abs	-9.033	-20.347	-22.519
totaal incidenteel resultaat (na mutatie reserves)	abs	1.385	146	9.134
STRUCTUREEL				
totaal baten	abs	122.505	119.286	119.737
totaal lasten	abs	-121.768	-115.219	-119.303
structureel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	abs	737	4.067	434
onttrekking reserves (baten)	abs	11.356	2.285	2.778
dotatie reserves (lasten)	abs	-10656	232	-829
structureel resultaat reserves	abs	700	2.517	1.949
totaal baten (na reserves)	abs	133.861	121.571	122.515
totaal lasten (na reserves)	abs	-132.424	-114.987	-120.132
totaal structureel resultaat (na mutatie reserves)	abs	1.437	6.584	2.386
Structurele exploitatieruimte (BBV)	%	1,09%	4,90%	1,64%

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Hieronder volgt een overzicht van de structurele reserves van de gemeente.

Naam reserve	Saldo per 1-1-2022	Mutaties Structureel 2022	Mutaties incidenteel 2022	Saldo per 31-12-2022
Bestemmingsreserve de Reest	379.937	-16.519		363.418
Bestemmingsreserve uitbr. investeringen 1999-2005 excl. Meerpaal	1.381.508	-52.713		1.328.795
Bestemmingsreserve huisvesting gemeentehuis	18.404.646	-1.089.943		17.314.703
Bestemmingsreserve De Zuid - Walvisstraat	2.743.820	-46.672		2.697.148
Bestemmingsreserve kapitaallasten scholencomplex Dronten - West	55.527	-5.691		49.836
Bestemmingsreserve kap.lasten Aat de Jonge zwembad	1.768.567	-114.113		1.654.454
Bestemmingsreserve Meerpaal gebouw	6.730.423	-434.080		6.296.343
Bestemmingsreserve realisatie MFC Swifterbant	2.764.141		826.500	3.590.641
Totaal Structurele Bestemmingsreserves	33.129.643	-1.759.731	826.500	33.295.338

EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft het saldo van de inkomende en uitgaande geldstromen die daadwerkelijk in het kalenderjaar 2022 hebben plaatsgevonden minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking. Dit is de wijze waarop de landen in de Eurozone hun EMU-saldo berekenen en waarover ook begrotingsafspraken zijn gemaakt. In het bestuurlijk overleg tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken, VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en IPO (Interprovinciaal Overleg) is afgesproken dat het Rijk en de lokale overheden gezamenlijk werken aan het beheersen van het EMU-tekort. De EMU-tekortnorm decentrale overheden voor 2021 bedraagt -0,4 van het bruto binnenlands product. Deze norm is voor 4 jaar vastgesteld. 2019-2022 en deze tekortnorm is verdeeld over de decentrale overheidslagen inclusief hun gemeenschappelijke regelingen. Het aandeel voor de gemeenten betreft -0,27% van het bbp. Het EMU-saldo kan gezien worden als een extra financieel kengetal, naast de andere vijf verplichte financiële kengetallen zoals de solvabiliteit en de (netto) schuldquote. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht in het bedrijfsleven.

EMU-saldo (x € 1.000)	+/-	Realisatie 2022
Exploitatiesaldo (voor toevoeging aan/onttrekking uit reserves)	+	10.783
Mutatie (im)materiële vaste activa	-	2.289
Mutatie voorzieningen	-	2.166
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	4.178
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	0
EMU-saldo		2.149

1.5.6 WNT-verantwoording

Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen in een ministeriële regeling vastgesteld.

WNT-register

Het WNT-register bevat instellingen die onder de Wet normering topinkomens (WNT) vallen.

In het WNT-register staan de rechtspersonen die onder de WNT vallen, waaronder de gemeente Dronten. De volgende grondslag/ status is gepubliceerd:

- [WNT-register](#).

De WNT is van toepassing op Gemeente Dronten. Het voor Gemeente Dronten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000; dit betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

GEGEVENS 2022		
bedragen x € 1	T. van Lenthe	E.M. Geldorp
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.174	101.589
Beloningen betaalbaar op termijn	21.277	17.687
Subtotaal	148.451	119.276
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Bezoldiging	148.451	119.276
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegen onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
GEGEVENS 2021		
bedragen x € 1	T. van Lenthe	E.M. Geldorp
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	122.408	94.514
Beloningen betaalbaar op termijn	21.675	17.268
Subtotaal	144.083	111.782
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	144.083	111.782
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegen onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 tot en met 12

Niet van toepassing

1c. Toezichhoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Niet van toepassing.

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800

Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2022 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

3a. Bezoldiging en/of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen

Niet van toepassing.

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT is de website van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ([Wet normering topinkomens](#)) als uitgangspunt gehanteerd.

1.5.7 Single Information Single Audit (SiSa)

Deze bijlage wordt sinds 2006 verplicht opgenomen in de jaarrekening, op basis van de gelijknamige Algemene Maatregel van Bestuur. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de besteding van door het Rijk verstrekte specifieke uitkeringen. Voorheen werd daarover per uitkering afzonderlijk verantwoording afgelegd. Met het opnemen van deze bijlage in de jaarstukken wordt beoogd de verantwoording te vereenvoudigen, doordat een afzonderlijke controleverklaring achterwege kan blijven; deze wordt opgenomen in de accountantsverklaring over de jaarrekening.

De specifieke uitkeringen waarvoor in dit overzicht in 2022 verantwoording wordt afgelegd zijn:

- JenV A8 - Vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2021 en 2022;
- JenV A12B - Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen (SiSa tussen medeoverheden);
- JenV A13 - Regeling specifieke uitkering naleving controle coronatoegangsbewijzen;
- JenV A15 - Vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023
- JenV A16 - Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne
- FIN B2 - Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021
- BZK C9 - Specifieke uitkering woningbouwimpuls
- BZK C41B - Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)
- BZK C43 - Regeling reductie energiegebruik woningen
- BZK C55 - Aanpak energiearmoede
- BZK C56 - Regeling huisvesting aandachtsgroepen
- BZK C62 - Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen
- BZK C85 - Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen
- OCW D8 - Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)
- OCW D14 - Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingenonderwijsvertragingen
- IenW E20 - Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021
- IenW E21 - Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra
- IenW E84 - Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023
- SZW G2 - Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022;
- SZW G3 - Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (excl. levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2022
- SZW G4 - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers en de Tijdelijke regeling overbruggingsregeling (Tozo) gemeentedeel 2022
- SZW G10 - Wet inburgering 2021 gemeentedeel 2022
- SZW G12 - Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
- SZW G13 - Regeling specifieke uitkering onderwijsroute
- VWS H4 - Regeling specifieke uitkering stimulering sport
- VWS H8 - Regeling Sportakkoord 2020-2022
- VWS H16 - Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden ronde 1 en 2
- VWS H25 - Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden ronde 3

Voor de wijze waarop de SiSa-informatie in het jaarverslag moet worden opgenomen, heeft het Rijk een format en indicatoren vastgesteld. Op de volgende pagina's treft u dit overzicht aan.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
J e n V	A 8	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten i.v.m. het treffen van maatregelen [...] criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2021 en 2022	Gemeenten	Besteding (jaar T) uitvoering projectplannen - zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekenning	Project afgerond (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
				Gerealiseerd	Gerealiseerd	Aard controle n.v.t. Indicator: A8/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: A8/06
				€ 0	€ 0	Nee	Er hebben geen bestedingen plaats gevonden. Via A15 zijn maatregelen gefinancierd.	Ja	Nee
J e n V	A 1 2 B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op		Naam veiligheids regio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheid	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

		coronatoegan gsbewijzen			regio uitgevoer d (Ja/nee)			
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A12B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05</i>	
			050638 Veiligheids regio Flevoland	€ 20.037	Ja	€ 20.037	Ja	
J e n V	A 1 3	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegan gsbewijzen	Besteding in (jaar T) (zelfstandi ge uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeover heden)	Zelfstandig e uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassin g i.v.m. SiSa tussen medeover heden	Cumulatiev e besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverh eden vanaf SiSa 2023	Eindverantw oording (Ja/Nee)	
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: A13/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: A13/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05</i>	
			€ 2.000	Ja	€ 0	€ 2.000	Ja	
J e n V	A 1 5	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023	Besteding (jaar T) - zelfstandig e uitvoering	Cumulatiev e besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden	Besteding (jaar T) (gedeelteli jk) verantwoor d o.b.v. voorlopige toekennin gen? (Ja/Nee)	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekenning	Project afgerond (Ja/Nee)	Volledig zelfstandi ge uitvoering (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: A15/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A15/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A15/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A15/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A15/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A15/06</i>

J e n V	A 1 6	Bekostigingsr egeling opvang onthemden Oekraïne	1	€ 30.000	€ 30.000	Ja		Nee	Nee
			2	€ 12.000	€ 12.000	Ja		Nee	Nee
				Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedra g per gerealisee rde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedra g per gerealiseer de plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke besteding en ten opzichte van de gecombin eerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderi ngsbepali ng (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonde rd uitvoeringk osten	Besteding (jaar T) uitvoeringsk osten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeer de verstrekki ngen (POO)
				<i>Aard controle R Indicator: A16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/06</i>
				€ 4.193.000	€ 1.553.760	€ 0	€ 460.786	€ 0	€ 167.340
				Totaal bedrag vorderinge n uitgekeerd e verstrekk ingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedra g uitvoerings kosten per geregistree rde persoon waaraan in een maand een verstrekk ing is gedaan (POO) in (jaar T)	Berekenin g totale besteding (jaar T)	Cumulatiev e besteding (t/m jaar T)	Eindverantw oording (Ja/Nee)	
				<i>Aard controle R Indicator: A16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11</i>	
				€ 8.596	€ 111.720	€ 6.495.202	€ 6.495.202	Nee	
						Som indicatore n 01 t/m 08			

FI N	B 2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenpro- blematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedrag en voor a, b, d en f (ja/nee)(van af 2021)	Normbedr agen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/06</i>
		Gemeenten	16	101	13	39	Ja	Ja
		Eindverant woording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatie ve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdele n a, b, d en f (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatie ve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdele n a, b, d en f (artikel 3)			
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijk e kosten	Keuze werkelijk e kosten			
		<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/08</i>		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/09</i>				
		Nee						
		Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatie ve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatie ve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatie ve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking	

					tot de kindregeling (artikel 3)
Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
<i>Aard controle R Indicator: B2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>
€ 107.338	€ 116.938			€ 0	€ 0
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
<i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>
€ 6.080	€ 38.380	€ 45.084	€ 135.252	€ 0	€ 0
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		
<i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/24</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/25</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26</i>	
€ 120.000	€ 120.000	€ 0	€ 0	€ 278.502	

B Z K	C 9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaamnummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht	Toelichting afwijkingen in faseringen (indicatoren 02 en 04)	Cumulatie ve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/05</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C9/06</i>
		Tranche 1 t/m 3 Gemeenten	1 2021-0000014500	Ja	0	Ja		€ 392.934
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording/project afgerond (ja/nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C9/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/12</i>
			1 2021-0000014500	€ 0	Nee	Alleen twee aankopen	0	Nee
B Z K	C 4 1 B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen naast de	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen

		SiSa tussen medeoverheden	verantwoordinginformatie voor die provincie invullen		en expertise			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C41B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C41B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06</i>
		1	030012 Provincie Flevoland	€ 907.977	€ 907.977	€ 353.719	4	4
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09</i>			
		1	030012 Provincie Flevoland	0	Ja			
B Z K	C 4 3	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikkingnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C43/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: C43/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: C43/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06</i>
			RREW2020-00449605	€ 100.100	€ 100.100	1.619	Het plan was om 1.001 woningen te bereiken. Door goede communicatie en laagdrempeligheid zijn	Ja

							1.619 unieke adressen bereikt.	
			Totaal aantal bereikte huurwoningen	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)?				
			<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: C43/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C43/08</i>				
			726	Ja				
B	C	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten
Z	5		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/06</i>
K	5		0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0

		<p>Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i></p>	<p>Besteding (jaar T) van de onderindicator 07 gemeentekosten</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R Indicator: C55/08</i></p>	<p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onderindicator 07 gemeentekosten</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i></p>			
		0	€ 0	€ 0			
		<p>Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i></p>	<p>Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i></p>	<p>Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i></p>	<p>Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i></p>	<p>Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energieverbruik tot gevolg.</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i></p>	<p>Het aantal overige energieverlaging maatregelen</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i></p>
		0	0	0	0	0	0

B Z K	C 5 6	Regeling huisvesting aandachtsgro epen	Beschikkin gsnummer	Projectnaa m	Besteding (jaar T) per project	Cumulatie ve bestedinge n (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimte n en verblijfsruim ten waarvan de werkzaamh eden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealisee rde woonruimt en en verblijfsrui mten (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06</i>
	1		RHA2021- 02275591	Flexwonen Dronten	€ 0	€ 0	0	0
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12</i>
	1		Flexwonen Dronten	€ 0	€ 0	Nee	Nee	Ja
			Eindverant woording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerb are stappen gezet?				

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/14</i>			
			Nee	Nee			
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: C62/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04</i>			
			€ 1.620	Nee			
BZK	C85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C85/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C85/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C85/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C85/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C85/05</i>
		1	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	0	0	€ 47.410	€ 0
			Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige	Eindverantwoording (Ja/Nee)		

O C W	D 8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	uitvoering (Ja/Nee)			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle n.v.t Indicator: C85/06	Aard controle n.v.t Indicator: C85/07	Aard controle n.v.t Indicator: C85/08		
			1 Stimuleringsregeling flex- en transformatie woningen	Ja	Nee		
		Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)		
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05
			€ 869.510	€ 79.979	€ 60.866	€ 0	€ 475.126
			Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsa	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsa	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode

		gemeente invullen	achterstand beleid	voor die gemeente invullen	achterstand beleid		
			Bedrag		Bedrag	Bedrag	
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>	
O C W	D 1 4	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	1			€ 576.790	
			Besteding (jaar T) maatregel en artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>
		€ 69.392	€ 0	€ 3.100	€ 0	€ 158.346	
		Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren in de kolommen naast de verantwoordingsinfo	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten		

le n W	E 2 0	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	die gemeente invullen	t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	informatie voor die gemeente invullen	t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>
			1			
			Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>
			€ 0	€ 51.746	€ 24.246	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>
			1	108	Ja	1
				Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st		

le n W	E 2 1	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra Gemeenten en GR'en	2	122 Aanleg van een kruispuntpl ateau ETW-ETW aantal in st	Nee	0			
			3	207 Aanleg van een vrijliggend fiets- /bromfiets pad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Nee	0			
			4	218 Aanleg van een veilige voetgange rsoverste kplaats aantal in st	Nee	0			
			Beschikkin gsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatie ve besteding (t/m jaar T)	Cofinancier ing (jaar T)	Cumulatieve cofinancier ing (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E21/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E21/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/06</i>	
			1	IENW/BS K- 2022/2992 23	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie beschikkin gsnummer	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtsc entra? (Ja/Nee)	Toelichtin g aan welke voorwaar de(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan?				

				(a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: E21/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/09		
le n W	E 8 4	Regeling stimuleringsmaatregelen 2022-2023	1 IENW/BS K-2022/2992 23		middelen zijn in december 2022 beschikbaar gesteld. Er zijn nog geen uitgaven geweest in 2022.	
			Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdragen en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04
		€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	

		Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08			
1	345	Geregelde oversteek plaats (GOP) in gebiedson tsluitingsw eg 50 km/h aant al in Stuks	Nee	0				
	2	349	Aanleg van een snelheidsr emmend plateau voor een fietsoverst eek, alleen bij een kruispunt aantal in Stuks	Nee	0			
	3	360	Aanleg van een kruispuntpl ateau ETW-ETW 60 km/h aant al in Stuks	Nee	0			
S Z W	G 2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet _gemeentedeel I 2022	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam	Gemeente I.1 Participati ewet (PW)	Gemeente I.1 Participatie wet (PW)	Gemeent e I.2 Wet inkomens voorzienin g oudere en gedeeltelij k arbeidson geschikte werkloze werkneme rs (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensv oorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsong eschikte werkloze werkneme rs (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvo orziening oudere en gedeeltelijk arbeidsong eschikte gewezen zelfstandige n (IOAZ)	Gemeent e I.3 Wet inkomens voorzienin g oudere en gedeeltelij k arbeidson geschikte gewezen zelfstandi gen (IOAZ)

		opgericht op grond van de Wgr						
			<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 7.640.490	€ 119.832	€ 303.082	€ 8.062	€ 106.034	€ 7.909
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkosten subsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkosten subsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 286.962	€ 47.809	€ 0	€ 794.281	€ 5.108	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				

			T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire					
			Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Ja				
S Z W	G 3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>
			€ 35.200	€ 24.575	€ 91.328	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden en schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstreking en BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: G3/07</i>	<i>Indicator: G3/08</i>	<i>Indicator: G3/09</i>	<i>Indicator: G3/10</i>	<i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
S Z W	G 4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G4/01</i>	<i>Indicator: G4/02</i>	<i>Indicator: G4/03</i>	<i>Indicator: G4/04</i>	<i>Indicator: G4/05</i>	<i>Indicator: G4/06</i>
		Alle gemeenten verantwoord voor Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.109	€ 0	€ 9.900	€ 39.833	€ 4.618

2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 5.354	€ 0	€ 10.507	€ 11.004	€ 412
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 7.270	€ 0	€ 14.541	€ 7.737	€ 522
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 3.142	€ 0	€ 8.693	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 1.002	€ 0	€ 4.930	€ 242	€ 28
6	Totaal	€ 17.877	€ 0	€ 48.571	€ 58.816	€ 5.580
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gemeente	Gemeente	Gemeente		
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
6	Totaal	0	0			

	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden en schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden en van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopva	

					i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	ntoeslagaffaire
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6 Totaal	0	0	0	
S Z W	G 1 0	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan	Gemeente	Gemeente	Gemeente	

		een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/01</i> € 37.688	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/02</i> € 0	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G10/03</i> Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden en schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i> € 0	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden en schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i> € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/04</i> Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_deel gemeente	Besteding en onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Besteding en overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G13/05</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
V W S	H 4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/02</i>				
			€ 439.208	€ 83.465				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekennings meegenomen is
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/08</i>
		1	1.1 Onroerende zaken -	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

V W S	H 8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Nieuw- bouw					
			2	1.2 Onroerend e zaken - Renovatie	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	1.3 Onroerend e zaken - Onderhou d	€ 81.948	€ 0	€ 0	Inclusief € 5.561 uitkering voor subsidiaria bele advieskos ten voor investerin gen sportpark, die niet in de initiële aanvraag zijn opgenom en. Deze kosten ad € 31.780 komen in aanmerki ng voor art. 13 bij een aanvullen de uitkering (uitkering : 17,5% x € 31.780 = € 5.561).
					€ 81.948			
			4	2.1 Roerende zaken - Aankoop	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	3.1 Nadeel wijziging BTW mengperc entage	€ 1.517	€ 0	€ 0	€ 1.517
				Beschikkin gsnummer	Totaal bedrag volgens beschikkin g	Besteding aanstellen sportform ateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakko rd (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportform ateur (t/m jaar T)
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	Gerealise erd <i>Aard controle R</i>	Gerealisee rd <i>Aard controle R</i>	Gerealiseer d <i>Aard controle n.v.t.</i>	Gerealise erd <i>Aard controle n.v.t.</i>		

			<i>Indicator: H8/01</i>	<i>Indicator: H8/02</i>	<i>Indicator: H8/03</i>	<i>Indicator: H8/04</i>	<i>Indicator: H8/05</i>	<i>Indicator: H8/06</i>
			1 1016387	€ 45.000	€ 0	€ 0	€ 15.000	€ 18.989
			2 1036787	€ 127.713	€ 0	€ 64.823	€ 0	€ 64.823
			3 1042319	€ 56.575	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkin gsnummer	Eindverant woording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>				
			1 1016387	Ja				
			2 1036787	Ja				
			3 1042319	Nee				
			Betreft jaar	Beschikkin gsnummer / naam	Totale cumulatie ve besteding			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/03</i>	<i>Automatis ch berekend</i>		
			1 2020	SPUKIJZ2 1188	€ 325.407			
			2 2021	SPUKIJZ2 1R2126	€ 242.196			
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding (jaar T) per locatie	Cumulatiev e besteding per locatie (t/m jaar T)	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisc h berekend)	Betreft jaar?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/09</i>
			1 Aat de Jonge zwembad	€ 247.322	€ 247.322	€ 247.322	€ 0	2020
			2 zwembad De Abelen	€ 37.384	€ 37.384	€ 37.384	€ 0	2020
			3 zwembad De Alk	€ 40.701	€ 40.701	€ 40.701	€ 0	2020

V W S	H 2 5	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	4	Aat de Jonge zwembad	€ 187.929	€ 187.929	€ 187.929	€ 0	2021
			5	zwembad De Abelen	€ 26.083	€ 26.083	€ 26.083	€ 0	2021
			6	zwembad De Alk	€ 28.184	€ 28.184	€ 28.184	€ 0	2021
				Beschikkingnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatie tekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording	
					<i>Automatisch berekend</i>	<i>Automatisch berekend</i>	<i>Automatisch berekend</i>		
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05</i>	
			1	SPUKIJZ2 1-22191	-€ 126.382	€ 126.382	€ 126.382	Ja	
				Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatie tekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11</i>
			1	Aat de Jonge zwembad	Nov + dec 2021	€ 75.048	€ 75.048	€ 75.048	€ 75.048
			2	Aat de Jonge zwembad	jan-22	€ 51.334	€ 51.334	€ 51.334	€ 51.334

1.6 Bijlagen

1.6.1 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht baten en lasten per taakveld (x € 1.000)	Rekening 2021	Primitieve Begroting 2022	Begroting na wijzigingen 2022	Rekening 2022	Verschil 2022
Lasten:					
0.1 Bestuur	-2.393	-2.173	-2.294	-2.847	-552
0.10 Mutaties reserves	-12.472	-1.093	-1.392	-8.191	-6.799
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-10.539	2.405	-6.728	-13.500	-6.772
0.2 Burgerzaken	-1.896	-2.070	-2.161	-2.131	30
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-927	-467	-840	-844	-4
0.4 Overhead	-16.300	-16.049	-17.448	-16.463	984
0.5 Treasury	-1.545	-1.093	-1.093	-1.783	-690
0.61 OZB woningen	-4	-	-	-	-
0.62 OZB niet-woningen	-596	-657	-657	-572	85
0.63 Parkeerbelasting	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen overig	-5	-	-	-2	-2
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	2	-1.918	336	-3	-339
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	8	-	-	-831	-831
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-2.459	-2.737	-3.056	-3.143	-87
1.2 Openbare orde en veiligheid	-1.893	-1.745	-2.206	-2.018	189
2.1 Verkeer en vervoer	-7.360	-6.630	-6.979	-7.229	-250
2.2 Parkeren	-49	-30	-30	-36	-7
2.4 Economische havens en waterwegen	-199	-181	-181	-219	-38
3.1 Economische ontwikkeling	-1.096	-898	-1.388	-1.178	209
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-587	-655	-660	-329	331
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-145	-123	-125	-87	38
3.4 Economische promotie	-65	-74	-89	-124	-34
4.1 Openbaar basisonderwijs	-757	-662	-722	-749	-28
4.2 Onderwijshuisvesting	-2.730	-2.072	-2.303	-2.179	124
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.993	-2.879	-3.353	-2.955	398
5.1 Sportbeleid en activering	-506	-571	-1.483	-1.322	161
5.2 Sportaccommodaties	-3.220	-3.170	-3.269	-3.433	-164
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-215	-272	-392	-285	108
5.4 Musea	-	-	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	-9	-9	-79	-9	70
5.6 Media	-1.669	-1.667	-1.705	-1.700	5
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-9.797	-10.248	-11.299	-10.352	947
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-3.569	-3.501	-7.002	-6.896	106
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-4.511	-4.839	-5.731	-4.906	825
6.3 Inkomensregelingen	-14.679	-13.233	-15.408	-15.212	196
6.4 WSW en beschut werk	-1.805	-1.735	-1.866	-1.721	145
6.5 Arbeidsparticipatie	-1.535	-1.750	-2.628	-1.915	713
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.296	-1.467	-1.324	-1.443	-119
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-6.289	-6.365	-6.257	-5.986	271
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-10.554	-9.134	-9.701	-10.442	-741
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-478	-823	-911	-455	456
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-1.203	-1.049	-1.103	-1.223	-121
7.1 Volksgezondheid	-1.300	-967	-1.062	-1.032	29
7.2 Riolering	-2.254	-2.348	-2.337	-2.722	-385
7.3 Afval	-4.547	-4.412	-5.029	-4.868	162

7.4	Milieubeheer	-2.313	-2.135	-2.081	-1.733	348
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-359	-299	-372	-406	-34
8.1	Ruimte en leefomgeving	-1.721	-1.332	-3.070	-2.574	497
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-8.251	-1.958	-1.987	-5.127	-3.140
8.3	Wonen en bouwen	-2.914	-1.864	-2.599	-2.976	-377
Totaal lasten		-151.996	-116.951	-142.066	-156.151	-14.085
Baten:						
0.1	Bestuur	194	-	-	347	347
0.10	Mutaties reserves	12.894	3.549	7.778	8.925	1.146
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	7.717	-	-	1.981	1.981
0.2	Burgerzaken	519	602	602	551	-51
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.108	450	450	4.848	4.398
0.4	Overhead	164	232	232	267	35
0.5	Treasury	6.399	5.804	5.849	6.808	959
0.61	OZB woningen	6.223	6.208	6.483	6.488	5
0.62	OZB niet-woningen	4.070	4.203	4.298	4.326	29
0.63	Parkeerbelasting	2	9	2	6	5
0.64	Belastingen overig	1.134	197	197	135	-62
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	69.493	68.178	79.809	81.162	1.354
0.8	Overige baten en lasten	-	16	16	-	-16
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	93	86	86	108	22
1.2	Openbare orde en veiligheid	98	39	239	285	47
2.1	Verkeer en vervoer	275	210	210	256	46
2.2	Parkeren	10	2	2	-	-2
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-
3.1	Economische ontwikkeling	29	-	-	6	6
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.645	520	520	1.738	1.219
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	57	55	55	57	2
3.4	Economische promotie	1.116	1.360	1.402	1.705	304
4.1	Openbaar basisonderwijs	96	77	77	114	37
4.2	Onderwijshuisvesting	8	6	6	5	-1
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.357	1.288	1.608	1.409	-198
5.1	Sportbeleid en activering	-	30	772	672	-100
5.2	Sportaccommodaties	1.117	1.257	1.141	1.255	114
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	1	-	-1
5.4	Musea	-	-	-	-	-
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-
5.6	Media	39	38	38	40	1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	94	135	135	367	232
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	111	265	6.540	6.546	6
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	19	-	-	-	-
6.3	Inkomensregelingen	12.445	10.202	10.079	9.937	-142
6.4	WSW en beschut werk	-	-	-	50	50
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	258	42	-215
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1	6	6	-	-6
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	224	150	150	265	115
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	595	-	-	820	820
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-
7.1	Volksgezondheid	205	-	-	-	-
7.2	Riolering	2.820	2.707	2.987	2.966	-21
7.3	Afval	5.809	5.700	6.447	6.476	29
7.4	Milieubeheer	4.765	4	4	-364	-368
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	391	405	405	350	-56
8.1	Ruimte en leefomgeving	304	4	126	676	550

8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.424	1.958	1.958	2.610	652
8.3	Wonen en bouwen	1.932	1.001	1.101	1.915	814
Totaal baten		151.996	116.951	142.066	156.151	14.085

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten Begroting 2022 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022
Programma 0	8.893	10.542
Kadernota 2022 en effecten Begroting 2022	-78	20
Bevorderen opkomst verkiezingen	-13	-13
Medewerker Social Media	-98	-54
Meicirculaire 2021 WOO	-65	-11
Medewerker Social Media	98	98
Voortgangsrapportage 2022	-289	367
Licentiekosten Informatie Gestuurd Handhaven	-5	0
Haalbaarheidsonderzoek opgraving scheepswrak	-35	0
Meerdaagse gemeenteraadsverkiezingen	-44	-44
Bijdrage regionale samenwerking samen maken we Flevoland	-100	-5
Overige percelen met opstallen Hanzekwartier	-179	-14
VGR2022 Versterkingsmaatregelen	-395	-40
Bijstelling begroting lokale heffing n.a.v. 1e vgr GBLT	470	470
Eerdere P&C-producten	-293	20
Transitiebudget	-12	0
Zero Based Begroten (ZBB)	-35	0
Juridisch advies	-70	-80
Project digitaal archiveren	-111	-12
Digitale transformatie	-237	-12
Transitiebudget	12	0
Indexatie 2022	37	0
Indexatie subsidieverlening 2022 De Meerpaal	124	124
Overige	9.552	10.135
Bestuursopdracht maatschappelijke effecten corona (MEC)	-4	-4
Recruitment CISO	-5	-1
Verlenging contract Loyaty Group (Pas van Dronten)	-9	-9
Decembercirculaire 2021 Impuls Integraal werken	-11	0
Loopbaan en mobiliteit	-12	-5
Systeemleren	-12	0
Verkiezingsbudget	-13	-13
Consultancy en implementatiekosten Pepperflow	-8	-6
Extra inzet debiteurenadministratie	-22	-22
Doorontwikkeling toekomstbestendig team Financiën	-35	-5
Privacy officer	-40	-20
Robuust rechtbeschermingssysteem	-47	0
Informatieveiligheid	-50	-50
Invoering wet WOZ	-57	-47
Impuls integraal werken	-68	0
Dronten op Koers	-75	-55

Incidentele baten en lasten Begroting 2022 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022
Versterking ondersteuning wijkteams	-85	0
Programma DV gaat op in lijnorganisatie PZ	-88	-93
Sloop Bedrijfsweg 11-13 en Energieweg 6	-100	0
Omzetting budget in verband met overname fee Het Publiek Domein	-107	-110
Collegeplanning 2018-2022 Inwonersparticipatie	-112	-54
Meicirculaire 2022 inkomstenderving (COVID)	-116	-116
Septembercirculaire 2021 corona steunpakket	-126	-126
Zaakgericht werken (Mozard)	-293	-139
Correctie extra uitkering Jeugd 2022	-682	-682
Recruitment CISO	5	
Meicirculaire 2021	62	62
Programma DV gaat op in lijnorganisatie PZ	88	88
Verkoop grond	133	302
Decembercirculaire 2021	152	152
Amendement Actie tegen armoede	200	0
Septembercirculaire 2021	681	681
Septembercirculaire 2020	731	731
Decemberwijziging 2022	2.332	2.332
Meicirculaire 2022	2.999	2.999
Mutaties reserve programma 0	4.345	4.345
Programma 1	-512	-410
Voortgangsrapportage 2022	-40	-7
Oplopende kosten vrijwilligersorganisaties	-4	-4
Gestuurd Handhaven in CityControl	-6	-3
Vierjaarlijkse audit Wet politiegegevens	-30	0
Overige	-472	-402
Bestuursopdracht maatschappelijke effecten corona (MEC)	-4	-4
Impuls talentontwikkeling team Veiligheid	-7	-3
Opgaven Zorg en Veiligheid	-9	-11
Jaarlijkse interne audit Wpg-auditrapporten	-10	0
Decemberwijziging extra energielasten 2022	-15	-4
Uitgaven noodopvanglocatie Biddinghuizen	-200	-158
Meicirculaire 2022 suppletie uitkering Biddinghuizen	-527	-527
Bijdrage uit egaliseringsreserve ingroei gemeentelijke bijdragen	99	99
Inkomensoverdracht Rijk noodopvanglocatie Biddinghuizen	200	204
Programma 2	-192	62
Eerdere P&C-producten	-30	0
Onderzoek fietsenstalling station	-30	0
Overige	-162	62
Bestuursopdracht maatschappelijke effecten corona (MEC)	0	0
Onderzoek haalbaarheid brug de Lage Vaart	-35	0
Reconstructie de Oost	-44	-58
Bijdrage verdubbeling N50	-83	120
Programma 3	-669	-98
Kadernota 2022 en effecten Begroting 2022	-10	0
Koopstromenonderzoek 2022/2023	-10	0
Voortgangsrapportage 2022	29	142
Bijstelling begroting lokale heffing forensenbelasting GBLT	29	142

Incidentele baten en lasten Begroting 2022 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022
Eerdere P&C-producten	-208	120
Cofinanciering LEADER	-208	120
Overige	-480	-360
Uitgekeerde vergoedingen naar aanleiding van SPUK 2021	-13	-13
Economische ontwikkeling Agrofood	-14	-3
Economische ontwikkeling Floriade	-25	-25
Vergroening winkelcentra Dronten, Swifterbant en Biddinghuizen	-45	-126
Economische ontwikkeling algemeen	-118	-118
Acquisitie 2022-2024	-125	-60
Uitwerking Retail visie	-185	-19
Restant overdracht gelden budget reclame	45	4
Programma 4	-90	-12
Eerdere P&C-producten	-108	-33
Herijking accommodatiebeleidsplan	-33	-33
Onderzoek huisvesting primair onderwijs Swifterbant	-75	0
Overige	18	21
WEB subsidie 2022	-2	-2
Eénmalige RMC uitkering 2022	-15	-15
RMC herverdeling	-32	-32
Omzetting budget NPO gelden i.v.m. inhuur	-48	-3
Lokaal Nationaal Programma Onderwijs ondersteuningspakket	-200	-69
WEB subsidie 2022	2	2
RMC herverdeling	32	32
Herijking accommodatiebeleidsplan	33	33
Omzetting budget NPO gelden i.v.m. inhuur	48	3
Rijksbijdrage SPUK Lokaal Nationaal Programma Onderwijs ondersteuningspakket	200	72
Programma 5	-1.194	-451
Kadernota 2022 en effecten Begroting 2022	-158	-65
Sportakkoord 2020-2022 inclusief leefstijl	-158	-65
Eerdere P&C-producten	-385	-16
Subsidie groene schoolpleinen	-150	0
Opknappen openbare stranden	-235	-16
Bestuursopdracht maatschappelijke effecten corona (MEC)	0	0
Overige	-652	-370
Uitgekeerde vergoedingen naar aanleiding van SPUK 2021	-1	-1
Aat de Jonge zwembad	-10	0
Stimulering sport	-17	-10
Sportstimulering Beweegtuin Biddinghuizen	-20	-20
Visie en actieplan biodiversiteit	-35	-33
Toekomstbeeld burgemeester Dekker sportpark	-35	-32
Indexatie 2022 openbare bibliotheken	-37	-37
Overheveling prijsindex groenonderhoud	-39	-40
Coronasteun MEC	-43	-43
Onttrekking BR sportbeleid	-58	-58
Buurtsportcoach	-60	-60
Bouw replica Pioniersbarak	-70	0
Ondersteuning vereniging voor amateurkunst	-73	-73
Uitbestede werkzaamheden voorziening Swifterbant	-92	0

Incidentele baten en lasten Begroting 2022 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022
Indexatie 2022 subsidieverlening de Meerpaal	-124	-124
Sloop Koetshuis en gymzaal Biddinghuizen	-247	-56
SPUK IJZ 2020 en 2021	-568	-568
Ottrekking BR sportbeleid	60	60
Rijksbijdrage SPUK overig	91	91
Sportakkoord 2021 inclusief leefstijl	158	65
SPUK IJZ 2020 en 2021	568	568
Programma 6	-2.098	-622
Kadernota 2022 en effecten Begroting 2022	-441	-271
Bestedingsplan zorglandschap WMO 2020-2026	-441	-271
Voortgangsrapportage 2022	-13	0
Meicirculaire 2022 Inburgering	-13	0
Overige	-1.643	-351
Decemberwijziging 2022 Corona	-9	-9
Meicirculaire 2022 Gezond in de Stad	-14	-14
Bestuursopdracht maatschappelijke effecten corona (MEC)	17	17
Uitvoering en implementatie breed offensief	-26	-5
Voorziening jeugd projecten	-28	-26
Decemberwijziging 2022 Leerlingenvervoer	-30	-30
Vroeg signalering van schulden	-30	-30
Budgetoverheveling Beste idee van Dronten	-30	-10
Aanpak dak- en thuisloosheid	-32	0
Projectleider monitoring	-34	-13
Impact "naar een strategie 22-26"	-39	-39
Inwerkingtreding wet inburgering 2021	-40	0
Decemberwijziging 2022 asiel inburgering	-48	0
Budget- en kredietoverhevelingen 2021-2022	-64	-64
Decemberwijziging 2022 Buig Definitief	-75	-75
Decemberwijziging 2022 MB statushouders	-76	-35
VGR2022 Versterkingsmaatregelen	-95	0
Beleid participatie	-98	-27
Beleids capaciteit zorg & veiligheid zorglandschap 2020-2026	-100	0
POH-jeugd GGZ	-100	0
Bestedingsvoorstel stelpost armoedebeleid	-102	0
Professionele coördinatie Basis GGZ en consultatiefunctie	-103	0
Meicirculaire 2022 IU WSW	-123	-123
Amendement Actie tegen armoede	-158	0
Uitvoering inburgering	-181	-27
Meerzorg, uitvoering regiovisie	-181	-181
Woonstart subsidie	-200	-200
Armoedebeleid projecten	-221	-13
Programmabureau transities	-243	-187
Algemene voorziening WMO MO	-379	-372
Toegang Werkwijze en Preventie Jeugd projecten	-500	-248
Decemberwijziging 2022 armoedebeleid	-1.007	-942
Meicirculaire 2022 energietoeslag	-1.104	-1.104
Noodopvang Oekraiense vluchtelingen	-3.200	-3.515
Verlenging contract Loyaty Group (Pas van Dronten)	9	9
Impact "naar een strategie 22-26"	39	39

Incidentele baten en lasten Begroting 2022 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022
Beleidscapaciteit zorg & veiligheid zorglandschap 2020-2026	100	100
Bestedingsvoorstellen armoedebeleid 2022	102	102
Amendement Actie tegen armoede	158	0
Woonstart subsidie	200	200
Rijksbijdrage SPUK noodopvang Oekraïense ontheemden	6.400	6.471
Programma 7	-752	-932
Voortgangsrapportage 2022	-75	-48
Implementatiekosten software milieustraat	-75	-48
Eerdere P&C-producten	-553	-760
Realisatie windplannen	-553	-760
Overige	-124	-124
Toekenning financiering OFGV 2021 en 2022	-11	-11
Afvalloze samenleving	-34	-34
Efficiency bedrijfsvoering afval & reiniging	-45	-45
Grondstoffenbeleidsplan	-59	-59
Incidentele effecten Omgevingswet	-65	-65
Septembercirculaire 2021 Gezond in de Stad	-94	-94
Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025	75	75
Correctie op eerste begrotingswijziging bodemtaken	109	109
Programma 8	-2.599	-1.909
Kadernota 2022 en effecten Begroting 2022	-295	0
Opstellen omgevingsvisie implementatie Omgevingswet	-295	0
Eerdere P&C-producten	-1.250	-996
BAG	-106	-79
Implementatie Omgevingswet	-1.144	-917
Overige	-1.054	-912
Ontwikkelen Omgevingsplan	-11	-11
Subsidiecoördinator	-50	-34
Woonvisie	-75	-11
Ontwikkelvisie herontwikkeling schoollocaties centrum Dronten	-85	-22
VGR Versterkingsmaatregelen Projectteamleden Omgevingsplan 2022	-167	0
Ondersteuning ontwikkeldocument woningbouwopgave	-250	-262
Integrale visie	-478	-487
Project Duurzaam Dronten	-648	-307
Rijksbijdrage SPUK Projectplan RREW Dronten	100	100
Rijksbijdrage SPUK Koerhuis/Dronten groeit	122	24
Ontvlechten integrale visie en Omgevingsplan	237	0
Rijksbijdrage SPUK ondersteuning ontwikkeldocument woningbouwopgave	250	98
Totaal van de incidentele baten en lasten per programma	787	6.169

1.6.2 Afkortingenlijst

Afkortingenlijst	
AB	Algemeen Bestuur
ACM	Autoriteit Consument & Markt
AD	Algemene Dienst
AEF	Andersson Elffers Felix
AF	Aandachtsfunctionaris
AF HG	Aandachtsfunctionaris huiselijk geweld
AF KM	Aandachtsfunctionaris kindermishandeling
AJ	Arbeidsjaren
AKTIV	Afspraak is afspraak, Klantgericht, Toekomstgericht, Integer, Veranderingsgezind
ALV	Algemene Leden Vergadering
AMIF	Europese Asiel-, Migratie- en Integratiefonds
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
AO/IC	Administratieve organisatie/ Interne Controle
APPA	Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene plaatselijke verordening
AR	Algemene reserve
ARCA	Afval en reiniging, civieltechnisch en accommodatiebeheer
AU	Algemene uitkering
AV	Algemene Vergadering
AvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
AZC	asielzoekerscentrum
B&W	Burgemeester en Wethouders
BAC	Branche Adviescommissie
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BCF	BTW Compensatiefonds
BDU	Brede Doeluitkering
BG	Bevoegd Gezag
BGM	Bevoegd Gezag Module
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
Bibob	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten
BING	Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten
BIO	Baseline informatiebeveiliging Overheid
Bkl	Besluit kwaliteit leefomgeving
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BO	Basisonderwijs
BOB	Bijstand Ondernemers in de Binnenvaart

Bofw	Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen
Bor	Besluit omgevingsrecht
BR	Bestemmingsreserve
BRK	Basisregistratie Kadaster
BRM	Bouwrijp maken
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
BSO+	Buitenschoolse opvang (+)
BTW	Belasting over toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BVVS	Belangenvereniging Vastgoedeigenaren Vitaal Suydersee
BW	Beschermde Wonen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	collectieve arbeidsovereenkomst
CAT	Centraal Administratie Team
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CEP	Centraal Economisch Plan
CER	Compensatie eigen risico
CGR	Gebied coöperatie Gastvrije Randmeren
CISO	Chief Information Security Officer
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CLO	Compendium voor de Leefomgeving
CMS	Container Management System
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CoPI	Commando Plaats Incident
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
CRM	Customer Relationship Management
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CV	Centrale Verwarming
DB	Dagelijks Bestuur
DHT	Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht
DHW	Drank- en Horecawet
DigiD	Digitale Identiteit
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DLO	Digitaal Loket Ondernemers
DoK22	Dronten op Koers 2022
DOR	Digitaal Opkopers Register
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DU	Decentralisatie-uitkering
DUN/DNU	samenwerking Dronten, Urk en Noordoostpolder
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DV	Dienstverlening

DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ECB	Educatief centrum Biddinghuizen
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EGB	Effectgericht begroten
EGB	Effect Gericht Begroten
EMU	Europese Monetaire Unie
EMVI	Economisch Meest Voordelige Inschrijving
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ESF	Europees Sociaal Fonds
ETW	Erftoegangsweg
EZ	Economische Zaken
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FG	Functionaris gegevensbescherming
FIN	Ministerie van Financiën
FMI	Funciemengingsindex
Fte	Fulltime-equivalent
GB	Grondbedrijf
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
GBI	Gemeentelijke Basisprocessen Inkomen
GBLT	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn
GBM	Gehele Bevolking Mannen
GBV	Gehele Bevolking Vrouwen
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GEO	Geografische (ruimtelijke)
GF	Gemeentefonds
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GIDS	Gezond in de Stad
GLI	Gecombineerde Leefstijl Interventie
GMSD	Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
GO	Gebiedsontwikkeling
GOO	Gemeentelijke opvang
GOP	Geregelde Oversteekplaats
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
GVVP	Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan
GW	Gemeentewet
GWW	Grond-, weg- en waterbouw
GZH	Gezondheidscentrum
Halt	Het Alternatief
HFA	Het Flevolands Archief
HH(T)	Huishoudelijke Hulp (Toelage)

HNW	Het Nieuwe Werken
HR21	Het nieuwe functiehuis
HRM	Human Resource Management
HT	Horizontaal Toezicht
HUA	Het Utrechts Archief
HVC	Huisvuilcentrale Alkmaar
IAM	Identity Access Management
IBI	Interbestuurlijke Informatie
IBP	Informatiebeleidsplan
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IDO	Informatiepunten Digitale Overheid
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
IenW	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IHP	Integraal huisvestingsplan
Iip	Investors in people
IIVR	Integraal Inrichtingsplan Veluwerandmeren
IKB	Individueel Keuzebudget
IKC	integraal Kindcentrum
IKK	Innovatie Kwaliteit Kinderopvang
IM	Informatiemanagement
IMF	Informatiemanagement en Facilitair
IMRO	Informatiemodel Ruimtelijke Ordening
IMVA	Immateriële vaste activa
i-NUP	Implementatie Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
IOAW	Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IOV	Integrale omgevingsveiligheid
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISMS	Information Security Management System
ISZW	Inspectie Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
IT	Information Technology
IU	Integratie-uitkering
IV	Integrale visie
IVA	Immateriële vaste activa
IVB	Integraal Veiligheidsbeleid
IVN	Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
JenV	Ministerie van Justitie en Veiligheid
JIT	Jeugd Interventieteam
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
JOP	Jongeren Ontmoetingsplaats
KCC	Klant Contact Centrum
KLPD	Korps Landelijke Politie Diensten
KPS	Kostprijsystematiek
KVB	Keurmerk Veilige Buitengebieden
KVO(-W)	Keurmerk Veilig Ondernemen (winkelgebied)

LA	Lelystad Airport
LAG	Lokale Actie Groep
LEA	Lokale Educatieve Agenda
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale
LED	Licht-emitterende diode
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LP	Leidende principes
LTA	Landelijk Transitiearrangement
LTO	Land- en Tuinbouw Organisatie
LV	Landelijke Voorziening
LVAK	Landelijke Vereniging Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling en Huiselijk geweld
LVBB	Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen
LVOP	Landelijk overleg veiligheid en politie
M(J)OP	Meerjarig onderhoudsplan
MAP	Module Arbeidsmarkt en Participatie
MB	Maatschappelijke begeleiding
mba	milieubelastende activiteiten
MDF	Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland
MDT	Maatschappelijke Diensttijd
MEC	Maatschappelijke Effecten Corona
MER	Milieueffectrapportage
MFC	Multi functioneel centrum
MFG	Multi functioneel gebouw
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MMA	Melding Misdaad Anoniem
MO	Maatschappelijke opvang
Mozard	Zaaksysteem in gebruik bij gemeente Dronten
MVA	Materiële Vaste Activa
NAR	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
NGdW	NedGeodataWarehouse
NGE	Niet Gesprongen Explosieven
NGRU	Netto Gecorrigeerde Rijksuitgaven
NHR	Nieuw Handelsregister KvK
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NLE	Nieuw Land Erfgoedcentrum
NOP	Noordoostpolder
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NV	Naamloze Vennootschap
NVP	Nederlandse Vereniging voor Personeelsmanagement & Organisatieontwikkeling
NVVR	Nederlandse Vereniging voor Radiologie
O.P.A.	Oud Papier Actie
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
Ob	Omgevingsbesluit
OBD	Stichting Overlegorgaan Belangenbehartiging Dronten
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODNL	Omgevingsdienst Nederland

OFGV	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek
OFW	Oost Flevoland Woondiensten
OGG	Oneigenlijk gebruik gemeentegrond
Oggz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OLO	Omgevingsloket
OM	Openbaar Ministerie
OMFL	Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland
ONS	OmriNgd door Service
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg (passend onderwijs)
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OP	Omgevingsplan
Or	Omgevingsregeling
OR	Ondernemingsraad
OV	Openbaar vervoer en/of omgevingsvisie
OVD(-bz)	Officier van Dienst (bevolkingszorg)
OVDD	Ondernemersvereniging de Driehoek
OVL	Openbare verlichting
OW	Omgevingswet
OZB	Onroerendezaakbelasting
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel en Organisatie
P&R	Park and Ride
PC	Protestants christelijk
PC	Personal Computer
PDCA	Plan, do, check, act
PGA	Persoonsgebonden aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PIP	Plan Inburgering en Participatie
PKVW	Politie Keurmerk Veilig Wonen
PLOOI	Platform Open Overheidsinformatie
PMD	Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen (blik) en drankpakken
P-MIEK	(Provinciaal) Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
PO	Primair Onderwijs
POC	Percentage of Completion
POH	Praktijkondersteuner Huisartsen
POO	Particuliere opvang
PSA	Personeelsadministratie
PTC+	Praktijk trainingscentrum
PvD	Poort van Dronten
PVO MN	Platform Veilig Ondernemen Midden-Nederland
PVT	Participatieverklaringstraject
P-wet	Participatiewet
PZ	Publiekszaken
RB	Raadsbesluit
RC	Rekening Courant
RDD	Ruimtelijk domein

RES	Regionale Energie Transitie
REV	Register Externe Veiligheid
RHC	Regionale Historische Centra
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RIP	Rijksinpassingsplan
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RK	Rooms katholiek
Rli	Raad voor de leefomgeving en infrastructuur
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters
RO	Ruimtelijke ontwikkeling
ROB	Raad voor het Openbaar Bestuur
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RooO	Regeling opvang ontheemde Oekraïners
ROR	Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering
RPA	Robotic Process Automation
RREW	Regeling Reductie Energiegebruik Woningen
RRGS	Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen
RSGB	Referentiemodel stelsel van gemeentelijke basisgegevens
RTB	Regeling Tijdelijke Bescherming
Ruddo	Regeling uitzetting en derivaten decentrale overheden
RVB	Rijksvastgoedbedrijf
RVP	Rijksvaccinatieprogramma
RWF	Regionaal Werkbedrijf Flevoland
SaaS	Software as a Service
SAF	Samenwerking Afvalwaterketen Flevoland
SAVE	Samenwerken aan Veiligheid
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SD	Sociaal domein
SDE	Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie
SEA	Sociaal Economische Agenda
SHV	Schuldhelpverlening
SiSa	Single Information Single Audit
SKB	Schatkistbankieren
SMW	School Maatschappelijk Werk
SOC	Security Operations Center
SOEFF	Sturen op effecten
Soza / SZ	Sociale zaken
SPUK (IJZ)	Specifieke Uitkering (IJSbanen en zwembaden)
SR	Sociaal raadsliedenwerk
SSC ONS	Shared Service Centrum Overheid en Service
StUF	Standaard Uitwisseling Formaat
STV	Sport Toekomstverkenning
SUWI	Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting

SVP	Strategisch Vastgoed Plan
SW bedrijf	Sociale Werkvoorziening
SWIF	SamenWerken in Flevoland
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
TCF	Tax Control Framework
TF	Technofonds
TMLO	Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOP	Toeristisch Overstap Punt
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
Tr	Toepasbare regels
TSD	Transities Sociaal Domein
TV	Tussenvoorziening
U.A.	Uitgesloten van Aansprakelijkheid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
4 V's	Vakmanschap, Vertrouwen, Verbinding en Vernieuwingskracht
VGHS	Voorraad grond- en hulpstoffen
VGR2022	Versterkingsmaatregelen 2022
VGRP	Verbreed gemeentelijk riolerings plan
VIBE	Vernieuwde Integrale Bedrijfscontroles
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VOG	Verklaring omtrent gedrag
(V)OTS	(Voorlopige) ondertoezichtstelling
VpB	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Flevoland
VRGV	Veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VSO	Vaststellingsovereenkomst
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdig schoolverlaters
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
VZ	Voorziening
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wams	Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein
WBB	Wijk- en buurtbeheer
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
WBS	Werkcoach BemiddelingsService
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
Wet RGT	Wet Revitalisering Generiek Toezicht

WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Wgs	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
WGZ	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
WKR	Werkkostenregeling
WLZ	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WMO	Wet Markt en Overheid
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
WON	Wet Onafhankelijk Netbeheer
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken
Wpg	Wet politiegegevens
WPO	Wet op het primair onderwijs
WRM	Woonrijp maken
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSNS	Weer Samen Naar School
WSS JB&JR	William Schrikker Stichting Jeugdbescherming & Jeugdreclassering
WsV	Waterschapsverordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken & gehandicapten
Wvlg	Wet voorkeursrecht gemeenten
WWB	Wet werk en bijstand
ZAP	Zwerfafvalvrijwilliger
ZBB	Zero Based Begroten
ZIN	Zorg in Natura
ZJO	Zorg Jeugd en Onderwijs
ZLF	Zelfstandigenloket Flevoland
ZW	Ziektewet

1.6.3 Gewaarmerkte controleverklaring